11 2010

Bulletin advokacie

Povinné platby advokátů na rok 2011 • **Advokát a judikatura** • K úvaze: šlo by skutečně o adekvátní promítnutí rozsudku ESLP ve věci Kohlhofer a Minarik proti ČR do právního řádu? • **Zajímavá vybraná judikatura k institutu odvolání ve správním řízení** • Společnost Čeněk otevřela na pražské právnické fakultě nové knihkupectví •

V Y D Á V Á Č E S K Á A D V O K Á T N Í K O M O R A

VSTUPENKY NA GALAVEČER PRÁVNÍKA ROKU 2010 ROZEBRÁNY!

Čtěte návrh novely vyhlášky o advokátním tarifu a nesouhlasné stanovisko ČAK na stranách 4 až 9!

Bulletin advokacie®

Bulletin advokacie vydává
Česká advokátní komora v Praze
(IČO 66 000 777)
v agentuře IMPAX, spol. s r. o.
www.impax.cz

Vychází 10x ročně, z toho 2 dvojčísla (1-2, 7-8). Přetisk povolen jen se souhlasem redakce.

Adresa redakce:
Česká advokátní komora
Národní třída 16
110 00 Praha 1
telefon: 221 729 011
fax: 224 932 989
e-mail: **bulletin@cak.cz**
www.cak.cz
IČ: 66000777
DIČ: CZ 66000777

Redakce:
Předseda redakční rady: JUDr. Petr Toman
Šéfredaktor: JUDr. Pavel Blanický
Výkonná redaktorka: PhDr. Ivana Cihlářová
Tajemnice redakce: Eva Dvořáková

Redakční rada:
JUDr. PhDr. Stanislav Balík,
prof. JUDr. Alexander Bělohlávek, Dr.h.c.,
JUDr. Jiří Císař, prof. JUDr. Jan Dědič,
prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc.,
JUDr. Pavel Holec,
JUDr. Ladislav Krym,
prof. JUDr. Zdeněk Kučera, DrSc.,
doc. JUDr. Karel Marek, CSc.,
JUDr. Michal Mazanec,
doc. JUDr. Vladimír Mikule,
JUDr. Tomáš Pohl,
prof. JUDr. Naděžda Rozehnalová, CSc.,
prof. JUDr. Pavel Šámal, PhD.,
prof. JUDr. František Zoulík, CSc.

Objednávky předplatného zasílejte na adresu: ČAK, Národní třída 16, 110 00 Praha 1, e-mail: **dvorakova@cak.cz**
Cena výtisku včetně dvojčísel je 90 Kč, zvýhodněné roční předplatné 850 Kč kromě poštovného, balného a DPH. Advokátům a advokátním koncipientům se rozesílá zdarma. S reklamacemi při problémech s distribucí se obracejte na pí Dvořákovou, e-mail **dvorakova@cak.cz**, tel. 221 729 045.

Inzertní služby zajišťuje agentura IMPAX, spol. s. r. o. Objednávky inzerce zasílejte na adresu **agency@impax.cz**, případně volejte na tel. 606 404 953 nebo na 241 483 141. Media kit a další informace naleznete na internetových stránkách www.impax.cz.
Celé znění každého čísla vychází též na internetu (www.cak.cz). Předáním rukopisu redakci vyjadřuje autor souhlas se zveřejněním také na internetu a v právních informačních systémech spolupracujících s ČAK.

Toto číslo vyšlo 18. 11. 2010 v nákladu 13 500 výtisků.

Foto na obálce Pavel Janouškovec: sídlo ČAK v Praze – Kaňkův palác

Tisk: PBtisk s. r. o.

MK ČR E 6469
ISSN 1210-6348

Úvodník

Martin Vychopeň: **Úvodník finančně nepříjemný** 3

Aktuality

Návrh novely vyhlášky o advokátním tarifu a nesouhlasné stanovisko ČAK k němu 4
Informace o povinných platbách advokátů na rok 2011 10
Galavečer Právníka roku 2010: vstupenky rozebrány 14
Advokátní taláry do soudních síní povinně od 1. 6. 2011 – jak a kde si je včas obstarat Iva Chaloupková 16

z právní teorie a praxe

Články

Shrnutí 26
Advokát a judikatura Tomáš Sokol 27
Implicitní derogace – mýtus či realita Ludvík Ševčík ml., Michal Kincl 30
K úvaze: šlo by skutečně o adekvátní promítnutí rozsudku ESLP ve věci Kohlhofer a Minarik proti ČR do právního řádu? Bořivoj Líbal, Radek Malenovský 33
Zajímavá vybraná judikatura k institutu odvolání ve správním řízení Petr Kolman 42

Z judikatury

Promlčitelnost či nepromlčitelnost nároku na náhradu nemajetkové újmy za neoprávněný zásah do osobnostních práv 46
Odstranění neoprávněné stavby na cizím pozemku 48
Zákaz sebeobviňování 50
Z judikatury ESD 55

Z odborné literatury

Vladimír Sládeček, Veronika Tomoszková a kol.: **Správní soudnictví v České republice a ve vybraných státech Evropy** (Petr Průcha) 60
Nový časopis „Revue pro právo a technologie“ (Ján Matejka) 61
Karel Čermák: **Proč je právo tlusté & další úvahy** (Stanislav Balík) 62
Bulletin slovenskej advokácie přináší... 64

z advokacie

Sloupek Karla Čermáka

Imperiální královna v krámu s uzenkami 66

Z české advokacie

Z kárné praxe Jan Syka 67
Z jednání představenstva ČAK icha 69
Tradiční turnaj v kopané o putovní pohár ČAK aneb „smůla se lepila na paty“ Robert Dostálek 70
Advokátní fotbalový zápas ČR – Polsko 2:1 Radim Miketa 71

Z Evropy

Česko-německé advokátní fórum, tentokrát v Lipsku Martina Doležalová 72

informace a zajímavosti

Měli byste vědět

Přednášky a semináře pro advokáty a advokátní koncipienty ve vzdělávacích a školicích střediscích ČAK 74
Pozvánka na Krakonošův pohár 2011 76

Z právnické společnosti

Společnost Čeněk otevřela na pražské právnické fakultě nové knihkupectví Ivana Cihlářová 77

Nakonec

Právník Karel Hynek Mácha (1810-1836) Karolina Adamová, Antonín Lojek 78
Advokátovy asociace Petr Hajn 80
Kresba Lubomíra Lichého 81
Víte, že... Stanislav Balík 81

Inhaltsverzeichnis 82
Zusammenfassung/Summary 83
Table of Contents 84

Instrukce autorům

Vážení autoři časopisu Bulletin advokacie,

žádáme vás, abyste své příspěvky redakci posílali pokud možno ve formátu programu Microsoft Word (RTF nebo DOC), a to nejlépe elektronickou poštou na adresu **bulletin@cak.cz**.

Texty:
Formát zasílaných příspěvků by měl odpovídat řádkování 1, písmo Times New Roman, velikost 12. V žádném případě nepoužívejte funkci Automatické číslování, Automatické odrážky ani další speciální formátování textu. Odstavce oddělujte jenom enterem. Vyznačování v textu provádějte pouze tučně nebo kurzívou, v žádném případě nepište proloženě, nepoužívejte podtrhávání textů ani verzálky!

Tabulky:
Tabulkové údaje formátujte pomocí tabulátorů.

Fotografie a obrázky:
Pokud k článku chcete připojit obrazové podklady, zašlete je zvlášť ve formátu JPG, TIF nebo eps. Barevné fotografie by měly mít rozlišení nejméně 300 dpi při velikosti, v jaké se budou reprodukovat, zasílané portrétní fotografie by měly mít nejméně 400 x 500 pixelů. Obrázky v žádném případě nevkládejte přímo do dokumentů!

Redakce uvítá zejména články kratšího až středního rozsahu.
K příspěvku připojte vždy stručné shrnutí v rozsahu nejvýše deseti řádků. Citace a odkazy provádějte dle platných bibliografických norem. Případné vyžádané autorské korektury se provádí elektronicky, e-mailem.

Ke každému příspěvku dále připojte
- čestné prohlášení, že článek nebyl dosud publikován
- svoji **barevnou** portrétní fotografii
- telefonické spojení
- korespondenční adresu
- rodné číslo
- bankovní spojení pro vyplacení honoráře
- informaci o svém profesním působení, případné akademické, pedagogické či vědecké tituly
- sdělení, zda jste plátcem DPH

Redakce si vyhrazuje právo stylistických, jazykových a technických úprav textů.

Úvodník FINANČNĚ NEPŘÍJEMNÝ

Důležitým prvkem v právním vztahu mezi advokátem a klientem je úprava odpovědnosti advokáta za škodu, která by jeho klientovi mohla vzniknout vadným poskytnutím právních služeb. Klient musí mít jistotu, že pokud advokát pochybí a klientovi vznikne újma, domůže se náhrady typicky z titulu pojištění. Stávající koncepce povinného pojištění advokátů je postavena na principu tzv. hromadného pojištění, což, stručně řečeno, znamená, že ČAK sjednává pro všechny advokáty, kteří tak neučinili individuálně, rámcovou pojistnou smlouvu. Tato koncepce na začátku devadesátých let zvítězila nad názorem, aby si každý advokát sjednával pojištění samostatně. Hlavním důvodem pro volbu tohoto systému pojištění byl (a stále je) důraz na ochranu zájmů našich klientů. Druhým, neméně významným důvodem je, že takové pojištění chrání i majetkové zájmy samotných advokátů a je první pojistkou, která brání vzniku jeho finančních problémů. I tak toto řešení umožňuje advokátům sjednat si své pojištění samostatně v případě, kdy rámcová pojistná smlouva povaze jejich praxe nevyhovuje. Výhody hromadného pojištění však využívá naprostá většina našich kolegů.

Dosavadní limit pojistného plnění ve výši jednoho milionu Kč byl nastaven na začátku devadesátých let. Takto nastavený limit je dnes nedostatečný, a to jak z důvodů inflačních, tak i s přihlédnutím ke stále se zvyšujícím hodnotám právních případů a – bohužel – ke stále se zvyšujícímu počtu pojistných událostí a jejich hodnotě. Limit navíc dlouhodobě nesplňuje požadavky Evropské rady advokátních komor (CCBE) na minimální pojistné krytí, které je doporučováno ve výši 100 000 eur. Nedodržování tohoto limitu začalo působit našim advokátům problémy při poskytování právní pomoci v některých evropských zemích.

Představenstvo ČAK proto muselo přistoupit k relativně nepopulárnímu kroku a na svém zasedání v září tohoto roku rozhodlo o zvýšení pojistného limitu na částku tři miliony Kč. V souladu s tímto rozhodnutím byl uzavřen dodatek k pojistné smlouvě, podle nějž budou advokáti pro rok 2011 platit základní roční pojistné ve výši 4600 Kč. Zdůrazňuji, že uzavřením tohoto dodatku se sice zvyšuje výše pojistného, ale na druhé straně se také rozšiřuje rozsah základního pojištění. Navíc se Komoře podařilo prosadit, že ačkoliv se pojistný limit zvýšil třikrát, pojistné se nenásobilo, a zvýšilo se pouze o 1400 Kč.

Zvýšení pojistného plnění sice mohou někteří kolegové považovat za nevýhodné opatření, nicméně je to dobrá zpráva pro naše klienty v tom smyslu, že jejich majetkové zájmy budou lépe chráněny. Řada kolegů také považuje zvýšení pojistného limitu za významnou konkurenční výhodu při poskytování právních služeb.

Tento úvodník má název finančně nepříjemný. Ministerstvo spravedlnosti ČR totiž předložilo České advokátní komoře k vyjádření připravenou úpravu advokátního tarifu, spočívající ve snížení odměn, které jsou advokátům státem vypláceny za obhajoby vykonávané ex offo a za zastoupení v některých civilních řízeních o 20 procent (!!!). Česká advokátní komora se razantně ohradila proti takové úpravě (plné znění našeho stanoviska naleznete na www.cak.cz/rubrika Aktuality/Stanovisko ČAK k návrhu novely vyhlášky o advokátním tarifu a na str. 4 až 9 tohoto čísla BA). Stěží se můžeme s navrhovaným zněním ztotožnit, nejen z toho důvodu, že takové snížení znamená zásah do základního ústavního práva na obhajobu, ale také proto, že navrhované snížení je v rámci navrhovaných vládních úsporných opatření tím nejvýraznějším, s nepřijatelným odůvodněním, že u advokátů je to společensky únosné a že advokáti si mohou vydělat i jinak (jiní občané tohoto státu tak zřejmě činit nemohou). Dodávám, že v ostatních sektorech se navrhovaná snížení pohybují od 4 – 10 %, a i v těchto případech jsou podrobována ostré kritice, a to zejména proto, že jde o tzv. plošná snížení bez věcné analýzy takových zásahů.

Navzdory našemu nesouhlasu je vysoká pravděpodobnost, že k výše popsané úpravě odměn dojde. Snad jen lepší zprávou je, že by se mělo jednat o snížení pouze na jeden rok. Ministerstvo spravedlnosti vyšlo také vstříc našemu návrhu na ustanovení společné komise k analýze stávajícího systému odměn a k přípravě návrhu na koncepční řešení problematiky advokátního tarifu. Nezbývá, než doufat, že nový advokátní tarif bude předpisem, který nastolí v otázce těchto odměn dlouhodobě stabilní stav a bude spravedlivě upravovat výši odměny za naši práci.

JUDr. MARTIN VYCHOPEŇ, předseda ČAK

Návrh novely vyhlášky o advokátním tarifu a nesouhlasné stanovisko ČAK k němu

ČESKÁ ADVOKÁTNÍ KOMORA

NA ZÁKLADĚ ROZHODNUTÍ PŘEDSTAVENSTVA ČAK BULLETIN ADVOKACIE PŘINÁŠÍ NÁVRH NOVELY VYHLÁŠKY O ADVOKÁTNÍM TARIFU, ODŮVODNĚNÍ TOHOTO NÁVRHU Z DÍLNY MINISTERSTVA SPRAVEDLNOSTI A ABSOLUTNĚ NESOUHLASNÉ STANOVISKO ČESKÉ ADVOKÁTNÍ KOMORY K NĚMU. NÁVRH BYL PŘESTO PROJEDNÁN V RÁMCI MEZIRESORTNÍHO PŘIPOMÍNKOVÉHO ŘÍZENÍ A MÍŘÍ DO PRACOVNÍCH KOMISÍ LEGISLATIVNÍ RADY VLÁDY. PŘIPOMÍNKY ČAK NEBYLY VESMĚS AKCEPTOVÁNY.

PŘEDSTAVENSTVO ČAK NA SVÉM JEDNÁNÍ DNE 10. 10. 2010 VYSLOVILO S NAVRHOVANÝM SNÍŽENÍM TARIFŮ O 30 PROCENT ZÁSADNÍ NESOUHLAS, S TÍM, ŽE ZMĚNA VYHLÁŠKY JE – BOHUŽEL – ČISTĚ V PRAVOMOCI MINISTERSTVA SPRAVEDLNOSTI ČR.

VYHLÁŠKA

ze dne 2010,

kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů

Ministerstvo spravedlnosti stanoví po předchozím vyjádření České advokátní komory podle § 22 odst. 3 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění zákona č. 79/2006 Sb., (dále jen „zákon“):

Čl. I

Vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění vyhlášky č. 235/1997 Sb., vyhlášky č. 484/2000 Sb., vyhlášky č. 68/2003 Sb., vyhlášky č. 618/2004 Sb. a vyhlášky č. 276/2006 Sb., se mění takto:

1. V § 10a se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavec 2, který zní:

„(2) Sazby mimosmluvní odměny podle § 7 se snižují o 30 %.“.

2. Nadpis § 12 zní:

„Zvýšení nebo snížení mimosmluvní odměny

§ 12“.

3. Za § 12 se vkládají nové § 12a a 12b, které znějí:

„§ 12a

(1) Sazby mimosmluvní odměny podle § 7 za úkony právních služeb ustanoveného zástupce v občanském soudním řízení nebo ustanoveného opatrovníka v občanském soudním řízení se snižují o 30 %.

(2) Sazba mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby ustanoveného zástupce nebo ustanoveného opatrovníka v občanském soudním řízení snížená podle odstavce 1 činí nejvýše 5000 Kč.

§ 12b

Sazby mimosmluvní odměny podle § 7 za úkony právních služeb ustanoveného obhájce v trestním řízení nebo ustanoveného zmocněnce v trestním řízení se snižují o 30 %.“.

4. § 15a se zrušuje.

Čl. II

Přechodné ustanovení

Bylo-li řízení zahájeno přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky, náleží ustanovenému zástupci a usta-

novenému opatrovníkovi v občanském soudním řízení, ustanovenému obhájci a ustanovenému zmocněnci v trestním řízení a ustanovenému opatrovníkovi dítěte v řízení podle zákona č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů, za úkony právní služby poskytnuté v souvislosti s tímto řízením do dne nabytí účinnosti této vyhlášky mimosmluvní odměna podle dosavadních právních předpisů.

Čl. III
Účinnost

1. Tato vyhláška nabývá účinnosti patnáctým dnem ode dne jejího vyhlášení.
2. Ustanovení § 10a odst. 2, § 12a a 12b vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti této vyhlášky, pozbývají platnosti dnem 1. ledna 2012.

ODŮVODNĚNÍ

OBECNÁ ČÁST

a) hodnocení dopadů regulace

1. Důvod předložení

• Název

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů

• Identifikace problému, cílů, kterých má být dosaženo, rizik spojených s nečinností

Programové prohlášení vlády považuje za jeden z hlavních úkolů vlády pro následující období reformu veřejných financí s cílem zastavit rostoucí veřejný dluh a nastavit parametry rozpočtové politiky tak, aby Česká republika v roce 1016 dosáhla vyrovnaných veřejných rozpočtů.

Podnět k vypracování nové legislativní úpravy vyplynul z nezbytnosti řešení problému neustálého růstu mandatorních výdajů státu především na úhradu odměn ustanoveným advokátům v trestním a občanském soudním řízení.

Odměny advokátů upravuje vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Podle § 7 vyhlášky činí sazba mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby **300** Kč z tarifní hodnoty do 500 Kč, **500** Kč z tarifní hodnoty přes 500 Kč do 1000 Kč, **1000** Kč z tarifní hodnoty přes 1000 Kč do 5000 Kč, **1500** Kč z tarifní hodnoty přes 5000 Kč do 10 000 Kč, **1500 Kč a 40 Kč za každých započatých 1000 Kč, o které hodnota převyšuje 10 000 Kč** z tarifní hodnoty přes 10 000 Kč do 200 000 Kč, **9100 Kč a 40 Kč za každých započatých 10 000 Kč, o které hodnota převyšuje 200 000 Kč** z tarifní hodnoty přes 200 000 Kč do 10 000 000 Kč a **48 300 Kč a 40 Kč za každých započatých 100 000 Kč, o které hodnota převyšuje 10 000 000 Kč** z tarifní hodnoty přes 10 000 000 Kč.

Vyhláška dále upravuje tarifní hodnoty v souvislosti s jednotlivými druhy předmětu řízení a možnost snížení a zvýšení mimosmluvní odměny.

Od r. 1997 se mimosmluvní odměna za úkony právních služeb, které advokát jako ustanovený obhájce poskytl v trestním řízení, **snižuje o 10 %**.

Cílem navrhované právní úpravy je v souvislosti s reformou veřejných financí zastavit růst mandatorních výdajů na odměny ustanovených advokátů.

2. Návrh variant řešení

VARIANTA I.:
Ponechat současný stav.

VARIANTA II.:
Zvýšit mimosmluvní odměnu advokátů o 10 %.

VARIANTA III.:
Snížit mimosmluvní odměnu obhájců v trestním řízení o 20 % a mimosmluvní odměnu zmocněnců v trestním řízení nebo v řízení podle zákona č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů, o 30 %.

Stanovit horní hranici odměny za úkon v občanském soudním řízení na 5000 Kč a zároveň snížit odměnu v tomto řízení o 30 %.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

Je zřejmé, že varianta I nevede k naplnění jednoho z hlavních úkolů programového prohlášení vlády, jímž je zastavení rostoucího veřejného dluhu a postupná stabilizace veřejných rozpočtů.

Mandatorní výdaje vynakládané na odměny ustanoveným advokátům v civilních a trestních věcech v podstatě neustále narůstají. V roce **2006** tyto náklady činily 53 913 000 Kč v civilních věcech a 433 144 000 Kč ve věcech trestních, v roce **2007** 90 710 000 Kč v civilních a 447 582 000 Kč v trestních věcech, v r. **2008** 135 367 000 Kč v civilních a 562 093 000 Kč v trest-

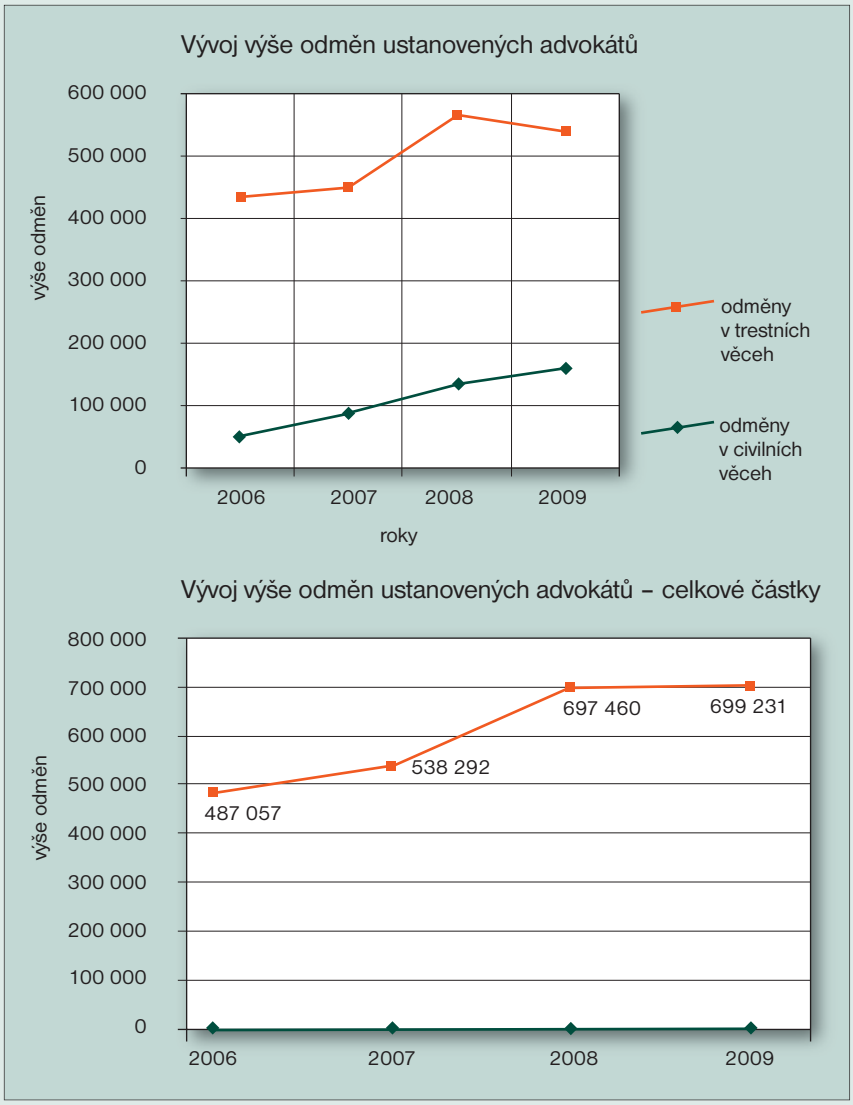

ních věcech a v r. **2009** 161 580 000 Kč v civilních a 537 651 000 Kč v trestních věcech.

Lze tedy předpokládat, že výdaje na odměny ustanovených advokátů budou při nezměněném právním stavu i nadále narůstat.

Totéž lze konstatovat o variantě II, která by navíc růst veřejného dluhu akcelerovala.

Postup uvedený ve variantě III, v jehož důsledku se sníží odměny ustanovených obhájců v trestním řízení o 20 %, zmocněnců v trestním řízení o 30 % a odměny ustanovených opatrovníků dítěte podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže o 30 %, a zároveň bude stanovena maximální částka, jíž může dosáhnout odměna za úkon právní služby ustanoveného zástupce nebo opatrovníka v občanském soudním řízení, a tato odměna bude celkově snížena o 30 %, naopak snížení mandatorních výdajů ze státního rozpočtu přinese.

4. Návrh řešení

Jako optimální se tedy jeví realizovat postup uvedený ve variantě III, v jejímž důsledku, budeme-li vycházet z odměn vyplacených za rok 2009, bude na odměnách vyplacených ustanoveným advokátům v trestním řízení uspořeno přibližně 134 000 000 Kč a na odměnách ustanovených advokátů v civilních věcech nejméně 48 000 000 Kč z výdajů státního rozpočtu, celkem tedy přibližně 182 000 000 Kč.

b) zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, s předpisy Evropské unie a s mezinárodními smlouvami

Návrh byl vypracován na základě zmocnění uvedeného v § 22 odst. 3 zákona o advokacii, podle nějž způsob určení odměny a náhrad advokáta, který vykonává advokacii samostatně nebo společně s jinými advokáty, případně i jejich výši, stanoví ministerstvo spravedlnosti po předchozím vyjádření České advokátní komory vyhláškou, a je s tímto zmocněním v plném souladu.

Navrhovaná úprava se nedotýká mezinárodních smluv ani obecně uznávaných zásad mezinárodního práva.

Navrhovaná úprava nezapracovává předpisy EU a není s nimi v rozporu.

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K bodu 1 (§ 10a)

Zákon o soudnictví ve věcech mládeže stanoví v § 91, že opatrovníkem dítěte pro řízení o uložení opatření dítěti mladšímu než patnáct let, které se dopustilo činu jinak trestného, ustanoví soud pro mládež advokáta. Advokát tu vykonává svá oprávnění i po dosažení zletilosti dítěte až do skončení řízení ve věci dítěte mladšího patnácti let.

Podle § 95 zákona za poskytnutí právních služeb při výkonu funkce opatrovníka dítěte náleží advokátu odměna, náhrada hotových výdajů a náhrada za promeškaný čas ve výši a za podmínek stanovených vyhláškou č. 177/1996 Sb.; výše odměny se přitom řídí ustanoveními tohoto zvláštního právního předpisu o mimosmluvní odměně.

Odměnu, náhradu hotových výdajů a náhradu za promeškaný čas za poskytnuté právní služby je povinen zaplatit stát.

V navrhovaném ustanovení se sazba mimosmluvní odměny opatrovníka dítěte podle zákona č. 218/2003 Sb. snižuje o 30 %.

K bodu 2 (nadpis § 12)

Jedná se o legislativně technickou úpravu.

K bodu 3 (§ 12a)

Občanský soudní řád stanoví v § 140 odst. 2, že byl-li ustanoven účastníku zástupcem nebo opatrovníkem advokát, platí jeho hotové výdaje a odměnu za zastupování, popřípadě též náhradu za daň z přidané hodnoty, stát; při určení náhrady hotových výdajů a odměny za zastupování se postupuje podle ustanovení vyhlášky č. 177/1996 Sb. o mimosmluvní odměně.

V navrženém ustanovení se pro advokáta, jenž byl ustanoven zástupcem nebo opatrovníkem v občanském soudním řízení, navrhuje omezení sazby mimosmluvní odměny o 30 %.

Zároveň se upravuje omezení takto snížené sazby mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby ustanoveného advokáta maximální částkou 5000 Kč.

K bodu 3 (§ 12b)

Z § 33 odst. 2 trestního řádu plyne, že osvědčil-li obviněný, že nemá dostatek prostředků, aby si hradil náklady obhajoby, rozhodne předseda senátu a v přípravném řízení soudce, že má nárok na obhajobu bezplatnou nebo za sníženou odměnu. Vyplývá-li ze shromážděných důkazů, že obviněný nemá dostatek prostředků na náhradu nákladů obhajoby, může, je-li to třeba k ochraně práv obviněného, rozhodnout předseda senátu a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce o nároku na obhajobu bezplatnou nebo za sníženou odměnu i bez návrhu obviněného. V těchto případech náklady obhajoby zcela nebo zčásti hradí stát.

Navrhuje se snížení sazby mimosmluvní odměny ustanoveného obhájce a ustanoveného zmocněnce v trestním řízení o 30 %. Zároveň se zrušuje § 15a vyhlášky, podle nějž se mimosmluvní odměna ustanoveného obhájce snižuje o 10 %. Fakticky se tedy sazba mimosmluvní odměny obhájce v trestních věcech snižuje o 20 %.

K bodu 4 (§ 15a)

Ustanovení § 15a bylo vloženo do advokátního tarifu z úsporných důvodů kvůli zvýšeným finančním nákladům státu na odstraňování následků povodní, které postihly zejména Moravu v roce 1997, a to vyhláškou č. 235/1997 Sb., která nabyla účinnosti dnem 1. 10. 1997. Snížení mimosmluvní odměny obhájce ex offo o 10 % je nyní zahrnuto v novém ustanovení § 12b.

Přechodné ustanovení

Snížení mimosmluvní odměny je nutno realizovat co nejdříve s ohledem na rozpočtovou situaci České republiky.

Zároveň se navrhuje toto opatření ke stabilizaci státního rozpočtu omezit na dobu do konce roku 2011.

Nesouhlasné stanovisko ČAK

k návrhu vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů

I. OBECNĚ

Materiál odkazuje na programové prohlášení vlády a v návaznosti na něj jako důvod předložení návrhu vyhlášky měnící vyhlášku č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů, uvádí cíl zastavit rostoucí veřejný dluh (s plánem dosáhnout v roce 2016 – v textu překlep 1016 – vyrovnaných veřejných rozpočtů).

Jde tedy o politikum – ani předkladatel netvrdí, že by důvody předložení materiálu spočívaly v důvodech právních (jako např. neosvědčení dosavadní úpravy, nejednoznačnost či výkladová složitost dosavadní úpravy, neslučitelnost s vnitřní zákonnou úpravou, rozpornost s mezinárodní úpravou či mezinárodními závazky České republiky apod.).

Z právního hlediska je však potřeba ctít právo každého na spravedlivý proces, jehož nedílnou součástí je i právo na právní pomoc v řízení před soudy, jinými státními orgány či orgány veřejné správy, a to od počátku řízení (čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv svobod), nebo právo obhajovat se v trestním řízení za pomoci poskytnutého obhájce, v případě nedostatku prostředků na jeho zaplacení [čl. 6 odst. 3 písm. c) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod]. Nosným subjektem realizace těchto práv je poskytování právních služeb kvalifikovaným a nezávislým advokátem a vytvoření předpokladů pro jejich řádné zabezpečení, mezi něž patří i ustanovování zástupců účastníků v civilním řízení a obhájců v trestním řízení státem v případech, kdy je to v zájmu realizace práva na spravedlivý proces potřebné.

Již z „možných“ variant řešení uvedených v odůvodnění a z jejich vyhodnocení vyplývá účelovost a jednostrannost navrhovaného postupu. Předkladatel vychází ze zjednodušeného modelu, podle kterého, pouze čím bude nižší odměna ustanoveného advokáta, tím budou nižší výdaje na odměny těmto ustanoveným advokátům.

Předkladatel však nebere v úvahu případně i možnost, kdy snížení celkové výše mandatorních výdajů vynakládaných na odměny advokátů může být např. dosaženo tím, že budou liberálněji upraveny a posuzovány důvody pro nutnou obhajobu (§ 36 trestního řádu) nebo pro ustanovení zástupce v civilním řízení (§ 30 odst. 2 v návaznosti na § 138 o. s. ř.).

Z grafu na str. 2 odůvodnění *(viz str. 6 BA – pozn. red.)* vyplývá, že již nyní bez jakýchkoli zásahů do současné úpravy advokátního tarifu došlo v roce 2009 oproti roku 2008 ke **snížení** odměn advokátům ustanovených v trestních věcech (z částky 562 093 000 Kč na 537 651 000 Kč).

Z grafu na str. 3 odůvodnění *(viz str. 6 BA – pozn. red.)* pak vyplývá, že již nyní v porovnání let 2008 a 2009 bez jakýchkoli zásahů do současné úpravy advokátního tarifu v zásadě **stagnuje** výše celkové částky vynakládané na odměny ustanoveným advokátům v civilních i trestních věcech dohromady (697 460 000 Kč a 699 231 000 Kč).

Materiál bohužel nepojmenovává důvody této situace (tj. porovnání let 2008 a 2009), pokud vůbec předkladatel tyto důvody zná. Neříká ani, zda v porovnání posledních dvou uváděných let např. došlo ke snížení trestné činnosti, či ke snížení nápadu trestních věcí projednávaných soudy apod. Naopak vzhledem ke změně právní úpravy doručování v civilních věcech (s účinností od 1. 7. 2009) lze spíše předpokládat snižování objemu odměn ustanovovaným advokátům v civilních věcech – především proto, že dojde zřejmě k podstatnému snížení, popř. i k vymizení případů, kdy soudy budou ustanovovat advokáty jako opatrovníky dle § 29 odst. 3 o. s. ř. (opatrovník účastníku řízení, jehož pobyt není znám). Lze poukázat i na usnesení Ústavního soudu ze dne 30. 6. 2010, sp. zn. II ÚS 1308/10; nehledě na jeho předchozí judikaturu ve věcech ustanovování tzv. opatrovníků pro doručování. Současně ani není uvedeno, na základě čeho (resp. jakého, pokud možno exaktního a přesvědčivého výpočtu a odůvodnění) předkladatel došel k výši předpokládaných úspor v případě přijetí navrhované varianty III.

Je otázkou, zda snížení odměn dle advokátního tarifu má být (když už musí být dle předkladatele realizováno s odkazem na výše uvedené politikum) tak razantní. Je potřeba připomenout, že advokáti (byť „jen“ ti, kteří jsou ustanovováni obhájci v trestních věcech) nesou ke své tíži a nikoli k tíži státu snížení mimosmluvní odměny o 10 % (tedy ve výši uvažované pro snížení platů státních zaměstnanců) již od podzimu roku 1997, tedy 13 let.

Dále je potřeba vzít v úvahu též to, že Česká advokátní komora již prakticky od svého vzniku určuje advokáty k poskytnutí bezplatné právní pomoci v případech, kdy žadatel nesplňuje podmínky pro ustanovení advokáta soudem a ani se nemůže poskytnutí právních služeb jinak domoci (§ 18 odst. 2 a násl. zákona o advokacii). Tímto postupem Komora do značné míry „supluje“ stát při zajišťování práva na spravedlivý proces, přičemž advokát, takto určený k poskytnutí bezplatné právní pomoci, nemá nárok na odměnu a dostává pouze minimální příspěvek ze sociálního fondu Komory na úhradu vynaložených nákladů. Nejen v civilním a trestním řízení, ale zejména při řízení před Ústavním soudem, kde je zastoupení advokátem povinné a Ústavní soud dle svého právního stanoviska není oprávněn k ustanovování advokátů, jde pak o významný okruh poskytování právní pomoci, který by jinak nemohl být zajištěn.

Česká advokátní komora zastává stanovisko, že takto koncipované opatření se zásadním způsobem míjí se sledovaným účinkem spočívajícím v omezení státních výdajů, a to z toho důvodu, že snížení odměny advokátům ustanovených soudem bude mít pouze zanedbatelný dopad na státní rozpočet, avšak bude představovat zásah do spravedlivého odměňování advokátů v těch případech, kdy odměnu advokáta hradí stát. Částečná dvojkolejnost mezi odměnou advokáta hrazenou klientem a odměnou advokáta hrazenou státem představuje již stávající ustanovení § 15a advokátního tarifu, nicméně prohloubení této dvojkolejnosti o dalších 20 % již vyvolává pochybnosti o ústavnosti takovéhoto kroku.

Lze rovněž očekávat, že snížení odměny ustanoveným advokátům povede ke snížení zájmu těchto advokátů poskytovat právní služby v daných případech, což může vést ke snížení vymahatelnosti práva a k ohrožení základních práv a svobod těch, jejichž práva a oprávněné zájmy mají být ustanoveným advokátem hájeny a prosazovány.

V neposlední řadě lze rovněž poukázat na to, že snížení odměn advokátů bude mít odraz i v tom, že dojde ke snížení částky daní, které advokáti státu z odměn odvádějí.

Návrh rovněž zcela opomíjí skutečnost, že stejně jako v jiných oborech podnikání, i advokátům narůstají náklady spojené s výkonem advokacie – např. náklady na vedení kanceláře, nájem, výpočetní techniku a její aktualizaci, platy zaměstnanců, pořízení odborné literatury, účast na odborných akcích.

Nelze dále pominout skutečnost, že stát má právo vymáhat odměnu vyplacenou advokátovi na odsouzeném. Je třeba, aby stát přijal taková opatření, která by vymáhání vzniklých nákladů zefektivnila. Z odůvodnění návrhu vyhlášky však nevyplývá, že by se o takových opatřeních v rámci úspor uvažovalo.

Zároveň lze vyjádřit znepokojení nad tím, že ministerstvo spravedlnosti na jedné straně usiluje o snížení výdajů na odměny advokátů ex offo z důvodů nutných úspor, ale zároveň hodlá v blízké budoucnosti vynaložit finanční prostředky na spuštění a provozování registru mediátorů, konání zkoušek mediátora a výkon dohledu nad činností mediátorů. Z tohoto úhlu pohledu se snížení odměn advokátů jeví jako dotování jiné činnosti ministerstva spravedlnosti, s čímž zásadně nesouhlasíme.

S přihlédnutím ke shora uvedeným skutečnostem Česká advokátní komora vyjadřuje zásadní nesouhlas s navrhovanou novelizací vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů.

PŘIPOMÍNKY K JEDNOTLIVÝM USTANOVENÍM

Při setrvání na shora uvedeném stanovisku uplatňujeme k návrhu následující konkrétní připomínky:

K bodu č. 1

Navrhujeme vypustit, a to pro nesystematičnost a duplicitu ve vztahu k navrhovaným ustanovením § 12a a 12b. Pokud je úmysl navrhovatele upravit otázku zvýšení nebo snížení mimosmluvní odměny formulován na jednom místě vyhlášky (což považujeme za vhodné), potom je nelogické, aby bylo snížení upraveno i v ustanovení § 10a. Dosavadní znění § 10a advokátního tarifu přitom odkazuje na § 10 odst. 3 a v něm nikoli na odměny, ale na tarifní hodnoty.

K bodu č. 3

S ohledem na připomínku k novelizačnímu bodu č. 1 doporučujeme v navrhovaném ustanovení § 12b doplnit, že snížení se vztahuje rovněž na odměnu opatrovníka dítěte ustanoveného podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže, a to např. následujícím způsobem:

„§ 12b

„Sazby mimosmluvní odměny podle § 7 za úkony právních služeb ustanoveného obhájce v trestním řízení nebo ustanoveného zmocněnce v trestním řízení a při výkonu funkce opatrovníka dítěte podle zvláštního právního předpisu upravujícího soudnictví ve věcech mládeže[1c)] se snižují o .....%.“.

Znovu je potřeba konstatovat, že nejsou uvedeny žádné ekonomické důvody pro snížení celkově zrovna o 30 % (a ne třeba o 15 % nebo 20 %).

PŘIPOMÍNKY NAD RÁMEC NÁVRHU

K § 1 odst. 1

V případech, kdy mezi advokátem a klientem nedojde k uzavření smlouvy o smluvní odměně v případě zastupování klienta před soudem v občanském soudním řízení, a soud při rozhodování o náhradě nákladů řízení podle § 151 odst. 1 o. s. ř. určí výši odměny za zastupování advokátem paušální sazbou podle vyhlášky č. 484/2000 Sb., v platném znění, může být takto určená odměna vyšší než mimosmluvní odměna, na kterou má advokát v takovém případě vůči klientovi nárok podle advokátního tarifu.

Vzhledem k tomu, že náhrada nákladů řízení (přísudek – § 149 o. s. ř.) náleží úspěšnému účastníkovi řízení (advokát je pouze platebním místem), je pak možno rozdíl mezi výší odměny advokáta stanovené paušálně soudem a výší mimosmluvní odměny, kterou je klient advokátovi povinen skutečně zaplatit, považovat za bezdůvodné obohacení klienta (nehledě k souvisejícím daňovým otázkám – kdo je plátcem daně z takové částky). Tuto disproporci se navrhuje odstranit následující úpravou:

„1. § 1 včetně poznámky pod čarou č. 1 zní:

„§ 1

(1) Odměna advokáta za poskytování právních služeb (dále jen „odměna advokáta“) se řídí jeho smlouvou s klientem (dále jen „smluvní odměna“).

(2) Není-li odměna advokáta určena podle odstavce 1, řídí se ustanoveními této vyhlášky o mimosmluvní odměně. To neplatí, byla-li výše odměny advokáta určena soudem nebo jiným orgánem postupem podle jiného právního předpisu[1] při rozhodování o náhradě nákladů řízení, a takto určená odměna je vyšší.

(3) Při stanovení nákladů řízení, jejichž náhrada se klientovi přiznává rozhodnutím soudu nebo jiného orgánu, se výše odměny advokáta určí podle ustanovení o mimosmluvní odměně, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak[1]; § 12 odst. 2 se neužije. Na to je advokát povinen upozornit klienta, jedná-li s ním o smluvní odměně.

(4) Ustanovením odstavce 3 věty první se řídí i určení výše odměny advokáta ustanoveného soudem.

---

1 § 151 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
Vyhláška č. 484/2000 Sb., kterou se stanoví paušální sazby výše odměny za zastupování účastníka advokátem nebo notářem při rozhodování o náhradě nákladů v občanském soudním řízení a kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů.“.“.

K § 9 odst. 5

Vzhledem k obtížím, které ustanovení § 9 odst. 5 advokátního tarifu vyvolává v praxi (zejm. pokud jde o otázku, zda se určení opatrovníkem vztahuje pouze pro doručování písemností nebo zda se vztahuje na všechny procesní úkony), navrhujeme předmětné ustanovení vypustit. Tarifní hodnota se tak bude při výkonu funkce opatrovníka ustanoveného soudem podle § 29 odst. 3 o. s. ř. určovat podle obecných pravidel upravených v ustanovení § 8 a 9 advokátního tarifu podle toho, o jaký případ se bude jednat. Tento závěr ostatně dovodila i rozhodovací praxe soudů podle platné právní úpravy (viz např. rozhodnutí MěS Praha č. j. Co 468/2007-140).

PŘIPOMÍNKY DE LEGE FERENDA

Domníváme se, že v případě přistoupení k zamýšlenému snižování odměny advokátům ex offo by bylo spravedlivé zajistit, aby těm advokátům, kteří se i za těchto podmínek rozhodnou nechat se ustanovit jako obhájce, zmocněnec nebo opatrovník, byla jejich odměna vyplácena řádně a včas, aby se tak ještě více nezhoršovala situace ustanoveného advokáta. Navrhujeme proto při nejbližší novele trestního řádu a občanského soudního řádu doplnit tyto procesní předpisy o ustanovení, podle kterého je stát povinen zaplatit odměnu advokáta do 15 dnů po uskutečnění úkonu; v opačném případě je stát povinen zaplatit úrok z prodlení.

Sdělení ČAK o povinných platbách

- **o výši a splatnosti příspěvků na činnost České advokátní komory (dále jen „Komora“) za rok 2011**
- **o výši a splatnosti odvodu do sociálního fondu Komory za rok 2011**
- **o výši a splatnosti odvodu do fondu Komory pro vzdělávání advokátních koncipientů za rok 2010**
- **o výši a splatnosti pojištění profesní odpovědnosti pro rok 2011**

I. Příspěvek na činnost Komory za rok 2011

Výše příspěvku advokáta na činnost Komory za rok 2011 činí
a) **8000 Kč,**
b) **3000 Kč,** byl-li advokátovi pozastaven výkon advokacie,
c) **4000 Kč,** bude-li advokát zapsán do seznamu advokátů po 30. červnu 2011.

Příspěvek je splatný do 20. ledna 2011.

Byl-li advokát zapsán do seznamu advokátů po 20. lednu 2011, je příspěvek splatný do jednoho týdne ode dne zápisu. **Totéž platí při změnách v průběhu roku a u všech plateb.**

II. Odvod do sociálního fondu Komory za rok 2011

Výše odvodu advokátů do sociálního fondu Komory za rok 2011 činí
a) **500 Kč,**
b) **250 Kč,** byl-li advokát zapsán do seznamu advokátů po 30. červnu 2011,
c) odvod neplatí advokáti, kterým byl pozastaven výkon advokacie.

Odvod je splatný do 20. ledna 2011.

Byl-li advokát zapsán do seznamu advokátů po 20. lednu 2011, je odvod splatný do jednoho týdne ode dne zápisu.
Výše a splatnost příspěvku na činnost Komory a odvodu do sociálního fondu Komory se vztahuje rovněž na usazené evropské advokáty a advokáty zapsané do seznamu advokátů podle § 5a zákona o advokacii.

Příspěvek na činnost Komory a odvod do sociálního fondu Komory se platí **převodem na účet Komory č. 12432011/0100**. Při platbě převodním příkazem je třeba uvést variabilní symbol, kterým je číslo nerozdělené pomlčkou nebo lomítkem, sestávající ze čtyřmístného čísla roku, na který je příspěvek nebo odvod placen, a pětimístného registračního čísla advokáta **(vzor** variabilního symbolu **pro rok 2011: 201104876)**.
Příspěvek a odvod lze platit též v hotovosti v pokladně kanceláře Komory, Praha 1, Národní tř. 16 (pondělí – čtvrtek 8.00 – 15.30 hod., pátek 8.00 – 13.30 hod.).

III. Odvod do fondu Komory pro vzdělávání advokátních koncipientů za rok 2010

Odvod do fondu Komory pro vzdělávání advokátních koncipientů jsou povinni platit advokáti, usazení evropští advokáti a obchodní společnosti zřízené k výkonu advokacie, kteří zaměstnávají advokátní koncipienty.

Výše odvodu za jednoho advokátního koncipienta za rok 2010 činí
a) **3000 Kč**,
b) pokud pracovní poměr advokátního koncipienta netrval celý kalendářní rok, činí výše odvodu 1/12 z částky uvedené ad a) za každý započatý měsíc trvání pracovního poměru;
c) pokud byl advokátnímu koncipientovi pozastaven výkon právní praxe, ale jeho pracovní poměr k povinnému advokátovi nadále trvá, snižuje se výše odvodu uvedená ad a) o 1/12 za každý kalendářní měsíc, po který pozastavení právní praxe advokátního koncipienta trvá, a to počínaje kalendářním měsícem následujícím po měsíci, ve kterém k pozastavení výkonu právní praxe advokátního koncipienta došlo;
d) pokud advokátní koncipient přeruší výkon právní praxe z důležitých osobních překážek v práci na dobu delší než 60 po sobě následujících pracovních dnů, snižuje se výše odvodu uvedená ad a) o 1/12 za každý kalendářní měsíc,

po který přerušení výkonu právní praxe advokátního koncipienta z tohoto důvodu trvá, a to počínaje kalendářním měsícem následujícím po měsíci, ve kterém k přerušení výkonu právní praxe advokátního koncipienta z tohoto důvodu došlo. Povinný advokát je na výzvu Komory povinen důvod a dobu trvání přerušení výkonu právní praxe advokátního koncipienta hodnověrně doložit; pokud tak neučiní, nárok na snížení výše odvodu mu zanikne.

Odvod je splatný do 20. ledna 2011.

Poměrná částka příspěvku do fondu ČAK pro vzdělávání advokátních koncipientů je splatná posledním dnem měsíce následujícího po měsíci, v němž pracovní poměr advokátního koncipienta skončil.

Odvod do fondu Komory pro vzdělávání advokátních koncipientů se platí **převodem na účet Komory č. 6724361087/2700**. Při platbě převodním příkazem je třeba uvést variabilní symbol, kterým je číslo nerozdělené pomlčkou nebo lomítkem, sestávající z poslední číslice roku, za který je odvod placen **(10)**, a pětimístného registračního čísla advokátního koncipienta **(vzor variabilního symbolu pro odvod za rok 2010: 1014876).** Pozn.: Odvod se platí zpětně za uplynulý kalendářní rok.

Odvod lze platit též v hotovosti v pokladně kanceláře Komory, Praha 1, Národní tř. 16 (pondělí – čtvrtek 8.00 – 15.30 hod., pátek 8.00 – 13.30 hod.).

IV. Pojištění profesní odpovědnosti pro rok 2011 (změna ve výši limitů pojistného plnění)

Komora na základě přijatého usnesení představenstva ČAK č. 4/2009 Věstníku ze dne 15. 9. 2009, kterým se stanoví minimální limity pojistného plnění z pojištění advokátů, ve znění usnesení představenstva ČAK č. 7/2010 Věstníku

upozorňuje advokáty na **změny v limitech pojistného plnění s účinností od 1. 1. 2011:**

1. POJIŠTĚNÍ NA ZÁKLADĚ RÁMCOVÉ POJISTNÉ SMLOUVY Č. 2904309313 A JEJÍHO DODATKU Č. 21 (DÁLE JEN „HROMADNÉ POJIŠTĚNÍ ADVOKÁTŮ“) UZAVŘENÉ MEZI GENERALI POJIŠŤOVNA, a. s., A KOMOROU:

Hromadné pojištění advokátů se i pro r. 2011 vztahuje pouze na odpovědnost advokáta za škodu, kterou způsobí v souvislosti s poskytováním právních služeb on sám, tzn., že hromadné pojištění advokátů se u advokátů vykonávajících advokacii samostatně nebo ve sdružení bude vztahovat na odpovědnost za škodu, za kterou advokát sám odpovídá klientovi podle § 24 odst. 1 zákona o advokacii.

Výše ročního pojistného advokáta prostřednictvím hromadného pojištění činí 4600 Kč a je splatné do 31. 12. 2010. Toto pojistné se vztahuje na minimální limit pojistného plnění z pojištění advokátů podle § 24a odst. 1 zákona o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, ve výši 3 000 000 Kč.

Pojistné se platí převodem na účet Komory č. 12432011/0100. Při platbě převodním příkazem je třeba uvést variabilní symbol, kterým je číslo nerozdělené pomlčkou nebo lomítkem, sestávající ze čtyřmístného čísla roku, na který se pojistné vztahuje, a pětimístného registračního čísla advokáta (**vzor variabilního symbolu pro rok 2011: 201104876**). Pojistné lze platit též v hotovosti v pokladně kanceláře Komory, Praha 1, Národní tř. 16 (pondělí – čtvrtek 8.00 – 15.30 hod., pátek 8.00 – 13.30 hod.).

Na advokáty s pozastaveným výkonem advokacie se hromadné pojištění advokátů nevztahuje, neboť v době pozastavení výkonu advokacie advokacii nevykonávají.

Hromadné pojištění advokátů se nevztahuje na advokáty zapsané do seznamu advokátů podle § 5a zákona o advokacii (tzv. zahraniční advokáti) a na usazené evropské advokáty. Tito jsou povinni pojistit se individuálně.

Účastníkem hromadného pojištění advokátů není ani advokát, který advokacii vykonává v pracovním poměru k jinému advokátovi nebo ke společnosti, jejímž předmětem podnikání je výkon advokacie (dále jen „zaměstnaný advokát“). Za škodu způsobenou klientovi v souvislosti s výkonem advokacie zaměstnaným advokátem odpovídá jeho zaměstnavatel. Zaměstnaný advokát odpovídá svému zaměstnavateli za škodu takto způsobenou při plnění pracovních úkolů podle zákoníku práce. **Odpovědnost za škodu způsobenou zaměstnaným advokátem Komora s účinností od 1. 1. 2010 prostřednictvím hromadného pojištění advokátů nepojišťuje.**

Pro hromadné pojištění advokátů je rozhodný seznam advokátů s účinností k 1. 1. a 1. 7. kalendářního roku.
Podle pojistné smlouvy jsou hromadným pojištěním advokátů pojištěni advokáti zapsaní do seznamu advokátů v půlročním období od 1. 1. do 30. 6. a od 1. 7. do 31. 12. příslušného kalendářního roku bez ohledu na to, zda v průběhu těchto období byli do tohoto seznamu zapsáni další advokáti nebo z něj byli někteří advokáti vyškrtnuti. Tzn., že účastníky hromadného pojištění advokátů do 30. 6. 2011 budou i advokáti zapsaní do seznamu advokátů v období po 1. 1. do 30. 6. 2011, aniž budou platit za toto období pojistné, a budou povinni zaplatit pojistné až na II. pololetí roku 2011, a advokáti zapsaní do seznamu advokátů v období po 1. 7. do 31. 12. 2011 budou účastníky hromadného pojištění advokátů do 31. 12. 2011, aniž budou na toto období platit pojistné, a budou povinni zaplatit pojistné až na rok 2012.

Pokud advokát nechce být hromadného pojištění advokátů účasten, předloží nejpozději do 31. 12. 2010 Komoře stejnopis nebo úředně ověřenou kopii pojistné smlouvy dosvědčující, že je pro rok 2011 individuálně pojištěn. Rozsah takového pojištění ani minimální limit pojistného plnění však nesmí být nikdy nižší, než kolik by činil v případě hromadného pojištění advokátů. Stejnopis nebo úředně ověřenou kopii pojistné smlouvy může nahradit „Certifikát“, v němž pojišťovna potvrzuje základní údaje uzavřené pojistné smlouvy.

2. POJIŠTĚNÍ INDIVIDUÁLNÍMI POJISTNÝMI SMLOUVAMI:

a) Advokáti vykonávající advokacii ve sdružení, kteří jsou účastni hromadného pojištění advokátů, **jsou i pro r. 2011 povinni být pojištěni samostatně pro případ vzniku závazku, k jehož splnění je advokát podle zvláštních právních předpisů povinen z důvodu solidární odpovědnosti**.
Minimální limit pojistného plnění advokáta vykonávajícího advokacii jako účastník sdružení (§ 14 zákona) za škodu, za kterou advokát odpovídá podle zvláštních právních předpisů z důvodu solidární odpovědnosti, **se s účinností od 1. ledna 2011 stanoví částkou 3 000 000 Kč, násobenou počtem ostatních účastníků sdružení, a to u každého účastníka sdružení.**
Povinnost být pojištěn pro případ vzniku závazku k náhradě škody, k jehož splnění je advokát povinen jako účastník sdružení z důvodu solidární odpovědnosti, **se vztahuje i na ty advokáty, kteří zůstávají po dobu pozastavení výkonu advokacie účastníky sdružení**.

b) Advokáti vykonávající advokacii jako společníci veřejné obchodní společnosti nebo jako komplementáři komanditní společnosti jsou i pro r. 2011 povinni být pojištěni samostatně, včetně pojištění pro případ vzniku závazku k náhradě škody, za kterou odpovídá podle § 24 odst. 2 zákona společnost, a advokát je podle zvláštních předpisů povinen k jeho splnění z důvodu ručení jako její společník.
Minimální limit pojistného plnění advokáta vykonávajícího advokacii ve veřejné společnosti (§ 15 odst. 1 zákona) za škodu, za kterou odpovídá podle § 24 odst. 2 zákona společnost, a za kterou advokát odpovídá podle zvláštních právních předpisů z důvodu ručení jako její společník, se stanoví **s účinností od 1. ledna 2011 částkou 3 000 000 Kč, násobenou počtem společníků veřejné obchodní společnosti, a to u každého ze společníků společnosti.**
Minimální limit pojistného plnění advokáta vykonávajícího advokacii jako komplementář komanditní společnosti (§ 15 odst. 1 zákona) za škodu, za kterou odpovídá podle § 24 odst. 2 zákona společnost, a za kterou advokát odpovídá podle zvláštních právních předpisů z důvodu ručení jako její společník, se stanoví **s účinností od 1. ledna 2011 částkou 3 000 000 Kč, násobenou počtem komplementářů této společnosti, a to u každého z komplementářů**.
Povinnost být pojištěn pro případ vzniku závazku k náhradě škody, k jehož splnění je advokát povinen jako společník veřejné obchodní společnosti nebo jako komplementář komanditní společnosti z důvodu ručení se vztahuje také i **na ty advokáty, kteří zůstávají po dobu pozastavení výkonu advokacie společníky příslušné obchodní společnosti.**

c) Zahraniční advokáti (podle § 5a zákona o advokacii) a evropští usazení advokáti zapsaní do seznamu advokátů – minimální limit pojistného plnění se s účinností od 1. 1. 2011 navyšuje z 1 milionu Kč na 3 miliony Kč.

Individuální pojistné smlouvy sjednané pro pojistné období 2011 jsou advokáti povinni předložit Komoře nejpozději do 31. 12. 2010, bez ohledu na to, že již v předchozím roce či v předchozích letech doklad o individuálním pojištění Komoře předložili. Stejnopis nebo úředně ověřenou kopii pojistné smlouvy může nahradit „Certifikát“, v němž pojišťovna potvrzuje základní údaje uzavřené pojistné smlouvy.

Platné znění usnesení představenstva ČAK č. 4/2009 s účinností od 1. 1. 2011 je k náhledu na webových stránkách ČAK www.cak.cz/Aktuality/Novely stavovských předpisů.

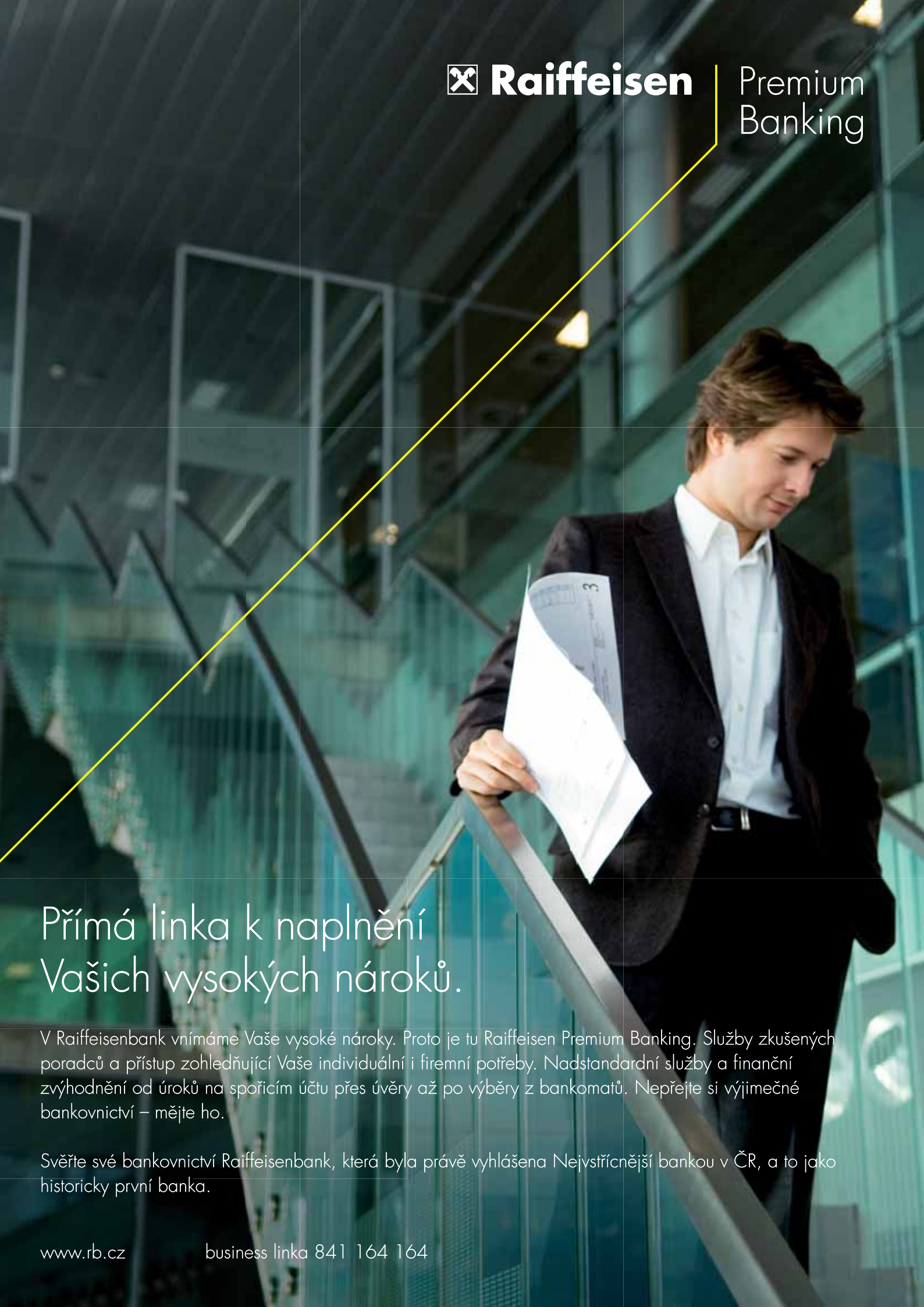
Raiffeisen
Premium
Banking
Přímá linka k naplnění
Vašich vysokých nároků.
V Raiffeisenbank vnímáme Vaše vysoké nároky. Proto je tu Raiffeisen Premium Banking. Služby zkušených poradců a přístup zohledňující Vaše individuální i firemní potřeby. Nadstandardní služby a finanční zvýhodnění od úroků na spořicím účtu přes úvěry až po výběry z bankomatů. Nepřejte si výjimečné bankovnictví – mějte ho.
Svěřte své bankovnictví Raiffeisenbank, která byla právě vyhlášena Nejvstřícnější bankou v ČR, a to jako historicky první banka.
www.rb.cz
business linka 841 164 164

Galavečer Právníka roku 2010: vstupenky rozebrány

>>> KAPACITA SÁLŮ TOP HOTELU PRAHA ZCELA ZAPLNĚNA >>

O MĚSÍC DŘÍV NEŽ VLONI, TÉMĚŘ TŘI MĚSÍCE (!) PŘED KONÁNÍM SLAVNOSTNÍHO GALAVEČERA PRÁVNÍKA ROKU 2010 – 21. LEDNA 2011 – MUSELA ČESKÁ ADVOKÁTNÍ KOMORA PŘESTAT PŘIJÍMAT REZERVACE NA VSTUPENKY. OPĚT SE UKÁZALO, ŽE ZÁJEM O TUTO NEJVĚTŠÍ PRÁVNICKOU SPOLEČENSKOU AKCI JE MEZI ADVOKÁTY OBROVSKÝ...

Všechny, na které se letos nedostalo a jsou zklamáni, chceme ujistit:

Systém rezervace vstupenek je, i když se vám to nezdá, spravedlivý. Všichni jste měli stejnou šanci, všichni jste se o možnosti rezervovat si vstupenky dozvěděli ve stejný čas z Bulletinu advokacie č. 10/2010 a z webových stránek ČAK. Všechny jsme vás upozornili, že kapacita hotelu není nafukovací a zkrátka, kdo si včas zarezervuje, na toho se nejspíše dostane.

Všechny rezervace jsou každoročně pečlivě a spravedlivě zaznamenávány podle data, kdy je obdržíme, a rozhodně si pracovnice ČAK nezaslouží spílání těch, kteří si vzpomněli později než druzí.

Věřte, že ani ČAK, ani EPRAVO.CZ neočekávali před šesti lety, že se z Právníka roku vyvine tak prestižní společenská událost. Moc nás to samozřejmě těší, ale také zavazuje do budoucna. Pro ty, na které se tedy letos vstupenky nedostaly, máme už nyní informaci, že následující rok se galavečer po roce vrátí do Brna, do největšího možného sálu, který nalezneme. S podzimem 2011 se vše podstatné dozvíte v BA č. 10 a na webu ČAK.

Na ty šťastnější z vás se těšíme dne **21. ledna 2011 od 19 hodin v kongresové hale TOP HOTELU PRAHA** na viděnou. Podrobnosti o programu a další pokyny naleznete v Bulletinu č. 12/2010.

Vstupenky na galavečer vám budou doručeny poštou na udané adresy do poloviny ledna 2010.

icha

AKONT

specialista na mezinárodní daňové plánování

NAŠE SLUŽBY:

- daňové plánování a optimalizace
- anonymita vlastnictví
- ochrana majetku (nadace a trusty)
- tvorba imageové struktury

AKONT
Důvěřujete nám

www.akont.cz

OXE cctv systems

specialista na monitorovací techniku

NÁŠ SORTIMENT:

- kompletní kamerové systémy
- skryté kamery miniaturních rozměrů
- sportovní kamery
- průmyslové kamery
- domovní kamery
- domovní videovrátný
- dětské baby monitory

AJ TRADE s.r.o., Tyršova 293, 506 01 Jičín, CZ
tel.: +420 800 140 144
www.oxe.cz

Advokátní taláry do soudních síní povinně od 1. 6. 2011 – jak a kde si je včas obstarat

Po dlouhém období, v němž se o advokátních talárech diskutovalo a v němž je zákonodárce nakonec zakotvil v novele ZA č. 219/2009 Sb., po období, v němž se v poptávkovém řízení vybírala podoba taláru a následně ve výběrovém řízení i jejich dodavatel, přichází čas, kdy si advokáti a advokátní koncipienti budou advokátní talár obstarávat a následně ho užívat.

Aby představenstvo ČAK naplnilo dikci zákona o advokacii, rozhodlo na svém letošním červnovém zasedání, že jeho usnesení, jímž se stanoví vzhled stavovského oděvu advokáta, nabude účinnosti 1. 6. 2011. Znamená to, že do tohoto data si všichni advokáti a advokátní koncipienti (kteří už chodí zastupovat k soudům) musí obstarat taláry pro účely trestního řízení na všech úrovních a pro účely řízení před Nejvyšším soudem ČR, Nejvyšším správním soudem ČR a Ústavním soudem ČR.

Bulletin advokacie vám přináší v tomto čísle všechny nutné informace k tomu, abyste si mohli v klidu, pohodlně a včas advokátní taláry pořídit. Stejné informace máte k dispozici i v elektronické podobě na webových stránkách ČAK – stačí rozkliknout banner s názvem Advokátní taláry na úvodní stránce.

JAK ADVOKÁTNÍ TALÁR VYPADÁ?

- Je univerzální pro muže a ženy.
- Jeho základní barvou je tmavomodrá (matná i lesklá), v kombinaci s blankytně modrou strukturovanou textilií na zdobném proužku u stojáčku a na kravatkách.
- Kombinuje se látka základní (čistá vlna nebo tzv. nanotextilie) v matu a lesku se sametem.
- Vnitřní strana stojáčku u krku je vypracována z materiálu, který je méně náchylný na zašpinění.
- Ramenní a rukávové zpracování - tzv. košilový rukáv - bude dovolovat nosit pod talár sako, ale zrovna tak ho půjde obléct i bez saka na košili či halenku.
- Ohrnovací sametová manžeta u rukávu dovolí přizpůsobit délku rukávu individuálně.
- Zhruba do poloviny délky zad je talár vypodšívkován, tedy „klouže“, aby bylo možné ho pohodlně obléct.
- Rozparky v zadním dílu taláru a na bocích umožní pohodlnější pohyb při chůzi a větší pohodlí při sezení.
- Na obou předních dílech jsou umístěny pseudokapsy neboli průhmaty kapes spodního oděvu, které umožňují přes talár sáhnout do kapsy u saka či kalhot pro mobil, doklady, kapesník…
- Talár se zapíná kovovým dvoucestným zipem, který i po zapnutí umožní porozepnutí taláru odspodu, a tudíž velmi pohodlné sezení, zapínání na zip je ještě jištěno tzv. zajišťovací légou s několika knoflíky pro provizorní zapnutí v případě poškození zipu.

MATERIÁLOVÉ PROVEDENÍ A CENY

Můžete si vybrat ze dvou provedení ve dvou cenových úrovních:

LUXUSNĚJŠÍ VERZE

Z čisté střižní vlny, což je materiál prodyšný, nepříliš mačkavý, velmi jemný, splývající, s mírným leskem. Jeho nevýhodou je, že ho nelze prát v pračce, musí se nechat chemicky čistit. Též je nutné ho po použití nechat vyvěsit, neskladovat složený a není vhodné ho balit pro převoz do velmi malých balíčků. Proto se pro něj hodí i přenosný obal – taška o velikosti cca větší diplomatky, do níž je možné tento talár uložit i s ramínkem. Taška má i zpevněnou kapsu na spisy a je součástí taláru v tomto provedení.

Cena taláru z čisté vlny + přenosné tašky: **7400 Kč + DPH**

VERZE PRO DENNÍ POUŽITÍ

Vzhledově bude tento talár naprosto shodný s luxusnější variantou. Rozdíl poznáte jen na omak. Bude z tzv. nanotextilie, což je materiál lehký, prodyšný, splývavý, vysoce odolný proti špíně a tekutinám, nemačkavý, jen trošku drsnější struktury oproti čisté vlně. Jeho další výhodou je fakt, že ho lze jednoduše vyprat v běžné automatické pračce. Díky nemačkavosti snese sbalení i do příruční tašky velikosti cca papíru A4. I tento talár je ale vhodné následně nechávat tzv. vyvěsit. Příruční taška má popruh pro nošení přes rameno a je součástí taláru v tomto provedení.

Cena taláru z nanotextilie + přenosné tašky: **4500 Kč + DPH**

JAK SI VYBRANÝ TYP TALÁRU OBJEDNAT A POŘÍDIT?

Půjde to hned několika způsoby, přičemž každý si podle svého naturelu může vybrat ten, který mu nejvíce vyhovuje. Buď si objednáte talár jako konfekci, tj. vyberete si z konfekčních velikostí, nebo si ho můžete nechat ušít individuálně přímo na míru.

TALÁR KONFEKČNÍ

1 ZNAČKOVÉ PRODEJNY BLAŽEK PRAHA

V síti 22 značkových prodejen společnosti Blažek Praha, a.s. **(jejich seznam s adresami je uveřejněn na str. 29)**.

V těchto prodejnách, které se nacházejí ve všech českých a moravských regionech, bude k dispozici vyškolený personál, který na místě pomůže vyplnit objednávkový formulář/zakázkový list, vybrat materiál, způsob doručení a umožní rovněž vyzkoušet si osobně tu nejvhodnější z konfekčních velikostí – všude budou k dispozici kompletní velikostní sety talárů.

Pokud se rozhodnete pro tento postup – **a výrobce i ČAK ho rozhodně doporučují** – personál prodejen Vám individuálně na místě doměří délku rukávů (potřebujete-li zkrácený či prodloužený) a doměří individuálně i délku celého taláru či předního dílu taláru (podle individuálních tělesných proporcí tak, aby se vám talár vpředu opticky nezkracoval). To vše i přesto, že si talár objednáte jako konfekční oděv. **Nezapomeňte si s sebou do prodejny vzít identifikační průkaz advokáta či advokátního koncipienta!** Na místě zaplatíte zálohu na zhotovení taláru ve výši 2000 Kč.

S personálem prodejny se rovněž domluvíte na způsobu dodání taláru. Může to být osobním vyzvednutím na prodejně poté, co vám personál sdělí telefonicky či elektronicky, že je pro vás talár připraven. Nebo vám může být dodán na udanou adresu tzv. na dobírku. V tom případě musíte počítat ještě s poštovným a balným, které bude činit 200 Kč.

2 ELEKTRONICKY PŘES WEBOVÉ STRÁNKY ČAK

Na úvodní stránce **www.cak.cz** je už v tuto chvíli umístěn banner s názvem **Advokátní taláry**. Po jeho rozkliknutí zde naleznete několik souborů, včetně objednávky/zakázkového listu. Ten můžete vyplnit (pozor, nejprve si zjistěte za pomoci návodu v dalších souborech zde přiložených svoje správné míry a přiřaďte si správnou konfekční velikost) a jeho odesláním se vaše objednávka zaeviduje přímo u výrobce talárů – společnosti BLAŽEK PRAHA. Kromě svých identifikačních údajů nezapomeňte vyplnit vybranou konfekční velikost a materiálovou variantu. Před dokončením vyplňování vám bude automaticky vygenerováno číslo objednávky, které vám bude sloužit později při placení zálohy. Proto si ho poznamenejte. Zálohu 2000 Kč následně zaplaťte na bankovní účet BLAŽEK PRAHA, a. s., č. 43-7561760247/0100, vedený u KB Praha 10 a uveďte vygenerovaný variabilní symbol. Po provedení platby obdržíte od společnosti BLAŽEK PRAHA potvrzení objednávky a daňový doklad potvrzující úhradu zálohy na kupní cenu taláru.

V případě elektronické objednávky je talár dodáván výhradně zasláním na dobírku na adresu v objednávce uvedenou, což znamená k ceně vybraného taláru připočíst ještě poštovné a balné ve výši 200 Kč.

Za účelem ověření správnosti údajů v elektronické objednávce a ověření identity objednavatele je společnost BLAŽEK PRAHA oprávněna požádat advokáty o fotokopii průkazu advokáta či koncipienta. V tom případě se s vámi společnost spojí prostřednictvím kontaktů, které uvedete v objednávce.

3 OBJEDNÁVKA/ZAKÁZKOVÝ LIST Z BULLETINU ADVOKACIE

Advokátní talár si můžete objednat též vystřižením objednávky/zakázkového listu ze str. 7 v tomto čísle Bulletinu. Nezapomeňte vyplnit své identifikační údaje, adresu, kontaktní spojení na vás. Podle návodu ze str. 30 si zjistěte své tělesné míry a podle velikostní tabulky na str. 31 si přiřaďte správnou konfekční velikost. Vyplněnou objednávku/zakázkový list zašlete na adresu:

BLAŽEK PRAHA, a. s.
Ortenovo nám. 16
170 00 Praha 7.
Obálku označte heslem: „Advokátní taláry“

Po jejím doručení vás bude pověřený pracovník společnosti BLAŽEK PRAHA telefonicky kontaktovat za účelem věcné kontroly objednávky a sdělí vám číslo objednávky, pod kterým bude zakázka evidována. Toto číslo slouží zároveň jako variabilní symbol pro identifikaci zálohové platby. Po úhradě zálohy ve výši 2000 Kč na bankovní účet BLAŽEK PRAHA, a. s., č. 43-7561760247/0100, vedený u KB Praha 10, obdržíte potvrzení objednávky a daňový doklad potvrzující úhradu zálohy na kupní cenu taláru.

TALÁR NA MÍRU

Pokud se rozhodnete nechat si ušít talár na míru, individuálně, třeba kvůli vám nedostačujícímu velikostnímu sortimentu talárů konfekčních, můžete využít celkem 7 značkových prodejen společnosti BLAŽEK PRAHA. Tamní vyškolený personál vám vezme přesné míry a připravte se minimálně na jednu krejčovskou zkoušku. Pomohou vám vyplnit objednávku/zakázkový list, zejména identifikační údaje a způsob dodání taláru. Zaplatíte rovněž zálohu na zhotovení taláru. **Za talár na míru zaplatíte cenu o 50 % vyšší,** než je základní cena materiálové varianty taláru konfekčního. Budete-li si ho přát dodat na dobírku, připočítejte ještě balné a poštovné ve výši 200 Kč.

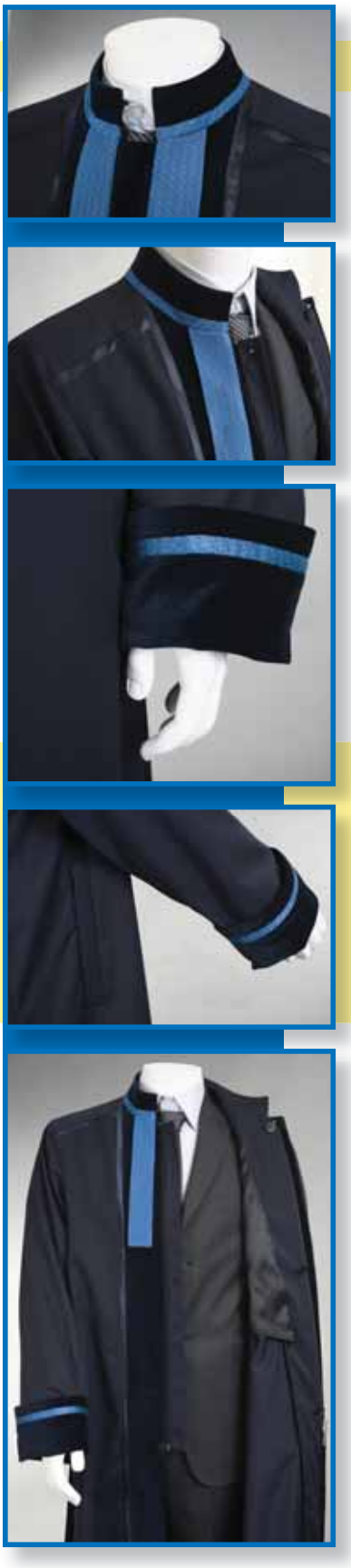

DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ – OBJEDNÁVEJTE IHNED

Vzhledem k výrobním možnostem dodavatelů látky a personálním možnostem krejčovských provozoven garantuje společnost BLAŽEK PRAHA advokátům a advokátním koncipientům, že do doby zavedení povinnosti nosit talár na soudní řízení (přesněji do 27. 5. 2011) , dodá taláry všem, kteří si je u ní objednají jakýmkoliv z výše uvedených způsobů, **do 31. 12. 2010.**

Ti, kteří zapomenou a objednají si je v termínech pozdějších, a přesto budou požadovat talár dodat do doby zavedení povinnosti taláry nosit (od 1. 6. 2011), musí počítat s expresním příplatkem za jeho výrobu, a to ve výši 90 % základní ceny!

V následujících obdobích bude standardní dodací lhůta talárů opět 5 měsíců od objednávky, expresní dodací lhůta za příplatek pak 30 dnů od uzavření od objednávky.

NEVYČKÁVEJTE TEDY SE SVOU OBJEDNÁVKOU, VÁHAVOST A LIKNAVOST SE PRODRAŽÍ

ZDE ODSTŘIHNĚTE ZDE ODSTŘIHNĚTE ZDE ODSTŘIHNĚTE ZDE ODSTŘIHNĚTE ZDE ODSTŘIHNĚTE ZDE ODSTŘIHNĚTE

Blažek®

ZAKÁZKOVÝ LIST

TALÁR

objednávka č.

titul | jméno | příjmení

firma

IČ | DIČ

ulice | č. p. | město | PSČ

evidenční číslo advokáta/koncipienta

telefon | e-mail

Veškeré rozměrové údaje, prosím, uvádějte v cm.

TALÁR – konfekční velikost

zvolená velikost | délka rukávů | délka taláru

TALÁR – na míru (měřenka)

TĚLESNÉ ROZMĚRY

výška postavy | obvod hrudníku | obvod pasu

ROZMĚRY VÝROBKU

obvod hrudi		TKM +/-		délka taláru – PD		TKM +/-	
obvod pasu		TKM +/-		délka taláru – ZD		TKM +/-	
obvod sedu		TKM +/-		délka rukávu včetně náramenice		TKM +/-	
šíře zad		TKM +/-					

MATERIÁL – varianta

nanotextilie ☐ 100% vlna ☐

DODÁNÍ

osobní odběr ☐ zaslání na adresu (dobírka) ☐ předběžný termín dodání

adresa pro dodání

CENA A ZPŮSOB ÚHRADY

cena (Kč vč. DPH)

zaplacená záloha/finanční poukázka (Kč) | číslo finanční poukázky/ daňového dokladu

doplatek při odběru zboží (Kč) | datum vystavení

Zákazník svým podpisem výslovně souhlasí se zpracováním osobních údajů uvedených v Zakázkovém listu. Zákazník svým podpisem zároveň potvrzuje, že se seznámil s Obchodními podmínkami, které jsou nedílnou součástí Zakázkového listu, a výslovně, bez jakýchkoli výhrad, s nimi souhlasí.

podpis prodejce | podpis zákazníka

prodejna | ID prodejny | prodejce | ID prodejce

POTVRZENÍ O PŘEVZETÍ VÝROBKU

Zákazník svým podpisem výslovně souhlasí, že převzal zboží dle parametrů zadaných v Zakázkovém listu a v odpovídající kvalitě a že se seznámil s pokyny týkajícími se správné údržby a ošetřování výrobku.

datum převzetí _____ podpis prodejce _____ podpis zákazníka _____

OBCHODNÍ PODMÍNKY

Stavovský oděv (talár) pro advokáty a advokátní koncipienty (dále jen „Talár") a přepravní obal (taška) na Talár (dále jen „Přepravní obal"), (Talár a Přepravní obal společně dále jen „Stavovský oděv advokáta") jsou dodávány vždy jako komplet, a to pouze na objednávku.

Smluvní vztah na dodávku Stavovského oděvu advokáta jakožto profesního oděvu advokátů a advokátních koncipientů (dále též jen „Advokát") se řídí obchodními podmínkami BLAŽEK PRAHA a.s., uvedenými v tomto Zakázkovém listu při respektování okolnosti, že obě smluvní strany jednají při uzavírání smlouvy na dodávku Stavovského oděvu advokáta v rámci své obchodní, resp. jiné podnikatelské činnosti. Smlouvu na dodávku Stavovského oděvu advokáta lze uzavřít pouze s Advokátem, přičemž pro účely dodávek (distribuce) Stavovského oděvu advokáta je Advokátem míněna jakákoli osoba, která se prokáže průkazem advokáta, advokátního koncipienta či evropského advokáta ve smyslu příslušných ustanovení zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, v platném znění, při sepsání Zakázkového listu.

Smlouva na dodávku Stavovského oděvu advokáta je uzavřena kumulativním splněním následujících podmínek:

a) řádné učinění závazné objednávky na dodávku Stavovského oděvu advokáta ve formě podpisu tohoto Zakázkového listu; a
b) zaplacení zálohy na kupní cenu Stavovského oděvu advokáta nebo Finanční poukázky na nákup Stavovského oděvu advokáta.

Dle vybraného způsobu dodání, kterým může být buď osobní odběr na prodejně BLAŽEK PRAHA a.s., kde byl sepsán Zakázkový list, nebo zaslání na dobírku na adresu uvedenou v Zakázkovém listu, obdrží zákazník po úhradě částky 2 000 Kč (slovy: dva tisíce korun českých):

a) finanční poukázku v hodnotě 2 000 Kč (slovy: dva tisíce korun českých) na nákup Stavovského oděvu advokáta (dále jen „Finanční poukázka") v případě volby osobního odběru na prodejně BLAŽEK PRAHA a.s., kde byl sepsán Zakázkový list; nebo
b) daňový doklad potvrzující úhradu zálohy na kupní cenu Stavovského oděvu advokáta v případě volby zaslání na dobírku na adresu uvedenou v Zakázkovém listu.

Způsob dodání vybraný v Zakázkovém listu není z organizačních důvodů možné následně měnit.

Zákazník svým podpisem na Zakázkovém listu stvrzuje správnost v něm vyplněných údajů.

Na Stavovský oděv advokáta není možné uplatnit žádnou slevu, kterou lze případně čerpat v prodejnách BLAŽEK PRAHA a.s. při nákupech jiného zboží.

ZRUŠENÍ SMLOUVY

Prodávající si vyhrazuje právo na zrušení smlouvy (odstoupení od smlouvy) v případě, že by v průběhu realizace zakázky nastaly překážky, které brání dodání výrobku v odpovídající kvalitě nebo termínu. Pokud taková situace nastane, prodávající bude neprodleně kontaktovat zákazníka za účelem dohody o dalším postupu. V případě, že se obě strany na dalším postupu nedohodnou, vrátí prodávající zákazníkovi uhrazenou zálohu na kupní cenu, resp. částku uhrazenou za Finanční poukázku, a to v hotovosti na prodejně BLAŽEK PRAHA a.s., kde byl sepsán Zakázkový list, oproti vrácení dokladu o zaplacení zálohy, resp. vrácení Finanční poukázky.

V případě, že zákazník bude i přes opakovanou výzvu k převzetí výrobku, resp. i přes opakovaný pokus o doručení výrobku na dobírku v prodlení s převzetím výrobku delším než 30 dnů, je prodávající oprávněn zrušit smlouvu (odstoupit od smlouvy) a má v takovém případě právo na smluvní pokutu ve výši zákazníkem uhrazené zálohy na kupní cenu, byla-li záloha na kupní cenu zákazníkem uhrazena, nebo ve výši částky zaplacené za Finanční poukázku, byla-li zákazníkovi Finanční poukázka poskytnuta. Odstoupením od smlouvy pozbývá Finanční poukázka platnosti.

DODACÍ PODMÍNKY

V případě volby osobního odběru Stavovského oděvu advokáta na prodejně BLAŽEK PRAHA a.s., kde byl sepsán Zakázkový list, bude Advokát ve sjednaném dodacím termínu informován pracovníkem příslušné prodejny BLAŽEK PRAHA a.s. prostřednictvím elektronické pošty nebo telefonicky o připravenosti Stavovského oděvu advokáta k převzetí. Stavovský oděv advokáta bude Advokátovi na příslušné prodejně BLAŽEK PRAHA a.s. předán spolu s řádným daňovým dokladem po zaplacení kupní ceny formou předání Finanční poukázky a úhrady doplatku kupní ceny v hotovosti nebo platební kartou.

V případě volby zaslání Stavovského oděvu advokáta na dobírku bude Advokátovi Stavovský oděv advokáta zaslán na dobírku na adresu uvedenou v Zakázkovém listu. Stavovský oděv advokáta bude Advokátovi předán doručující osobou spolu s řádným daňovým dokladem po zaplacení doplatku kupní ceny (rozdíl mezi sjednanou kupní cenou a zaplacenou zálohou) a částky ve výši 200 Kč za balné a poštovné v hotovosti doručující osobě.

VÝHRADA VLASTNICKÉHO PRÁVA

Vlastnické právo k dodávanému výrobku přechází na zákazníka až úplným zaplacením kupní ceny.

UŽÍVÁNÍ A ÚDRŽBA VÝROBKU

Vliv prostředí a okolnosti užívání, které mohou snižovat životnost výrobku a prodávající za ně nemůže nést odpovědnost (např. používání nevhodných deodorantů, nadměrná potivost, nadměrné tření oděvních součástí v důsledku tělesných proporcí zákazníka, kontakt výrobku s předměty s ostrými hranami, jako jsou hodinky, brašny, klíče a těžké předměty v kapsách), stejně jako nevhodně zvolená velikost výrobku, nemohou být důvodem k pozdější reklamaci.

Životnost výrobku a oděvních součástí je ovlivněna způsobem jejich užívání a údržby. Při údržbě výrobku je třeba dodržovat vhodné postupy dle symbolů uvedených na vnitřní etiketě výrobku. Při intenzivním či nevhodném užívání nebo nedostatečné či nesprávné údržbě nemusí životnost výrobku dosáhnout záruční doby a může dojít k poškození či zničení výrobku běžným opotřebením (jako např. častým nošením, praním, sušením a žehlením).

Za vadu výrobku nelze považovat změnu (vlastnosti) výrobku, která vznikla v průběhu záruční doby v důsledku jeho opotřebení, nesprávného používání, nedostatečné nebo nevhodné údržby, v důsledku přirozených změn materiálů, z nichž je výrobek vyroben, v důsledku jakéhokoli poškození vnějším vlivem nebo jiného nesprávného zásahu zákazníka či třetí osoby.

ZÁRUKA, REKLAMACE

Na výrobek se poskytuje záruka v délce trvání 24 měsíců ode dne jeho prodeje (převzetí zákazníkem). Záruční doba začíná běžet okamžikem prodeje (převzetí) výrobku a pozastavuje se od okamžiku uplatnění reklamace do doby, kdy byl zákazník povinen výrobek převzít po vyřízení reklamace. Pokud je výsledkem reklamačního řízení výměna reklamovaného výrobku, začne běžet záruční doba znovu od převzetí nového výrobku. Při výměně vadné součásti se vztahuje nová záruční doba pouze na vyměněnou součást výrobku.

Reklamaci lze uplatnit na kterékoli prodejně sítě BLAŽEK PRAHA a.s., přednostně však na prodejně, kde byl výrobek zakoupen.

K reklamaci je třeba doložit doklad osvědčující datum a místo prodeje (převzetí) výrobku (např. daňový doklad o zaplacení kupní ceny), samotný výrobek v kompletním stavu, vyčištěný, zbavený všech nečistot a hygienicky nezávadný, a označit příslušnou reklamovanou vadu výrobku. Nedoložením dokladu osvědčujícího datum a místo prodeje (převzetí) výrobku se zákazník vystavuje riziku neprokázání včasnosti reklamace a oprávněnosti nároku.

Reklamaci je nutné uplatnit bez zbytečného odkladu po zjištění vady. Případné prodlení s reklamací či pokračující užívání výrobku může zapříčinit prohloubení vady či jejích důsledků nebo znehodnocení výrobku a může být důvodem pro odmítnutí reklamace. Vedoucí prodejny nebo jím pověřený pracovník je povinen vydat zákazníkovi potvrzení o tom, kdy právo z odpovědnosti za vady uplatnil, a po vyřízení reklamace též potvrzení o způsobu řešení reklamace, jakož i o provedení případné opravy a o době jejího trvání.

Uplatní-li zákazník právo z odpovědnosti za vady výrobku řádným způsobem, je vedoucí prodejny nebo jím pověřený zaměstnanec prodávajícího povinen o reklamaci rozhodnout ihned, ve složitějších případech ve lhůtě do tří pracovních dnů. Do této lhůty se však nezapočítává doba potřebná k odbornému posouzení vady. Reklamace včetně odstranění vady bude vyřízena bez zbytečného odkladu, nejpozději do 30 dnů ode dne uplatnění. Vedoucí prodejny nebo jím pověřený pracovník prodávajícího může v odůvodněných případech se zákazníkem dohodnout lhůtu delší. Informaci o vyřízení reklamace a způsobu jejího vyřízení podává prodávající zásadně na vyžádání zákazníka.

V případě výskytu odstranitelné vady má zákazník právo, aby byla bezplatně, včas a řádně odstraněna. Prodávající je povinen vady odstranit bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 30 kalendářních dnů ode dne uplatnění reklamace. Za odstranitelné vady se považují takové vady, které lze opravou odstranit, aniž by utrpěl vzhled, funkce a kvalita výrobku. V případě vady odstranitelné má zákazník právo na výměnu zboží nebo na odstoupení od smlouvy, pokud reklamace nebyla vyřízena do 30 dnů ode dne jejího uplatnění a nedošlo k jiné dohodě nebo pokud zákazník nemůže pro opětovné vyskytnutí odstranitelné vady po opravě nebo pro větší počet odstranitelných vad výrobek řádně užívat. O opětovné vyskytnutí vady po opravě jde tehdy, jestliže se stejná vada, která byla v záruční době již nejméně dvakrát odstraňována, opětovně vyskytne. Větším počtem vad trpí výrobek tehdy, má-li v době uplatnění reklamace současně nejméně tři různé (vzniklé z různých příčin) odstranitelné vady.

Jde-li o vadu neodstranitelnou, která brání tomu, aby byl výrobek řádně užíván jako výrobek bez vady, má zákazník právo požadovat výměnu výrobku za nový nebo odstoupit od kupní smlouvy. Za neodstranitelnou vadu se považuje taková vada, kterou nelze odstranit nebo její odstranění není účelné s přihlédnutím ke všem rozhodným okolnostem.

Záruka se nevztahuje na běžné opotřebení tak, jak je uvedeno výše. Záruka se dále nevztahuje na zánik životnosti výrobku nadměrným používáním nad rámec předpokládaného užití či účelovosti výrobku, jakož i na nevhodné ošetřování a používání v rozporu se stanoveným účelem.

SEZNAM ZNAČKOVÝCH PRODEJEN BLAŽEK

V následujících prodejnách pomůže vyškolený personál vybrat ze zkušebních velikostních vzorků talárů správnou konfekční velikost, v případě potřeby individuálně zajistí při dodání zboží na prodejně úpravu délky rukávů či délky taláru. **Poděkováním za osobní návštěvu prodejny vám může být VIP karta firmy Blažek, kterou na místě obdržíte.**

POŘ. Č.	PRODEJNA	ADRESA	MĚSTO
1.	Avion Brno	Skandinávská 2	619 00 Brno
2.	Galerie Vaňkovka	Ve Vaňkovce 1	602 00 Brno
3.	Olympia Brno	U Dálnice 777	664 42 Brno-Modřice
4.	IGY Centrum	Pražská 1247/24	370 04 České Budějovice
5.	Futurum Hradec Králové	Brněnská 1825/23a	500 03 Hradec Králové
6.	OC Varyáda	Kapitána Jaroše 375	360 02 Karlovy Vary
7.	Forum Liberec	Soukenné nám. 669/2a	460 01 Liberec
8.	Nisa Liberec	České mládeže 456	460 03 Liberec
9.	Olympia Olomouc	Olomoucká 90	779 00 Olomouc
10.	Futurum Ostrava	Novinářská 6a	702 00 Ostrava
11.	Avion Ostrava	Rudná 114/3114	700 30 Ostrava-Zábřeh
12.	Palace Pardubice	Masarykovo nám. 2799	530 02 Pardubice
13.	Olympia Plzeň	Písecká 972/1	326 00 Plzeň-Černice
14.	OD Kotva	Nám. Republiky 8	101 00 Praha 1
15.	Arkády Pankrác	Na Pankráci 86	140 00 Praha 4
16.	Centrum Chodov	Roztylská 2321/19	148 00 Praha 4
17.	Metropole Zličín	Řevnická 1	155 21 Praha 5
18.	OC Letňany	Veselská 663	199 00 Praha 9
19.	Europark Štěrboholy	Nákupní 389/3	102 00 Praha 10
20.	OKC Eden	Vršovická 1527	101 00 Praha 10
21.	Olympia Teplice	Srbická 464	415 10 Teplice
22.	Centro Zlín	tř. 3. května 1170	763 02 Zlín-Malenovice

SEZNAM ZNAČKOVÝCH PRODEJEN PRO PŘÍJEM A ZPRACOVÁNÍ OBJEDNÁVEK VÝROBY TALÁRU NA MÍRU DLE INDIVIDUÁLNÍCH POTŘEB ADVOKÁTA

POŘ. Č.	PRODEJNA	ADRESA	MĚSTO
1.	Avion Brno	Skandinávská 2	619 00 Brno
2.	IGY Centrum	Pražská 1247/24	370 04 České Budějovice
3.	Futurum Hradec Králové	Brněnská 1825/23a	500 03 Hradec Králové
4.	Nisa Liberec	České mládeže 456	460 03 Liberec
5.	Futurum Ostrava	Novinářská 6a	702 00 Ostrava
6.	Olympia Plzeň	Písecká 972/1	326 00 Plzeň-Černice
7.	OKC Eden	Vršovická 1527	101 00 Praha 10

V těchto uvedených prodejnách je odborně vyškolený personál připraven zpracovat objednávku taláru advokáta dle jeho individuálních tělesných proporcí na míru.

MANUÁL PRO ZJIŠŤOVÁNÍ OPTIMÁLNÍ VELIKOSTI ODĚVU

1. OBLEČTE SI LEHKÝ PŘILÉHAVÝ ODĚV

2. STŮJTE PŘIROZENĚ – VZPŘÍMENĚ S OBVYKLÝM DRŽENÍM TĚLA

3. VÝŠKA POSTAVY – MĚŘÍ SE VE VZPŘÍMENÉM POSTOJI OD ZÁKLADNÍ ROVINY (BEZ BOT) PO NEJVYŠŠÍ BOD TEMENE

4. OBVOD HRUDNÍKU (PRSOU) – MĚŘÍ SE ZEPŘEDU DOZADU PO CELÉM OBVODU TĚLA PŘES NEJVĚTŠÍ VYSTOUPLOST PRSOU

5. ZJIŠTĚNÉ ROZMĚRY ZAPISUJTE BEZ PŘÍDAVKŮ CM NA VOLNOST, VŽDY V CELÝCH ČÍSLECH

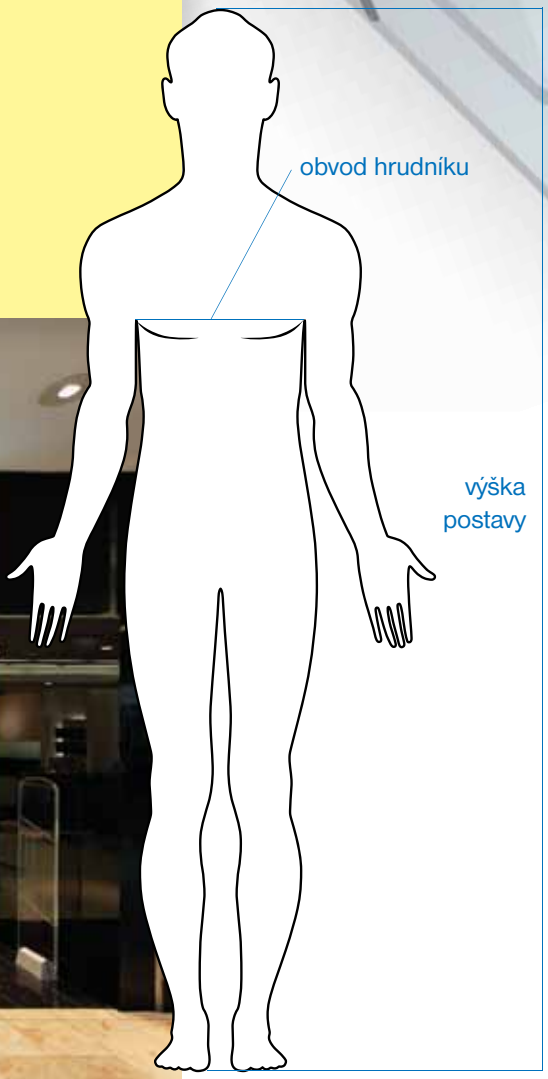

POSTUP PŘI ZAŘAZOVÁNÍ VELIKOSTI

VÝŠKA POSTAVY	OBVOD HRUDNÍKU	ZNAČENÍ
157- 163	78-86	0/40-42
	86-94	0/44-46
	94-102	0/48-50
	102-110	0/52-54
	110-118	0/56-58
	118-126	0/60-62
	126-134	0/64-66
163 - 169	78-86	1/40-42
	86-94	1/44-46
	94-102	1/48-50
	102-110	1/52-54
	110-118	1/56-58
	118-126	1/60-62
	126-134	1/64-66
169 - 175	78-86	2/40-42
	86-94	2/44-46
	94-102	2/48-50
	102-110	2/52-54
	110-118	2/56-58
	118-126	2/60-62
	126-134	2/64-66
175 - 181	78-86	3/40-42
	86-94	3/44-46
	94-102	3/48-50
	102-110	3/52-54
	110-118	3/56-58
	118-126	3/60-62
	126-134	3/64-66
181 - 187	78-86	4/40-42
	86-94	4/44-46
	94-102	4/48-50
	102-110	4/52-54
	110-118	4/56-58
	118-126	4/60-62
	126-134	4/64-66
187 - 193	78-86	5/40-42
	86-94	5/44-46
	94-102	5/48-50
	102-110	5/52-54
	110-118	5/56-58
	118-126	5/60-62
	126-134	5/64-66

1. NAJDĚTE ODPOVÍDAJÍCÍ KOLONKU VÝŠKY POSTAVY.

2. V TÉTO VÝŠKOVÉ SKUPINĚ DÁLE VYHLEDEJTE VÁŠ ROZMĚR OBVODU HRUDNÍKU.

3. V NÁSLEDUJÍCÍM SLOUPCI NAJDETE VÝSLEDNÝ ZÁPIS VELIKOSTI TALÁRU.

Poznámka: Velikosti jsou přizpůsobeny nošení taláru se sakem i bez.

✤ icha

✤ Foto JAN KOLMAN a archiv Blažek Praha

MŮŽEME VÁM SLÍBIT AŽ 24,6182% VÝNOS. ALE NĚKTERÉ VĚCI SE PROSTĚ NEDĚLAJÍ.

Je fakt, že 24,6182 % vypadá v inzerátu více než 4,5 %. Ale slušností je uvádět roční výnos, ne jej kumulovat. Věříme na dlouhodobé vztahy, a ne jednorázové transakce. Neřešíme, jak vypadají naše inzeráty, ale co nabízíme klientům. Naše úroky nepřikrášlujeme. Služba Clear Deal aktuálně nabízí vklady od půl milionu korun na dobu jednoho roku s výnosem 3,5 % p.a., dvou let s výnosem 4 % p.a. a pěti let s výnosem 4,5 % p.a. A jako bonus k vkladům od jednoho milionu korun a ke všem pětiletým vkladům vám nabídneme týdenní pobyt v Tatrách pro dvě osoby.

Jsme privátní bankou s nejvyšší mírou individuálního přístupu ke klientům a obchodům. Už dvanáctým rokem realizujeme společné zisky. Díky náročnosti klientů jsme motivováni k nadprůměrným výnosům. A díky výjimečnosti našich výnosů jsou klienti motivováni k tomu, aby nám svěřili své finance.

Pro více informací o službě Clear Deal nás kontaktujte na telefonní lince 800 707 606, www.cleardeal.cz nebo konzultujte se svým nezávislým finančním poradcem.

DÍKY KLIENTŮM. DÍKY VÝNOSŮM.

WWW.JTBANK.CZ

CLEAR DEAL | J&T BANKA CZECH REPUBLIC

z právní teorie a praxe

ČLÁNKY

Advokát a judikatura 27
Implicitní derogace – mýtus či realita 30
K úvaze: šlo by skutečně o adekvátní promítnutí rozsudku ESLP ve věci Kohlhofer a Minarik proti ČR do právního řádu? 33
Zajímavá vybraná judikatura k institutu odvolání ve správním řízení 42

Z JUDIKATURY ..... 46 – 59

Z ODBORNÉ LITERATURY ..... 60 – 64

SHRNUTÍ

Tomáš Sokol:
Advokát a judikatura

Článek je polemikou s obsahem článku Roberta Pelikána Ještě k neplatnosti rozhodčích doložek a k „právním názorům“, který vyšel v BA č. 9/2010. Nezabývá se však rozhodčími doložkami, ale autorovým pohledem na interpretaci judikatury advokátem a polemizuje s jeho názorem, že „Advokát by měl být schopen pomoci odlišit, kde se soud dopustil omylu a je tudíž pravděpodobnost, že taková linie judikatury bude v budoucnosti opuštěna, a kde jde o řešení odpovídající právu, které se zřejmě stabilizuje v pozdější judikatuře.“ V článku je rezolutně odmítnuta teze o postupném vývoji interpretace práva, který dospěje do stadia, kdy je tu jen jeden právní názor a ostatní názory pak jsou protiprávní.

Ludvík Ševčík ml., Michal Kincl:
Implicitní derogace – mýtus či realita

Článek se zabývá situací, kdy je zrušeno tzv. zmocňovací ustanovení, ale není výslovně zrušen podzákonný právní předpis, který byl na základě tohoto zrušeného zmocňovacího ustanovení vydán. Cílem článku je zamyšlení nad platností či neplatností takového právního předpisu, z tohoto důvodu má obsah článku věcný dosah do výkonu advokátní praxe. Autoři předestírají problematiku úvahou de lege lata a sumarizují relevantní judikaturu vztahující se k dané věci. V závěru textu se pak jednoznačně vyjadřují pro neplatnost předmětných podzákonných právních předpisů. Snahou autorů je vzbudit odbornou diskusi.

Bořivoj Líbal, Radek Malenovský:
K úvaze: šlo by skutečně o adekvátní promítnutí rozsudku ESLP ve věci Kohlhofer a Minarik proti ČR do právního řádu?

Autoři předkládají veřejnosti k úvaze, zda novela navrhující vypustit § 131 odst. 3 písmeno c) obchodního zákoníku a změnit § 57 zákona č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, za účelem naplnění rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci Kohlhofer a Minarik proti České republice, tento rozsudek skutečně úspěšně naplňuje. Autoři rovněž reflektují nálezovou judikaturu Ústavního soudu a toliko nad rámec se závěrem dotýkají roviny de lege ferenda stran posuzované otázky.

Petr Kolman:
Zajímavá vybraná judikatura k institutu odvolání ve správním řízení

Autor se zabývá otázkou odvolání ve správním řízení z pohledu rozhodovací praxe soudů. Článek pojednává o některých aspektech odvolacího řízení jak z hlediska obecného, jako jsou náležitosti, oprávněné osoby, rozsah přezkumu, zmeškání lhůty, vliv odvolání na prekluzi přestupků apod., tak i z hlediska specifik některých řízení, jako je řízení kolaudační nebo přestupkové.

„Právní latinský slovník“
a „Výkladový slovník“
NOVINKA
CODEXIS® ADVOKACIE
PRÁVNÍ INFORMAČNÍ SYSTÉM
■ Moderní právní informační software
■ Kompletní česká a evropská legislativa
■ Nový submodul Rozhodnutí a stanoviska správních orgánů ČR
■ Nejlepší propracovaný systém vyhledávacích funkcí
■ Přátelské uživatelské prostředí s řadou pomocných doplňků
ČESKÁ ADVOKÁTNÍ KOMORA
ATLAS®
www.codexisadvokacie.cz
klientske.centrum@atlasconsulting.cz

Advokát a judikatura

JUDr. TOMÁŠ SOKOL

V devátém čísle BA/2010 kolega dr. Robert Pelikán (dále autor) v článku *Ještě k neplatnosti rozhodčích doložek a k „právním názorům“* zaujímá stanovisko k mému článku a k mým názorům, které jsem tam a možná i jinde v této souvislosti prezentoval. Samo téma platnosti či neplatnosti rozhodčích doložek má význam jen pro velmi omezený okruh osob a i když kolega podrobuje můj právní názor takříkajíc zdrcující kritice, nemělo by smysl se k tomu vracet na stránkách periodika, které je určeno všem advokátům, z nichž většinu platnost či neplatnost rozhodčích doložek nezajímá. Kolega však formuloval i názory na téma, které považuji za mnohem obecnější a aktuálnější, než jsou zmíněné rozhodčí doložky. **Zabývá se judikaturou a její reflexí v práci advokáta, dokonce bych řekl povinnostmi advokáta ve vztahu k této judikatuře.** Tyto závěry považuji za nesprávné a v některých případech dokonce nebezpečné pro advokátní praxi, což už podle mne za zamyšlení stojí.

Kolega předkládá výchozí premisu, podle které *...judikáty nejsou samy o sobě a bez dalšího závazné. Je to jen další předpoklad, že další soudy se budou judikáty řídit.* Tomu tvrzení lze vytknout, že nedefinuje, co míní judikátem a z čeho dovozuje předpoklad, že se jím další soudy budou řídit. Neméně mylná je další autorova úvaha, podle které *V právním státě však lze také očekávat,* že *od mylného stanoviska obsaženého v judikátu se další soud odkloní.* Autor předpokládá, že existují správné a mylné judikáty a že z nějakého důvodu, který plyne z podstaty právního státu, další soudy rozeznají, co je správný a co mylný judikát a od těch mylných se „odkloní“. A na tomto předpokladu pak staví závěr, který bych si dovolil označit pro advokáty za doslova vražedný. **Obecně dovozuje, že adresát právní normy může zvážit, jak se zachová, tedy zda stanovisko obsažené v judikátu bude považovat za relevantní nebo nikoliv** a na tomto základě rezultuje: *Advokát by měl být schopen pomoci odlišit, kde se soud dopustil omylu a je tudíž pravděpodobnost, že taková linie judikatury bude v budoucnosti opuštěna, a kde jde o řešení odpovídající právu, které se zřejmě stabilizuje v pozdější judikatuře.* Následně pak autor vyjadřuje nesouhlas s mým údajným tvrzením, že mi připadá normální vybrat si v případě rozporné judikatury výklad, který je pro mne zcela příznivý. Nejsem si sice vědom, že bych cokoliv takového řekl, ale abych nevytvářel paralelní zdroj sporu, pak pro zjednodušení dodávám, že i kdybych to neřekl, pak z hlediska povinnosti advokáta se s tímto tvrzením plně ztotožňuji.

Především tedy k pojmu judikát. Nejobecněji jde o jakékoliv rozhodnutí soudu, přičemž úměrně druhu soudu má takové rozhodnutí různou závaznost. Primárně (a po nabytí právní moci) v civilní věci pro účastníky sporu a jako rei iudicata, obdobně v trestním řízení. S vyšším stupněm soudu míra závaznosti může růst, nejvýše zřejmě stojí rozhodnutí Ústavního soudu závazná ex lege a pro všechny dle čl. 89 odst. 2 Ústavy. V podrobnostech odkazuji na publikaci „Judikatura a právní argumentace“,[1] která, jak z názvu plyne, se touto problematikou zabývá včetně analýzy pojmu judikát a zmíněné závaznosti. Už proto je pouhé použití pojmu „judikát“ nedostatečné. Též judikaturní realita je zřetelně jiná. Tam, kde soudy nevnímají jednotící judikaturu obvykle, prezentovanou „zelenou sbírkou“, sbírkou rozhodnutí ÚS či NSS, anebo závazným právním názorem v konkrétní věci, rozhodují podle svého uvážení a tak také interpretují právo. Nějaké samovolné či dobrovolné opouštění „mylné judikatury“ jsem dosud nezažil, a to ani u soudů vyšších či Nejvyššího soudu ČR, jak bude ještě zmíněno. Kromě toho, nad rámec argumentace v uvedené knižní publikaci, je třeba připomenout, že zveřejnění soudního rozhodnutí v „zelené sbírce“ předchází cosi, co by se snad dalo nazvat schvalovacím řízením. Jednak interním, v rámci NS ČR, jednak externím, kdy se k možnosti publikace každého jednotlivého soudního rozhodnutí vyjadřují připomínková místa. **To, že se některé rozhodnutí soudu ocitne v této sbírce, tedy na jedné straně signalizuje, že je většinově považováno za správné a zásadní, na druhé straně jde pouze o odraz hlasovacích a argumentačních mechanismů, aniž by bylo možno jednoznačně říci, že jde o rozhodnutí objektivně správné nebo mylné.** Pokud něco takového vůbec existuje. Prostě v daný čas a v daném místě si většina těch, kteří to mohou ovlivnit, myslí, že toto rozhodnutí je pro právní praxi důležité a má být i určující. A samozřejmě, lze předpokládat, že až do změny názoru bude NS ČR prosazováno v jeho rozhodnutích. Což se ovšem může týkat pouze jednoho jeho senátu. I o tom viz níže. A existují i jiné pohledy na judikaturu a její postavení. Viz třeba článek kolegy Chalupy „Zákonnost judikatury“.[2]

Co ale autor přehlíží zejména, jsou povinnosti advokáta. Podle ustanovení § 16 odst. 2 ZA je advokát krom jiného povinen využívat všechny zákonné prostředky

1 Kühn, Bobek a Polčák: Judikatura a právní argumentace, EDS Auditorium A, Praha 2006.

2 Luboš Chalupa: Zákonnost judikatury, Právní rádce č. 8/2009.

a v jejich rámci uplatnit v zájmu klienta vše, co podle svého přesvědčení pokládá za prospěšné. To znamená i případný odkaz na „vyhovující" judikát. Nevím, zda autor, ale předpokládám, že řada kolegů je informována o problému, který dlouhodobě rozporně řešily soudy různých stupňů. Problém spočíval v pojímání důsledku neplatnosti kupní smlouvy na nemovitost v případě, že takto dotčený nabyvatel již nemovitost převedl na jiného. Na jedné straně, a takříkajíc tradičně, praxe vycházela z latinské sentence *nemo plus iuris ad alium transfere potest, quam ipse habet,* a takříkajíc bez milosti uzavírala, že ani právní nástupci zpochybněného vlastníka nemohou být vlastníky. Proti tomu stál právní názor, že v případě těch právních nástupců, kteří jednali *bona fide,* je nutno respektovat princip zmíněné dobré víry. Za dobu tříbení těchto názorů jsem zažil několik sporů, stál na jejich obou stranách a bylo mojí povinností advokáta zdůraznit ty právní argumenty, které podporovaly požadavek klienta. O tom, který z právních závěrů je správný a který omylný, jsem si soukromě mohl myslet cokoliv. Obě argumentace byly velmi silné a o žádné se *a priori* nedalo říci, že je mylná. Nedovedu si představit, že v případě, kdy jsem zastupoval klienta, jenž hájil své vlastnictví poukazem na dobrou víru, bych nepoukázal na rozhodnutí, která této argumentaci přitakávala, byť šlo o rozhodnutí „jen" krajského soudu. A namísto toho klientovi prostě sdělil, že tato linie bude v budoucnu opuštěna, takže o ní ani nebudeme mluvit. A vice versa. Bylo přitom jasné, že dříve či později ve věci musí dojít k definitivnímu rozhodnutí a bylo lze doufat, že zvítězí i z mého pohledu správnější názor, preferující dobrou víru toho, kdo nemovitosti pořizoval. Ovšem, v daném čase šlo pouze o naději.

...ani ustálená judikatura není definitivní právní pravdou, konečným správným výkladem práva, ale lze ji za jistých podmínek opustit.

Judikatura, když už bych seznal jako advokát tu správnou, není dogma. I o tom podrobně viz literatura v pozn. 1. NS ČR například judikoval, že pokud soud pomine bez vysvětlení pro účastníka příznivou judikaturu uveřejněnou ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, na kterou byl účastníkem výslovně upozorněn, významně to oslabuje přesvědčivost rozhodnutí.[3] Obdobně i další rozhodnutí NS ČR,[4] v němž tento soud krom jiného uvádí: *Lze sice přisvědčit odvolacímu soudu, že právní názory, které Nejvyšší soud České republiky zaujal v jiných právních věcech, nejsou ex lege právně závazné (aplikovatelné) na případy s obdobným skutkovým či právním základem, z nějž vzešel ten který judikát dovolacího soudu, nelze však současně ztrácet ze zřetele, že došlo-li v soudní rozhodovací praxi při řešení určité materie k judikatornímu ustálení právního názoru, je z povahy věci nezbytné, aby soudy nižších stupňů tento judikatorní posun ve své rozhodovací praxi reflektovaly a v případě, že takový právní názor nesdílejí, jej ve světle jimi pečlivě vyložené argumentace (kriticky) konfrontovaly a seznatelným způsobem (v odůvodnění písemného vyhotovení svého rozhodnutí) vyložily, proč, resp. z jakého (jakých) nosného (nosných) důvodu (důvodů) nebylo lze se ve věci s obdobným skutkovým či právním základem s předmětným judikátem ztotožnit.*

Zjevně stejný názor zastává i Ústavní soud, který ve svém rozhodnutí uvádí, že bezdůvodné opomenutí rozhodnutí NS může mít rysy jurisdikční libovůle.[5] Jinými slovy, **ani ustálená judikatura není definitivní právní pravdou, konečným správným výkladem práva, ale lze ji za jistých podmínek opustit.** Nic více a nic méně. Vedle toho žije svou praxí běžná soudní judikatura, tedy např. rozhodnutí senátů NS ČR, která jsou v mnoha případech, pokud jde o právní závěry, rozporná, a vedle toho i judikatura jiných soudů, která sice není již obecně přístupná, na druhé straně to ovšem nic neznamená, pokud jde o použitelnost právní argumentace v takovémto rozhodnutí obsažené. Je to tedy přesně naopak, než autor tvrdí.

Soudy se mohou od judikatury, například uveřejněné v „zelené sbírce" odlišit, ale musí to jasně (a zřejmě i přesvědčivě) zdůvodnit. Logicky tedy advokát může přesvědčovat soud, aby takovouto judikaturu opustil, a je-li ta možnost, může přitom poukazovat na jiná soudní rozhodnutí, lhostejno zda byla či nebyla publikována. Tedy advokát může, přesněji, je-li to v zájmu klienta, musí „správné judikatuře" oponovat, má-li za to, že správná není a je toho argumentačně schopen. Například poukazem na odborný článek apod. Dokonce bych soudil, že tento argumentační prostor se ještě rozšíří díky rozhodnutí Ústavního soudu, zmíněném v BA č. 5/2010.[6] Ostatně, na co by advokátům byla rozhodnutí soudů ve věcech, v nichž nezastupují, než jako potenciální zdroj právních argumentů. Specifická je situace v případě rozhodnutí Ústavního soudu vzhledem k již zmíněnému čl. 89 odst. 2 Ústavy, ale i zde si lze zcela reálně představit argumentaci vyvracející již prezentovaný právní názor. Například s poukazem na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva.

V kontextu s výše uvedeným neobstojí ani další autorův argument, podle něhož *Ve valné většině případů lze interpretací dospět k jedinému objektivně správnému výsledku a ostatní řešení jsou chybná, nejsou právem.* Toto tvrzení je dokonce třeba co nejkategoričtěji odmítnout. Tím spíše pak autorův dovětek, podle něhož *v takových případech nelze hovořit o mnohosti „právních názorů": je tu jen jeden **právní** názor, ostatní názory jsou **protiprávní**.* Nejsem příznivcem silných slov v odborném sporu, ale hovořit o protiprávnosti jako jakémsi definitivním vyústění judikatorního střetu mi připadá scestné. Kouzlem nechtěného je, že ve stejném BA vyšel článek prof. Eliáše „Hodnotový výklad zákona a inspirace ze starých textů", který, nahlíženo terminologií autora, zjevně obsahuje protiprávn-

3 Viz rozhodnutí NS ČR 29 Odo 551/2006.

4 Viz rozhodnutí NS ČR 30 Cdo 2811/2007.

5 Viz rozhodnutí ÚS III. ÚS 470/97.

6 František Korbel: Ustavní soud umožnil poskytnutí nepravomocných rozsudků, BA č. 5/2010 + rozh. ÚS Pl. ÚS 2/10.

Ilustrační foto Jakub Stadler

ní názory. Jak si lze snadno ověřit, zabývá se možností delegace pravomocí statutárních orgánů a v této souvislosti se vypořádává s rozhodnutími NS ČR v této souvislosti vydanými. Mohu-li prof. Eliáše interpretovat, v zásadě této judikatuře přitakává, avšak zřetelně připouští i možnost jiného posouzení, a to včetně úvahy o možnosti, že by smlouva o výkonu funkce člena představenstva akciové společnosti mohla být z vůle stran podřízena režimu pracovní smlouvy, za zachování všech speciálních omezení stanovených kogentně obchodním zákoníkem. To, že judikatura v této věci je někde zcela jinde, prof. Eliáš nijak neskrývá, a logicky si tedy dovedu představit, že advokát by takto mohl argumentovat i při poskytnutí právní služby, lhostejno, zda např. při sepisu takovéto smlouvy anebo v rámci soudního sporu z ní plynoucí. Podle autora by ovšem šlo o interpretaci protiprávní.

Pokus unifikovat výklad práva judikaturou do té míry, že budou existovat jen právní názory a názory protiprávní, lze v primární rovině označit za pokus přikládat judikatuře roli dalšího zdroje práva, kterou rozhodně nemá. Sekundárně by takovýto názor fakticky paralyzoval právní argumentaci, anebo ji činil velmi rizikovou. Pojem protiprávního názoru má nebezpečné konsekvence, např. v oblasti odpovědnosti za škodu. Představa, že někdy v budoucnosti bude klient na svém advokátovi nárokovat náhradu škody, kterou utrpěl tím, že advokát v jeho zájmu prosazoval „protiprávní“ názor, by v takto pojímaném judikatorním prostředí byla představou velmi reálnou. S ohledem na to, že kolega z jeho pohledu příliš účelový výklad soudních rozhodnutí dává do kontextu s etickými povinnostmi každého právníka, připomínám, že z pohledu advokáta je samozřejmě jeho povinností upozornit klienta např. na to, že jeho právní pozice není z pohledu stávající judikatury příliš silná, jinými slovy, že se staví proti aktuálnímu výkladu určité právní normy, což významně zvyšuje riziko neúspěchu ve sporu.

Tím se dostáváme k třetí dimenzi problému, plynoucí z autorovy argumentace. **Pokud bychom přijali jeho dělbu, podle které existuje jeden právní názor a ostatní alternativy interpretace jsou protiprávní, pak vzniká otázka, zda advokát může v takovémto případě, kdy výklad soudu stojí proti právnímu názoru jeho klienta, jej zastupovat a tak fakticky argumentovat protiprávně.** Je zjevné, že zde se už nejedná pouze o problém advokáta a jeho povinností plynoucích ze ZA a profesních předpisů, ale jde o problém ústavněprávní. Má advokát, případně kdokoliv, právo hlásat protiprávní názory? Lze něco takového podřadit pod právo na svobodu projevu? Je ale zřejmé, že takto položené otázky zbytečně dramatizují problém, který ve své podstatě takto dramatický vůbec není. **Neexistují totiž právní názory a názory protiprávní, tak, jak je míní autor, pouze je silnější či slabší argumentační pozice.**

Je obecně známo, že v případě řady velmi frekventovaných právních problémů existuje to, čemu by se dalo říci rozporná judikatura. Zejména jde o rozdílná stanoviska senátů NS ČR. Není to asi potěšující stav, na druhé straně jde o natolik složité právní problémy, že mi připadá poněkud nepřípadná lehkost, s jakou autor dospívá k závěru, že by advokát měl být schopen odlišit, kdy se ten či onen senát NS dopustil „omylu“, a takto s reálnou pravděpodobností stanovit, která linie judikatury bude v budoucnu opuštěna. Předpokládám, že to namnoze neví ani dotčení soudci jednotlivých senátů, a pokud se problém dostane na pléna, bude prostě rozhodovat aktuální většina.

Pro praktické příklady se mohu vrátit k problematice rozhodčích doložek. Je známo, že v „zelené sbírce" pod č. 45/2010 bylo publikováno rozhodnutí VS Praha 12 Cmo 496/2008, které dovozuje, v jakých případech je neplatná rozhodčí doložka. Stanovisko samo o sobě je zcela jasné, ale k němu jsou připojena dvě disentní stanoviska soudců NS, která poukazují na zcela jiné a odlišné rozhodnutí NS ČR. Co s tím? Jak má advokát v této situaci odlišit, kdo se dopustil omylu a která linie bude pro futuro opuštěna? A je názor disentujících soudců protiprávní, když jde o soudce NS ČR, kteří odporují rozhodnutí VS Praha? Nedosti na tom, mám k dispozici rozhodnutí krajského soudu, který ve stejné věci a v duchu shora zmiňovaného rozhodnutí NS ČR o judikaturní praxi a odlišných postojích nižších soudů vcelku svižně judikoval, že mu je známo citované rozhodnutí 12 Cmo 496/2008 a z řady důvodů jej považuje za nesprávné, mimo jiné i proto, že je v rozporu s rozhodnutím NS ČR. Jakou linii lze hledat tady? Pokud jde o NS ČR, je patrné, že jestli bude v budoucnu rozhodován na úrovni senátu obdobný spor, který byl rozhodován ve věci 12 Cmo 496/2008, pak bude záležet na názorech členů toho konkrétního senátu, případně na aktuálním stavu názorů členů pléna. Žádnou další linii dovodit nelze a už vůbec se nelze bavit o mylném soudním rozhodnutí nebo o tom, který právní názor je správný a který protiprávní.

Na závěr bych doporučil těm, kteří budou souhlasit s autorovým názorem, že advokát by měl být schopen odlišit, kdy se soud dopustil omylu, a je tudíž pravděpodobnost, že taková linie judikatury bude v budoucnosti opuštěna, poměrně jednoduchou hru. V Právním rádci č. 11/2008 lze krom jiného nalézt článek autorů Jana Dědiče a Petra Čecha s názvem „Bis de eadem re aneb dvakrát o tomtéž (a pokaždé jinak)". V článku je zmíněno hned několik případů, kdy se závěry jednotlivých senátů Nejvyššího soudu rozešly takříkajíc o 180 stupňů. A je pak na účastníkovi hry, aby v případech, kdy doposud nedošlo k judikatornímu sjednocení rozhodnutím pléna NS ČR, což, pokud si vybavuji, nedošlo v žádném z těch případů, aby si zkusil určit, která linie judikatury bude v budoucnu opuštěna. Pro zvýšení napětí lze v tomto směru uzavírat i sázky o peníze. Za sebe ovšem dodávám, že pro dobu, kdy k tomuto sjednocení nedojde způsobem, který je shora popsán, tedy opakovanou judikaturou, si i nadále dovolím ve své argumentaci poukazovat na ta rozhodnutí, která budou svědčit záměru mého klienta, samozřejmě, aniž bych jakkoliv popíral, že existuje i argumentace opačná.

✤ Autor je advokátem v Praze.

Implicitní derogace – mýtus či realita

JUDr. LUDVÍK ŠEVČÍK ml. MICHAL KINCL

Původci tohoto článku si nekladou menšího cíle, než vzbudit kritickou reakci z řad široké odborné veřejnosti. Zájem autorů se zaměřuje na zdánlivě toliko teoretickou **otázku, a to, zdali právní řád České republiky zná jen derogaci výslovnou (explicitní), či zdali přijímá i derogaci implicitní, a to ve vztahu zákona[1] k podzákonným právním předpisům,** tedy zejména k nařízením vlády a právním předpisům vydávaným ministerstvy a ostatními ústředními správními úřady, jakož i právním předpisům jiných správních úřadů a právnických osob, pokud na základě zvláštního zákona vydávají právní předpisy s celostátní působností.[2] A pokud přijímá, pak v jaké formě a v jakém rozsahu.

Úvodem, abychom se vyhnuli nedostatku z nedorozumění, uveďme, co si pod jednotlivými pojmy představujeme. **Výslovná (explicitní) derogace je představována tzv. derogačním ustanovením, jež uvádí, které předpisy se ruší.**[3] Klauzule tohoto typu mohou býti generální, popř. generální s demonstrativním výčtem, či enumerativní.[4] Tento typ rušení právního předpisu je typický. **Derogace mlčky (implicitně) nastává především v případě, kdy pozdější předpis ruší dřívější, či speciální předpis ruší předpis obecný.** Zde však zůstává takto rušený předpis formálně platný a účinný, toliko se v konkrétním případě neaplikuje na daný skutkový stav. Totéž by pak platilo pro případ, že právní předpis vyšší právní síly ruší pravidla stanovená právním předpisem nižší právní síly. Obecně jde však v těchto případech spíše o vykládací pravidla než o způsoby skutečného rušení právního předpisu. Taková impli-

1 Popř. zákonného opatření Senátu.

2 Viz § 1 odst. 1 písm. e) zákona č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv.

3 Pro naše účely zde nebudeme uvažovati otázky, zdali má být rušen toliko základní předpis, nebo zdali je na místě rušit i všechny pozdější předpisy onen základní měnící.

4 Harvánek, J.: Teorie práva, Aleš Čeněk, Plzeň 2008, s. 213.

citní derogace je v našich právních končinách všeobecně přijímána.

Nás však pro účely této práce zajímá výlučně situace, kdy je, typicky výslovně, zrušeno tzv. zmocňovací ustanovení, ale není výslovně zrušen podzákonný právní předpis, který byl na základě tohoto zrušeného zmocňovacího ustanovení vydán. Říkejme tomuto stavu implicitní derogace v užším smyslu slova.

Český právní řád úvahou de lega lata

Podle ustanovení čl. 78 Ústavy České republiky k provedení zákona a v jeho mezích je vláda oprávněna vydávat nařízení. Obdobně podle ustanovení čl. 79 odst. 3 Ústavy platí, že ministerstva, jiné správní úřady a orgány územní samosprávy mohou na základě a v mezích zákona vydávat právní předpisy, jsou-li k tomu zákonem zmocněny. Zde zdůrazněme, že v obou případech musí být podzákonný předpis vydán k provedení či na základě zákona a musí být v jeho mezích. Nutno připustit, že ústavodárce zde řeší toliko otázku vzniku (platnosti) právního předpisu, nikoliv otázku trvání či ztráty platnosti a účinnosti podzákonného předpisu.

Dále podle dikce ustanovení § 3 odst. 4 zákona č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv v platném znění, mohou být nařízení vlády a vyhlášky vyhlášeny ve Sbírce zákonů nejdříve dnem, v němž je vyhlášen zákon, k jehož provedení jsou vydány; účinnosti mohou nabýt nejdříve dnem, k němuž nabývá účinnosti zákon, k jehož provedení jsou vydány. Z tohoto ustanovení je tedy opět patrné, že je řešena pouze otázka vzniku podzákonného právního předpisu.

Vztah zákona a jeho prováděcího předpisu v závěru jejich právních životů iluminuje i zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu. Ustanovení § 70 odst. 3 stanoví při zrušení zákona povinnost Ústavního soudu současně vyslovit, které prováděcí předpisy, popřípadě která jejich jednotlivá ustanovení pozbývají současně se zákonem platnosti. Není zřejmé, zdali má zákonodárce na mysli pozbytí platnosti podzákonného právního předpisu z důvodu rozporu zákona s ústavním pořádkem, v důsledku čehož je shledána i protiústavnost samotného podzákonného předpisu, či zda oním důvodem může být i bytostná provázanost originálního a derivativního právního aktu.

Současná pozitivní právní úprava tedy ve vztahu k implicitní derogaci v užším smyslu slova nabízí spíše řadu otázek než jasných odpovědí.

Jistým vodítkem by mohlo být ustanovení čl. 10 odst. 3 Legislativních pravidel vlády, vydaných ve formě usnesení Vlády ČR č. 188 ze dne 19. března 1998, ve znění pozdějších úprav, které stanoví následující: „*Je-li v návrhu zákona navrženo zrušit zákon (nebo jeho část), k jehož provedení je vydán prováděcí předpis, navrhne se ve zrušovacích ustanoveních návrhu zákona zrušení i tohoto prováděcího předpisu. Pokud před uplatněním tohoto postupu je v právním řádu prováděcí předpis, který byl vydán na základě již zrušeného zmocňovacího ustanovení, postupuje se takto: je-li vydaným prováděcím předpisem vyhláška nebo obecně závazný právní předpis registrovaný ve Sbírce zákonů, zruší se vyhláškou, v jejíž úvodní větě se uvede příslušný paragraf zákona o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy (pokud je kompetence jiného ústředního orgánu státní správy vymezena ve zvláštním zákoně, uvede se příslušný paragraf tohoto zákona); je-li vydaným prováděcím předpisem nařízení vlády, zruší se nařízením vlády, v jehož úvodní větě se uvede čl. 67 odst. 1 Ústavy České republiky.*“ **Legislativní pravidla vlády tedy podzákonný právní předpis existující bez zákonného zmocnění jednoznačně považují za deformaci právního řádu a stanoví postup vedoucí ke zrušení takového předpisu.** Implicitně lze tedy dovodit, že Legislativní pravidla vlády považují takový předpis do jeho výslovného zrušení za stále platný. Na okraj uveďme, že Legislativní pravidla vlády jsou vydána ve formě usnesení vlády a nejsou tedy obecně závazným právním předpisem.

Relevantní judikatura

K problematice implicitní derogace v užším smyslu slova se již několikráte vyjádřily domácí soudy. V nálezu Ústavního soudu ze dne 21. 6. 2000 v řízení vedeném pod sp. zn. Pl. ÚS 3/2000, vyhlášeného ve Sbírce zákonů pod č. 231/2000 Sb., se stanoví mj. následující: „*Vypuštěním zmocňujícího zákonného ustanovení nemůže dojít k automatickému zrušení vyhlášky vydané na základě tohoto zmocnění, není-li tak v zákoně výslovně uvedeno, takže napadená vyhláška zůstává platnou součástí českého právního řádu.*“

Rozsudkem ze dne 30. 10. 2003 v řízení vedeném pod sp. zn. 5 A 75/2002 obohatil Nejvyšší správní soud tuzemskou judikaturu, když stanovil následující: „*Čl. 79 odst. 3 Ústavy stanoví podmínku zákonného zmocnění k vydávání sekundární legislativy pouze pro okamžik jejího vydání, nikoliv pro celou dobu její platnosti. Logika čl. 79 odst. 3 Ústavy totiž vychází z ústavního principu vázanosti zákonem, který je důsledkem legitimační funkce lidu, vyjádřené v čl. 2 odst. 1 Ústavy, a také z principu bezrozpornosti vnitrostátního právního řádu. Základním materiálním imperativem proto vždy musí být zcela konkrétní a zřetelně vyjádřený projev vůle zákonodárce (obsažený v zákonném zmocnění) k vydání konkretizujících podzákonných právních předpisů, který nemůže být překročen či dokonce zcela absentovat. Pro právní účinky takovéhoto právního předpisu je proto rozhodující jeho zmíněný materiální vztah k projevené vůli zákonodárce; oproti tomu však není možno dospět k věcně podloženému přesvědčení o neplatnosti tohoto předpisu toliko z důvodů legislativně-technických, tedy jen proto, že původní zákonné zmocnění bylo derogováno a „přesunuto“ do zákona jiného, ačkoliv je bez jakýchkoliv pochybností zřejmé, že zmiňovaná vůle zákonodárce i v tomto případě dostatečně zřetelně projevena byla.*“ V tomto rozhodnutí se problém implicitní derogace v užším smyslu slova neprojevil v krystalicky čisté formě, když zde nedošlo k úplnému zrušení zmocňovacího ustanovení, nýbrž pouze k jeho přesunu. Oproti prve uvedenému rozhodnutí zajímá soud materiální vztah podzákonného předpisu

k projevené vůli zákonodárce. Nejvyšší správní soud tedy připouští, že v případě zrušení zmocňovacího ustanovení bez náhrady, byla-li cílem zákonodárce i deaktivace prováděcího podzákonného předpisu, zaniká účinnost takového podzákonného předpisu. Na tomto rozhodnutí lze tedy spatřit výrazný posun ve vnímání předestřené problematiky domácími soudy.

Konečně se dne 20. 10. 2004 v řízení vedeném pod sp. zn. Pl. ÚS 52/03 vyjádřil Ústavní soud ve svém nálezu uveřejněném ve Sbírce zákonů pod č. 568/2004 Sb. následovně: „*Pokud zákonodárce zruší příslušné zmocňovací ustanovení zákona, nelze totiž sice hovořit o tom, že taková derogace rovněž bez dalšího vyvolává formální derogaci prováděcích právních předpisů, je však třeba v takové situaci vždy zkoumat materiální předpoklady existence a působení (účinnosti) takového odvozeného právního předpisu. Takový právní předpis – dokud nebude formálněprávně zrušen jiným normativním právním aktem – sice zůstává platným právním předpisem, při jeho aplikaci je však třeba přihlížet ke skutečnosti, že zde chybí materiální předpoklad působení takového předpisu, tedy konkrétní zákonné zmocnění. Jen na okraj k tomu Ústavní soud poznamenává, že pokud je pak v takové situaci soudní moc konfrontována s otázkou, zda příslušný právní předpis aplikovat, musí se nutně vypořádat právě s absencí materiálních předpokladů působení takového právního předpisu, tj. jeho účinnosti, a takovému předpisu odepřít aplikaci (čl. 95 odst. 1 Ústavy ČR).*“

Posledně jmenované rozhodnutí obsahuje stručnou, ale dostatečně výstižnou rešerši právního nazírání na problematiku implicitní derogace v užším smyslu slova. Tu si dovolíme převzít do naší práce: „*Samotná otázka ‚normativního života' prováděcího právního předpisu po zrušení zmocňovacího ustanovení v příslušném zákoně není v teorii ani praxi nazírána jednoznačně. Podle jednoho přístupu působí derogace zákona implicite i zrušení všech právních předpisů vydaných na jeho základě a k jeho provedení (srov. Knapp, V. – Grospič, J. – Šín, Z.: Ústavní základy tvorby práva. Praha 1990, str. 184)*[5]*. Jiný přístup vychází z teze, že sám tvůrce je povinen nařízení vždy zrušit nebo změnit v případě, kdy se dostane do rozporu s nově vydaným předpisem vyšší právní síly (viz Hendrych, D.: Správní právo, obecná část. Praha 1994, str. 33). A konečně existuje v teorii názor, že v důsledku zrušení zdroje právní síly vyhlášky ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, tj. zmocňujícího zákona, by měly zanikat i předpisy prováděcí (Filip, J.: Ústavní právo 1., základní pojmy a instituty. Ústavní základy ČR. MU – Doplněk, Brno 1999, str. 254.). Na druhé straně stojí v teorii názor, podle něhož prostým zrušením zákonného zmocnění nekončí právní život předpisů vydaných na základě tohoto zmocnění (Koudelka, Z.: Obecně závazné vyhlášky. MU Brno 1998, str. 83).*“

Ukázka pohrobka zrušeného ustanovení zákona

Příkladem defektního předpisu budiž vyhláška Ministerstva dopravy č. 133/1964 Sb., o silničním přepravním řádu ze dne 29. června 1964. Účelem vyhlášky bylo provedení ustanovení § 7 a § 19 vládního nařízení č. 36/1951 Sb., jímž se provádí zákon o úpravě podnikání v silniční dopravě, a provedení příslušných ustanovení občanského zákoníku č. 40/1964 Sb. a hospodářského zákoníku č. 109/1964 Sb. – toliko text samotné vyhlášky.

Zákon č. 57/1950 Sb., o úpravě podnikání v silniční dopravě, byl zrušen s účinky ke dni 1. 1. 1980, vládní nařízení č. 36/1951 Sb., jímž se provádí zákon o úpravě podnikání v silniční dopravě bylo zrušeno s účinky ke dni 1. 1. 1980, příslušná ustanovení zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, tedy § 307a et seq. v tehdejším znění přestaly platit na základě novely zákonem č. 509/1991 Sb. s účinností od 1. 1. 1992, příslušná ustanovení zákona č. 109/1964 Sb., hospodářský zákoník, pozbyly platnosti nejpozději se zrušením celého zákona s účinky od 1. 1. 1992.

Lze konstatovat, že současný právní řád neobsahuje žádné zmocnění, jímž by bylo možné existenci výše uvedené vyhlášky ospravedlnit. Na uvedeném nic nemění fakt, že dnes již zrušená vyhláška Ministerstva dopravy a spojů č. 71/1999 Sb., o přepravním řádu pro silniční dopravu osob, zúžila ustanovením § 30 odst. 2 věcný rozsah námi sledované vyhlášky a obchodní zákoník ve svém ustanovení § 773 i nadále počítá s platností přepravních řádů, tedy i platností námi sledované defektní vyhlášky. Ovšem zmocňovací ustanovení, které by ospravedlnilo samostatnou existenci vyhlášky v platném právním řádu, stále chybí.

Nastal čas na změnu?

K výše vyjádřené problematice si autoři dovolují vyslovit vlastní právní názor, totiž že **po zániku zmocňovacího ustanovení pozbývají platnosti a účinnosti všechny podzákonné předpisy na základě tohoto ustanovení vydané, a to ke dni, k němuž je zrušeno zmocňovací ustanovení.** Máme za to, že tento závěr odpovídá požadavku na přehlednost právního řádu, resp. na právní jistotu účastníků právních vztahů. Jde jen o to, na jakou míru pořádku v právním řádu si navykneme. Jestli akceptovat formálně platné právní předpisy, o jejichž obsah nestojí jak jejich adresáti, tak i mnohdy samotný exekutivec, či čistý a srozumitelný právní řád, který netoleruje chyby v tvorbě právních předpisů, neboť s plnou odpovědností si dovolujeme tvrdit, že drtivá většina případů, v nichž by přicházela implicitní derogace v užším smyslu slova v úvahu, se děje právě v důsledku pochybení při tvorbě předpisů. Pokud si zvykneme na vyšší úroveň čistoty právního řádu, nebude nám to v budoucnu přinášet žádné obtíže. **Tvůrce podzákonného právního předpisu již automaticky bude vědět, že obsah předpisu, jemuž bylo zrušeno zmocňovací ustanovení, musí vtělit do předpisu nového, bude-li takové podzákonné úpravy stále třeba.** To donutí exekutivu průběžně kontrolovat zmocňovací ustanovení předpisů vydaných tím kterým konkrétním orgánem. Toto je naprosto ideální

5 Dále pak Knapp, V.: Teorie práva, 1. vydání, C. H. Beck, Praha 1995, s. 115.

stav ve srovnání s nynějším stavem, kdy by adresát obsahu předpisu (dle názoru Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu) měl zkoumat materiální vztah podzákonného předpisu k projevené vůli zákonodárce, chce-li daného předpisu užít správně. Netřeba na tomto místě akcentovat, že průměrný uživatel právních předpisů není s to takové jemnosti vůbec rozpoznat, natož jich správně použít.

Jestliže bez účinného zmocňovacího předpisu nemůže podzákonný právní předpis ani vzniknout, tím spíše nemůže bez tohoto platného a účinného zmocňovacího předpisu ani dále samostatně existovat. Tento závěr je navíc podpořen tím, že pokud dojde ke zrušení zmocňovacího ustanovení či častěji ke zrušení celého zákona, v němž je zmocňovací ustanovení obsaženo, nemá již prováděcí předpis obvykle co provádět. Ostatně proto se prováděcí předpis nazývá prováděcí, protože provádí nějakou materii. Z takového předpisu se pak stává formálně platná bezobsažná schránka. Bezobsažná proto, že **není možné, aby podzákonný právní předpis stanovil originální povinnosti. Takový obsah je vyhrazen pouze úpravě zákonné.**

Doufejme tedy, že rozhodovací činnost zdejších soudů se pro futuro vydá stezkou juristické čistoty, když i nyní jde z jejich rozhodnutí cítit, že prováděcí předpisy bez platného zmocňovacího ustanovení jsou považovány za právní defekty.

✤ Prvý autor je advokátem v Brně,
druhý autor je studentem PF MU v Brně.

K úvaze: šlo by skutečně o adekvátní promítnutí rozsudku ESLP ve věci Kohlhofer a Minarik proti ČR do právního řádu?

Mgr. BOŘIVOJ LÍBAL JUDr. RADEK MALENOVSKÝ

I. Úvod

Dne 15. 10. 2009 byl vydán rozsudek senátu (páté sekce) Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Kohlhofer a Minarik proti České republice* (stížnost č. 32921/03, 28464/04 a 5344/05); panel pěti soudců odmítl návrh České republiky na předložení věci Velkému senátu, a proto je konečný.

Evropský soud pro lidská práva (dále jen jako „ESLP“) se v tomto rozhodnutí zabýval třemi stížnostmi. **Stěžovatelé coby menšinoví akcionáři namítali, že po rejstříkovém zápisu společnosti a převodu jmění na hlavního akcionáře nemají již možnost napadnout rozhodnutí valné hromady společnosti, ani smlouvu o převodu jmění na hlavního akcionáře.**

Odepření práva na spravedlivý proces tak spatřovali stěžovatelé zejména v postupu soudů podle § 131 odst. 3 písm. c) zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník (dále jen „ObchZ“)[1] a dále tehdy platného ustanovení § 220h odst. 4 ObchZ[2] [v současné době v podobném znění přesunuto do § 57 odst. 1 zákona č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev (dále jen „zákon o přeměnách” nebo „PřemZ”)[3]]. Tato zákonná ustanovení odepírají stěžovatelům možnost soudního vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady týkající se zápisu fúze, převodu jmění, rozdělení nebo změny právní formy (souhrnně podle dnešní právní úpravy a dále v tomto textu označovány jako „přeměna“) výrokem soudu v případě, kdy příslušná přeměna již byla zapsána do obchodního rejstříku, a tedy nastaly právní účinky s ní spojené.[4]

1 *„Soud neplatnost podle odstavce 1 nebo 2 nevysloví, jestliže byl pravomocně povolen zápis fúze, převodu jmění, rozdělení nebo změny právní formy do obchodního rejstříku.“*

2 *„V řízení o neplatnosti usnesení valné hromady nebo smlouvy o fúzi zahájeném před zápisem sloučení do obchodního rejstříku lze po zápisu sloučení do obchodního rejstříku pokračovat, jen dojde-li ke změně předmětu řízení na řízení o náhradu škody nebo řízení podle § 220k, jestliže takové řízení již probíhá.“*

3 *„V řízení o návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady nebo členské schůze, kterým byla schválena přeměna, nebo určení neplatnosti projektu přeměny zahájeném před zápisem přeměny do obchodního rejstříku lze po zápisu přeměny pokračovat jen tehdy, dojde-li ke změně předmětu řízení na řízení o náhradu škody nebo řízení o právu na dorovnání.“*

4 S těmito ustanoveními dále např. souvisí i § 55 odst. 2 PřemZ, který stanoví: *„Pouze soud může rozhodnout o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady nebo členské schůze, kterým byla schválena přeměna, nebo o určení neplatnosti projektu přeměny, a to pouze do zápisu přeměny do obchodního rejstříku.“*

Jinými slovy, v praxi občas dochází – díky těmto ustanovením – k situaci, kdy rozhodnutí valné hromady o přeměně je z některého z důvodů uvedených pod § 131 odst. 1 anebo odst. 2 ObchZ napadeno žalobou podle § 200e zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „občanský soudní řád" nebo „OSŘ") na neplatnost usnesení valné hromady, přičemž toto řízení o neplatnosti usnesení valné hromady probíhá paralelně s rejstříkovým řízením o zápisu přeměny do obchodního rejstříku, na které má rejstříkový soud lhůtu 15 pracovních dnů. Účastníkem tohoto rejstříkového řízení je však podle § 200c odst. 1 OSŘ pouze společnost (respektive zúčastněné společnosti), o jejíchž právech se rozhoduje, nikoli již dále např. akcionáři či společníci, kteří případně vadné usnesení valné hromady musejí napadnout separátně ve zvláštním řízení. Stává se tedy, že **přeměna je rejstříkovým soudem ve lhůtě 15 pracovních dnů zapsána do obchodního rejstříku, aniž by tento soud přerušil řízení do doby, než bude o neplatnosti usnesení valné hromady rozhodnuto v paralelně probíhajícím řízení.[5] Soud, před kterým pak probíhá řízení o neplatnosti usnesení valné hromady, je povinen probíhající řízení zastavit, aniž by mohl meritorně rozhodnout o žalobě na neplatnost usnesení valné hromady, a může toliko rozhodnout o případné změně předmětu řízení (náhrada škody, přiměřené zadostiučinění či dorovnání).**

ESLP v citovaném rozsudku sice konstatoval, že omezení přístupu k soudům bylo zákonné v tom smyslu, že bylo upraveno vnitrostátním právem, a rovněž konstatoval, že bylo i legitimní co do sledovaného veřejného cíle (zájmu), jímž je podpora *„stability v obchodních kruzích zamezením zneužívání opravných prostředků proti usnesení"* (srov. bod 102 *in fine*). Nicméně současně dospěl k závěru, že **takovéto omezení přístupu k soudům je nepřiměřené ve vztahu ke sledovanému legitimnímu cíli. ESLP také konstatoval, že žalobu na náhradu škody či na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění za porušení základních práv společníka není možné považovat za právní prostředek ke zmírnění účinků ustanovení § 133 odst. 3 písm. c) ObchZ v souvislosti s hlavním předmětem řízení** (bod 101).

Štrasburským rozhodnutím bylo tedy konstatováno, že **ze strany České republiky došlo k porušení čl. 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a svobod,** jelikož stěžovatelům, jak výše uvedeno, bylo odepřeno právo na spravedlivý proces. Česká republika má nyní na základě tohoto rozhodnutí povinnost zajistit takový stav, který bude plně v souladu s Úmluvou. Pokud jde o cestu (formu) dosažení souladného stavu, půjde zřejmě o novelizaci jak obchodního zákoníku, tak zákona o přeměnách (vzhledem k tomu, že oba tyto předpisy obsahují stejný typ omezení přístupu k soudu v případě, že byla již příslušná přeměna zapsána do obchodního rejstříku).

Na citovaný rozsudek ESLP reaguje již připravovaná novela zákona PřemZ (dále též jako „předmětná novela"). Cílem tohoto pojednání je zodpovědět otázku, zda dostupné znění předmětné novely naplňuje všechny požadavky určené citovaným rozsudkem ESLP (není třeba explicitně uvádět významnost důsledků event. skutečnosti, že Česká republika by všechny požadavky citovaného rozsudku nenaplnila). Cílem této stati je též zodpovědět otázku, zda předmětná novela koresponduje imperativům plynoucím z nálezové judikatury Ústavního soudu (dále jen jako „ÚS").

II. Znění předmětné novely[6]

Předmětná novela navrhuje – stran implementace citovaného rozsudku ESLP do právního řádu – vypustit z § 131 odst. 3 ObchZ písmeno c) a navrhuje změnit § 57 PřemZ v následující textaci:

„§ 57

(1) Po zápisu přeměny do obchodního rejstříku nelze

a) tento zápis zrušit,
b) určit neplatnost projektu přeměny nebo vyslovit neplatnost rozhodnutí o schválení přeměny (tím není dotčeno právo společníků nebo členů na dorovnání a na náhradu škody, popřípadě na přiměřené zadostiučinění), a
c) změnit ani zrušit projekt přeměny.

(2) Probíhá-li v době zápisu přeměny do obchodního rejstříku soudní řízení o návrhu na určení neplatnosti projektu přeměny nebo o návrhu na vyslovení neplatnosti rozhodnutí o schválení přeměny, může navrhovatel ve lhůtě určené soudem, která nesmí být kratší než 30 dnů, i bez souhlasu soudu změnit návrh na zahájení řízení tak, že se bude domáhat určení, zda projekt přeměny nebo rozhodnutí o schválení přeměny jsou v rozporu s právními předpisy, společenskou nebo zakladatelskou smlouvou, zakladatelskou listinou nebo se stanovami. Je-li navrhovatelů více, jedná v řízení o takové změně návrhu na zahájení řízení každý z nich sám za sebe. Nedojde-li v určené lhůtě ke změně návrhu na zahájení řízení, soud řízení o návrhu na určení neplatnosti projektu přeměny nebo o návrhu na vyslovení neplatnosti rozhodnutí o schválení přeměny zastaví; je-li navrhovatelů více, zastaví soud řízení jen ve vztahu k těm z nich, kteří návrh na zahájení řízení nezměnili.

(3) Určí-li soud, že projekt přeměny nebo rozhodnutí o schválení přeměny jsou v rozporu s právními předpisy, společenskou nebo zakladatelskou smlouvou, zakladatelskou listinou nebo se stanovami, nebo že jsou neplatné, mají osoby, kterým v důsledku takového porušení nebo neplatnosti

5 Povinnost rejstříkových soudů k přerušení řízení v případě, probíhá-li řízení, v němž je řešena otázka, která může mít pro rozhodnutí soudu význam, byla novelou č. 501/2001 s účinností k 31. prosinci 2001 vyňata z OSŘ.

6 Tento článek se vyjadřuje k novele ve znění, které bylo koncem měsíce července 2010 připraveno k meziresortnímu připomínkovému řízení. K tomu srov. též tiskovou zprávu ministerstva spravedlnosti ze dne 29. 7. 2010: „Novela též reaguje na rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva Kohlhofer a Minarik proti České republice. Nová úprava by měla dát garanci menšinovým akcionářům, že veškeré jejich námitky budou projednány v soudním řízení. Návrh dává společníkům možnost po zápisu přeměny do obchodního rejstříku změnit žalobu o neplatnosti projektu přeměny nebo rozhodnutí o schválení přeměny na určovací žalobu. Rozhodnutí o ní bude následně základem pro jejich právo na náhradu škody či přiměřené zadostiučinění.". Dle http://eklep.vlada.cz/ bylo připomínkové řízení již ukončeno (dnem 1. 10. 2010).

Ilustrační foto Jakub Stadler

vznikla škoda, právo na její náhradu, popřípadě osoby, do jejichž práv bylo takovým porušením zasaženo, právo na přiměřené zadostiučinění, které může být poskytnuto i v penězích, a to vůči všem osobám zúčastněným na přeměně nebo jejich právním nástupcům, má-li takové porušení důvod neplatnost projektu přeměny nebo neplatnosti rozhodnutí o přeměně základ v obsahu projektu přeměny anebo vůči osobě zúčastněné na přeměně, jejíž orgán o přeměně rozhodl, nebo jejímu právnímu nástupci, nemá-li toto porušení nebo důvod neplatnosti rozhodnutí o přeměně základ v obsahu projektu přeměny.

(4) Právo na přiměřené zadostiučinění musí být uplatněno u soudu nejpozději ve lhůtě 3 měsíců ode dne, kdy rozhodnutí soudu podle odstavce 3 nabylo právní moci."

III. Posouzení souladu předmětné novely s citovaným rozsudkem ESLP

Předmětná novela vychází z premisy, že citovanému rozsudku bude vyhověno, pokud *„bude postaveno na jisto, že nedošlo či došlo k porušení právních povinností, což vytvoří případný základ pro možnost domáhat se náhrady škody, nebo přiměřeného zadostiučinění, které bude moci být nově poskytnuto i v penězích."*,[7] tedy z premisy, že výtka ESLP vůči právnímu řádu České republiky tkví toliko v tom, *„že právní úprava přeměn znemožňuje věcné projednání námitek proti přeměně po jejím zápisu do obchodního rejstříku."*[8] (dále též jako „hypotetická premisa").

Avšak hypotetická premisa předmětné novely by mohla (dle našeho názoru) být vyloučena již tím, že už v dřívější právní úpravě právo na náhradu škody a přiměřené zadostiučinění menšinového společníka existovalo, a v rámci toho z povahy věci i věcné projednání námitek proti přeměně po jejím zápisu do obchodního rejstříku jakožto předběžná otázka (srov. § 131 odst. 4 ObchZ a § 220h odst. 4, v mezidobí pak § 57 PřemZ), což muselo být ESLP zřejmé.[9] Řečeno jinými slovy, již předtím bylo možné „postavit na jisto, že nedošlo či došlo k porušení právních povinností", a to v rámci zodpovězení předběžné otázky v řízení o náhradu škody a přiměřeného zadostiučinění. Čili byla-li by hypotetická premisa správná, ESLP by nemohl shledat porušení základního práva stěžovatelů.[10]

„Nesprávnost" hypotetické premisy by ale mohla plynout dokonce i z výslovné formulace citovaného rozsudku k této otázce: *„101. Pokud jde o tvrzení vlády, že stěžovatelé měli možnost hájit své zájmy jiným způsobem, například domáhat se samostatného soudního přezkumu vypořádání zaplaceného hlavním akcionářem nebo podat* ***žalobu na náhradu škody*** *či* ***na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění za porušení základních práv společníka****, Soud podotýká, že* ***tato řízení mají jiný cíl*** *a zabývají se samostatnou otázkou peněžního zadostiučinění. Mimoto přiměřené zadostiučinění mohlo být požadováno pouze za porušení základních práv společníka. Vláda neprokázala, že tyto právní prostředky mohly vést k* ***projednání otázky platnosti usnesení za okolností srovnatelných s přezkumem v rámci***

7 Srov. důvodovou zprávu k předmětné novele.

8 Srov. důvodovou zprávu k předmětné novele.

9 Srov. ostatně např. bod 46., 51., 101, 105. citovaného rozsudku.

10 Na tom patrně nic nemění skutečnost, že dříve bylo možné žádat o poskytnutí přiměřeného zadostiučinění pouze *„za porušení základních práv společníka"* (srov. § 131 odst. 4 ObchZ), zatímco předmětná novela v tomto aspektu nestanoví omezení (srov. jen „přiměřené zadostiučinění" v § 57 odst. 3). Citovaný rozsudek totiž toto vytkl jen sekundárně, subsidiárně (srov. např. systematický výklad pořadí výtek a slovo „mimoto" in bod 101.: *„Mimoto přiměřené zadostiučinění mohlo být požadováno pouze za porušení základních práv společníka."*)

***řízení o vyslovení neplatnosti**. Není je tedy možné považovat za **prostředek ke zmírnění účinků ustanovení § 131 odst. 3 písm. c) obch. zák. v souvislosti s hlavním předmětem řízení**. Stejně tak je nelze považovat za účinné prostředky nápravy, které má stěžovatel povinnost vyčerpat (viz § 74 výše), což je otázka, kterou Soud spojil s posouzením odůvodněnosti (viz § 80 výše)... 105. Pokud jde o přiměřenost tohoto omezení, Soud uvádí, že stejně jako v případě stížnosti č. 32921/03 argumentuje vláda existencí alternativních právních prostředků, díky nimž je omezení slučitelné s Úmluvou. Soud dále uvádí, že podle jeho výše uvedeného názoru **nebyly tyto cesty prostředkem nápravy**, který bylo třeba vyčerpat ve smyslu článku 35 odst. 1 Úmluvy, a stejně tak **tyto prostředky nemohly dostatečně zmírnit újmu na právech menšinových akcionářů způsobenou tímto omezením** (viz § 101 výše). Jestliže právo třetí stěžovatelky na přístup k soudu bylo omezeno v důsledku působení § 220h odst. 4 obch. zák. podobným způsobem jako v případě stížnosti č. 32921/03, Soud konstatuje, že **dostupnost alternativních prostředků nápravy nemohla v případě dané stížnosti splňovat požadavky článku 6 odst. 1 Úmluvy**."*

Klíčový se tak jeví především text citovaného rozsudku, že *„tato řízení mají jiný cíl"*. Zatímco stěžovatelé zahájeným řízením sledovali především vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady a smlouvy o převodu jmění, a tento cíl plyne i ze zákona upravujícího tento druh žaloby (srov. § 131 odst. 1 ObchZ), cílem žaloby na náhradu škody či na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění je přiznání náhrady škody a přiměřeného zadostiučinění (srov. právní úpravu regulující tento institut), *a contario* vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady a smlouvy o převodu jmění; tedy cíl jiný. **Předmětná novela neumožňuje „projednání otázky platnosti usnesení" (o kterém hovoří citovaný rozsudek), nýbrž pouze projednání otázky souladu usnesení s právem a následnou příp. náhradu škody a přiměřené zadostiučinění.** Pokud ESLP uvádí, že *„nebyly tyto cesty prostředkem nápravy"*, deklaruje tím patrně fakt, že náhrada škody a přiměřené zadostiučinění jsou pouze satisfakcí, zatímco stěžovatelé se domáhali reparace (nápravy), tj. vyslovení neplatnosti usnesení či přeměny, a tak i navrácení v předešlý stav. Právě takto zřejmě zamýšlel ESLP i v textaci *„tyto prostředky nemohly dostatečně zmírnit újmu na právech menšinových akcionářů způsobenou tímto omezením"*, a že *„dostupnost alternativních prostředků nápravy nemohla v případě dané stížnosti splňovat požadavky článku 6 odst. 1 Úmluvy."*

Tudíž, pokud citovaný rozsudek vytkl České republice v bodu 106., že stěžovatelce bylo bráněno *„v tom, aby soud mohl meritorně rozhodnout o její námitce neplatnosti usnesení valné hromady a smlouvy o převodu jmění"*,[11] kontextuálním výkladem celého citovaného rozsudku (srov. např. argumentaci výše uvedenou) dovodíme, že **ESLP tím myslel skutečnost, že stěžovatelce byl odepřen meritorní výrok konstatující neplatnost valné hromady a smlouvy o převodu jmění či meritorní výrok žalobu zamítající.** Ostatně tentýž závěr dovodíme i izolovaným jazykovým výkladem, neboť předmětná novela neumožňuje „meritorně rozhodnout o námitce neplatnosti usnesení valné hromady a smlouvy o převodu jmění", nýbrž pouze meritorně rozhodnout o souladu usnesení valné hromady s právem a o navazující příp. náhradě škody a přiměřeném zadostiučinění.

To plyne ostatně i z předchozí textace citovaného rozsudku v bodu 102.: *„bylo stěžovatelům odepřeno meritorní rozhodnutí o žalobě na neplatnost usnesení valné hromady."*; „meritorním rozhodnutím o žalobě na neplatnost usnesení valné hromady" je výrok konstatující neplatnost usnesení valné hromady nebo výrok žalobu zamítající.

Shrnuto, **předmětná novela možná (dle našeho názoru) nepřiléhavě interpretovala citovaný rozsudek ESLP, a proto se jí patrně nezdařilo (dle našeho názoru) naplnit jeho nosné důvody.** Předmětná novela ve vztahu k nosným důvodům citovaného rozsudku nepřinesla v zásadě nic nového. V podstatě pouze zakotvila změnu, spočívající v možnosti menšinového společníka domáhat se soudního výroku v podobě určení, že projekt přeměny nebo rozhodnutí o schválení přeměny není v souladu s právem (srov. § 57 odst. 2). **Jediným smyslem tohoto výroku však je umožnit náhradu škody a přiměřené zadostiučinění.** Avšak již dle předchozí i dosavadní úpravy bylo možné domoci se soudního posouzení nároku na náhradu škody či na přiměřené zadostiučinění a v rámci toho posouzení souladnosti projektu přeměny nebo rozhodnutí o schválení přeměny s právem (v podobě otázky předběžné v řízení). Předmětná novela proto přináší v zásadě pouze formální změnu (zda soudní závěr o souladu projektu přeměny nebo rozhodnutí o schválení přeměny s právem je obsažen v soudním výroku či „jen" v jeho odůvodnění). Důsledkem toho (dle našeho názoru) je, že **pakliže by předmětná novela nabyla účinnosti (resp. pokud nebude odstraněn legislativní stav ESLP kritizovaný), je pouze otázkou času, kdy bude vydán další odsuzující rozsudek ESLP ve vztahu k České republice.**

IV. Posouzení souladu předmětné novely s nálezovou judikaturou ÚS

1. Nález sp. zn. Pl. ÚS 72/06[12]

V nálezu sp. zn. Pl. ÚS 72/06 se Ústavní soud zabýval ústavní konformitou zákonné úpravy, která omezovala okruh skutečností, jež byl daňový ručitel oprávněn namítat v odvolání proti „ručitelské" výzvě.

V tomto nálezu [na tento nález souhlasně navázaly též nálezy sp. zn. Pl. ÚS 12/07 či Pl. ÚS 42/08, všechny dostupné na http://nalus.usoud.cz] vyslovil Ústavní soud následující:

11 Což patrně uchopuje důvodová zpráva k předmětné novele, hovořící o *„znemožnění věcného projednání námitek proti přeměně po jejím zápisu do obchodního rejstříku"*.

12 Pro korektnost se sluší uvést, že na koncipování tohoto rozhodnutí se autor Radek Malenovský jako asistent soudce zpravodaje podílel (metodologicky obdobně srov. např. Langášek, T.: Obrat v nazírání Ústavního soudu na obecně závazné vyhlášky, Právní rozhledy, č. 10/2008, s. 356 a násl.: „Na koncipování tohoto rozhodnutí jsem se jako asistent soudce zpravodaje... podílel. Mé stanovisko k rozboru a interpretaci tohoto nálezu tedy je do určité míry subjektivní.").

„24. Článek 36 odst. 1 Listiny zakotvuje právo každého domáhat se ochrany svých práv u soudu či jiného orgánu. Smyslem a účelem tohoto ustanovení je stanovení povinnosti státu poskytnout ochranu práva každému, neboť v právním státě nemůže existovat situace, v níž by se nositel práva nemohl domoci jeho ochrany (u soudu či jiného orgánu). Vychází se obecně ze skutečnosti, že stát je zde proto, aby své občany, ale i osoby zdržující se na jeho území, chránil, aby jim poskytoval záruky, že jejich práva budou chráněna.

25. Odstavec 4 čl. 36 Listiny (na který v podstatě odkazuje odst. 1 čl. 36 Listiny textací „stanoveným postupem“) sice odkazuje na zákon, který upravuje „podmínky a podrobnosti“ v relaci ke všem předcházejícím odstavcům čl. 36 Listiny, nicméně takový zákon, vydaný na základě ústavního zmocnění, je ustanovením čl. 36 Listiny vázán, od jeho obsahu se tedy nemůže odchýlit (je tak irelevantní argumentace, že klíčovým hlediskem pro ústavní konformitu takového zákona je kupř. míra odepření těchto ústavních práv zákonodárcem apod...). Smyslem a účelem „obyčejného“ zákona dle čl. 36 odst. 4 Listiny je pouze stanovit podmínky a podrobnosti realizace co do svého obsahu (již) ústavodárcem v čl. 36 Listiny zakotvených práv, tedy podmínky a podrobnosti čistě procesní povahy (nikoli „materiálně právní“).

26. Má-li každý dle čl. 36 odst. 1 Listiny právo domáhat se ochrany svých práv u soudu či jiného orgánu, přičemž podmínky a pravidla realizace tohoto práva stanoví zákon, pak takový zákon, vydaný na základě ústavního zmocnění, nemůže nárok každého domáhat se ochrany svých práv u soudu či jiného orgánu v té které situaci zcela negovat, a tím tedy ústavně zaručené základní právo, byť i toliko v určitých případech, popřít. Článkem 36 odst. 1 Listiny je každému ústavně garantována možnost domáhat se ochrany svého práva u soudu či jiného orgánu ve všech situacích jeho porušení (neexistuje zde ústavní restrikce). Jinými slovy, žádná osoba nemůže být zákonem naprosto vyloučena z možnosti domáhat se ochrany svého práva, byť pouze v určitém případě, neboť její právo dle čl. 36 odst. 1 Listiny by bylo anulováno. Opačný výklad by rovněž značil, že zakotvení práv každého obracet se na soudní a jiné orgány ochrany pro ochranu svých práv ústavodárcem, tedy s nejvyšší právní silou, by v podstatě ztrácelo smysl, neboť by mohlo být pro tu kterou situaci porušení práva anulováno vůlí „obyčejného“, podřazeného zákonodárce...

30. ... napadené ustanovení ve větě třetí omezuje věcný rozsah skutečností, které může ručitel v odvolání namítat, a to jejich taxativním výčtem; ručitel může v odvolání proti „ručitelské výzvě“ namítat pouze „skutečnost, že není ručitelem nebo že ručení bylo uplatněno ve větším než zákonem stanoveném rozsahu nebo že již bylo zaplaceno.“...

33. Nelze tak než dovodit, že zákonodárce v napadeném ustanovení věta třetí anuloval právo ručitele domáhat se ochrany svých práv u soudu či jiného orgánu ve všech případech s výjimkou tří výslovně uvedených, a tím tedy ústavně zaručené základní právo v těchto případech popřel...

34. ... Ustanovení § 57 odst. 5 věta třetí zákona o správě daní a poplatků v tehdejším znění je v rozporu s čl. 36 odst. 1 Listiny.

35. ... znamená tak i porušení základního práva ručitele pokojně užívat majetek dle čl. 11 odst. 1 Listiny.

36. ... Ústavní soud shledává protiústavním i v kontextu článku 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen jako „Úmluva“), dle nějž „Každý, jehož práva a svobody přiznané touto Úmluvou byly porušeny, musí mít účinné právní prostředky nápravy před národním orgánem, i když se porušení dopustily osoby při plnění úředních povinností.“

37. Povinnost zaplatit daň (tedy i daňový nedoplatek) je způsobilá v tom kterém případě být v rozporu s čl. 1 Protokolu č. 1 k Úmluvě, a proto v souladu s čl. 13 Úmluvy musí mít každý, jehož právo bylo porušeno, tedy i daňový ručitel, účinné právní prostředky nápravy před národním orgánem.

38. ... prostřednictvím institutu odvolání dle ust. § 57 odst. 5 věta třetí zákona o správě daní a poplatků v tehdejším znění nelze dosáhnout účinné nápravy všech situací porušení práva ručitele na pokojné užívání majetku, a takový instrument proto nelze považovat za „účinný“ ve smyslu čl. 13 Úmluvy, pročež nelze než konstatovat, že napadené ustanovení věta třetí je též v rozporu s citovaným článkem Úmluvy...

52. ...bylo v rozporu s čl. 1, čl. 11 odst. 1, čl. 36 odst. 1 a 2, čl. 37 odst. 3 Listiny, čl. 6 odst. 1 a čl. 13 Úmluvy...“.

Máme za obhajitelný názor, že z citovaného nálezu plyne závěr o protiústavnosti předmětné novely, a to z následujících důvodů.

V citovaném nálezu byl vysloven kupříkladu právní názor, že **žádná osoba nemůže být zákonem naprosto vyloučena z možnosti domáhat se ochrany svého práva, byť pouze v určitém případě, neboť její právo dle čl. 36 odst. 1 Listiny by bylo anulováno.** Avšak předmětná novela (jakož i dosavadní právní úprava) základní právo menšinových společníků domáhat se ochrany svého práva – tedy ochrany svého práva na vydání usnesení valné hromady a smlouvy o převodu jmění pouze v souladu s právem – popírá.

Na tom nic nemusí měnit ani skutečnost, že **současná právní úprava a předmětná novela přiznává menšinovým akcionářům právo na náhradu škody a na přiměřené zadostiučinění. Neboť tyto instrumenty nejsou způsobilé ochránit právo menšinového společníka na vydání usnesení valné hromady a smlouvy o převodu jmění pouze v souladu s právem, tedy nejsou způsobilé porušení tohoto jeho práva odstranit, napravit** (navrátit původní stav před porušením práva; k tomu srov. též citovaný rozsudek ESLP). Cíl náhrady škody a přiměřeného zadostiučinění je jiný (satisfakce v. reparace). Ostatně i v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 72/06 Ústavní soud shledal porušením základního práva daňového ručitele domáhat se ochrany svého práva z důvodu zákonného omezení skutečností namítatelných ručitelem v odvolání proti ručitelské výzvě, ačkoliv nebylo vyloučeno argumentovat obdobně, jak činí např. předmětná novela – tj. že ručitel může uplatnit regres vůči dlužníkovi (analogie s možností menšinového společníka uplatnit nárok na náhradu škody či přiměřeného zadostiučinění).

2. Nález sp. zn. Pl. ÚS 14/10[13]

Ústavní soud se v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 14/10 zabýval ústavní souladností podústavní úpravy popírající právo věřitele v insolvenčním řízení popřít pohledávku jiného věřitele. V tomto nálezu konstatoval ÚS následující:

„32. Nastíněnou problematikou se Ústavní soud ve své nálezové judikatuře již zabýval.

33. V nálezu sp. zn. Pl. ÚS 72/06 ze dne 29. 1. 2008 (291/2008 Sb.) se Ústavní soud zabýval ústavní konformitou zákonné úpravy, která omezovala okruh skutečností, které byl daňový ručitel oprávněn namítat v odvolání proti „ručitelské" výzvě...

36. Nelze tak než dovodit, že zákonodárce v napadeném ustanovení omezil, dokonce anuloval právo věřitele domáhat se ochrany svých práv u soudu či jiného orgánu, a tím tedy základní právo dle čl. 36 odst. 1 Listiny v těchto případech popřel. Napadené ustanovení § 192 odst. 1 věta první včetně věty za středníkem insolvenčního zákona je v rozporu s čl. 36 odst. 1 Listiny. Navíc podle čl. 4 odst. 4 Listiny musí být šetřeno podstaty a smyslu základního práva, tedy základní právo nelze popřít, což však napadené ustanovení učinilo...

38. Nelze přisvědčit argumentu Městského soudu v Praze uvedeného ve vyjádření k ústavní stížnosti, že zásah do čl. 36 odst. 1 Listiny je opodstatněn úsilím o zábranu zneužití popěrného práva vedoucímu např. k průtahům v řízení. A to již proto, že předjímá úmysl věřitele zneužívat právo, přesto, že příčiny (popření pohledávky jiného věřitele) mohou být objektivní (zejména nesprávná výše přihlášené pohledávky jiného věřitele). Přístup k soudu nemůže být podřízen spekulativní úvaze typu presumpce viny (takto ostatně argumentoval Ústavní soud již v nálezu sp. zn. II. ÚS 217/98). Je třeba nalézat jiné cesty, jak zabránit zneužití toho kterého práva v insolvenčním řízení (což ostatně insolvenční zákon v jiných aspektech splňuje – srov. např. prevenci vůči zneužití práva přihlášení pohledávky § 178 insolvenčního zákona). Ostatně zneužít lze jakékoliv právo, což dovedeno ad absurdum, by kritizovanou logikou znamenalo, že žádné právo by nemohlo být žádnému subjektu přiznáno, neboť jej lze zneužít.

39. Rychlost řízení může být uvažována až v rámci konkrétního – spravedlivého – procesu. Proces – byť by byl garantován jako „rychlý" – by neměl rozumného smyslu, pokud by nebyl spravedlivý, negarantoval spravedlivý výsledek, tedy (mj.) pokud by v něm neměl každý možnost domáhat se ochrany svého práva (jde o pojmovou součást procesu). Základní právo dle čl. 36 odst. 1 Listiny každého na ochranu svého práva, realizovatelné v řízení, z povahy věci předchází rychlosti tohoto řízení, je jeho obligatorním východiskem. Jinak by se proces, a v něm i jeho rychlost, prakticky stávala samoúčelem.

40. Naplnění požadavku rychlosti řízení je garantováno jinými instrumenty insolvenčního zákona...

42. V obdobném smyslu je navíc napadené ustanovení v rozporu s čl. 6 odst. 1 Úmluvy...

43. Uvedené konstatování přitom platí zvláště za situace, kdy se věřitel popřením pohledávky jiného věřitele domáhá ochrany nikoli jen „obyčejného" práva, nýbrž práva základního... ochrany majetkových práv. Napadené ustanovení je proto důsledně vzato v rozporu s článkem 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě a čl. 11 odst. 1 Listiny (srov. nález sp. zn. Pl. ÚS 72/06).

44. S ohledem na to, že se věřitel popřením pohledávky jiného věřitele domáhá ochrany práva základního, je napadené ustanovení rovněž v rozporu s čl. 4 Ústavy, dle kterého jsou základní práva a svobody pod ochranou soudní moci.

45. Napadené ustanovení Ústavní soud shledává protiústavním i v kontextu čl. 13 Úmluvy...

*46. Ústavní soud poukazuje i na přiměřenou aplikaci rozsudku senátu (páté sekce) Evropského soudu pro lidská práva ve věci **Kohlhofer a Minarik proti České republice** (stížnost č. 32921/03, 28464/04 a 5344/05)... ESLP v citovaném rozsudku konstatoval, že omezení přístupu k soudům ... pod-*

Budova Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku.

13 Pro korektnost se sluší uvést, že na koncipování tohoto rozhodnutí se autor Radek Malenovský jako asistent soudce zpravodaje podílel.

pora „stability v obchodních kruzích zamezením zneužívání opravných prostředků proti usnesení" (srov. bod 102 in fine). Nicméně současně dospěl k závěru, že takovéto omezení přístupu k soudům je nepřiměřené ve vztahu ke sledovanému legitimnímu cíli. ESLP také konstatoval, že ***žalobu na náhradu škody či na poskytnutí přiměřeného zadostiučinění za porušení základních práv společníka není možné považovat za právní prostředek ke zmírnění účinků*** *ustanovení § 133 odst. 3 písm. c) ObchZ v souvislosti s hlavním předmětem řízení [srov. např. následující text citovaného rozsudku...]*

47. Ústavní soud rovněž v rámci komparatistiky uvádí, že kupř. i dle rakouské či německé právní úpravy může pohledávku jiného věřitele popírat věřitel (srov. např. § 105 Konkursordnung, § 178 Insolvenzordnung). Na komparatistickou stránku této problematiky rozsáhle odkazuje i doplnění návrhu stěžovatelem ..., v němž uzavírá, že „zde předestřená komparace ukazuje, že země, kde má ekonomické nazírání na právní instituty daleko delší tradici než v ČR, touto cestou nešly, jelikož jako země „Rule of Law" respektují onen ústavní rozměr práv věřitelů, princip plné jurisdikce rozhodnutí orgánů veřejné moci a chtějí se vyhnout možným „skrytým tlakům" některých věřitelů se spornými pohledávkami na správce. Zároveň tyto tradiční demokracie dokáží najít jiné efektivní cesty, jak zabránit nepřiměřené délce insolvenčních řízení, aniž by omezovaly věřitelská práva."

48. Na shora citovaném závěru o protiústavnosti napadeného ustanovení nemění nic to, že věřitelé poškození nesprávným přihlášením, resp. uznáním (nepopřením) insolvenčním správcem té které pohledávky (její pravosti, výše, pořadí) jiného věřitele mají možnost domáhat se po insolvenčním správci náhrady škody nebo jiné újmy (na základě § 37 insolvenčního zákona).

49. Jedná se totiž o odlišnou právní konstrukci, tj. v rámci odpovědnosti (srov. nález sp. zn. I. ÚS 2219/07)... Hypoteticky úspěšným vyčerpáním žaloby na náhradu škody způsobené insolvenčním správcem by tak věřitel neodstranil stav nesprávně přihlášené pohledávky jiného věřitele...

51. V případě odpovědnosti za škodu se jedná o institut sekundární povahy. Jednotlivcům jsou však primárně garantována práva a svobody, přičemž k jejich účinné ochraně a vymáhání je stát povinen stanovit efektivní prostředky. Primárně je tedy věřitel oprávněn domáhat se ochrany svých práv a svobod jako takových a nemůže být povinen spokojit se pouze až s následným odškodněním za porušení svých práv a svobod na základě realizace práva na náhradu škody. To by odporovalo smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny. V opačném případě by právní řád aproboval porušení práv a svobod takového věřitele....

52. V probíhajícím insolvenčním řízení je nepochybně zájmem účastníků (tedy i věřitele) dosažení spravedlivé ochrany jejich práv a oprávněných zájmů (srov. § 1 o. s. ř.). Právo účastníka je prvotním zájmem naplnění smyslu a účelu (mj.) insolvenčního řízení, kterým je poskytování ochrany právům podle čl. 90 Ústavy, nacházející svůj výraz v požadavku, aby žádný z účastníků nebyl nespravedlivě poškozen nebo nedovoleně zvýhodněn [srov. ostatně základní zásadu insolvenčního řízení výslovně zakotvenou v § 5 písm. a) insolvenčního zákona]. Tento zájem nemůže být odklizen náhradou škody, neboť prioritní je zde vůbec zamezení stavu, kdy některý z účastníků bude nespravedlivě poškozen nebo nedovoleně zvýhodněn, aby nebyla nutná kompenzace. Účastník řízení (včetně věřitele) tak může sice později uplatnit vůči insolvenčnímu správci požadavky vyvěrající z úpravy odpovědnosti insolvenčního správce za škodu, to však nic nemění na tom, že i kdyby mu bylo v tomto směru vyhověno, nevymaže se předchozí stav porušení jeho práv (pouze by byl kompenzován, nadto ne v plné míře – srov. text shora). Věřitel, který v probíhajícím insolvenčním řízení usiluje o efektivní ochranu svých práv, musí mít možnost požádat o ochranu ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny...

55. ...Orgán veřejné moci musí vykládat právní předpisy tak, aby tento neracionální a především nespravedlivý stav eliminoval. Smyslem insolvenčního řízení – jako každého civilního procesu – je dosažení spravedlivé ochrany práv a oprávněných zájmů účastníků, jakož i výchova k zachovávání zákonů, k čestnému plnění povinností a k úctě k právům jiných osob (srov. § 1 o. s. ř.)."

Je tak patrně obhajitelný názor, že **i z nálezu sp. zn. Pl. ÚS 14/10 plyne závěr o protiústavnosti předmětné novely (citovaný nález dokonce výslovně odkazuje na citovaný rozsudek ESLP).** Neboť obdobně jako u předmětné novely posuzoval ÚS v citovaném nálezu, zda požadavku základních práv a svobod dostojí fakt možnosti domáhat se náhrady škody, avšak dospěl k závěru negativnímu. Dopad nálezu sp. zn. Pl. ÚS 14/10 na otázku řešenou citovaným rozsudkem a předmětnou novelu platí zřejmě o to více, když tento nález vnímal existenci obdobného důvodu porušení základních práv a svobod – zabránit zneužití prostředku k ochraně svých práv, požadavek rychlosti řízení,[14] avšak přesto shledal napadenou úpravu za protiústavní.[15]

V. Širší rovina posuzované otázky

Je třeba si též uvědomit obecnější dosah přijetí přístupu navrhovaného předmětnou novelou. **Předmětná novela v zásadě paušálně[16] vylučuje možnost vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady a smlouvy o převodu jmění (tedy přeměny), i když mohou být v rozporu s právem, i když mohlo být postavení akcionáře zneužito na úkor jiného**

14 Srov. též např. bod 102. citovaného rozsudku ESLP, který reflektuje, že cílem neumožnění menšinovému společníku zmařit přeměnu společnosti je *„zamezením zneužívání opravných prostředků proti usnesení"* (srov. též bod 98.: *„ustanovení § 131 odst. 3 písm. c) obch. zák. může vést k zamezení průtahům způsobeným zneužíváním opravných prostředků proti usnesením společnosti, což podporuje stabilitu na obchodních trzích a také přispívá k obchodu a ekonomickému rozvoji."*), argumentaci vlády v tehdejším řízení před ESLP, i důvodovou zprávu k předmětné novele (*„Důsledkem obou řešení by však bylo prodloužení procesu přeměn na období několika let. To je z ekonomického hlediska neúnosné a vedlo by to buď ke zpomalení nebo zastavení procesů restrukturalizace v České republice, neboť žádný podnikatel nemůže několik let čekat, zda se přeměna uskuteční nebo ne."*).

15 Nález sp. zn. Pl. ÚS 14/10 byl nedávno komentován v odborných periodicích (srov. Jasenský, M.: Odepření popěrného práva insolvenčním věřitelům je protiústavní, Bulletin advokacie č. 9/2010, str. 42 a násl; Payne, J.: Změny v insolvenčním zákoně, Právní rozhledy č. 18/2010, str. 667 a násl.).

16 Neboť jak ostatně uvádí důvodová zpráva, *„ve lhůtách určených pro rozhodnutí rejstříkového soudu by nebylo možné námitky proti neplatnosti přeměny reálně projednat."*

společníka (většinou by šlo zřejmě o zneužití postavení většinového společníka oproti menšinovému společníku). Předmětná novela proto důsledně vzato podporuje realizaci protiprávního jednání. Nemá-li právo postrádat rozumný smysl, musí být poskytnuty účinné právní prostředky k jeho realizaci. Jedním z elementárních znaků právního státu je garance, že všechna práva a svobody jednotlivce jsou reálná, tedy uplatnitelná a vynutitelná. Ve hře je tak i princip ochrany menšiny; je notorietou, že většina nemusí mít vždy „pravdu", vždy postupovat v souladu s právem. Právě proto je i menšině umožněno v právním řádu efektivně chránit svá práva, domoci se nápravy porušení svých práv.

V této souvislosti lze též přiměřeně odkázat na následující text Mgr. Martina Jasenského:[17] *„Autor tohoto článku se nechce pouštět do dalekosáhlých polemik se zastánci ekonomické analýzy práva, kteří udělali v reformě českého úpadkového práva obrovský kus práce. Tímto příspěvkem chtěl pouze – podpořen aktuálním nálezem Ústavního soudu – ukázat, že efektivita a ekonomické nazírání na právní instituty mají své meze – meze ústavou zaručených základních práv. Stěžovatelova komparace jednoznačně ukázala, že země, kde má Law and Economics daleko delší tradici než v České republice, záměrně nešly cestou odepření popěrného práva či apelačního práva věřitelů, jelikož jako země Rule of Law respektují onen ústavní rozměr práv věřitelů a chtějí se vyhnout potenciálním skrytým tlakům některých věřitelů se spornými pohledávkami na správce. Zároveň tyto tradiční demokracie dokázaly najít jiné efektivní cesty, jak zabránit nepřiměřené délce insolvenčních řízení, aniž by omezovaly věřitelská práva... Zkusme tedy v budoucnu nalézt řešení, které bude ctít ústavní rozměr věřitelských práv a současně umožní relativně rychlý návrat úpadcova majetku do produktivní ekonomiky, stejně jako rychlé a co nejvyšší uspokojení věřitelských nároků.*[18]

VI. Závěrem nad rámec k rovině *de lege ferenda*

Důvodová zpráva k předmětné novele vychází z premisy, že jsou možné jen tři možnosti řešení posuzované otázky. Kromě předmětnou novelou zvolené možnosti důvodová zpráva zmiňuje možnost učinit společníky účastníky rejstříkového řízení nebo přerušovat rejstříkové řízení do doby, než bude o neplatnosti přeměny pravomocně rozhodnuto. Posléze uvádí negativní aspekty posledních dvou možností.

Avšak dle našeho názoru vyloučila ze svých úvah *a priori* kupříkladu následující možnost – **rejstříkové řízení by nebylo přerušeno, společnost by byla zapsána do obchodního rejstříku, avšak později by mohla být vyslovena neplatnost usnesení valné hromady a přeměny.** Odpadl by tak patrně protiargument důvodové zprávy: *„Důsledkem obou řešení by však bylo prodloužení procesu přeměn na období několika let. To je z ekonomického hlediska neúnosné a vedlo by to buď ke zpomalení nebo zastavení procesů restrukturalizace v České republice, neboť žádný podnikatel nemůže několik let čekat, zda se přeměna uskuteční nebo ne."* Nově vniklá (přeměněná) společnost by mohla v mezidobí podnikat. Pokud by později byla soudem dovozena souladnost přeměny s právem, toto již proběhlé řízení by se – s výjimkou stavu nejistoty přítomné v době trvání soudního řízení ohledně budoucího soudního rozhodnutí – společností nijak negativně nedotklo, společnosti by mohly dále provozovat svoji činnost. Pokud by naopak soud prohlásil usnesení valné hromady a smlouvu o převodu jmění za neplatnou (v případě, kdy by v soudem stanovené lhůtě nedošlo k případné možné nápravě porušení, které způsobovalo neplatnost takového usnesení valné hromady či projektu přeměny), samozřejmě by to způsobilo negativní následky (nutnost navazujícího vypořádání aj.). Nicméně takové soudní rozhodnutí by implicitně deklarovalo absenci zneužití opravného prostředku menšinových společníků proti usnesení (srov. citovaný rozsudek ESLP: *„zamezením zneužívání opravných prostředků proti usnesení"*[19]). Při této variantě by bylo nezbytné, aby se ustanovení čl. 22 odst. 1 písm. g) a h) Šesté směrnice a ustanovení čl. 19 odst. 1 písm. g) a h) Třetí směrnice – řešící mj. právní jistotu třetích osob – transponovalo do zákona o přeměnách správně.[20]

Je třeba dodat, že **s touto možností patrně počítá Třetí i Šestá směrnice, tedy předvídá možnost prohlásit neplatnost přeměny i po účinnosti přeměny** (tj. po jejím zápisu do obchodního rejstříku); nebude tak zřejmě přesvědčivé protiargumentovat praktickou nemožností realizace této možnosti řešení dané problematiky (neboť to by znamenalo popřít rozumnost samotných směrnic, jejich tvůrců).

K tomu se přidává argument racionálního zákonodárce, jenž vychází z maximy vnitřní bezrozpornosti a konzistentnosti právního řádu. Je založen na tom, že u zákonodárce lze předpokládat, co do výsledku jeho činnosti, tedy zákona, systematický a koherentní celek, a rovněž v relaci k jeho normativnímu okolí, tedy lze vycházet z právního řádu jako vnitřně bezrozporného a souladného celku, který tvoří co do obsahu materiální jednotu. Právní řád, založený na principech jednoty, racionality a vnitřní obsahové bezrozpornosti, s sebou nutně přináší imperativ stejného náhledu na srovnatelné právní instituty, byť upravené v rozdílných právních

17 Srov. Jasenský, M.: Odepření popěrného práva insolvenčním věřitelům je protiústavní, Bulletin advokacie, č. 9/2010, str. 48.

18 Ministerstvo spravedlnosti již rozeslalo do připomínkového řízení novelu insolvenčního zákona reagujícího na nález sp. zn. Pl. ÚS 14/10, a tak zakotvující popěrné právo věřitelů do insolvenčního zákona (k tomu srov. např. „Návrh novely insolvenčního zákona spatřil světlo světa", Konkurzní noviny, 27. 10. 2010; „Ministerstvo spravedlnosti rozesílá do připomínkového řízení novelu insolvenčního zákona", Právní zpravodaj, 325/10).

19 Srov. text výše.

20 Dle těchto ustanovení platí, že: rozhodnutím o neplatnosti rozdělení nebo fúze není dotčena platnost závazků, které vznikly k tíži nebo ve prospěch nástupnické společnosti od zápisu přeměny do obchodního rejstříku, tj. od její účinnosti; společnosti zúčastněné na fúzi odpovídají společně a nerozdílně za závazky nástupnické společnosti; každá nástupnická společnost odpovídá za závazky, které vznikly k její tíži po dni nabytí účinnosti rozdělení a přede dnem zveřejnění rozhodnutí o neplatnosti rozdělení, a rozdělovaná společnost také odpovídá za tyto závazky (členské státy mohou stanovit, že je tato odpovědnost omezena výší čistého jmění, které přešlo na nástupnickou společnost, k jejíž tíži tyto závazky vznikly).

předpisech či dokonce odvětvích. Každé ustanovení právního předpisu je nutno chápat v kontextu s jinými ustanoveními příslušného právního předpisu a v souvislostech celého právního systému; nelze jej proto zkoumat, vyložit, poznat izolovaně. Platí § 68a ObchZ, který sice ve svém prvním odstavci stanoví, že rozhodnutí, jímž se povolil zápis společnosti do obchodního rejstříku, nelze po vzniku společnosti zrušit, a nelze se také domáhat určení, že takto zapsaná společnost nevznikla, nicméně ve druhém odstavci prolamuje uvedenou zásadu nenapadnutelnosti existence již vzniklé společnosti a na základě tohoto ustanovení může soud v taxativně uvedených případech prohlásit společnost za neplatnou. Přitom též (v principu obdobně jako u zkoumané možnosti ve vztahu k přeměně společnosti) prohlášení společnosti za neplatnou dle § 68a ObchZ představuje průlom do stability pravomocného rozhodnutí rejstříkového soudu, a tím zásah do postulátu právní jistoty, a též značí podobné důsledky (nutnost vypořádání).[21] Přesto v tomto případě zákonodárce umožnil zásah do pravomocného rejstříkového rozhodnutí soudu. **Argumentem vnitřní bezrozpornosti a konzistentnosti právního řádu tudíž možná lze dovodit možnost (analogicky jako u prohlášení neplatnosti společnosti) umožnit zásah do pravomocného rozhodnutí rejstříkového soudu o přeměně.**

Pokud jde o další možnost (srov. též důvodovou zprávou k předmětné novele), nabízel by se **zákonný požadavek na rejstříkový soud, aby před zápisem přeměny do obchodního rejstříku musel vždy vyčkat na meritorní rozhodnutí soudu, u kterého se vede řízení o neplatnosti usnesení valné hromady a případně i projektu přeměny,** přičemž toto řízení by se pravděpodobně muselo zahájit v přiměřeně zkrácené propadné lhůtě tak, aby rejstříkový soud zapisující přeměnu mohl bezpečně zjistit, zda ke konkrétnímu dni takové řízení bylo zahájeno, tedy jsou-li důvody pro přerušení řízení rejstříkového. Řešení by mohlo spočívat například ve zkrácení tříměsíční prekluzivní lhůty uvedené v § 54 odst. 2 PřemZ. Lhůta by pochopitelně nemusela uplynout v případě, kdy by se práva podat návrh na určení neplatnosti usnesení valné hromady (členské schůze) a případně i projektu přeměny vzdaly všechny aktivně legitimované osoby uvedené v § 54 odstavec 1 PřemZ. V současné době se tohoto práva podle § 7 písm. e) PřemZ může vzdát pouze společník zúčastněné obchodní společnosti nebo člen zúčastněného družstva, případně analogicky doplnění společníci zanikající společnosti při převzetí jmění, společníci a členové právnické osoby měnící svou právní formu a členové kontrolní komise v družstvu.[22] **V případě, že by rejstříkový soud zapisující přeměnu musel vyčkat konečného meritorního rozhodnutí ve věci neplatnosti usnesení valné hromady či projektu přeměny, nabízí se zde možné řešení v podobě speciálního koncentrovaného řízení.** Je potřeba rovněž zmínit, že podle současné právní úpravy v rámci ochrany procesu přeměny je již možné, aby soud rozhodující o neplatnosti projektu přeměny poskytl společnosti před rozhodnutím o neplatnosti usnesení valné hromady či projektu přeměny přiměřenou lhůtu, nejméně však 60 dnů, ke sjednání nápravy. Není třeba nijak rozvíjet, že jakékoli prodlužování zápisu přeměny v podobě plynutí dlouhých lhůt či probíhajících řízení, dělá samotnou přeměnu více ekonomicky rizikovou, a tedy méně atraktivní pro zúčastněné strany.

Lze se možná, kupříkladu částečně, **inspirovat i v zahraniční právní úpravě.** Právní úprava Spolkové republiky Německo upravuje lhůtu pro napadení usnesení valné hromady v délce jednoho měsíce od rozhodnutí valné hromady (§ 14 UmwG). Fúze tedy nemůže být zapsána do obchodního registru před uplynutím této lhůty. Současně s podáním návrhu (přihlášení) fúze do registru musí účastníci fúze doložit soudu prohlášení, že nebyla nebo nebyla včas podána žaloba proti usnesení valné hromady, případně že žaloba byla odmítnuta nebo vzata zpět (§ 16 odst. 2 UmwG). Bez tohoto prohlášení soud přeměnu nezapíše, ledaže se všichni oprávnění „podílníci" notářsky ověřeným prohlášením vzdají práva na podání žaloby proti usnesení valné hromady (§ 16 odst. 2 UmwG).

Stejné účinky jako prohlášení má i rozhodnutí soudu, který může za určitých podmínek usnesením stanovit, že vznesená žaloba proti rozhodnutí valné hromady zápisu fúze do obchodního registru nebrání (§ 16 odst. 3 UmwG). Soud však takto může rozhodnout usnesením pouze na návrh subjektu (společnosti), proti jejíž valné hromadě byl návrh podán, a současně při splnění následujících podmínek, pro které je možné toto (předběžné – kvazimeritorní) rozhodnutí vydat: (a) žaloba je nepřípustná nebo zjevně bezdůvodná, (b) žalobce nedoloží ve lhůtě jednoho týdne od doručení návrhu protistrany soudem potřebné doklady k prokázání, že drží podíl ve výši nejméně 1000 euro, nebo (c) bezodkladné nabytí účinnosti fúze se jeví být podle volného uvážení soudu přednější, neboť újma účastníků fúze, která by odkladem vznikla, převažuje nad újmou, jež se dovolávají žalobci, ledaže se jedná o zvláště závažné porušení práva. Soud má zákonem uloženou lhůtu tří měsíců, ve které by měl usnesením rozhodnout (§ 16 odst. 3 UmwG). V případě, že v závěrečném meritorním rozhodnutí dospěje soud k závěru, že právo stojí na straně žalobce napadajícího fúzi, je povinný žalobci nahradit škodu, která vznikla, avšak nemůže již být žádáno zrušení právních účinků fúze (zápisu do registru) – viz opět § 16 odst. 3 UmwG.

✤ Prvý autor je advokátním koncipientem v Praze, druhý autor je asistentem soudce Ústavního soudu.

21 K této otázce, srov. např. Líbal, B., Malenovský, R.: Menší úvaha stran § 68a obchodního zákoníku, Bulletin advokacie č. 3/2010, str. 23 a násl.

22 Osoby uvedené v § 54 odstavec 1 písmena b), c) a d) PřemZ tuto možnost podle tohoto ustanovení zřejmě nemají.

Zajímavá vybraná judikatura k institutu odvolání ve správním řízení

JUDr. PETR KOLMAN, Ph.D.

Cílem mého textu je ve stručnosti přiblížit advokátům a advokátním koncipientům **zajímavou a aktuální judikaturu na úseku odvolání v rámci správního řízení, a to včetně relativně populárního přestupkového řízení jako zvláštního typu správního řízení.**

Než přikročíme k vlastní judikatuře, vymezme si stručně z pohledu správního práva procesního institut odvolání ve správním řízení.

Odvolání můžeme charakterizovat jako řádný opravný prostředek uplatnitelný ve správním řízení. Tímto opravným prostředkem se účastník řízení může domáhat přezkoumání zatím nepravomocného rozhodnutí prvoinstančního správního orgánu.

Účastník správního řízení se může odvolat proti jakémukoliv prvoinstančnímu rozhodnutí správního orgánu přijatému ve správním řízení, a to i včetně usnesení, jakožto speciálnímu rozhodnutí – viz § 76 odst. 1 správního řádu (dále též „SŘ"), pokud zákon nestanoví jinak, tedy pokud podání odvolání není ex lege vyloučeno nebo nestanoví-li zákon jiný opravný prostředek.[1]

Odvolání též můžeme chápat jako výraz dvojinstančnosti správního řízení. Odvolání je de iure podáním, kterým se odvolatel domáhá na správním orgánu vyššího stupně, aby přezkoumal rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně.[2]

Právo podat odvolání nepřísluší dle § 81 odst. 2 SŘ účastníkovi, který se po oznámení rozhodnutí tohoto práva vzdal, a to jak písemně, tak i ústně do protokolu. Z důvodu právní jistoty též platí, že pokud odvolatel vzal podané odvolání zpět, nemůže je již podat znovu.

Statutární orgán právnické osoby má právo podat odvolání proti rozhodnutí, jímž má být omezena způsobilost právnické osoby samostatně jednat před správním orgánem – tedy tzv. nucená správa na právnickou osobu. Zmíněné odvolání je možné podat, i když je toto rozhodnutí předběžně vykonatelné.[3]

Budova Nejvyššího správního soudu v Brně.

Odvoláním lze napadnout výrokovou část rozhodnutí, jednotlivý výrok nebo jeho vedlejší ustanovení. Odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřípustné. V případě, že odvolání míří pouze a jen proti některému výroku rozhodnutí nebo proti vedlejšímu ustanovení výroku, které netvoří nedílný celek s ostatními, a pokud tím nemůže být způsobena újma některému z účastníků, nabývá zbytek výrokové části právní moci, samozřejmě umožňuje-li to povaha věci.

K novým skutečnostem a k návrhům na provedení nových důkazů, uvedeným v odvolání nebo v průběhu odvolacího řízení, se ex lege přihlédne jen tehdy, jde-li o takové skutečnosti nebo důkazy, které účastník nemohl uplatnit dříve. Namítá-li účastník, že mu nebylo umožněno učinit v řízení v prvním stupni určitý úkon, musí být tento úkon učiněn spolu s odvoláním.[4]

Odvolací lhůta činí 15 kalendářních dnů ode dne oznámení rozhodnutí, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak.[5]

1 Cit. Vedral, J.: Správní řád – komentář, Bova Polygon, Praha 2006, str. 482.
2 Srov. např. Jurčík, J. in: Kolektiv: Obce – Meritum ASPI, Praha , str.205.
3 Srov. § 81 odst. 4 SŘ.
4 Viz § 82 odst. 4 SŘ.
5 Např. z. č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR (pětidenní lhůta dle § 169 odst. 6).

Odvolání lze podat teprve poté, co bylo rozhodnutí vydáno. Bylo-li odvolání podáno před oznámením rozhodnutí odvolateli, platí, že bylo podáno v první den odvolací lhůty.

Než se dostaneme k vlastní relevantní judikatuře, připomeňme si, že **odvolání má suspensivní (odkladný) účinek**. Nestanoví-li zákon jinak, má včas podané a přípustné odvolání odkladný účinek. V důsledku odkladného účinku odvolání nenastává právní moc, vykonatelnost, ani jiné právní účinky rozhodnutí. Správní orgán může ex lege odkladný účinek odvolání vyloučit, jestliže to naléhavě vyžaduje veřejný zájem, nebo hrozí-li vážná újma některému z účastníků, nebo požádá-li o to účastník, což ovšem neplatí, pokud by tím vznikla újma jiným účastníkům nebo to není ve veřejném zájmu.

AKTUÁLNÍ JUDIKATURA

V následující části textu se již budu věnovat aktuální judikatuře související s problematikou odvolání – jak v obecném, tak i zvláštních typech správního řízení.

1. Kolaudační řízení

Vlastník sousedící nemovitosti není účastníkem kolaudačního řízení (§ 78 odst. 1 stavebního zákona z roku 1976); odvolání podané proti kolaudačnímu rozhodnutí touto osobou je nepřípustné (§ 81 odst. 1, § 92 odst. 1 správního řádu z roku 2004).

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2009, č. j. 6 As 49/2008-96

Žalovaným správním orgánem zde byl Krajský úřad Středočeského kraje, žalobci byly dvě fyzické osoby. Nejvyšší správní soud se ztotožnil se závěrem Městského soudu v Praze, že spornou právní otázkou, kterou vymezila žaloba v návaznosti na napadené rozhodnutí žalovaného, byla pouze otázka *účastenství stěžovatelů v kolaudačním řízení stavby* na sousedním pozemku, od něhož se odvíjela jejich potenciální aktivní legitimace k podání **odvolání.** Žalovaný totiž rozhodoval pouze o tom, zda bylo **odvolání** stěžovatelů proti kolaudačnímu rozhodnutí přípustné, nerozhodoval o jeho důvodnosti. Ze systematiky správního řádu vyplývá, že odvolací orgán na základě ustanovení § 92 odst. 1 správního řádu opožděné nebo nepřípustné odvolání zamítne, aniž je přezkoumá postupem stanoveným v § 89 odst. 2, resp. v dalších souvisejících ustanoveních, která se týkají meritorního přezkumu rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

Ustanovení § 92 odst. 1 správního řádu logicky navazuje na ustanovení § 88 odst. 1 věty třetí téhož zákona, podle něhož správní orgán prvního stupně předává v případě nepřípustného nebo opožděného odvolání spis odvolacímu orgánu ve lhůtě 10 dnů od doručení odvolání s tím, že nepostupuje podle § 86 odst. 2 a 3 (výzva účastníkům k vyjádření), resp. § 87 (autoremedura), pouze s uvedením důvodů svědčících pro opožděnost či nepřípustnost. Pouze touto otázkou se pak odvolací orgán zabývá a rozhodnutí orgánu prvního stupně meritorně vůbec nezkoumá. Městský soud v Praze proto, dle názoru NSS i autora tohoto článku, právem považoval námitky stěžovatelů stran věcné nesprávnosti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, na něž měl žalovaný v řízení o odvolání podle stěžovatelů reagovat, za *irelevantní.*

Pokud jde o spornou otázku účastenství v kolaudačním řízení, NSS poukázal[6] *především na povahu a účel kolaudačního řízení podle stavebního zákona účinného v době rozhodování, jehož jsou rozhodná ustanovení upravující účastenství výrazem.* Podle ustanovení § 78 odst. 1 stavebního zákona platí, že účastníky kolaudačního řízení jsou a) stavebník, b) vlastník stavby, c) uživatel (provozovatel), je-li v době zahájení řízení znám a d) vlastník pozemku, na kterém je kolaudovaná stavba umístěna, pokud jeho vlastnické právo může být kolaudačním rozhodnutím přímo dotčeno. Podle subsidiární definice druhého odstavce tohoto ustanovení je možné okruh účastníků rozšířit, slovy stavebního zákona: „sloučí-li stavební úřad s kolaudačním řízením řízení o změně dokumentace ověřené ve stavebním řízení, jsou účastníky řízení i ti účastníci stavebního řízení, jichž by se změna mohla dotknout“. Je zjevné, že zmíněné ustanovení rozšíření okruhu účastníků nad rámec odstavce prvního podmiňuje kumulativním splněním dvou podmínek: a) sloučení kolaudačního řízení s řízením o změně dokumentace a b) změna dokumentace projednávaná ve sloučeném řízení je potenciálně způsobilá zasáhnout některého z účastníků stavebního řízení, který není dle odstavce prvního § 78 účastníkem kolaudačního řízení.

NSS dále konstatoval, že v citovaném ustanovení § 78 odst. 1 stavebního řádu je okruh účastníků řízení stanoven zjevně *taxativně,*[7] přitom je mnohem užší než v případě předcházejícího stavebního řízení.[8] NSS dále konstatoval, že stěžovatele není možné zařadit do některé z kategorií účastníků řízení uvedených v prvním odstavci předmětného ustanovení. Obecně platí, že vlastníci sousedních nemovitostí *nemají právo* vystupovat jako účastníci kolaudačního řízení, své námitky mohou uvádět *pouze v přecházejícím stavebním řízení.*

Užší vymezení účastníků kolaudačního řízení (oproti řízení stavebnímu) je odůvodněno tím, že účelem kolaudačního řízení je „pouze a jen “ posouzení, zda byla určitá stavba postavena skutečně v souladu se stavebním povolením a projektovou dokumentací ověřenou v řízení o povolení stavby. Zákon předpokládá,[9] že stavebník bude v zásadě a zpravidla postupovat v souladu s tímto povolením a dokumentací, s kterou účastníci stavebního řízení vyslovili souhlas, resp. jejich námitky proti plánované stavbě již byly vyřešeny. Účast jiných osob než uvedených v § 78 odst. 1 stavebního zákona na kolaudačním řízení proto zákon považuje za nadbytečnou právě z toho

6 Taktéž již učinil např. v rozsudku ze dne 21. 6. 2007, č. j. 1 As 49/2006-96.

7 Tedy nikoliv demonstrativně, jak se leckdy domnívá neprávnická (především stavařská) veřejnost.

8 Viz ustanovení § 59 stavebního zákona.

9 NSS se zde možná krapet idealisticky dovolává „jisté obecné racionality předvídatelnosti lidského chování“.

důvodu, že jejich stanoviska k plánované stavbě již byla zohledněna ve stavebním povolení, podle něhož se stavebník musí řídit.

2. Přestupky – zatloukat, zatloukat, zatloukat

Obviněný z přestupku může uplatňovat nové skutečnosti a navrhovat nové důkazy (§ 73 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích) i v odvolání; omezení stanovené v § 82 odst. 4 správního řádu z roku 2004 na řízení o přestupku nedopadá.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008-115

Žalobcem zde byla fyzická osoba (přestupník) proti žalovanému Krajskému úřadu Pardubického kraje.

Prapodstatou sporu bylo uložení pokuty a uložení zákazu řízení motorových vozidel. Z našeho pohledu byla zásadní otázka, zda obviněný z přestupku může uplatňovat nové skutečnosti a navrhovat nové důkazy i v rámci odvolacího řízení.

NSS mj. shledal, že ze spisu je zřejmé, že žalobcův popis situace se v průběhu času měnil, to však ještě neznamená, že lze odmítnout všechna jeho tvrzení jako nevěrohodná a rezignovat na řádné zjištění stavu věci. To, že žalobce nejprve připustil svou vinu a v odvolání ji začal popírat, sice snižuje jeho důvěryhodnost, ovšem v situaci, kdy rozhodné skutečnosti nejsou dostatečně důkazně podloženy, nemůže samotná tato okolnost vést k subsumpci žalobcova jednání pod příslušné skutkové podstaty.

NSS se zabýval též argumentací ustanovením § 82 odst. 4 správního řádu, který zapovídá uvádět v odvolání nové skutečnosti a navrhovat nové důkazy. NSS pravil, že pochybení správních orgánů není v tom, že by nevyhověly důkaznímu návrhu vznesenému až v odvolání, nýbrž v tom, že i bez ohledu na obsah odvolacích námitek nepředvolaly zasahující policisty ke svědeckému výslechu. Žalovaný krom toho přehlédl, že přezkoumávané rozhodnutí bylo vydáno v řízení o přestupku, které má oproti obecně pojímanému správnímu řízení svá specifika. Přestupek spadá do pojmu „trestních obvinění" ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod[10] – fyzické osobě obviněné z přestupku tedy náležejí procesní práva obdobná těm, jakých požívá obviněný z trestného činu.[11]

Podle § 73 odst. 2 zákona o přestupcích má obviněný z přestupku právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a k důkazům o nich, uplatňovat skutečnosti a navrhovat důkazy na svou obhajobu, podávat návrhy a opravné prostředky. Tato práva náležejí obviněnému *po celou dobu řízení o přestupku*. Pozor, zákon o přestupcích výslovně neomezuje jejich uplatňování na určité stadium řízení (třeba řízení v I. stupni), a takové omezení není možno dovodit ani z povahy věci. Podle druhé věty citovaného ustanovení *nesmí být* obviněný donucován k výpovědi ani k doznání; tím se ale nechce říci, že by obviněný měl jen dvě možnosti – totiž buď od počátku vypovídat a navrhovat důkazy ve prospěch svých tvrzení, nebo až do skončení řízení mlčet a ke své věci se nijak nevyjádřit.

Jak třeba dobře ví leckteří advokáti specializující se na správní delikty, je na obviněném, jakou procesní strategii zvolí – může tedy od počátku do konce svůj čin popírat; přiznat se k němu a s orgánem vedoucím řízení spolupracovat při objasňování okolností činu; nebo se přiznat, poté (například v odvolání) ale svůj čin popřít a navrhovat důkazy svědčící pro tuto novou verzi. Jak je obecně známo,[12] obviněný v přestupkovém řízení *není* povinen poskytovat správnímu orgánu při opatřování podkladů pro vydání rozhodnutí veškerou potřebnou součinnost, jak to od jiných subjektů správních řízení žádá § 50 odst. 2 správního řádu.[13]

NSS dle mého soudu správně dovodil, že v řízení o přestupku se neuplatní § 82 odst. 4 správního řádu, který neumožňuje účastníkům uplatňovat v odvolání nové skutečnosti a nové důkazy. Správní orgán tedy nemůže odmítnout tento důkazní návrh s poukazem na to, že nebyl vznesen již v řízení v I. stupni.

Advokáti či advokátní koncipienti mohou tedy své klienty upozornit, že obviněný z přestupku může uplatňovat nové skutečnosti a navrhovat nové důkazy (§ 73 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích) i v odvolání.

3. Musíme si pomáhat

Nemá-li odvolání některou z náležitostí vyplývajících z § 37 odst. 2 a z § 82 odst. 2 správního řádu z roku 2004, je správní orgán povinen postupovat podle § 37 odst. 3 tohoto zákona tak, že pomůže odvolateli nedostatky odstranit nebo jej k jejich odstranění vyzve a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2009, č. j. 1 As 4/2009-53

Žalobcem zde byla fyzická osoba proti žalovanému Krajskému úřadu Olomouckého kraje.

V daném případě činil žalovaný sporným výklad ustanovení správního řádu, vztahujících se k náležitostem odvolání a k povinnosti správního orgánu vyzvat odvolatele k odstranění vad podání.

Podle § 82 odst. 2 správního řádu musí mít odvolání náležitosti uvedené v § 37 odst. 2 správního řádu a musí obsahovat údaje o tom, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu ho napadá a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí

10 Publikována pod číslem 209/1992 Sb.

11 Kategorie přestupků a kategorie trestných činů, tak, jak je vymezuje pozitivní právo, jsou sousedícími množinami skutkových podstat vyznačujícími se tu větší, tu menší mírou typové společenské škodlivosti, kterou jim však v konkrétním případě vždy připisuje zákonodárce. Nemožno tedy říci, že by určité skutkové podstaty byly imanentně nadány zcela určitou mírou této nežádoucí vlastnosti. Je poměrně běžné, že stejný čin bývá v různých údobích klasifikován postupně jako přestupek i jako trestný čin, podle toho, jak intenzivně zákon v dané chvíli vnímá jeho společenskou nebezpečnost.

12 A to možná i díky populárnímu komentáři J. Vedrala – viz citace v poznámce pod čarou níže, nota bene z předmětné knihy citoval i NSS v této kauze.

13 Viz Vedral, J.: Správní řád – komentář, BOVA POLYGON, Praha 2006, na str. 334.

nebo řízení, jež mu předcházelo. Není-li v odvolání uvedeno, v jakém rozsahu odvolatel rozhodnutí napadá, platí, že se domáhá zrušení celého rozhodnutí.

Náležitosti odvolání jsou ve správním řádu explicitně vyjádřeny. Tedy každé podání, které má být posouzeno jako odvolání (přičemž správní orgán je dle § 37 odst. 1 správního řádu povinen posuzovat podání podle skutečného obsahu), musí vedle základních náležitostí každého podání stanovených v § 37 odst. 2 správního řádu obsahovat i specifikaci rozhodnutí, proti kterému směřuje, dále rozsah, v němž jej napadá, tj. uvedení výroků, které jsou napadány, a dále konkrétní skutečnosti, z nichž se dovozuje nesprávnost právního či skutkového posouzení věci nebo vady řízení (odvolací důvody). Žalovaný se tedy mýlí, pokud v kasační stížnosti konstatoval, že odvolání musí obsahovat pouze náležitosti stanovené v § 37 odst. 2 správního řádu.

Správní řád (č. 500/2004 Sb.) přijal jinou konstrukci odvolacího přezkumu, než kterou znal předchozí správní řád (č. 71/1967 Sb.). Zvýšil totiž odpovědnost účastníka řízení za rozsah odvolacího přezkumu, neboť jeho dispozici svěřil, v jakém rozsahu a z jakých hledisek má být rozhodnutí správního orgánu I. stupně přezkoumáváno. **Podle § 89 odst. 2 správního řádu totiž odvolací orgán přezkoumá soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, s právními předpisy, správnost napadeného rozhodnutí však přezkoumává jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání, nevyžaduje-li veřejný zájem jinak.**

Vzhledem k tomu, že odvolání je podáním ve smyslu § 37 správního řádu, a s ohledem na § 93 odst. 1 správního řádu, podle nějž se pro řízení o odvolání použijí obdobně ustanovení hlav I až IV, VI a VII druhé části správního řádu, je nutno uzavřít, že nemá-li odvolání některou z náležitostí vyplývajících z § 37 odst. 2 a z § 82 odst. 2 správního řádu, je správní orgán povinen postupovat podle § 37 odst. 3 správního řádu tak, že pomůže odvolateli nedostatky odstranit nebo jej k jejich odstranění vyzve a poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu.

4. Odvolání a odpovědnost účastníka

Správní řád z roku 2004 zvýšil odpovědnost účastníka řízení za rozsah odvolacího přezkumu, neboť jeho dispozici svěřil, v jakém rozsahu a z jakých hledisek má být prvostupňové rozhodnutí přezkoumáváno (§ 82 odst. 2). Pozornost, kterou je odvolací orgán povinen nad rámec uplatněných odvolacích námitek věnovat základním zásadám správního řízení, je limitována skutečnostmi, které jsou ze spisu zjevné. Nelze proto vytýkat odvolacímu orgánu, že sám nezjistil, že v řízení před správním orgánem I. stupně nebyly účastníkovi řízení řádně doručovány písemnosti (včetně rozhodnutí), pokud na tuto skutečnost odvolatel ve včas podaném odvolání obsahujícím základní specifikaci a obsah tohoto rozhodnutí nijak neupozornil a ze spisu to jinak nebylo možno seznat.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 2. 2008, č. j. 2 As 56/2007-71

Žalobcem v této kauze byla fyzická osoba proti žalovanému Krajskému úřadu Plzeňského kraje.

NSS konstatoval mj., že v řízení před správním orgánem I. stupně došlo k vadám a k porušení procesních práv stěžovatele jako účastníka řízení. Bylo však na stěžovateli, který byl zjevně seznámen s existencí rozhodnutí a s jeho podstatným obsahem, aby proti tomu brojil odpovídajícím procesním prostředkem – odvoláním, které mělo obsahovat námitky, v jejichž uplatnění mu nic nebránilo. Stěžovatel odvolání sice podal, ovšem neuvedl v něm námitku, že mu předvolání a rozhodnutí nebyla doručena, ač mu to bylo dostatečně známo a nepotřeboval k tomu znát ani bližší obsah rozhodnutí, ani nahlížet do správního spisu. Přitom tato pochybení, stěžovateli zřejmá, nemohla být zřejmá žalovanému z obsahu spisu.

NSS dále konstatoval že za stavu, kdy bylo stěžovateli známo, že bylo vydáno konkrétní rozhodnutí ukládající mu pokutu, nedbal řádně na ochranu svých práv a nejednal procesním způsobem, kterým mohl průběh řízení zvrátit v rozhodný čas ve svůj prospěch. Tím je míněno podání neodůvodněného odvolání neobsahujícího ani tuto podstatnou a stěžovateli známou výtku, v důsledku čehož správní orgán na podkladě spisu nebyl s to vadu odhalit. Vyčkal-li žalobce s označením vady skončení odvolacího řízení, je třeba takové jednání označit za účelové. Další pochybení, jimiž bylo správní řízení provázeno, pak stěžovatel nenamítl v žalobě vůbec.

5. Neprominutí zmeškání lhůty

Rozhodnutí o neprominutí zmeškání lhůty k podání odvolání, vydané dle § 41 správního řádu z roku 2004, je samostatně (!) vyloučeno ze soudního přezkumu a může být správním soudem přezkoumáno v rámci řízení o žalobě proti konečnému rozhodnutí správního orgánu o odvolání.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 9 As 88/2007-49

Žalobcem zde byla fyzická osoba proti žalovanému Magistrátu hlavního města Prahy (MHMP). Případ je z oblasti veřejného stavebního práva.

MHMP poukazoval mj. na skutečnost, že usnesení stavebního úřadu o neprominutí zmeškání lhůty k podání odvolání je rozhodnutím předběžným ve vztahu ke konečnému rozhodnutí o podaném odvolání, a z tohoto důvodu je vyloučeno ze soudního přezkumu dle § 70 písm. b) s. ř. s. Vzhledem k výše uvedenému proto MHMP (zde v pozici kasačního stěžovatele) navrhoval, aby NSS napadené rozhodnutí městského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

V předmětné souzené věci byl tedy mezi účastníky řízení mimo jiné spor o to, zda městský soud ve svém rozhodnutí dospěl ke správnému právnímu závěru, že žalobou napadené rozhodnutí stěžovatele, jakož i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně nemá povahu podkladových rozhodnutí (rozhodnutí předběžné povahy), která jsou ve smyslu § 70 písm. b) s. ř. s. samostatně ze soudního přezkumu vyloučena.

Posouzení uvedené otázky má přitom ve věci určující význam.

Dle NSS je rozhodnutí o neprominutí zmeškání úkonu rozhodnutím podkladovým, které předběžně upravuje poměry svých adresátů, a ve vztahu ke konečnému posouzení včasnosti samotného odvolání má tedy charakter rozhodnutí předběžného. *Předběžnost* je přitom v dané věci nutno vykládat jednak z hlediska časového, kdy rozhodnutí o odvolání správní orgán nevydá dříve, než je v řízení postaveno najisto, zda bylo zmeškání úkonu prominuto či nikoli, a dále pak jako vzájemnou podmíněnost, kdy výsledek rozhodnutí o prominutí či neprominutí zmeškání úkonu ve své podstatě predeterminuje výsledek konečného rozhodnutí o podaném odvolání.

6. Vliv odvolacího řízení na prekluzi přestupku

Okolnost, že rozhodnutí bylo převzato adresátem z různých důvodů až po uplynutí prekluzivní jednoroční lhůty, zákonnou lhůtu nemůže relevantně ovlivnit.

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích – sp. zn. 52 A 41/2010-62

Pardubický samosoudce zde relativně „průlomově" rozhodl v otázce nahlížení na prekluzi přestupku.[14]

In medias res: přestupek byl spáchán dne 7. 12. 2008, prvostupňové rozhodnutí bylo vydáno dne 20. 8. 2009 a rozhodnutí odvolacího správního orgánu dne 26. 11. 2009. Okolnost, že rozhodnutí bylo převzato adresátem z různých důvodů až po uplynutí prekluzivní jednoroční lhůty, soud vyhodnotil tak, že tento fakt zákonnou lhůtu nijak nemůže ovlivnit.

Soud tedy shledal, že zmíněný přestupek byl řádně projednán v zákonem stanovené jednoroční lhůtě.

Pardubický samosoudce se tak de facto postavil proti právnímu názoru vyslovenému v odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2005, č. j. 3 As 57/2004 -39. Nejvyšší správní soud tehdy v odůvodnění tohoto rozsudku uvedl, že *„ve lhůtě jednoho roku od spáchání přestupku musí rozhodnutí o přestupku nabýt právní moci"*. Dodejme však, že NSS tehdy svůj interpretační závěr nikterak neodůvodnil, a to přesto, že požadavek, aby ve lhůtě jednoho roku od spáchání přestupku rozhodnutí o přestupku nabylo právní moci, není obsažen v textu právní normy.

Mám za to, stejně, jako zmíněný východočeský soud, že z jazykového výkladu § 20 odst. 1 zákona o přestupcích nevyplývá, že ve jednoroční lhůtě musí rozhodnutí o přestupku nabýt právní moci.[15]

Nejvyšší správní soud opakovaně judikuje,[16] že *právo ve svém regulativním působení musí předkládat svým adresátům racionální vzorce chování, tedy takové vzorce, které slouží k rozumnému uspořádání společenských vztahů. To je příkaz nejen pro zákonodárce, ale i pro adresáty právních norem a orgány, které tyto právní normy autoritativně interpretují a aplikují. Smyslu práva jako takového odpovídá pouze takový výklad textu právního předpisu, který takové uspořádání vztahů ve společnosti respektuje*. Domnívám se, že zmíněný rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích, jest přesně takovým nakročením *k rozumnému uspořádání společenských vztahů, byť samozřejmě některým advokátům (resp. přestupníkům samotným), spoléhajícím na prekluzi přestupků některých svých klientů, asi nebude příliš po chuti.*[17]

✤ Autor je odborným asistentem na PF MU v Brně.

14 Tato kauza sice není samozřejmě zaměřená ryze na odvolací řízení, nicméně myslím, že k relativně oblíbené a četné tematice prekluze přestupku by advokáty a jejich koncipienty mohla zajímat.

15 K obdobnému závěru dochází Hrůšová, K. a Molek, P. in: Správní trestání v aplikační praxi soudů, Soudní rozhledy č. 12/2009, C. H. Beck, Praha 2009.

16 Srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2005, č. j. 1 Afs 107/2004 -48.

17 Tuto svou závěrečnou poznámku samozřejmě myslím v laskavé akademické nadsázce a nikterak se nechci dotknout cti advokátského stavu.

Promlčitelnost či nepromlčitelnost nároku na náhradu nemajetkové újmy za neoprávněný zásah do osobnostních práv

Nález Ústavního soudu z 5. 8. 2010, II. ÚS 3168/09

Tento nález ÚS zrušil rozsudky Nejvyššího soudu a Vrchního soudu v Praze, jimiž v podstatě bylo vyhověno námitce promlčení žalovaného vznesené v řízení o ochranu osobnosti.

Předmětem řízení byl nárok na náhradu nemajetkové újmy způsobené ve sféře ochrany osobnosti.

Žalovaný jako viník dopravní nehody dne 24. 7. 1997 srazil chodce, který utrpěl smrtelná zranění. Odsuzující rozsudek nabyl právní moci až 7. 11. 2002, tedy více než pět let po způsobení dopravní nehody.

Po vyčerpání všech možností o mimosoudní vyřešení věci podali žalobci 2. 2. 2005 u krajského soudu žalobu, jíž se domáhali náhrady nemajetkové újmy v penězích. Soud prvého stupně žalobě v základu vyhověl a uložil žalovanému povinnost zaplatit každému z žalobců peněžitou částku na náhradu nemajetkové újmy v penězích. Stalo se tak rozsudkem krajského soudu z 26. 4. 2006. Již v řízení u krajského soudu namítal žalovaný promlčení nároků, soud prvého stupně však námitce promlčení nevyho-

věl s odkazem na tehdy publikovaný judikát Nejvyššího soudu č. j. 30 Cdo 1542/2003, podle kterého se nárok na náhradu nemajetkové újmy nepromlčuje.

Vrchní soud v Praze poté rozsudkem z 22. 2. 2007 změnil odvoláním napadený rozsudek soudu prvého stupně a v podstatě žalobu zamítl, a to právě s odkazem na promlčení nároku na náhradu nemajetkové újmy.

Stejně postupoval Nejvyšší soud ve vztahu k dovolání podaném proti rozhodnutí Vrchního soudu v Praze. Opět Nejvyšší soud rozsudkem č. j. 31 Cdo 3161/2008 vyhověl námitce promlčení, a ve velkém senátu v tomto rozhodnutí uzavřel, „že je to obsah nároku, a nikoli předmět jeho ochrany, co činí pro povahu nároku určující, zda se uplatní obecný právní institut (promlčení) oslabující jeho vymahatelnost v závislosti na okamžiku jeho uplatnění u soudu a na dispozitivním chování žalovaného".

Proti těmto rozsudkům podali žalobci ústavní stížnost, jíž se domáhali argumentací o porušení ústavního práva stěžovatelů na spravedlivý proces a argumentací o nepromlčitelnosti práva na náhradu nemajetkové újmy v penězích i s odkazem na článek 1 Listiny, zrušení rozsudků Vrchního soudu v Praze a Nejvyššího soudu.

Ústavní soud shledal ústavní stížnost za důvodnou.

Podle Ústavního soudu bylo rozsudkem Nejvyššího soudu i rozsudkem Vrchního soudu v Praze, nerespektujícími principy právního státu, normované v článku 1 odst. 1 Ústavy ČR, a ústavní princip rovnosti zakotvený v článku 3 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, porušeno základní právo stěžovatelů na ochranu soukromého a rodinného života dle článku 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

Ústavní soud v podstatě naplňoval jeden ze základních principů právního státu, a to princip předvídatelnosti zákona, jeho srozumitelnosti a vnitřní bezrozpornosti (dle odůvodnění nálezu) a uvedl též, že je *„úkolem soudce v podmínkách materiálního právního státu nalézt řešení, které by zajišťovalo maximální realizaci základních práv účastníků sporu, a není-li to možné, rozhodnout v souladu s obecnou ideou spravedlnosti, resp. dle obecného přirozenoprávního principu"*.

Ústavní soud uvedl, že princip právní jistoty důležitým způsobem souvisí s důvěrou občanů v právo, každý se může spolehnout na to, že mu státní moc dopomůže k realizaci jeho subjektivních nároků a nebude mu v jejich uplatnění bránit. Především je základním úkolem soudu poskytovat ochranu právům, a soudy mají přistupovat k výkladu právních norem tak, aby posilovaly stabilitu práva, právní jistotu jednotlivce a v konečném důsledku též míru důvěry občanů v právo a v instituce právního státu jako takové. Ústavní soud sice konstatoval, že změna judikatury je připuštěna, resp. dokonce je žádoucí, aby byla doplňována o nové interpretační závěry, aby byla i měněna v návaznosti na vývoj sociální reality, techniky apod. *„Ke změně rozhodovací soudní praxe však je možné přistupovat opatrně a při posuzování jednotlivých případů tak, aby nebyl narušen princip předvídatelnosti soudního rozhodování a aby skrze takovou změnu nebyl popřen požadavek na spravedlivé rozhodnutí ve smyslu respektu k základním právům účastníků řízení."* Pokud v době podání žaloby platil judikát o nepromlčitelnosti nároku na náhradu nemajetkové újmy v penězích, a pokud svým přístupem žalobci nezpůsobili uplynutí i namítané promlčecí doby, nelze jim zřejmě toto plynutí doby přičítat k tíži.

Ústavní soud se sice v odůvodnění ústavního nálezu vyhnul otázce, zda se nárok na náhradu nemajetkové újmy promlčuje, ale v závěru v podstatě konstatuje, že *„změnou právního názoru obecných soudů ve prospěch promlčitelnosti nároku na náhradu nemajetkové újmy za neoprávněný zásah do osobnostních práv a současné nemožnosti poškozeného uplatnit tuto náhradu nemajetkové újmy způsobené trestným činem v rámci adhezního řízení, došlo k neproporcionálnímu zvýhodnění poškozených uplatňujících nárok na náhradu majetkové škody"... „V naznačeném směru Ústavní soud neshledává žádný důvod, který by byl způsobilý odůvodnit nerovnost v přístupu k jednotlivým skupinám poškozených tak, jak jsou shora popsány"*.

Závěrem je možné konstatovat, že je samozřejmě dobré uplatňovat nároky i na ochranu osobnosti včetně nároků na náhradu nemajetkové újmy tak, aby vůbec nedocházelo k případným námitkám promlčení. Na druhou stranu je možné se proti námitce promlčení ve vztahu k uplatněnému nároku na náhradu nemajetkové újmy za neoprávněný zásah do osobnostních práv bránit v každém jednotlivém případě i tím, že uplynutí času nebylo způsobeno těmi, kdo svůj nárok uplatňují. Konečně je možné i konstatovat, že není ani najisto postavena otázka, zda se vůbec nárok na náhradu nemajetkové újmy za neoprávněný zásah do osobnostních práv promlčuje.

Autor článku je toho názoru, že z mnoha důvodů je třeba setrvávat na stanovisku, které je plně v souladu se současným stavem občanského práva, to znamená, že se **nárok na náhradu nemajetkové újmy v penězích nepromlčuje.** Peníze z tohoto nároku nečiní majetkové právo. Tomuto svědčí i výklad a contrario ve vztahu k ust. § 100 a násl. OZ, ale i logický, systematický a jazykový výklad ust. § 100 odst. 2 a ust. § 13 odst. 2 OZ.

Peněžní vyjádření nemajetkové újmy je jediným možným způsobem, jak pomocí obecně přijatelného ekvivalentu je možné tuto nemajetkovou újmu objektivizovat. Stále se však jedná o právo, které je svým základem právem nemajetkovým, a které připadá do úvahy, kdy aplikace zcela jistě nemajetkových práv dle ust. § 13 odst. 1 OZ nepostačuje. Je nelogické, aby při neoprávněném zásahu, který vyvolá menší následky, bylo aplikováno ust. § 13 odst. 1, když tyto nároky se nepromlčují, kdežto při zvlášť závažném zásahu by bylo možno odepřít nárok na náhradu nemajetkové újmy dle ust. § 13 odst. 2 OZ s odkazem na promlčení nároku. Připuštění námitky promlčení při aplikaci náhrady nemajetkové újmy dle ust. § 13 odst. 2 OZ by znamenalo oslabení postavení fyzické osoby, do jejíž osobnosti bylo zasaženo natolik intenzivně, že již nepostačuje aplikace ust. § 13 odst. 1 OZ. Pokud by nároky dle ust. § 13 odst. 1 OZ nepodléhaly promlčení, bylo by absurdní, aby zvlášť závažný následek zůstal bez náhrady právě s ohledem na promlčení.

JUDr. JAROSLAV SVEJKOVSKÝ, advokát v Plzni,
člen Legislativní rady vlády

Odstranění neoprávněné stavby na cizím pozemku

Již sama skutečnost vědomí stavebníků o tom, že staví na pozemku, který jim nepatří, je zásadním důvodem pro vyhovění žalobě na odstranění takové stavby. Přitom není podstatné, zda bylo vydáno stavební povolení.

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. 10. 2009, č. j. 22 Cdo 5357/2007

Odůvodnění:

Okresní soud v Lounech (dále „soud prvního stupně") rozsudkem ze dne 24. listopadu 2005, č. j. 12 C 750/2005-125, uložil žalovaným, aby na vlastní náklady odstranili část jejich stavby nacházející se na pozemku žalobců st. parc. č. 621/5 v kat. území V. Dále rozhodl o náhradě nákladů řízení. Soud prvního stupně zjistil, že žalobci jsou spoluvlastníky mimo jiné pozemku st. parc. č. 621/5 o výměře 144 m^2 v kat. území V., který koupili v roce 1998 od restituentky L. F. spolu s domem č. p. 100 a dalšími pozemky. Žalovaní jsou tamtéž spoluvlastníky domu č. p. 52 s vedlejšími stavbami na st. parc. č. 621 na základě smlouvy o převodu nemovitostí uzavřené s P. f. ČR 24. 6. 1994. Tyto nemovitosti žalovaní užívali od roku 1972. Nájemní smlouvou ze 14. 8. 1995 P. f. ČR přenechal do nájmu žalovanému pozemek parc. č. 621 na dobu od 2. 1. 1995 do realizace privatizace nemovitostí, kterou se pod bodem VII. smlouvy žalovaný zavázal užívat nemovitý majetek k tomu, k čemu je smluvně určen, s tím, že není oprávněn bez souhlasu pronajímatele činit jakékoliv změny na předmětu nájmu kromě těch, které jsou smlouvou ujednány. V roce 1995 žalovaní na podkladě stavebního povolení vydaného Obecním úřadem ve V. z 12. 1. 1995 rozšířili původní hospodářskou budovu – kůlnu na nářadí přístavbou, která se nachází na pozemku žalobců st. parc. č. 621/5. Poté, co rozhodnutí Obecního úřadu ve V. z 12. 1. 1995 bylo nadřízeným okresním úřadem zrušeno, Újezdní stavební úřad v P. vydal 20. 10. 1995 nové stavební povolení na stavbu „přístavba dílny" ke stávajícím hospodářským objektům na st. parc. č. 621. Objekt byl zkolaudován jako „Hobby dílna" v roce 1999. Část stavby žalovaných se nachází na pozemku žalobců. Soud prvního stupně dospěl k závěru, že žalovaní realizovali neoprávněnou stavbu – přístavbu na cizím pozemku v době před uzavřením nájemní smlouvy ze 14. 8. 1995, kdy k tomu neměli žádné právo, přitom jim tato skutečnost byla v době stavby známa. Při rozhodování o odstranění části stavby nacházející se na pozemku žalobců soud prvního stupně vycházel z nálezu Ústavního soudu z 25. 1. 2005, sp. zn. III. ÚS 455/03, kterým Ústavní soud zrušil dřívější rozsudky soudu prvního stupně z 28. 6. 2002, č. j. 12 C 804/99-59, a ze 16. 8. 2002, č. j. 12 C 804/99-76, a rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem z 10. 6. 2003, č. j. 47 Co 576/2002-94, 47 Co 577/2002-94. V něm mimo jiné uvedl, že „při posuzování případu tzv. neoprávněných staveb, k jejichž zřízení došlo úmyslným protiprávním jednáním stavebníka, což se v tomto případě stalo, protože v době stavby žalovaní měli s pozemkovým fondem uzavřenu nájemní smlouvu, ve které byly jakékoli změny na pozemku zakázány, věděli, že pozemek nevlastní a nejsou tedy oprávněni na něm realizovat přístavbu, musí být ochrana vlastnických práv majitele pozemku prioritní, neboť pokud tento princip respektován nebude, vytvoří se povědomí o „výhodnosti" nedodržování práv ostatních se všemi nežádoucími důsledky. Vzhledem k tomu nelze zajišťovat ve společnosti ochranu takovému neoprávněnému stavebníkovi". Pokud jde o to, že se přístavba stala součástí původní stavby, soud prvního stupně se ztotožnil se závěrem Ústavního soudu, „že tato skutečnost nemůže být překážkou jejího odstranění, neboť zde není žádný věcný důvod, proč by neoprávněný stavebník samostatné stavby měl být posuzován ve zcela jiném právním režimu než ten, jenž realizoval jen přístavbu".

Krajský soud v Ústí nad Labem jako soud odvolací k odvolání žalovaných rozsudkem ze dne 29. března 2007, č. j. 9 Co 317/2006-172, rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení. Odvolací soud se ztotožnil se skutkovými zjištěními soudu prvního stupně i s jeho právním posouzením věci. Dodal, že nájemní poměr k pozemku vznikl žalovaným 2. 1. 1995, od tohoto data byli účastníci nájemní smlouvy vázáni svými souhlasnými projevy, a skutečnost, že nájemní smlouva byla podepsána až 14. 8. 1995, nemá na trvání nájemního poměru vliv. Závěry Ústavního soudu jsou zcela v souladu se zjištěným skutkovým stavem a soud prvního stupně nepochybil, pokud z nich vycházel. Odvolací soud vyslovil souhlas také s tím, že na straně žalovaných nejsou důvody hodné zvláštního zřetele k tomu, aby jim byla poskytnuta právní ochrana.

Proti rozhodnutí odvolacího soudu podali žalovaní dovolání, podle jeho obsahu z důvodu nesprávného právního posouzení věci. Otázkou zásadního právního významu je skutečnost, „od kterého okamžiku vznikne závaznost účastníků smluvního vztahu svými smluvními projevy, jestliže k projevu vůle podpisem smlouvy došlo prokazatelně dne 14. 8. 1995, avšak smlouvou je založen nájemní vztah se zpětnou účinností již od 2. 1. 1995, aniž by zpětný vznik právního poměru byl před podpisem smlouvy stranami sjednán". Namítli, že odvolací soud jim neoprávněně vytkl, že v době realizace přístavby, tj. na jaře 1995, již měli předmětný pozemek v nájmu od 2. 1. 1995 a nájemní smlouvu hrubě porušili provedením přístavby. Právní názor odvolacího soudu spočívající v závěru, že již od 2. 1. 1995 byli účastníci vázáni svými souhlasnými projevy, přestože nájemní smlouva byla uzavřena 14. 8. 1995, je v rozporu s § 34 a násl. a § 43 a násl. občanského zákoníku (dále „obč. zák."). Porušení právních předpisů ze strany P. f. ČR, který byl veden snahou zabránit úniku finančních prostředků na nájemném, nemůže jít k tíži nájemců, kteří nemohli ovlivnit zpětnou účinnost nájemního poměru. Navrhli, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalobci navrhli odmítnutí dovolání s tím, že otázkou zásadního právního významu není existence či neexistence nájemní smlouvy uzavřené žalovanými jako nájemci, resp. její účinnost, ale zda žalovaní postavili stavbu na předmětném pozemku bez souhlasu vlastníka či nikoli. Žalovaní postavili stavbu na pozemku, který nebyl jejich vlastnictvím, bez souhlasu vlastníka pozemku, navíc v prohlášení v řízení o vydání stavebního povolení nepravdivě uvedli, že předmětný pozemek je jejich vlastnictvím, ačkoli museli vědět, že tomu tak není.

Podle čl. II. – přechodná ustanovení, bodu 12 zákona č. 7/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, účinného od 1. 7. 2009 (vyjma ustanovení čl. I bodů 69, 71 a 100, ustanovení čl. XIII a ustanovení čl. XVII bodu 1, která nabývají účinnosti 23. 1. 2009), dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vyhlášeným (vydaným) přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů; užití nového ustanovení § 243c odst. 2 tím není dotčeno.

Nejvyšší soud České republiky (dále „Nejvyšší soud“) proto při projednání dovolání postupoval podle občanského soudního řádu ve znění účinném do novely provedené zákonem č. 7/2009 Sb., neboť napadené rozhodnutí odvolacího soudu bylo vydáno dne 29. března 2007.

Nejvyšší soud jako soud dovolací po zjištění, že dovolání proti rozsudku odvolacího soudu bylo podáno oprávněnými osobami včas, nejprve zkoumal, zda jde o dovolání přípustné.

Podle § 236 odst. 1 občanského soudního řádu (dále „o. s. ř.“) lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

Dovolání proti potvrzujícímu rozsudku odvolacího soudu je přípustné za splnění předpokladů stanovených v ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) a c), odst. 3 o. s. ř. Protože předpoklad stanovený v § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř. nebyl naplněn, přicházela v úvahu přípustnost dovolání jen podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c), odst. 3 o. s. ř., podle nichž je dovolání přípustné proti rozsudku odvolacího soudu a proti usnesení odvolacího soudu, jimiž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle písmena b) a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Rozhodnutí odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla řešena nebo která je odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, nebo řeší-li právní otázku v rozporu s hmotným právem.

Protože dovolání podle § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. je přípustné pouze pro řešení právních otázek, je dovolatel oprávněn napadnout rozhodnutí odvolacího soudu, proti němuž přichází v úvahu dovolání jen podle tohoto ustanovení, toliko z dovolacích důvodů uvedených v § 241a odst. 2 o. s. ř.; v dovolání proto nelze uplatnit tvrzení, že rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá oporu v podstatné části v provedeném dokazování (§ 241a odst. 3 o. s. ř.), a dovolací soud je tak vázán skutkovými zjištěními nalézacích soudů.

Podle § 135c odst. 1 a 2 obč. zák. zřídí-li někdo stavbu na cizím pozemku, ač na to nemá právo, může soud na návrh vlastníka pozemku rozhodnout, že stavbu je třeba odstranit na náklady toho, kdo stavbu zřídil (dále jen „vlastník stavby“). Pokud by odstranění stavby nebylo účelné, přikáže ji soud za náhradu do vlastnictví vlastníku pozemku, pokud s tím vlastník pozemku souhlasí.

Rozhodnutí soudů obou stupňů je postaveno především na skutkovém zjištění, že žalovaní v době stavby, tj. již před uzavřením nájemní smlouvy ze 14. 8. 1995 věděli, že ke své stavbě přistavují na pozemku, který jim nepatří (a tedy bez občanskoprávního oprávnění). Přitom není podstatné, zda na spornou přístavbu bylo vydáno stavební povolení či nikoliv, neboť to z hlediska § 135c obč. zák. není významné. [K tomu srovnej usnesení Nejvyššího soudu ze dne 7. dubna 2004, sp. zn. 22 Cdo 2612/2003, publikované v Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu, C. H. Beck, (dále „Soubor rozhodnutí“), pod č. C 2660]. Již sama skutečnost vědomí stavebníků o nedovolenosti jejich pořizování je zásadním důvodem pro vyhovění žalobě vlastníka pozemku na odstranění takové stavby.

Ustanovení § 135c obč. zák. přitom patří k normám, které mají relativně neurčitou hypotézu, tj. k takovým právním normám, jejichž hypotéza není stanovena přímo právním předpisem a které tak přenechávají soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy ze širokého, předem neomezeného okruhu okolností. Účelnost odstranění neoprávněně zřízené stavby ve smyslu § 135c obč. zák. je pak třeba vždy hodnotit objektivně, tj. s přihlédnutím ke všem okolnostem a povaze každého jednotlivého případu. V tomto smyslu jde o volnou úvahu soudu, která by měla být podložena pro věc podstatnými skutkovými zjištěními (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. dubna 2002, sp. zn. 22 Cdo 432/2002, publikovaný v Souboru rozhodnutí pod č. C 1373 a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. června 2003, sp. zn. 22 Cdo 880/2003, publikovaný v Souboru rozhodnutí pod č. C 2012). Dovolací soud pak blíže přezkoumává správnost rozhodnutí soudu, který rozhodoval podle § 135c obč. zák. jen v případě, že by důvody, na nichž soud postavil své rozhodnutí, byly zjevně nepřiměřené.

V daném případě dovolací soud neshledává, že by rozhodnutí odvolacího soudu bylo v rozporu s hmotným právem či judikaturou. Dovolateli vymezená právní otázka, jejíž řešení má činit z rozhodnutí odvolacího soudu rozhodnutí zásadního právního významu, pak není zásadní právní otázkou, poněvadž pro rozhodnutí ve věci nebylo klíčové či určující, jaké účinky měla nájemní smlouva ze 14. 8. 1995. Podstatnou skutečností je, že žalovaní v době realizace sporné přístavby věděli, že nestaví na pozemku vlastním a k takové činnosti neměli občanskoprávní oprávnění.

Z výše uvedených důvodů dovolací soud neshledal předpoklady přípustnosti dovolání podle § 237 odst. 1

písm. c) o. s. ř. v daném případě naplněny, proto podle § 243b odst. 5 za použití § 218 písm. c) o. s. ř. dovolání žalobců jako nepřípustné odmítl.

Výrok o náhradě nákladů dovolacího řízení vychází z toho, že dovolání žalovaných bylo odmítnuto a žalobcům vznikly náklady (§ 243b odst. 5, § 224 odst. 1, § 151 odst. 1 a § 146 odst. 3 o. s. ř.). Náklady vzniklé žalobcům 1) a 2) představují odměnu advokáta za jejich zastoupení v dovolacím řízení, která činí podle § 8, § 10 odst. 3, § 14 odst. 1, § 15, § 18 odst. 1 a § 19a vyhlášky č. 484/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, částku 2925 Kč, a dále paušální náhradu hotových výdajů 2x 300 Kč podle § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, celkem 3525 Kč. Platební místo a lhůta k plnění vyplývají z § 149 odst. 1, § 160 odst. 1 a § 167 odst. 2 o. s. ř.

Proti tomuto usnesení není opravný prostředek přípustný. Nesplní-li žalobci dobrovolně, co jim ukládá toto rozhodnutí, mohou žalovaní podat návrh na výkon rozhodnutí.

✤ Právní věta redakce.

Zákaz sebeobviňování

I. Správní řízení nemůže být v demokratickém právním státě ovládáno zásadou „součinnosti správních orgánů s účastníky řízení". Svobodný jednotlivec, jako součást občanské společnosti, nemůže být v právním státě partnerem správního orgánu vykonávajícího vrchnostenská oprávnění. Má naopak povinnost se takovým opatřením podrobit, jsou-li vykonávána řádně, tj. nejde-li o exces. Tak také nelze pokutovat osobu, která odmítne podat správnímu orgánu vysvětlení v případě, kdy je zřejmé, že by jím, byť i jen teoreticky, mohla přispět ke svému postihu za přestupek.

II. Omyl veřejné moci nelze nikdy interpretovat v neprospěch jednotlivce tak, že ten je přesto povinen (i za použití donucení v podobě sankcí) se výkonu pravomoci, pohybující se ovšem ultra vires, podrobit.

Nález Ústavního soudu ČR ze dne 18. 2. 2010, sp. zn. I. ÚS 1849/2008

Odůvodnění:

I.

1. Ústavní stížností podanou včas (§ 72 odst. 3 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o Ústavním soudu") a také co do ostatních náležitostí v souladu se zákonem o Ústavním soudu [§ 30 odst. 1, § 72 odst. 1 písm. a) a § 75 odst. 1 a contrario zákona o Ústavním soudu] se stěžovatel domáhal zrušení v záhlaví uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu.

2. Napadeným rozsudkem byla zamítnuta kasační stížnost směřující proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 12. 2007, č. j. 2 Ca 10/2007-91. Rozsudkem soudu prvního stupně byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí Magistrátu hl. m. Prahy ze dne 9. 11. 2005, č. j. MHMP/246434/2005/DOP 04/Ci, jímž bylo potvrzeno rozhodnutí Úřadu městské části Praha 1 ze dne 14. 9. 2005, č. j. R 652/2005. Tímto správním rozhodnutím byla stěžovateli uložena pořádková pokuta ve výši 500 Kč za to, že neuposlechl výzvy a dne 7. 9. 2005 se nedostavil k podání vysvětlení, k němuž byl správním orgánem vyzván. Vysvětlení se mělo týkat stěžovatelova jednání, v němž správní orgán spatřoval přestupek na úseku dopravy a silničního hospodářství, kterého se měl stěžovatel dopustit tím, že dne 6. 4. 2005 jako svolavatel řádně ohlášeného shromáždění před sochou sv. Václava na Václavském náměstí umístil na pozemní komunikaci dva zvukové reproduktory, čímž měl bez povolení příslušného silničního správního úřadu užít pozemní komunikaci k jinému účelu, než pro který je určena.

3. Nejvyšší správní soud v obiter dictu napadeného rozhodnutí sice jednoznačně přisvědčil stěžovateli, že předmětný skutek přestupek nezakládal, a správní orgán tudíž nebyl oprávněn od stěžovatele a limine vysvětlení požadovat, dovodil však, že pokud stěžovatel výzvy neuposlechl, je přesto rozhodnutí o uložení pořádkové pokuty v souladu se zákonem.

4. Stěžovatel je přesvědčen, že Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku opomněl ústavněprávní dimenzi věci. V důsledku toho tento rozsudek nerespektuje zásadu legality výkonu veřejné moci zakotvenou v ust. čl. 2 odst. 3 Ústavy České republiky a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina"), čímž porušil stěžovatelovo právo na ochranu majetku dle čl. 11 odst. 1 Listiny a nepřímo též právo shromažďovací podle čl. 19 odst. 1 Listiny.

5. Podle stěžovatele v sobě princip legality veřejné moci obsahuje též zákaz vynucovat splnění nezákonných příkazů veřejné moci prostřednictvím pořádkových opatření a sankcí. Jestliže Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že k ozvučení shromáždění občanů není zapotřebí úředního povolení, měl z něho vyvodit rovněž závěr, že je-li správním orgánem vedeno řízení o přestupku spočívajícím v takovém jednání, jež by mělo být nepovoleným zvláštním užíváním pozemní komunikace, nelze v tomto řízení, které a limine postrádá zákonný podklad, ukládat svolavateli shromáždění sankce za to, že správnímu orgánu pro jeho činnost neposkytl dostatečnou součinnost, nebo jej k poskytnutí součinnosti donucovat pořádkovými opatřeními. Nejvyšší správní soud však takové stanovisko dle stěžovatele nezaujal, ústavněprávnímu posouzení se zcela vyhnul a způsobem, který nelze než označit za nepřiliš přesvědčivý a vypjatě formalistický, dovodil, že účastníku řízení lze uložit pořádkovou pokutu za nedostatek součinnosti i v případě, že toto řízení je vedeno v rozporu se zákonem.

6. Nejvyšší správní soud pominul i stěžovatelem zdůrazňovanou skutečnost, že nedostatek součinnosti neměl na další postup správního orgánu nejmenší vliv, když ten přestupkové oznámení, aniž by provedl jakékoliv další úkony, jako nedůvodné odložil, a jediným vyústěním tohoto řízení byla pořádková pokuta uložená stěžovateli.

7. Stěžovatel v ústavní stížnosti dále uvedl, že závěry napadeného rozsudku pokládá za nesprávné. Jsou-li stát a jeho orgány vázány povinností zákonného výkonu veřejné moci, nemají v případě, že vybočí mimo tento rámec a počínají si v rozporu se zákonem, k dispozici ta pořádková opatření, kterými by jinak mohly součinnost účastníků řízení vynucovat. Opačný závěr by vytvářel situaci, kdy úřední svévoli je propůjčována stejná autorita a stejná veřejnoprávní ochrana jako jednání právem aprobovanému, a stěžovatel, který neučinil nic víc, než že využil svého ústavně zaručeného práva shromažďovacího a na řádně ohlášené shromáždění přivezl vlastní zvukovou aparaturu, aby je přiměřeným způsobem ozvučil, by byl nyní potrestán nejen pořádkovou pokutou, ale musel by navíc nést nemalé náklady řízení, když součástí řízení před obecnými soudy bylo i projednání celkem dvou kasačních stížností. Byla-li výzva Úřadu městské části Praha 1 nezákonná, nelze stěžovatele k jejímu splnění donucovat ukládáním pořádkových pokut, a pokud již taková pokuta byla stěžovateli uložena, je na místě rozhodnutí o jejím uložení zrušit, anebo mu pokutu prominout.

8. S ohledem na tyto skutečnosti stěžovatel navrhl, aby Ústavní soud napadený rozsudek zrušil.

9. Na základě výzvy Ústavního soudu se k podané ústavní stížnosti vyjádřil Nejvyšší správní soud jako účastník řízení a Magistrát hl. m. Prahy jako vedlejší účastník řízení.

10. Nejvyšší správní soud ve svém vyjádření uvedl, že již v odůvodnění napadeného rozhodnutí podrobně vysvětlil, proč shledal kasační stížnost nedůvodnou a ve shodě s Městským soudem v Praze uložení pořádkové pokuty za souladné se zákonem. Nejvyšší správní soud v odůvodnění vyložil smysl a účel pravomoci správních orgánů při prověřování oznámení o přestupku a současně objasnil, v čem je třeba spatřovat ztížení postupu správního orgánu, které je nutným předpokladem pro uložení pořádkové pokuty podle § 60 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „přestupkový zákon"). Nejvyšší správní soud vyjádřil přesvědčení, že jasně, přesvědčivě a srozumitelně vyložil, proč nepovažuje pro uložení pokuty za podstatné, zda případné následné správní řízení skončilo se závěrem o spáchání přestupku či nikoliv. Nejvyšší správní soud proto odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a uvedl, že setrvává na názoru o správnosti tohoto rozhodnutí a jeho souladnosti s ústavním pořádkem. Závěrem proto navrhl, aby Ústavní soud podanou ústavní stížnost zamítl.

11. Magistrát hl. m. Prahy, odbor dopravy, ve svém vyjádření konstatoval, že se ztotožňuje s rozsudkem Nejvyššího správního soudu, a proto navrhuje, aby ústavní stížnost byla v celém rozsahu zamítnuta.

II.

12. Ústavní soud si k posouzení ústavní stížnosti vyžádal spis Městského soudu v Praze sp. zn. 2 Ca 10/2007, v němž byl jako příloha dosud založen rovněž správní spis Magistrátu hl. m. Prahy, resp. Úřadu městské části Praha 1.

13. Na č. l. 2 správního spisu je založen úřední záznam ze dne 7. 4. 2005 vyhotovený vedoucím oddělení hlídkové služby Policie České republiky, z něhož vyplývá, že stěžovatel nainstaloval v průběhu ohlášené demonstrace „Za odvolání premiéra Grosse" dne 6. 4. 2005 v 16.30 hod. u sochy sv. Václava dva reproduktory na kovových stojanech a stojan s mikrofonem. Na dotaz hlídkujícího policisty, zda disponuje povolením k záboru místa, odkázal na probíhající jednání na Magistrátu hl. m. Prahy, avšak po ukončení demonstrace v 19.10 hod. povolení nepředložil a pouze reagoval tak, že z konzultace u primátora vyplynulo, že povolení není třeba, pokud jde o ohlášenou demonstraci. V úředním záznamu je dále konstatováno, že jednáním stěžovatele došlo k porušení § 47 odst. 1 písm. g) zákona č. 200/1990 Sb. Na č. l. 1 je založeno oznámení o přestupku učiněné Policií ČR a adresované Úřadu městské části Praha 1, podle něhož je stěžovatel podezřelý ze spáchání přestupku proti veřejnému pořádku dle § 47 odst. 1 písm. g) přestupkového zákona. Jak dále vyplývá ze správního spisu, toto oznámení bylo postoupeno Magistrátu města Zlín, v jehož obvodu měl stěžovatel hlášen trvalý pobyt (č. l. 3), aby bylo následně vráceno zpět ÚMČ Praha 1 (č. l. 9). Úřad městské části si dále vyžádal stanovisko Magistrátu hl. m. Prahy stran toho, zda shromáždění svolané stěžovatelem bylo ohlášeno a zda v takovém případě se pro zábor vyžaduje povolení k zvláštnímu užívání místní komunikace (č. l. 10). Dle vyjádření odboru dopravy Magistrátu hl. m. Prahy není svolavatel shromáždění zproštěn plnění povinností vyplývajících ze zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů; umístění čehokoliv na pozemní komunikaci proto vyžaduje povolení ke zvláštnímu užívání podle § 25 zákona o pozemních komunikacích (čl. 15). Ve spise je dále založena výzva k podání vysvětlení adresovaná stěžovateli a doručená dne 16. 8. 2005 s upozorněním, že podle § 60 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, lze uložit pořádkovou pokutu tomu, kdo se bez závažných důvodů na výzvu nedostaví, nebo kdo bezdůvodně podání vysvětlení odmítá (čl. 21). Tuto výzvu správní orgán zopakoval dopisem ze dne 14. 9. 2005. Stejné datum pak nese rozhodnutí odboru správního ÚMČ Praha 1, kterým byla stěžovateli uložena pořádková pokuta ve výši 500 Kč s odůvodněním, že se dne 7. 9. 2005 nedostavil na výzvu k podání vysvětlení ve věci oznámení o přestupku na úseku dopravy, čímž měl ztížit postup správního orgánu. Na základě odvolání stěžovatele se uložením pořádkové pokuty zabýval odbor dopravy Magistrátu hl. m. Prahy, který rozhodnutím ze dne 9. 11. 2005, č. j. MHMP/246434/2005/DOP 04/Ci, odvolání zamítl a rozhodnutí orgánu prvního stupně potvrdil. Z odůvodnění vyplývá, že se plně ztotožnil s argumentací správního orgánu prvního stupně (čl. 30-34).

14. Stěžovatel napadl dne 28. 11. 2005 rozhodnutí odvolacího správního orgánu žalobou u Městského soudu v Praze, přičemž argumentoval v podstatě obdobně jako v nyní podané ústavní stížnosti (č. l. 1-11 spisu městského soudu). Městskému soudu stěžovatel předložil právně obdobné rozhodnutí žalovaného správního orgánu ve skutkově odlišné věci, v níž správní orgán dospěl k opačnému právnímu závěru, totiž že v případě, kdy je zřejmé, že přestupkové řízení bude zastaveno, nelze pro nedostavení se k jednání ukládat pořádkovou pokutu.

15. Městský soud v Praze nejprve žalobu stěžovatele odmítl z důvodu, že žaloba brojí toliko proti procesnímu rozhodnutí, které není přezkoumatelné ve správním soudnictví (č. l. 36-37). Toto rozhodnutí bylo na základě kasační stížnosti stěžovatele zrušeno rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2007, sp. zn. 1 As 56/2006 (č. l. 74-77). V novém řízení městský soud žalobu věcně projednal a rozsudkem ze dne 11. 2. 2007 zamítl (č. l. 91-100). Dospěl přitom k závěru, že správní orgány se při uložení pořádkové pokuty nedopustily nezákonnosti. V odůvodnění městský soud rozvedl, že výzvu k podání vysvětlení může správní orgán využít ještě před zahájením řízení, přičemž účelem je posouzení toho, zda k přestupku skutečně došlo a zda ten, který byl oznámen jako přestupce, se přestupku dopustil. Teprve na základě odpovědi těchto dvou otázek dle městského soudu správní orgán zahajuje správní řízení. Jinak řečeno vysvětlení slouží k prověření došlého oznámení a je povinností každého takové vysvětlení podat. Pokud se stěžovatel bez závažného důvodu k podání vysvětlení nedostavil, bylo uložení pořádkové pokuty v souladu se zákonem. Městský soud dospěl k závěru, že postupem správních orgánů nebyla porušena ani ústavně zaručená základní práva, a to ani právo shromažďovací, neboť dle městského soudu toto právo v sobě nezahrnuje „právo instalace zvukové techniky na pozemních komunikacích bez schválení příslušného orgánu, neboť povinnost obstarat si takovéto povolení k instalaci techniky na veřejném prostranství neomezuje samo o sobě shromažďovací právo občanů dle článku 19 Listiny základních práv a svobod“.

16. Tento rozsudek přezkoumal nyní napadeným rozsudkem Nejvyšší správní soud (č. l. 116-120). V odůvodnění přitom uvedl, že z ust. § 60 odst. 2 přestupkového zákona vyplývá povinnost stěžovatele uposlechnout výzvy správního orgánu a dostavit se k podání vysvětlení. Pokud zůstal stěžovatel nečinný a k věci se nijak nevyjádřil, dospěl správní orgán právem k závěru, že stěžovatel žádné závažné důvody pro odpírání součinnosti nemá a uložení pořádkové pokuty bylo dle Nejvyššího správního soudu na místě. Dle Nejvyššího správního soudu je nutným předpokladem pro uložení pořádkové pokuty ztížení postupu správního orgánu, byť není přímo znakem skutkové podstaty pořádkového deliktu dle § 60 odst. 2 přestupkového zákona. To, zda byl ztížen postup správního orgánu, však nelze dovozovat ze skutečnosti, zda bylo následně zahájeno přestupkové řízení, případně s jakým výsledkem. Dle Nejvyššího správního soudu lze říci, že „postup správního orgánu bude ztížen všude tam, kde správní orgán marně uplatní svou pravomoc a bezvýsledně vynaloží prostředky mu dostupné. Není podstatné, zda se přitom dopustí omylu, pokud je jeho jednání vedeno rozumným účelem.“ Dle názoru Nejvyššího správního soudu „ve správním řízení platí zásada součinnosti správních orgánů s účastníky řízení... Součinnost s osobami je na místě i mimo řízení, tedy při jakémkoli úředním postupu; součinnost však není možná, pokud nespolupracuje i druhá strana – tedy fyzická či právnická osoba.“

17. Nejvyšší správní soud však na druhou stranu přitakal stěžovateli, pokud jde o otázku práva na ozvučení jako součásti shromažďovacího práva, tj. na rozdíl od městského soudu Nejvyšší správní soud je dle odůvodnění napadeného rozsudku toho názoru, že samotné umístění ozvučení na pozemní komunikaci nemůže být přestupkem. Tato otázka však dle Nejvyššího správního soudu nemůže mít vliv na zákonnost rozhodnutí o pořádkové pokutě.

18. Ústavní soud si v souladu s ust. § 44 odst. 2 zákona o Ústavním soudu vyžádal od účastníků řízení souhlas s upuštěním od ústního jednání, neboť dospěl k závěru, že od ústního jednání již nelze očekávat další objasnění věci.

III.

19. Po provedeném řízení dospěl Ústavní soud k závěru, že ústavní stížnost je důvodná.

20. Ústavní soud již v řadě svých nálezů potvrdil, že ústavní systém v České republice vychází z principů materiálního právního státu. Již v jednom ze svých prvních rozhodnutí (nález ve věci sp. zn. Pl. ÚS 19/93, N 1/1 SbNU 1, vyhl. pod č. 14/1994 Sb.) Ústavní soud odlišil formální a materiální pojetí právního státu, přičemž jasně vyjádřil svou afinitu k druhé z forem právního státu. Zatímco první forma je založena na ryze procedurálním a formálním pojetí bez ohledu na obsah a účel jednání státních orgánů, materiální právní stát je naopak založen na určitých základních principech, které je třeba při výkonu státní moci respektovat. Příklon k materiálnímu pojetí právního státu znamená, že orgány veřejné moci jsou povinny se pohybovat nejen z hlediska formálního v hranicích svých pravomocí a kompetencí stanovených ústavním pořádkem a zákony, ale že výkon těchto pravomocí musí být také po obsahové (materiální) stránce v souladu s určitými základními principy, většinou vyjádřenými v ustanoveních ústavního pořádku, která garantují základní práva a vytvářejí hodnotovou bázi ústavního pořádku. V případě výkonu pravomoci a kompetence orgánu veřejné moci je tedy podstatné sledovat také účel, k němuž uplatnění pravomoci směřuje, jakož i prostředky, jichž je přitom používáno.

21. V podmínkách materiálního státu nemůže být výkon veřejné moci bezobsažný ani bezúčelný; jinými slovy, z ústavního hlediska nelze aprobovat a tolerovat výkon veřejné moci, která je prostým uplatněním formálně předvídaného oprávnění orgánu veřejné moci bez toho, že by byl vysledovatelný zákonem předvídaný a racionální účel, k němuž konkrétní výkon svěřené pravomoci směřuje. Pouze v tomto materiálním smyslu je třeba interpretovat též čl. 2 odst. 2 Listiny, podle něhož lze státní moc uplatňovat v případech a mezích stanovených záko-

nem a způsobem, který stanoví zákon. Zvolený způsob výkonu veřejné moci, který s sebou nese zásah do základních práv osob, musí též vždy obstát z hlediska principu proporcionality. Ten je derivátem principu právního státu založeného na úctě k právům a svobodám člověka a občana (materiální právní stát), jímž má Česká republika být podle čl. 1 odst. 1 Ústavy, který se uplatní komplementárně k čl. 4 odst. 1 Listiny, podle něhož mohou být povinnosti ukládány na základě zákona, v jeho mezích a při zachování základních práv a svobod.

22. Orgán veřejné moci proto vykonává určitou pravomoc a kompetenci ultra vires nejen tehdy, jedná-li mimo formálně zákonem stanovený rámec pravomocí a kompetencí, ale materiálně též tehdy, pokud svým jednáním nesleduje určitý předvídatelný a racionálně zdůvodnitelný účel, pro který mu byla určitá pravomoc a kompetence svěřena, resp. tehdy, narušuje-li svým, byť o zákon se opírajícím postupem, základní práva dotčených osob více, než je nezbytně nutné k tomu, aby byl ještě dosažen zákonem stanovený účel. Ukládá-li na základě zákona orgán veřejné moci soukromým osobám povinnosti, a tím omezuje jejich základní práva, musí přesto dbát na to, aby zcela nepopřel samotnou podstatu toho kterého základního práva nebo jeho smysl. Omezení nelze užít k jiným než zákonem předvídaným účelům (čl. 4 odst. 4 Listiny). Tak základní práva zpětně omezují svá, formálním zákonem předvídaná, omezení.

23. Jak již Ústavní soud ve své dřívější judikatuře uvedl, nejsou shora uvedená ustanovení Listiny a Ústavy (čl. 2 odst. 2 a čl. 4 odst. 1 Listiny a čl. 1 odst. 1 Ústavy) toliko programovými či kompetenčními normami, nýbrž mají i další dimenzi – totiž garanci autonomního postavení jednotlivce vůči veřejné moci (srov. například nález sp. zn. I. ÚS 113/04, N 63/33 SbNU 129). Správní řízení nemůže být v demokratickém právním státě ovládáno zásadou „součinnosti správních orgánů s účastníky řízení“ (kontaktáž účastníků řízení ze strany správního orgánu vyloučit nelze, její odmítnutí však nelze sankcionovat), neboť žádnou spolupráci v obecném smyslu tohoto slova nelze vynucovat ukládáním sankcí. Svobodný jednotlivec, jako součást občanské společnosti nemůže být v právním státě partnerem správního orgánu vykonávajícího vrchnostenská oprávnění. Má naopak povinnost se takovým opatřením podrobit, jsou-li vykonávána řádně, tj. nejde -li o exces. Tak také nelze pokutovat osobu, která odmítne podat správnímu orgánu vysvětlení v případě, kdy je zřejmé, že by jím, byť i jen teoreticky, mohla přispět ke svému postihu za přestupek (k zákazu sebeobvinění viz rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva Marttinen v. Finsko, stížnost č. 19235/03). V této věci soud uvedl, že stěžovatel se může dovolávat ust. čl. 6 odst. 1 Úmluvy ohledně uložení správní pokuty, přičemž jediným účelem účasti stěžovatele před orgánem bylo poskytnutí informací a žádný jiný účel jeho vymáhaná účast neměla. Jinak řečeno – veřejná moc vykonává pravomoci a kompetence, jimž je jednotlivec zásadně povinen se podrobovat, ovšem za předpokladu, že jsou vykonávány souladně s požadavky plynoucími právě z čl. 2 odst. 2 a čl. 4 odst. 1 Listiny a čl. 1 odst. 1 Ústavy, ve shora uvedeném materiálním rozměru jejich působení a při dodržení požadavku plynoucího z principu přiměřenosti. Pokud výkon veřejné moci takové požadavky nesplňuje, jde o excesivní vybočení z mezí daných ústavním pořádkem. Jednotlivec není povinen vykonat takovou uloženou povinnost, která je v rozporu s příkazem plynoucím z čl. 4 odst. 4 Listiny.

24. Přirozeně, že nelze v praktickém životě vyloučit situaci, kdy při výkonu veřejné moci jedná její orgán v omylu, ať už skutkovém či právním, v jehož důsledku se dopouští excesu (jednání ultra vires). Existence omylu však rozhodně nemůže být důvodem pro ospravedlnění excesu. Omyl veřejné moci nelze nikdy interpretovat v neprospěch jednotlivce tak, že ten je přesto povinen (i za použití donucení v podobě sankcí) se výkonu pravomoci, pohybující se ovšem ultra vires, podrobit.

25. Pro naznačené případy je právě vytvořen celý systém opravných prostředků. Z důvodů základního práva na soudní přezkum správních rozhodnutí zasahujících do základních práv (čl. 36 odst. 2 Listiny) a z povinnosti obecných soudů poskytovat ochranu základním právům (čl. 4 Ústavy) je patrno, že se právě od soudů očekává, že případný exces, resp. jeho následky ve sféře základních práv jednotlivce, neprodleně odstraní. V jiné věci (nicméně z hlediska vertikálnosti vztahu veřejná moc – jednotlivec analogické, a nadto nelze přehlédnout autonomní hodnocení klasifikace věci jako trestní obvinění ze strany Evropského soudu pro lidská práva – viz Engel v. Nizozemí, 1976, Öztürk v. SRN, 1984, Lauko proti Slovensku, 1998, a Kadubec proti Slovensku, 1998), k tomu Ústavní soud poznamenal, že „orgány činné v trestním řízení [jsou] nadány řadou procesních pravomocí, jež umožňují a usnadňují průběh trestního řízení, které ovšem nemohou vykonávat mechanicky. Vždy je třeba využití procesních institutů zvažovat z pohledu proporcionality zásahu do základních práv obviněného. Prostředky trestního procesu, které nezřídka vedou k omezení základních práv obviněného, proto také nelze posuzovat zcela izolovaně, ale pouze v kontextu účelu jejich použití, jímž je odhalení a potrestání pachatele trestné činnosti. Pokud se v kterékoliv fázi trestního řízení ukáže, že tento účel nemůže být naplněn, neboť obviněný se trestné činnosti nedopustil, a podezření orgánů činných v trestním řízení bylo zcela liché, je třeba za vadné považovat veškeré úkony, které byly v trestním řízení provedeny, tj. případně včetně prostředku vedoucího k omezení osobní svobody, jímž je vazba... na jednu stranu je jistě povinností orgánů činných v trestním řízení vyšetřovat a stíhat trestnou činnost, na druhou stranu se stát nemůže zbavit odpovědnosti za postup těchto orgánů, ukáží-li se jejich předpoklady jako mylné a nesprávné. Má-li být totiž jednotlivec povinen se takovým úkonům vůbec podrobit, musí v podmínkách materiálního právního státu existovat garance, že v případě prokázání, že trestnou činnost nespáchal, dostane se mu odškodnění za veškeré úkony, kterým byl ze strany státu neoprávněně podroben. Pokud by taková perspektiva neexistovala, nebylo by možné trvat na povinnosti jednotlivce taková omezení v rámci trestního stíhání snášet.“ (nález sp. zn. II. ÚS 590/08, dostupný v elektronické databázi rozhodnutí NALUS, http://nalus.usoud.cz).

IV.

26. V projednávané věci dospěl Ústavní soud k závěru, že je třeba postupovat obdobně jako ve věci výše uvedené, neboť v obou případech orgány veřejné moci (zde Úřad městské části Praha 1 a jemu nadřízený Magistrát hl. m. Prahy) vykonávaly svá formální oprávnění, materiálně nazíráno, ultra vires. Správnímu orgánu mělo být prima facie zřejmé, že jednání stěžovatele oznámené orgány Policie ČR z místa demonstrace nemůže naplňovat po právní stránce znak přestupku, a to proto, že umístění reproduktorů na komunikaci je součástí výkonu shromažďovacího práva. Podstatné je přitom právě to, že takový závěr plynul prima facie ze samotného oznámení skutku Policií ČR a dále, samozřejmě, ze znalostí právního řádu, resp. ústavního pořádku České republiky, bez toho, že by bylo třeba provádět další dokazování, resp. apriorní, tj. před zahájením řízení prováděné objasňování věci. I takové apriorní řízení, anebo právě ono, je velmi způsobilé přivodit poruchu v základních právech osoby, která má podat vysvětlení. Uložení pořádkového opatření (pořádkové pokuty) jen z důvodu nedostavení se k podání vysvětlení (tj. k podání informací) je v oblasti správního trestání vyloučeno, neboť je zapotřebí přísně respektovat i princip zákazu sebeobviňování či sebeusvědčování, který plyne z interpretace čl. 6 odst. 1 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách.

27. Proto je Ústavní soud přesvědčen, že pokuta uložená za neuposlechnutí předvolání stěžovatele k podání vysvětlení nesledovala a ani nemohla sledovat racionální a ústavně aprobovatelný účel. Ve světle vyložených principů materiálního právního státu nebylo možné stěžovatele pokutami donucovat k podání informací, byl-li policií označen za jediného možného pachatele přestupku. Jinak řečeno, v podmínkách materiálního právního státu je povinností orgánu veřejné moci předtím, než uplatní zákonem obecně vymezené oprávnění uložit jednotlivci povinnost, aby věc posoudil s ohledem na konkrétní okolnosti případu v danou chvíli mu již známých a zvážil, zda vůbec v konkrétní situaci smí obecně mu svěřené oprávnění uplatnit, a bude-li to možné, musí posoudit, zda jeho uplatněním lze naplnit účel, k němuž jeho oprávnění směřuje. To jistě neznamená, že si má správní orgán toliko na základě oznámení o přestupku učinit konečný závěr o tom, zda se čin stal, kdo za něj odpovídá a zda jím byla naplněna skutková podstata přestupku, avšak nemůže uložit jednotlivci povinnost a vynucovat ji pomocí sankcí tehdy, je-li – jak svrchu uvedeno – prima facie zřejmé, že oznámené jednání přestupkem být nemůže, neboť oznámeným skutkem šlo naopak o výkon ústavně zaručeného základního práva shromažďovacího. Takové jednání je nejen vybočením z mezí čl. 1 odst. 1 Ústavy, čl. 2 odst. 2 a čl. 4 odst. 1 Listiny, nýbrž je to postup, který odporuje příkazu, který pro výkon veřejné moci plyne z ustanovení čl. 4 odst. 4 Listiny, podle kterého omezení základních práv musí šetřit jejich podstatu a smysl a omezení nelze užívat k jiným účelům, než pro které byla stanovena, což lze označit za postup svědčící výkonu tak závažné a zakázané libovůle, že je možné jej zároveň označit za jednání vykazující vůči jednotlivci znaky jednání šikanózního.

28. Ústavní soud proto považuje za přijatelný výsledek ten, který byl stěžovatelem dokládán k žalobě podané Městskému soudu v Praze, v podobě rozhodnutí žalovaného Magistrátu hl. m. Prahy ze dne 30. 6. 2003, č. j. MHMP 83608/2003/B/Per-86, učiněného v jiném řízení, s jinými účastníky a v situaci již zahájeného správního řízení. Nicméně Ústavní soud má za to, že závěry v tomto rozhodnutí vyslovené se vztahují též na postup před zahájením řízení, kdy si správní orgán toliko prověřuje oznámení a činí o něm předběžný úsudek. V odůvodnění tohoto rozhodnutí je jasně uvedeno, že v případě, kdy je zřejmé, že řízení bude zastaveno, není na místě účastníka, který se na výzvu před správní orgán nedostavil, sankcionovat pořádkovou pokutou. K tomu Ústavní soud dodává, že vyplývá-li z dosud již zjištěných skutečností závěr, že předvolaný je pravděpodobným pachatelem přestupku, je vynucování jeho přítomnosti za účelem poskytnutí výpovědi, a to pomocí sankcí, problematické z důvodů porušení jeho práva garantovaného mu čl. 6 odst. 1 Úmluvy.

29. Pokud správní orgány a ani Městský soud v Praze nerozpoznaly působení základního práva shromažďovacího, jakož i práva na spravedlivý proces (v aspektu zákaz sebeobvinění či sebeusvědčení), postupovaly v důsledku toho vůči stěžovateli do té míry excesivně, že nejen vybočily svým jednáním z mezí daných čl. 2 odst. 2 a čl. 4 odst. 1 Listiny a čl. 1 odst. 1 Ústavy, ale přímo porušily čl. 4 odst. 4 Listiny. Bylo na Nejvyšším správním soudu, aby výkonem své ústavní povinnosti situaci napravil a porušení základních práv stěžovatele odstranil. To však neučinil. Tak pokračoval a navíc soudně stvrdil porušení základních práv stěžovatele, když se omezil na poměrně formalistické a navíc nekonzistentní odůvodnění svého postupu (rozpoznání alespoň působení shromažďovacího práva, avšak nevyvození nutných důsledků v posouzení postupu správního orgánu, když už základní právo stěžovatele na spravedlivý proces zůstalo nerozpoznáno, byť ochrana nebyla poskytnuta ani jednomu z nich).

30. Lze proto souhrnně uzavřít, že Nejvyšší správní soud napadeným rozsudkem nerespektoval ústavní příkaz obsažený v čl. 4 odst. 4 Listiny a v konečném důsledku potvrdil porušení vlastnického práva stěžovatele, které mu garantuje čl. 11 odst. 1 Listiny, neboť rozhodnutím správních orgánů, do nichž vyústilo jejich protiústavní jednání, byla stěžovateli uložena pokuta, která přirozeně znamená protiústavní umenšení stěžovatelova majetku, a dále stěžovatelovo právo na svobodnou a autonomní vůli, garantované čl. 2 odst. 3 Listiny, jakož i právo na spravedlivý proces v aspektech garantovaných čl. 6 odst. 1 Úmluvy.

31. S ohledem na shora uvedené závěry Ústavní soud ústavní stížnosti podle ustanovení § 82 odst. 2 písm. a) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, vyhověl a napadený rozsudek Nejvyššího správního soudu podle ustanovení § 82 odst. 3 písm. a) citovaného zákona zrušil.

✤ Právní věta redakce.

Z judikatury ESD

O ochraně důvěrnosti komunikace při zaměstnaneckém poměru mezi advokátem a podnikem

Rozsudek Soudního dvora ve věci C-550/07 P, jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56[1] statutu Soudního dvora, podaný dne 30. listopadu 2007 Akzo Nobel Chemicals Ltd. a Akcros Chemicals Ltd., obě se sídlem v Hersham (Spojené království).

Skutkový stav předcházející podání kasačního opravného prostředku a rozsudek Soudu I. instance[2]

Rozhodnutím EK ze dne **10. února 2003** zahájila EK vyšetřování ve společnostech Akzo Nobel Chemicals Ltd., (dále jen „Akzo") a Akcros Chemicals Ltd., (dále jen „Akcros") (dohromady „navrhovatelé"), týkající se nepovolených obchodních praktik v těchto společnostech. Úředníci EK zahájili vyšetřování v prostorách Akzo a Akcros ve Spojeném království a udělali kopie velkého množství dokumentů. Během tohoto vyšetřování zástupci Akzo a Akcros informovali EK, že některé dokumenty jsou důvěrné a chráněné LPP (Legal Professional Privilege; profesní povinnost mlčenlivosti či právně uznané profesní výsady mezi advokátem a jeho klientem). Na to úředníci EK uvedli, že je nezbytné, aby alespoň zběžně prošli a prohlédli veškeré podstatné dokumenty a mohli si utvořit vlastní názor, zda jsou natolik důležité, aby jejich obsah musel zůstat utajen. Strany se dohodly, že vedoucí vyšetřovacího týmu zběžně projde dokumenty za přítomnosti a asistence zástupce navrhovatelky.

Během vyšetřování vznikl spor o pět dokumentů.

První dokumentem bylo Memorandum, které obsahovalo informace o interní komunikaci mezi generálním manažerem Akcros a zaměstnanci za účelem vytvoření programu o soutěžní politice navrženým společností Akzo. Tyto informace byly opatřeny za účelem poskytnutí právních služeb navrhovatelce třetí osobou – advokátem. Druhý dokument byla kopie prvního dokumentu doplněná o ručně psané poznámky s uvedením jména advokáta poskytujícího právní služby navrhovatelce. Při zkoumání těchto dvou dokumentů nebyli úředníci EK schopni zaujmout konečné stanovisko, zda se jedná o dokumenty, jejichž obsah je chráněn LPP, a proto udělali kopie těchto dokumentů, které vložili do následně zapečetěné obálky. Tyto dva dokumenty byly navrhovatelkami označeny jako „Sada A".

Třetí dokument obsahoval velké množství ručně psaných poznámek generálního manažera Akcros, které byly určeny zaměstnancům a na jejichž základě bylo vytvořeno Memorandum. Posledními dvěma dokumenty byly dva e-maily mezi generálním manažerem Akcros a koordinátorem Akzo pro soutěžní právo. Po přezkumu těchto tří dokumentů úředníci EK uvedli, že v tomto případě se jednoznačně nejedná o dokumenty, jejichž obsah má být chráněn LPP. Jejich kopie proto nevložili do následně zapečetěné obálky tak, jak tomu bylo v případě prvních dvou dokumentů, avšak uložili je pouze volně do svého spisu. Tyto tři dokumenty byly navrhovatelkami označeny jako „Sada B".

Dne 11. dubna 2003 podaly Akzo a Akcros **žalobu k Soudu I. instance** na základě čl. 230 odst. 4 Smlouvy o Evropských společenstvích, ve které se dožadovaly **zrušení rozhodnutí Komise ze dne 10. února 2003 a navrácení sporných dokumentů** (T-125/03).

Dne **8. května 2003** přijala EK konečné stanovisko týkající se stížnosti ve vztahu k ochraně LPP. EK zamítla žádost navrhovatelů o navrácení dokumentů Sady A a Sady B a potvrzení, že EK znehodnotila kopie všech dokumentů, které si při vyšetřování odnesla. Dále uvedla svůj záměr otevřít zapečetěné obálky s dokumenty Sady A a volně je přidat do spisu.

Dne 4. července 2003 podali navrhovatelé **žalobu k Soudu I. instance** na základě čl. 230 odst. 4 Smlouvy o Evropských společenstvích, ve kterém se dožadují **zrušení rozhodnutí Komise ze dne 8. května 2003** (T-253/03).

Rozsudek Soudu I. instance

Soud I. instance vydal rozsudek ve spojené věci T-125/03 a T-253/03, **kterým zamítl žalobu T-125/03 jako nepřípustnou a žalobu T-253/03 jako nedůvodnou**.

Kasační opravný prostředek

Předmětem kasačního opravného prostředku je návrh společností Akzo a Akcros, aby Soudní dvůr: „*zrušil napadený rozsudek* v rozsahu, v němž Soud I. instance zamítl návrh na ochranu důvěrnosti komunikace s interním právním poradcem společnosti Akzo; *zrušil zamítavé rozhodnutí* ze dne 8. května 2003 v rozsahu, v němž jím bylo zamítnuto vrácení elektronické korespondence s interním právním poradcem společnosti Akzo *a uložil Komisi náhradu nákladů řízení* o kasačním opravném prostředku a o žalobě před Soudem v rozsahu, v němž se týkají důvodu vzneseného v projednávaném kasačním opravném prostředku."

1 Čl. 56 Statutu Soudního dvora: „Proti konečným rozhodnutím Tribunálu, proti rozhodnutím, která řeší věc pouze částečně, nebo proti rozhodnutím o otázce týkající se příslušnosti Tribunálu nebo přípustnosti žaloby lze ve lhůtě dvou měsíců od oznámení napadeného rozhodnutí podat opravný prostředek k Soudnímu dvoru.
Tento opravný prostředek může podat kterýkoli účastník řízení, jehož návrhovému žádání nebylo zcela nebo zčásti vyhověno. Jiní vedlejší účastníci řízení než členské státy nebo orgány Unie mohou podat opravný prostředek, pouze pokud se jich rozhodnutí Tribunálu přímo týká.
S výjimkou sporů mezi Unií a jejich zaměstnanci mohou tento opravný prostředek podat rovněž členské státy a orgány Unie, které nevstoupily do řízení před Tribunálem. Tyto členské státy a orgány mají stejné postavení jako členské státy nebo orgány, které vstoupily do řízení v prvním stupni."

2 Tento rozsudek byl publikován v čísle 6/2008 Bulletinu advokacie.

Vedlejší účastníci v řízení o kasačním opravném prostředku

Vedlejší účastníci řízení, kteří vyjádřili podporu navrhovatelům: UK, Irsko a Nizozemské království.

Další účastníci řízení v řízení o kasačním opravném prostředku

Evropská komise jako *žalovaná v prvním stupni*; Conseil des Barreaux Européens (CCBE), Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten, European Company Lawyers Association, American Corporate Counsel Association (ACCA)-European Chapter, International Bar Association jako *vedlejší účastníci řízení v prvním stupni*.

K věci samé

Akzo a Akcros uplatňují na podporu svého kasačního opravného prostředku **tři důvody**, z nichž **první je důvodem hlavním a druhý a třetí důvod jsou důvody podpůrnými**. Navrhovatelky v podstatě tvrdí, že Soud neprávem odmítl přiznat oběma zprávám elektronické pošty mezi nimi a panem S.[3] ochranu z titulu důvěrnosti komunikace mezi advokáty a klienty.

1. K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku

Akzo a Akcros opírají první důvod kasačního opravného prostředku **o dva argumenty**. Za prvé se domnívají, že Soud nesprávně vyložil podmínku pro uplatnění zásady důvěrnosti týkající se profesního statusu advokáta, s nímž byla vedena korespondence, rozvinutou v rozsudku AM & S Europe v. Komise,[4] a za druhé mají za to, že Soud tímto výkladem porušil zásadu rovného zacházení.

Komise tvrdí, že tento důvod kasačního opravného prostředku je neopodstatněný.

a) K prvnímu argumentu

Akzo a Akcros uvádějí, že z výkladu rozsudku AM & S Europe v. Komise plyne, že Soudní dvůr nepostavil existenci zaměstnaneckého poměru na roveň neexistenci nezávislosti advokáta. Zdůrazňují, že kritérium nezávislosti advokáta nelze vykládat tak, aby byli vyloučeni interní advokáti. Podnikový právník, zapsaný jako advokát v advokátní komoře, je totiž již z důvodu svých profesních stavovských a disciplinárních povinností stejně nezávislý jako externí advokát. Krom toho záruky nezávislosti, jichž požívá „advocaat in dienstbetrekking", tedy advokát v zaměstnaneckém poměru podle nizozemského práva, mají zvláštní význam.

Akzo a Akcros poznamenávají, že profesní stavovská a disciplinární pravidla použitelná v projednávaném případě umožňují slučitelnost zaměstnaneckého poměru s konceptem nezávislého advokáta. Podle navrhovatelek totiž smlouva mezi panem S. a společností, k níž jej váže zaměstnanecký poměr, stanoví, že tato společnost musí respektovat nezávislý výkon povolání advokáta a zdržet se jakéhokoli jednání, jež by mohlo mít na jeho výkon vliv. Uvedená smlouva panu S. rovněž umožnila plnit všechny profesní povinnosti, jež mu ukládají nizozemské předpisy upravující výkon advokacie.

Advokát v zaměstnaneckém poměru, o něhož se jedná v projednávané věci, podléhá etickému kodexu a dohledu stanovenému nizozemskými předpisy upravujícími výkon advokacie. Ustanovení těchto předpisů mimoto zakotvují řadu dodatečných záruk, jež mají nestranně vyřešit případné názorové neshody mezi podnikem a jeho interním advokátem.

Komise tvrdí, že Soud použil zásadu důvěrnosti správně. Z uvedeného rozsudku AM & S Europe v. Komise totiž vyplývá, že základní vlastností nezbytnou pro to, aby komunikace mezi advokátem a klientem mohla být chráněna na základě uvedené zásady, je, že advokát není zaměstnancem klienta.

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr ve výše uvedeném rozsudku AM & S Europe v. Komise s přihlédnutím ke společným kritériím a obdobným podmínkám existujícím v dané době v právních řádech členských států rozsudku rozhodl, že důvěrnost komunikace mezi advokáty a klienty musí být chráněna na úrovni Evropského společenství. Soudní dvůr také uvedl, že korespondence s advokátem musí mít spojitost s výkonem „práva na obhajobu klienta" a musí se jednat o korespondenci s „nezávislými advokáty", tedy s „advokáty, kteří nejsou v zaměstnaneckém poměru s klientem", a požadavek nezávislosti předpokládá neexistenci jakéhokoli zaměstnaneckého poměru mezi advokátem a jeho klientem, takže ochrana na základě zásady důvěrnosti se nevztahuje na korespondenci s interními advokáty v rámci podniku nebo koncernu.

Profesní pravidla v nizozemském právu, jichž se dovolávají navrhovatelky k prokázání nezávislosti pana S., opravdu mohou posílit postavení interního advokáta v rámci podniku. To však nemění nic na tom, že nejsou způsobilé zajistit nezávislost srovnatelnou s nezávislostí externího advokáta. Navzdory profesnímu režimu použitelnému v projednávaném případě a na základě zvláštních ustanovení nizozemského práva totiž interní advokát nemůže být ani přes záruky, jimiž disponuje při výkonu svého povolání, postaven na roveň externímu advokátovi, neboť jeho postavení zaměstnance mu svou povahou neumožňuje odchýlit se od obchodní strategie sledované jeho zaměstnavatelem a ohrožuje tak jeho způsobilost jednat v profesní nezávislosti. Interní advokát také může v rámci své pracovní smlouvy plnit další úkoly, a sice jako v tomto případě úlohu koordinátora pro otázky práva hospodářské soutěže, jež mohou mít vliv na obchodní politiku podniku. Takové funkce přitom mohou ještě více posílit úzké vazby advokáta k jeho zaměstnavateli.

Tímto interní advokát nepožívá vzhledem ke své hospodářské závislosti a úzkým vazbám ke svému zaměstnavateli profesní nezávislosti, jež by byla srovnatelná s nezávislostí externího advokáta.

3 Advokát zaměstnaný u společnosti Akzo a zároveň advokát zapsaný u Nizozemské advokátní komory.

4 Rozhodnutí Evropského soudního dvora C-155/79 - AM & S Europe Limited v. Komise Evropských společenství – profesní tajemství (Legal privilege).

První argument uplatněný společnostmi Akzo a Akcros v rámci prvního důvodu kasačního opravného prostředku nelze tudíž přijmout.

b) Ke druhému argumentu

Akzo a Akcros tvrdí, že Soud v napadeném rozsudku neprávem zamítl žalobní důvod, že odepření ochrany komunikace s interním advokátem na základě zásady důvěrnosti je v rozporu se zásadou rovného zacházení. Nezávislost zaručená profesními stavovskými a disciplinárními pravidly použitelnými v projednávaném případě by totiž měla být základním kritériem pro určení dosahu uvedené zásady. Podle tohoto kritéria se situace interních advokátů zapsaných u advokátní komory nebo sdružení advokátů neodlišuje od situace externích advokátů.

Komise se domnívá, že Soud právem dospěl k závěru, že se interní a externí advokáti zjevně nacházejí v odlišných a nesrovnatelných situacích, zejména z důvodu personálního, funkčního, strukturálního a hierarchického začlenění interních advokátů ve společnostech, které je zaměstnávají.

Závěry Soudního dvora

Pokud jde o hlavní charakteristiky obou kategorií advokátů, a sice jejich profesní status, tak z rozsudku vyplývá, že advokát v zaměstnaneckém poměru, byť je případně zapsán v advokátní komoře a podléhá řadě profesních pravidel, nepožívá ve vztahu ke svému zaměstnavateli stejného stupně nezávislosti jako advokát, který činnost pro svého klienta vykonává v externí advokátní kanceláři, a proto se interní advokát nachází v zásadně odlišném postavení než externí advokát, takže jejich situace nejsou srovnatelné.

Uvedený důvod kasačního opravného prostředku proto musí být zamítnut v celém rozsahu.

2. Ke druhému důvodu kasačního opravného prostředku

V případě, že by měl Soudní dvůr za to, že Soud správně vyložil výše uvedený rozsudek AM & S Europe v. Komise a že Soudní dvůr zamýšlel vyloučit komunikaci s advokáty v zaměstnaneckém poměru z ochrany na základě zásady důvěrnosti, **rozvíjejí Akzo a Akcros podpůrně druhý důvod kasačního opravného prostředku, který se opírá o dva argumenty, z nichž se každý dělí na dvě části.**

Navrhovatelky, podporované několika vedlejšími účastníky, se v rámci svého prvního argumentu opírají o **vývoj vnitrostátních právních systémů** na straně jedné a o **vývoj práva Unie** na straně druhé. Pokud jde o jejich druhý argument, Akzo a Akcros se opírají jednak o **právo na obhajobu,** a jednak o **zásadu právní jistoty**.

Komise se domnívá, že důvod kasačního opravného prostředku se nemůže opírat o žádný z uvedených argumentů.

a) K první části prvního argumentu (vývoj vnitrostátních právních systémů)

Akzo a Akcros tvrdí, že s ohledem na značný vývoj „právního prostředí“ od roku 1982 měl Soud provést „revizi výkladu“ výše uvedeného rozsudku AM & S Europe v. Komise, pokud jde o zásadu důvěrnosti komunikace mezi advokáty a klienty.

Navrhovatelé se domnívají, že Soud v napadeném rozsudku neprávem odmítl rozšířit osobní rozsah působnosti zásady důvěrnosti z důvodu, že vnitrostátní právní řády neuznávají jednomyslně a jednoznačně ochranu důvěrnosti komunikace s podnikovými právníky. Přestože nelze vypozorovat jednotnou tendenci na vnitrostátní úrovni, může právo Unie stanovit právní kritéria pro ochranu práv obhajoby, jež budou nadřazena právům zakotveným v některých vnitrostátních právních řádech.

Komise poznamenává, že se **navrhovatelky tímto důvodem kasačního opravného prostředku domáhají v zásadě toho, aby Soudní dvůr změnil judikaturu vyplývající z výše uvedeného rozsudku AM & S Europe v. Komise.**

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr ve svých úvahách v rozsudku AM & S Europe v. Komise, týkajících se zásady ochrany důvěrnosti šetření vedeného v oblasti práva hospodářské soutěže zdůraznil, že tato oblast práva Unie musí přihlížet k zásadám a koncepcím společným právním řádům členských států, pokud jde o dodržování důvěrnosti, zejména ve vztahu k některým informacím sdělovaným mezi advokáty a jejich klienty. Za tímto účelem provedl Soudní dvůr srovnání jednotlivých vnitrostátních právních řádů.

Soudní dvůr v rozsudku AM & S Europe v. Komise poznamenal, že korespondenci mezi advokáty a jejich klienty se sice obecně přiznává ochrana, avšak její dosah a kritéria jejího uplatnění se v jednotlivých vnitrostátních právních řádech liší.

Na základě rozboru srovnávacího práva provedeného Soudem stále existuje významný počet členských států, které podnikovým právníkům nepřiznávají ochranu z titulu důvěrnosti komunikace mezi advokáty a klienty. Krom toho značný počet členských států neumožňuje podnikovým právníkům zapsat se do advokátní komory, a tudíž jim nepřiznává status advokáta.

Proto nelze z právních řádů 27 členských států Evropské unie dovodit žádnou převládající tendenci ve prospěch ochrany důvěrnosti komunikace s interními advokáty v rámci podniku nebo koncernu a právní stav se v členských státech Unie v průběhu let uplynulých od vyhlášení výše uvedeného rozsudku AM & S Europe v. Komise nezměnil v takové míře, že by bylo důvodné očekávat vývoj judikatury v tomto směru, a tedy přiznat interním advokátům ochranu důvěrnosti.

První část prvního argumentu je tudíž třeba zamítnout.

b) Ke druhé části prvního argumentu (vývoj právního řádu Unie)

Akzo a Akcros tvrdí, že Soud v napadeném rozsudku nesprávně posoudil relevanci vývoje práva Unie, vyplývajícího zejména ze vstupu v platnost nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002, o provádění pravidel hospodářské soutěže, stanovených v článcích 81 a 82 Smlouvy o Evropských společenstvích (dále jen „nařízení č. 1/2003).

„Modernizace“ procesních pravidel v oblasti kartelových dohod s sebou totiž podle názoru společností Akzo a Akcros přinesla silnější potřebu interních právních poradců, neboť advokáti v zaměstnaneckém poměru se mohou opírat o důvěrné znalosti podniku a jeho činností a korespondence s interními advokáty v rámci podniku nebo koncernu může probíhat v prostředí důvěry.

Komise se domnívá, že závěry Soudu formulované v napadeném rozsudku nejsou stiženy žádnou vadou spočívající v nesprávném právním posouzení a že ustanovení nařízení č. 1/2003 nemají žádný vliv na rozsah ochrany důvěrnosti komunikace mezi advokáty a klienty.

Závěry Soudního dvora

Přestože nařízení č. 1/2003 přineslo celou řadu změn procesních pravidel týkajících se práva hospodářské soutěže na úrovni Unie, uvedená pravidla neobsahují nic, co by nasvědčovalo domněnce, že staví naroveň advokáty vykonávající činnost nezávisle a advokáty v zaměstnaneckém poměru, pokud jde o ochranu důvěrnosti komunikace, neboť tato zásada není vůbec předmětem uvedeného nařízení.

Nařízení č. 1/2003 tak na rozdíl od toho, jak je chápáno navrhovatelkami, nemá za cíl postavit naroveň interní a externí advokáty, pokud jde o ochranu důvěrnosti komunikace s jejich klienty, ale má pouze posílit vyšetřovací pravomoci Komise, zejména pokud jde o dokumenty, na něž se tato opatření mohou vztahovat, a ani změna procesních pravidel v oblasti práva hospodářské soutěže vyplývající zejména z nařízení č. 1/2003 nemůže odůvodnit revizi judikatury zavedené výše uvedeným rozsudkem AM & S Europe v. Komise.

Druhá část prvního argumentu musí být tudíž rovněž zamítnuta.

Z toho plyne, že první argument uplatněný v rámci druhého důvodu kasačního opravného prostředku musí být zamítnut v celém rozsahu.

K první části druhého argumentu (právo na obhajobu)

Akzo a Akcros tvrdí, že výklad rozsahu ochrany komunikace mezi advokáty a klienty, jak jej provádí Soud v napadeném rozsudku, snižuje úroveň ochrany práva podniků na obhajobu. Využití právních stanovisek interního advokáta by totiž podle navrhovatelek ztratilo na významu a nemohlo mít veškerý svůj užitečný dosah, pokud by korespondence s takovým advokátem v rámci podniku nebo koncernu nemohla požívat ochrany z důvodu důvěrnosti komunikace.

Komise se domnívá, že na rozdíl od tvrzení navrhovatelek není právo na obhajobu nikterak ohroženo výkladem dosahu zásady důvěrnosti, jak jej provedl Soud.

Závěry Soudního dvora

Uvedenou výtkou chtějí navrhovatelky doložit, že právo na obhajobu musí zahrnout možnost vyžádat si právní poradenství, být obhajován a nechat se zastupovat na základě svobodné volby právního poradce a že ochrana důvěrnosti komunikace mezi advokáty a klienty patří mezi tato práva bez ohledu na profesní status dotyčného advokáta.

Pokud se podnik obrátí na svého interního advokáta, nejedná s nezávislou třetí osobou, nýbrž s osobou, která patří mezi jeho zaměstnance, a to bez ohledu na případné profesní povinnosti tohoto interního advokáta vyplývající z jeho zápisu u advokátní komory. I kdyby konzultace interních advokátů zaměstnaných podnikem nebo koncernem měla spadat do práva vyžádat si právní poradenství, být obhajován a nechat se zastupovat, nevylučuje to v případě využití interních advokátů uplatnění některých omezení a podmínek týkajících se výkonu povolání, aniž by to muselo být považováno za zásah do práva na obhajobu. Podnikoví právníci například nemají vždy možnost zastupovat svého zaměstnavatele před všemi vnitrostátními soudy, přičemž taková pravidla omezují možnosti potenciálních klientů při volbě jejich nejvhodnějšího právního poradce.

Jakýkoli právní subjekt, který si chce zajistit poradenství od advokáta, musí přijmout tato omezení a podmínky, s nimiž je spojen výkon tohoto povolání. Podmínky ochrany důvěrnosti komunikace mezi advokáty a klienty patří mezi tato omezení a tyto podmínky.

Výtka vycházející z porušení práva na obhajobu je tedy neopodstatněná.

Ke druhé části druhého argumentu (zásada právní jistoty)

Akzo a Akcros se domnívají, že závěry Soudu vedou rovněž k ohrožení zásady právní jistoty, neboť článek 101 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“)[5] je často používán souběžně s příslušnými ustanoveními vnitrostátního práva. Ochrana komunikace s interními advokáty tedy nemůže být závislá na okolnosti, zda šetření provádí Komise, nebo vnitrostátní orgán na ochranu hospodářské soutěže.

Komise zdůrazňuje, že pokud by naopak zásada důvěrnosti komunikace mezi advokáty a klienty, použitelná na šetření vedená Komisí, již nebyla vymezena na úrovni Unie, ale v rámci vnitrostátního práva, vedlo by to k složitým a nejistým situacím pro všechny zúčastněné osoby, což by bylo na újmu zásadě právní jistoty, jíž se Akzo a Akcros dovolávají.

Závěry Soudního dvora

Zásada právní jistoty je obecnou zásadou práva Unie, která vyžaduje, aby právní úprava vyvolávající nepříznivé důsledky pro jednotlivce byla jasná a přesná a její použití bylo předvídatelné.

Výklad provedený Soudem v napadeném rozsudku, podle nějž se v rámci šetření prováděného Komisí na korespondenci s interními advokáty v rámci podniku nebo koncernu nevztahuje důvěrnost komunikace,

5 Článek 101 (bývalý článek 81 Smlouvy o ES), Článek 102 (bývalý článek 82 Smlouvy o ES), Článek 103 (bývalý článek 83 Smlouvy o ES) jsou články týkající se pravidel hospodářské soutěže vč. pravidel platných pro podniky.

nepřináší žádnou právní nejistotu ohledně rozsahu uvedené ochrany.

Pravomoci, jimiž disponuje Komise na základě nařízení č. 17[6] a nařízení č. 1/2003, se totiž odlišují od rozsahu šetření, jež mohou být vedena na vnitrostátní úrovni. Oba typy řízení totiž spočívají na rozdělení pravomocí mezi jednotlivými orgány na ochranu hospodářské soutěže. Pravidla týkající se ochrany důvěrnosti komunikace mezi advokáty a klienty se tedy mohou lišit v závislosti na tomto rozdělení pravomocí a předpisech, jimiž se řídí.

Právo Unie a vnitrostátní právo v oblasti hospodářské soutěže nahlížejí na restriktivní praktiky z různých pohledů. Zatímco unijní právo se na tyto praktiky vztahuje z důvodu překážek, které z nich mohou vyplývat pro obchod mezi členskými státy, vnitrostátní právní předpisy, vycházející z úvah, které jsou specifické pro každou vnitrostátní právní úpravu, nahlížejí na restriktivní praktiky pouze v tomto rámci.

Zásada právní jistoty tedy nevyžaduje, aby pro oba výše uvedené typy řízení byla použita totožná kritéria, pokud jde o důvěrnost komunikace mezi advokáty a klienty, a skutečnost, že v rámci šetření vedeného Komisí je ochrana komunikace omezena na korespondenci s externími advokáty, tudíž nijak neodporuje zásadě, jíž se dovolávají Akzo a Akcros.

Výtka vycházející ze zásady právní jistoty tudíž není opodstatněná a druhý důvod kasačního opravného prostředku musí být zamítnut v celém rozsahu.

3. Ke třetímu důvodu kasačního opravného prostředku

Akzo a Akcros tvrdí, že závěry Soudu ve svém celku opomíjejí zásadu vnitrostátní procesní autonomie a zásadu svěřených pravomocí. Akzo a Akcros upřesňují, že v nařízení č. 1/2003 je vyjádřena zásada vnitrostátní procesní autonomie v dané oblasti. Zákonodárce Unie podle navrhovatelek výslovně specifikoval, že i v případě šetření prováděných na žádost Komise za účelem zjištění protiprávního jednání odporujícího ustanovením článku 101 SFEU nebo článku 102 SFEU vykonávají úředníci vnitrostátního orgánu na ochranu hospodářské soutěže své pravomoci v souladu se svou vnitrostátní právní úpravou. Zákonodárce nepodal harmonizovanou definici zásady důvěrnosti komunikace mezi advokátem a klientem, což znamená, že členské státy mají nadále pravomoc určit tento specifický aspekt ochrany práva na obhajobu.

Komise tvrdí, že napadený rozsudek neobsahuje žádné porušení zásad uvedených ve třetím důvodu kasačního opravného prostředku. Zásada vnitrostátní procesní autonomie totiž upravuje situace, v nichž jsou soudy a správní orgány členských států povolány provádět právo Unie, ale nepoužije se, jestliže mají být určeny zákonné meze jednání samotných orgánů.

Závěry Soudního dvora

V souladu se zásadou vnitrostátní procesní autonomie přísluší při neexistenci právní úpravy Unie v dané oblasti vnitrostátnímu právnímu řádu každého členského státu, aby určil příslušné soudy a upravil procesní podmínky soudních řízení určených k zajištění ochrany práv, která jednotlivcům vyplývají z práva Unie.

V projednávané věci však má Soudní dvůr rozhodnout o legalitě rozhodnutí přijatého orgánem Unie na základě právní úpravy přijaté na úrovni Unie, která navíc neobsahuje žádný odkaz na vnitrostátní právo.

Pokud jde o zásadu svěřených pravomocí, je třeba zdůraznit, že procesní pravidla v oblasti hospodářské soutěže zakotvená v čl. 14 nařízení č. 17[7] a v nařízení č. 1/2003 patří mezi ustanovení nezbytná pro fungování vnitřního trhu, jejichž přijetí spadá do výlučné pravomoci Unie na základě SFEU.

V souladu s ustanoveními článku 103 SFEU přísluší Unii přijmout nařízení nebo směrnice potřebné k provedení zásad uvedených v článcích 101 SFEU a 102 SFEU, týkajících se pravidel hospodářské soutěže použitelných na podniky. Tato pravomoc má zejména zajistit dodržování zákazů uvedených v těchto článcích stanovením pokut a penále a vymezit úlohu Komise při provádění těchto ustanovení.

Jak uvedla generální advokátka, při šetření prováděném Komisí jakožto evropským orgánem na ochranu hospodářské soutěže je vnitrostátní právo rozhodné pouze potud, pokud jí orgány členských států poskytnou součinnost, zejména má-li být překonán odpor dotyčného podniku použitím donucovacích opatření, jak stanoví nařízení č. 17 a nařízení č. 1/2003. Naproti tomu pro účely určení, které písemnosti a dokumenty může Komise kontrolovat a pořizovat z nich kopie v rámci svých šetření v oblasti kartelových dohod, je výlučně použitelné právo Unie.

Zásada vnitrostátní procesní autonomie ani zásada svěřených pravomocí tudíž nemohou být uplatňovány proti pravomocím, jimiž disponuje Komise v dané oblasti.

V důsledku toho nelze přijmout ani třetí důvod kasačního opravného prostředku.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl, že se kasační opravný prostředek zamítá.

Prameny:
- Rozhodnutí soudu I. instance (Tribunálu) ve spojené věci T-125/03 a T-253/03
- Rozhodnutí Soudního dvora ve věci C-550/07 P

✤ Upravila: Mgr. LENKA VOJÍŘOVÁ, odbor mezinárodních vztahů ČAK

6 Nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, první nařízení, kterým se provádějí články [81] a [82] Smlouvy o Evropských společenstvích.

7 Článek 14 nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, první nařízení, kterým se provádějí články [81] a [82] Smlouvy stanoví:
„1. Při výkonu povinností uložených Komisi článkem [105 SFEU] a předpisy přijatými podle článku [103 SFEU] může Komise provést veškerá potřebná šetření podniků nebo sdružení podniků.
Za tím účelem jsou úředníci zmocnění Komisí oprávněni:
a) přezkoumat účetní knihy a jiné obchodní záznamy;
b) pořizovat kopie nebo výňatky z účetních knih a obchodních záznamů;
c) vyžadovat ústní vysvětlení na místě;
d) vstupovat do všech prostor, na pozemky a do dopravních prostředků patřících dotyčným podnikům.
2. Úředníci Komise zmocnění provést šetření vykonávají své pravomoci po předložení písemného oprávnění [...]
3. Podniky a sdružení podniků jsou povinny šetření nařízené rozhodnutím Komise strpět. Rozhodnutí přesně stanoví předmět a účel šetření, určí den jeho zahájení a uvede sankce [...] a právo nechat rozhodnutí přezkoumat Soudním dvorem. [...]

Vladimír Sládeček, Veronika Tomoszková a kol.:

Správní soudnictví v České republice a ve vybraných státech Evropy

Wolters Kluwer, Praha 2010,
260 stran, 350 Kč.

Na knižním trhu naší odborné právnické literatury se právě objevuje zajímavá a současně aktuální publikace k problematice správního soudnictví, na kterou stojí za to upozornit.

Jak její autoři sami (jedná se o celkem pětičlenný kolektiv) uvádí v předmluvě, vznikla v souvislosti s řešením výzkumného projektu „Modernizace postupů veřejné politiky a správy v České republice a zemích Evropské unie“ (projekt ČR Národní plán výzkumu II, č. 2D0615). Pokud jde o dovoditelný cíl, s jehož záměrem byla publikace zpracována, platí, že je především určena studentům pregraduálního právnického studia, zvláště pak na Právnické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci, kde byla zpracována. Autoři současně signalizují, že publikace, byť do omezené míry, navazuje na dvě dosavadní tuzemská zpracování problematiky správního soudnictví z posledního období (Pítrová, L., Pomahač, R.: Evropské správní soudnictví, C. H. Beck, Praha 1998, Mazanec, M.: Správní soudnictví, Linde, Praha 1996), od jejichž vydání již uplynula určitá doba. Publikace se, opět slovy jejích autorů, pokusila o koncizní zachycení aktuálního stavu správního soudnictví v České republice, Slovenské republice, Polsku, Rakousku, Německu a Francii.

Z jejího obsahu a zaměření je zřejmé, že představuje výsledek dlouhodobějšího pečlivého a systematického odborného úsilí autorů. Práce se přitom vztahuje ke společensky trvale aktuálnímu tématu, přičemž jeho aktuálnost v našich podmínkách v posledním období vlivem souhry řady okolností dosahuje významné úrovně.

Publikace zabývající se úvahami nad povahou, zaměřením a konkrétním právním řešením správního soudnictví je zpracována a předkládána v období, kdy se naše revitalizované, institucionálně pojaté správní soudnictví za dobu svého fungování od 1. 1. 2003 již do značné míry etablovalo, a lze posuzovat a hodnotit zkušenosti s tím spojené. Již proto je zřejmé, že prezentovanou publikaci lze vzhledem k jejímu zaměření a obsahu uvítat. Představovaná práce je nepochybně cenným příspěvkem nejen k prezentaci dané problematiky, ale současně také k hodnocení stávající právní úpravy na předmětném úseku, jakož i příspěvkem do spektra v úvahu přicházejících pohledů de lege ferenda.

Kromě předmluvy a doplňkových pasáží (seznam literatury, avizovaný rejstřík) je rozdělena celkem do sedmi kapitol, které jsou ještě dále vnitřně podrobněji členěny. Závěr, či závěrečnou poznámku publikace neobsahuje, ale je současně vybavena obsahovým citačním a poznámkovým aparátem.

Po obsahové stránce publikace věnuje, v návaznosti na podtržení jejího zaměření a obsahu v předmluvě, nejprve pozornost obecnějšímu pojmovému vymezení institutu správního soudnictví, ve druhé kapitole je pojednáno o správním soudnictví v České republice, a v následujících kapitolách třetí až sedmé, je (jak bylo již avizováno shora) postupně pojednáno o správním soudnictví ve Slovenské republice, v Polsku, Rakousku, Německu a ve Francii.

V první obsahové kapitole se autoři snaží pojmově přiblížit institut správního soudnictví zejména z pohledu české nauky, a to v historicky vývojovém kontextu, což dále doplňují stručnými poznámkami k náhledům zahraničním, kde převážně zmiňují některé současné pohledy (historicky vývojovou linii prezentuje prakticky toliko připomenutí názorů Merklových). V závěrečných poznámkách k této kapitole potom autoři provádí určité zpřehlednění hledisek, z jejichž úhlů lze správní soudnictví posuzovat, což potom v jistém smyslu předurčuje i strukturování pojednání o správním soudnictví v našem a dále v uváděných vybraných zemích. V těchto kapitolách (druhé až sedmé), jež jsou vnitřně obdobně strukturovány, přitom autoři kladou důraz na prameny právní úpravy, organizaci správního soudnictví, pravomoc a příslušnost správních soudů a průběh řízení. Mimoto tyto kapitoly obsahují úvodní poznámky (převážně s naznačením historického vývoje) a také závěrečné poznámky (představující jisté zobecňující či hodnotící pohledy, příp. náměty de lege ferenda). Z textu je přitom zřejmé, že autoři cíleně usilovali o podání dané problematiky takovým způsobem, který čtenářům sám nabízí rámcové srovnání režimů správního soudnictví v příslušných zemích.

Z celkového pohledu na prezentovanou publikaci jako celek lze, myslím, dovozovat, že se při zvoleném obsahovém zaměření vyznačuje jednak ucelenostní zpracování a současně i vysokou informační hodnotou. Přitom celkovým svým pojetím je přes svou převážně pozitivně právní orientaci a popisně prezentační či reprodukční přístup, podle mého názoru, nejen právně dogmatickou.

Z obsahu i způsobu zpracování lze dovodit, že její autoři ke zpracování tématu přistoupili nejen na základě solidních znalostí odborné stránky předmětné problematiky a orientace v příslušné právní úpravě, odborné literatuře, a ojediněle i vybrané judikatuře, ale i s citem pro aktuální aspekty problematiky.

Podle mého soudu publikace jako celek poskytuje odborně fundovaný pohled na předmětné téma. Obsaho-

vě považuji práci při zvoleném pojetí za vyváženou, logicky uspořádanou, s příslušnou věcnou návazností otázek zpracovávaného tématu, přičemž je třeba uvést, že je psána stylem, jenž čtenáře zaujme.

Zpracování publikace zcela zjevně naplnilo cíl, který si její autoři vytkli, a je tak plně způsobilá plnit nejen funkci studijního pramene v právnickém studiu, ale stejně tak bude přínosnou i pro ostatní příslušně zájmově orientované čtenáře z právní praxe. Proto ji lze plně doporučit k využití nejen pro studijní či vědecké účely, ale rovněž tak ji lze doporučit i pro praktické využití ve sféře rozhodovací činnosti, týkající se úkolů veřejné správy, včetně případů poskytování právní pomoci ve spojení s daným rozhodováním.

✤ prof. JUDr. PETR PRŮCHA, CSc.,
katedra správní vědy a správního práva
PF MU v Brně

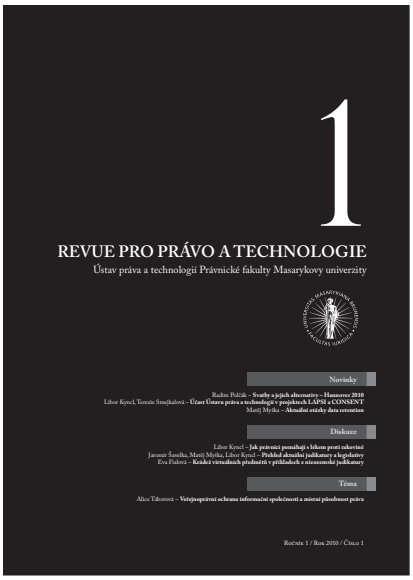

Nový časopis „Revue pro právo a technologie“

Dne 1. listopadu letošního roku vyšlo první číslo nového časopisu s názvem „Revue pro právo a technologie“. Jde o pozoruhodný vydavatelský počin nedávno[1] zřízeného Ústavu práva a technologií (ÚPT)[2] Právnické fakulty Masarykovy univerzity. Vydávání časopisu, který má vycházet dvakrát ročně, bylo svěřeno mladému týmu kolem Radima Polčáka, vedoucího výše uvedeného ústavu a šéfredaktora samotného časopisu, a Matěje Myšky, asistenta téhož ústavu a zástupce šéfredaktora, jakož i čtyřčlenné redakci časopisu. Revue pro právo a technologie má ambici být recenzovaným vědeckým časopisem, veškeré rukopisy tedy budou anonymně posuzovány nezávislými recenzenty, přičemž konečné rozhodnutí o publikaci bude kompetencí redakční rady.[3] Jak ostatně uvádí děkanka fakulty profesorka Naděžda Rozehnalová v úvodníku prvního čísla, je nutné se seznamovat s novými oblastmi vědění a bádání a aplikovat na ně možnosti, které právo má, jakož i hledat nová doktrinální či legislativní řešení.

Prvé číslo časopisu, které ve své před-produkční podobě bylo představeno již na konferenci České právo a informační technologie konané ve dnech 9. a 10. září tohoto roku v Hrotovicích nedaleko Třebíče,[4] obsahuje tři základní části, resp. rubriky, a to **Novinky**, **Diskuse** a **Téma**. V celkovém uspořádání obsahu a systematice časopisu je patrná snaha o maximální přehlednost, aktuálnost a především informovanost případného čtenáře o všech podstatných otázkách řešených témat.

Obsahově nejpestřejší je hned první část časopisu, která je označena rubrikou **Novinky**, obsahuje čtrnáct vysoce aktuálních článků z oblasti práva nových technologií, a to zejména z oblasti autorského, občanského, obchodního a práva informačních technologií. Tuto část otvírá příspěvek Radima Polčáka se záměrně zavádějícím[5] názvem „**Svatby a jejich alternativy – Hannover 2010**“, jehož předmětem není ani tak oblast práva rodinného, jak by se čtenáři na první pohled mohlo zdát, ale autorského, konkrétně pak problematika právní povahy takzvaného trojstupňového testu, a to v podobě, v jaké byla diskutována na dvoudenní hannoverské mezinárodní konferenci Commons, Users, Service Providers. Další příspěvky jsou pak věnovány především prezentaci samotného ústavu (zejména pak účasti na projektech LAPSI a CONSENT), aktuálním zprávám o realizovaných konferencích v Evropě (konference britské asociace BILETA nebo rakouská konference IT-Rechtstag), jakož i aktuální a diskutované problematice krize autorského práva a jeho perspektiv či nových impulzů pro právní informatiku. Z dalších článků v této části uvedených stojí za zmínku především článek M. Myšky s názvem „**Virtuální světy, virtuální vlastnictví**“, jehož předmětem není pouze aktuální problematika vlastnictví virtuálních předmětů, jako např. různých předmětů v prostředí počítačových her (mečů, nábytku apod.), ale také ještě aktuálnější problematika existence sekundárních trhů s těmito předměty souvisejícími. Stranou zájmu této části časopisu nezůstávají ani recenze k významným monografiím v oboru, jak je tomu v tomto případě u knihy špičkového britského právního informatika Richarda Susskinda s provokativním názvem „**The End of Lawyers**“, kde se její autor jemu vlastním způsobem zamýšlí nad tím, jak bouřlivý vývoj informačních technologií do budoucna ovlivní podobu právní praxe, přičemž dochází k zásadnímu závěru, že k výkonu celé řady činností, které jsou dnes doménou právníků, v budoucnu nebude třeba najímat osoby s právnickým vzděláním, když plně postačí méně vzdělaní odborníci schopni ovládat příslušné technologie. Netřeba dodávat, že Susskindova monografie „The End of Lawyers“ patří k bestselle-

1 Není jistě jen zajímavou náhodou, že tento ústav vznikl dnem 1. 1. 2010.

2 Ústav práva a technologií je organizátorem stálého mezinárodního sympozia Cyberspace a národní konference České právo a informační technologie, garantuje vydávání anglického vědeckého časopisu Masaryk University Journal of Law and Technology a účastní se řady mezinárodních odborných sdružení a grantových konsorcií. Od roku 2010 je Ústav práva a technologií kmenovým pracovištěm rozvojového projektu Operační program Vzdělání pro konkurenceschopnost č. CZ.1.07/2.2.00/07.0471. Rozšíření a inovace vysokoškolského vzdělávání v odvětví práva a technologií.

3 Bližší informace podá na požádání redakce na e-mailu: revue@law.muni.cz.

4 Případně vzhledem k technologickému zaměření časopisu ještě příznačněji nedaleko JE Dukovany.

5 Pointu samotného názvu článku neprozradím, nicméně jej tímto vřele doporučuji.

rům ve své oblasti a že si po zásluze zaslouží býti recenzována.

Samotná první část časopisu je však zakončena tématem velmi závažným a neméně aktuálním, a to rozsáhlým článkem z pera M. Myšky s názvem „**Aktuální otázky data retention**[6]“, kde jsou popisovány závěry workshopu pořádaného 26. května tohoto roku v prostorách Právnické fakulty Masarykovy univerzity. Důraz je kladen na zásadní otázku proporcionality zásahu do základního lidského práva na ochranu soukromí a telekomunikačního tajemství, analýzu předmětného návrhu[7] Ústavnímu soudu na zrušení české úpravy data retention a rozhodnutí německého Spolkového ústavního soudu o (proti)ústavnosti data retention. V rámci tohoto příspěvku jsou také vhodně nastíněny právní úpravy v jiných evropských zemích, zejména pak Rumunska, Bulharska, jakož i související postupy jejich soudů, včetně těch ústavních.[8]

Druhá část časopisu nese rubriku s názvem **Diskuse**, kde je nejprve zmíněn přehled aktuální legislativy (jako např. datové schránky, platební styk, základní registry, případně související problematika nového trestního zákoníku apod.), na který dále navazuje rozsáhlý přehled aktuální judikatury. Diskusní část časopisu je opět zakončena zajímavým tématem z pera E. Fialové s názvem „**Krádež virtuálních předmětů v příkladech nizozemské literatury**“, kde jsou podrobně analyzovány dva zlomové judikáty nizozemského odvolacího a nalézacího soudu (předmětem prvního je krádež amuletu v online hře RuneScape, předmětem druhého pak podobná krádež přístupových práv do virtuální komunity Habbo Hotel). Diskusní příspěvek tak obsahově navazuje na předchozí Myškův článek k této problematice.

Poslední část časopisu je příznačně označena rubrikou **Téma**, kde by pozornosti neměl ujít obsáhlý příspěvek A. Táborové s názvem „**Veřejnoprávní ochrana informační společnosti a místní působnost práva**“, který si klade za cíl popsat některé z problémů, které vznikají v souvislosti s právní ochranou před společensky nežádoucími aktivitami provozovanými v prostředí globalizované informační sítě. Autorka se zaměřila především na oblast trestního práva, kde se snaží diskutovat především otázku, do jaké míry představuje existence kyberprostoru pro veřejné právo kvalitativně nový jev a jak právo na tento jev reaguje.

Z výše uvedeného stručného nástinu prvního čísla je zřejmé, že jde o časopis vesměs zajímavý a v mnohém netradiční, a to nejenom svou formou, ale především svým obsahem. Dosavadní právnické časopisy, odborné monografie a ostatně i samotné právnické vzdělání jsou dosud převážně orientovány na obory kodifikovaných odvětví práva, které navíc bohužel jen kopírují katedrální strukturu výuky právnických fakult v ČR. Je zřejmé, že výše uvedený časopis jde zcela jiným směrem, a to cestou hledání řešení interdisciplinárních (nikoliv multidisciplinárních)[9] problémů ve vysoce praktických oblastech právní vědy i právní praxe. Úkolem nově založeného časopisu je tedy především přispět k překonání této průkopnické orientace, poskytnout prostor pro výměnu názorů a najít si své stabilní a jisté místo na českém trhu s právnickými periodiky.

Celkově vzato považuji časopis za přínosný, přehledný a v neposlední řadě i v mnohém ojedinělý na českém trhu, protože v obdobné šíři se nikdo o něco podobného zatím nepokusil. Časopis je navíc psán způsobem srozumitelným široké právní a odborné veřejnosti, přičemž je zřetelný mimořádný zájem o snahu informovat a posunout řadu aktuálních témat blíže jejich řešení. Autoři také v řadě případů volí stručné a poměrně výstižné konstatování, které podstatu věci obvykle objasňuje daleko lépe než komplikované a složité analýzy. Je tedy zřejmé, že tento časopis by se mohl stát významným pomocníkem nejenom pro právní teorii a právní vědu, ale také pro samotnou právní praxi.

Závěrem lze Ústavu práva a technologií blahopřát k prvnímu číslu nového časopisu a přát mu, aby v započatém díle (a to jistě nelehkém) zdárně, a pokud možno co nejdéle, pokračoval.[10]

✤ JUDr. JÁN MATEJKA, Ph.D.,
zástupce ředitele Ústavu státu a práva
AV ČR, v. v. i v Praze

6 Jak ostatně správně uvádí autor předmětného článku, český ekvivalent tohoto anglického výrazu by se hledal velmi těžko, ve smyslu ustanovení § 97 odst. 3 a násl. zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, v platném znění, jde o „povinnost osob zajišťujících veřejnou komunikační síť nebo poskytující veřejně dostupnou službu elektronických komunikací uchovávat provozní a lokalizační údaje, které jsou vytvářeny nebo zpracovávány při zajišťování jejích veřejných komunikačních sítí a při poskytovávání jejích veřejně dostupných služeb elektronických komunikací“.

7 Celý návrh je dispozici zde: http://www.concourt.cz/clanek/getfile?id=3121

8 Problematika data retention bude ostatně také tématem sekce Information security na mezinárodní konferenci Cyberspace, která se koná na půdě Právnické fakulty Masarykovy univerzity ve dnech 26.-28. 11. 2010 v Brně. Více informací na www.cyberspace.muni.cz.

9 K problematice interdisciplinarity více Banakar, R., Travers, M., (eds.): Theory and Method in Socio-Legal Research, Oxford: Hart Publishing, 2005.

10 Tento příspěvek byl zpracován na základě podpory Grantové agentury ČR projektu s identifikačním kódem GA407/09/1823 - Normativní regulace prostředí počítačových sítí se zřetelem k Internetu (2009-2011, GA0/GA).

Karel Čermák:

Proč je právo tlusté & další úvahy

Česká advokátní komora, Praha 2010, 128 stran.

Ke dvacátému výročí obnovení nezávislé advokacie vydala Česká advokátní komora další část vybraných

esejů[1] Karla Čermáka, tentokrát z let 2001-2010.

Autorovy sloupky v Bulletinu advokacie, které tvoří jádro obsahu knihy, jsou příslušníkům advokátního stavu i dalším čtenářům stavovského periodika důvěrně či alespoň povědomě známy. Namísto informativní recenze proto přichází v úvahu spíše úvahy o úvahách nebo úvahy nad úvahami.

Po celých dvacet let, kdy Karel Čermák pravidelně ve známou dobu a na známém místě komentuje dění kolem sebe, vnímám se zájmem souběžné plynoucí čtenářské reakce, které se nyní pokusím rozkastovat.

Setrvale negativní vztah mají k Čermákově tvorbě ti, kteří pociťují onu – řečeno elegantním obratem jednoho z mých dalších učitelů, které rád poslouchám, Aleše Skřivana – „zvláštní lítost", že by s tak lehkým perem, nadhledem a až ukrutně hlubokou erudicí totožné téma sami nikdy uchopit neuměli. Předpokládám, že z této skupiny zazní odsudek, že Karel Čermák vlastně pouze „recykloval starší texty"...

Skupina „potrefená husa" – a teď „na férovku" přiznám, že jsem v běhu času také občas nějaký ten zásah schytal – jistě v mezidobí od prvotisku v Bulletinu advokacie do vydání knihy vychladla, o věcech přemýšlela, dospěla do stadia přirozené lidské smířlivosti a pochopila, že Karel Čermák zůstává konzistentně Karlem Čermákem, a tudíž trefu vlastně již tenkrát mohla a měla čekat... Závistivcům lze pak vzkázat, že i v tom je přidaná hodnota knižního vydání.

Okruh halasných čtenářů s doteď přísně utajovaným krycím názvem „Čermákovy nové šaty" je v proměnách doby pozorovateli vynikajícím lakmusovým papírkem toho, quantos temporibus nubilis amicos numerabis...

Konečně i díky tomu všemu a také proto, že mezi čtenáři je i početná skupina „nezařazených" a že nepochybně přibudou i prvočtenáři, lze komorový či – možná i lépe v dvojsmyslu – komorní vydavatelský počin jen uvítat.[2]

Je svým způsobem škoda, že vydavatel zařadil hned na úvod knihy informaci o autorech. Čtenář, který by Karla Čermáka neznal, je tak ochuzen o hádanku, ke které generaci patří. Na jedné straně klasické vzdělání, na druhé exaktní mladistvý pohled na současnost.

Učedník Quintilianův?

Zajímavé je v této souvislosti hledat leitmotiv.

„Takže tedy tohle je ta informační společnost a já sobě i vám přeji, aby v tom letošním roce se vaše informační vstupy a výstupy týkaly spíše toho čtverce nad přeponou než všech těch blbostí, jež nás svádějí k prohřeškům proti slušnému vychování," čteme v chronologicky nejstarším textu *Čtverec nad přeponou* z prosince 2000.

Kniha by, jak vidno, mohla mít tolik názvů, kolik je názvů kapitol...

„Selhávání jiných normativních systémů spočívá v selhání jejich sankčního aparátu. Dovedeno ad absurdum, normativní systém české mluvnice není schopen zajistit přiměřené opovržení (se všemi dalšími společenskými důsledky) k osobě, která píše „výli vyli vjence u vyli a v dály vlcy vily", byť je to známý chyták. To by ještě nebylo to nejhorší. Negramot se v této souvislosti obrátí na své právníky, kteří ho ujistí, že až do důkazu opaku platí presumpce neviny a také ochrana negramotných menšin, takže si o potrestání koleduje každý, kdo by z písemného projevu vyvozoval jakékoliv závěry. I to by ještě šlo, ale právníci se ve vití a vytí rozhodnou udělat pořádek a nový zákon o vytí je (po řadě novel a oprav i a y) na světě, pochopitelně tak, že v dáli vyjí víly, kdežto vjence vijí vlci, což připadlo poslancům výhodné pro porcování medvjeda (od vjeti do medu)," zní citát z vlajkové eseje *Proč je právo tlusté.*

Zbývá jen povzdech.

Proč chybí v Čermákově medailonku na straně 6 údaj, že autor je především Fachanwalt für Lebensweisheit?

Karel Čermák po dvacet let soustavně předkládá řetězec důkazů o tom, že je evropským advokátem.

Evropským advokátem, jakého se náš hypertrofující, pozitivistickým legislativním inženýrstvím zdeformovaný zákon o advokacii naštěstí nepokusil definovat.

Vzorovým příkladem evropského advokáta – architekta mostů...

Všimněte si při četbě autorova bohatého českého jazyka.

Nestálo by za to učinit z esejů překladatelský oříšek a texty z obou sbírek potěšit také Čermákovy zahraniční přátele a souputníky?

Ukazuje se, že čtivem jsou úvodníky a sloupky trvanlivým, byť i čtenáři, který ony doby prožil, často v mysli vytane vzpomínka na prvotní impulzy k jejich napsání... Potud je kniha zákonitě ochuzena o kontext celého výtisku Bulletinu advokacie, pro nějž byl text originálně psán.

Publikace je zdařilá po stránce redakční[3] i grafické. Posun oproti Advokacii & úvahám souvisejícím jde i z prvého letmého pohledu znatelně k lepšímu.

V této souvislosti nelze pak než prozradit tajemství skryté v zavřené knize.

Ilustrace Lubomíra Lichého čtenář Bulletinu advokacie rovněž důvěrně zná. V knize nepůsobí osamoceně, naopak při listování si lze uvědomit, že tvoří na sebe navazující a samostatně životaschopné pásmo, provázané zároveň křížem s Čermákovými sloupky.

Nebo snad primárně Čermákovy sloupky tvoří na sebe navazující pásmo, jehož jednotlivé dílky jsou ad hoc doplňovány kresbou?

Stojí za to se dotázat, až půjdu s knihou v ruce požádat o autorské věnování...

✤ JUDr. PhDr. STANISLAV BALÍK,
soudce Ústavního soudu ČR

1 Srv. K. Čermák, Advokacie & úvahy související, Linde Praha, a. s. – Právnické nakladatelství Bohumily Hořínkové a Jana Tuláčka, Praha 2000.

2 Předmluvu napsal předseda ČAK Martin Vychopeň.

3 Skromně se do tiráže knihy nenechala uvést redaktorka Bulletinu advokacie Ivana Cihlářová.

Bulletin slovenskej advokácie přináší…

č. 9-10/2010

Marek Valachovič: Predkupné právo na obchodný podiel a dôsledky jeho porušenia, 2. časť

Autor se v článku zabývá problematikou předkupního práva zřízeného k obchodnímu podílu společníka obchodní společnosti, která je vzhledem k úplné absenci právní úpravy tohoto právního institutu v Obchodním zákoníku v mnohých směrech problematická a specifická. Předmětem článku jsou právní úvahy nad zvláštností předkupního práva zřízeného k obchodnímu podílu ve srovnání se všeobecnou právní úpravou tohoto práva, zakotvenou v příslušných ustanoveních Občanského zákoníku. V této souvislosti se autor v článku věnuje i teoretickým úvahám o povaze tohoto práva a z toho vyplývajících právních následků porušení předkupního práva společníků ve společnosti s ručením omezeným, a to i s ohledem na dostupnou judikaturu soudů v této oblasti. V závěru článku se autor zabývá zvláštním postavením předkupního práva společníků ve společnosti s ručením omezeným i vzhledem na dostupnou judikaturu soudů v této oblasti. V závěru článku se autor zabývá zvláštním postavením předkupního práva ve vztahu ke konkurznímu, exekučnímu a k dražebnímu řízení v případě, když předmětem zpeněžení v těchto řízeních je právě obchodní podíl společníka, na kterém vázne předkupní právo.

Eduard Korpáš: Niekoľko poznámok k Politike zhovievavosti

V předkládaném článku se věnujeme politice smířlivosti uplatňované v oblasti práva na ochranu hospodářské soutěže, kterou dnes úspěšně aplikují orgány chránící hospodářskou soutěž na unijní, ale i vnitrostátní úrovni členských států. Její používání není výlučně věcí evropských zemí, má celosvětový rozměr, přičemž se v praxi protimonopolních orgánů členských států, jakož i v činnosti Evropské komise vžila pod názvem Leniency policy či program shovívavosti. Původní unijní úprava je z roku 1996 a od tohoto období prošla některými změnami. Slovenská úprava nabyla účinnosti 1. května 2001 jako výsledek procesu aproximace a obdobně byla podrobena novelizaci. S cílem reagovat na tyto změny proto v článku blíže poukazujeme na povahu a podstatu tohoto právního institutu, věnujeme se jeho aktuálně platné i předešlé právní úpravě jak na unijní úrovni, tak i v slovenském právním řádu. Definujeme množinu aplikujících orgánů a poukazujeme na otázky, které v souvislosti s jeho aplikací mohou nastat.

Martin Friedrich: Premlčanie judikovaných pohľadávok z obchodno-záväzkových vzťahov

Cílem článku je poukázat na problematiku promlčení judikovaných pohledávek z obchodnězávazkových vztahů ve světle judikatury Nejvyššího soudu České republiky a Nejvyššího soudu Slovenské republiky, jakož i s přihlédnutím k názorům odborníků z oblasti obchodního práva. Obsahem článku je i návrh řešení otázky promlčení prostřednictvím argumentum analogia legis za stavu, kdy v úpravě obchodního zákoníku absentuje jakákoli úprava promlčení judikovaných pohledávek z obchodnězávazkových vztahů.

Andrea Erdösová: Právny zrod Charty základných práv EÚ – pred a po

Příspěvek pojednává o vztahu komplementárnosti a konkurence Soudního dvora a Evropského soudu pro lidská práva, o vztahu Charty základních práv Evropské unie a Evropské úmluvy na ochranu lidských práv a základních svobod, jakož i o souvisejícím standardu a procesních mechanismech ochrany lidských práv a základních svobod. Analyzuje taktéž změny, které přináší Lisabonská smlouva a přistoupení Evropské unie k Evropské úmluvě na ochranu lidských práv a základních svobod.

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

PRONAJME

dvě volné, světlé, neprůchozí kanceláře, každá 24 m², v I. patře komplexu o celkové velikosti 135 m² v Nuslích, 100 m od stanice tramvaje Horky.

K dispozici vybavená kuchyň a soc. zázemí, bezpečnostní dveře, na podlahách parkety, vše krátce po rekonstrukci.

Informace na tel. +420 721 221 120

Právní služby v Německu

Česky hovořící německý advokát nabízí právní poradenství a pomoc v oblasti německého a mezinárodního práva soukromého včetně zastoupení před německými soudy.

Rechtsanwalt Christian Bibelriether

Luragogasse 5
94032 Passau/SRN

tel.: 0049 851 33403
fax: 0049 851 9666990

Politických vězňů 98
280 00 Kolín 3

tel.: 910 259 869
fax: 315 550 115

www.advokanc.de
advokat@advokanc.de

z advokacie

SLOUPEK KARLA ČERMÁKA 66

Z ČESKÉ ADVOKACIE

Z kárné praxe 67
Z jednání představenstva ČAK 69
Tradiční turnaj v kopané o putovní pohár ČAK
aneb „smůla se lepila na paty“ 70
Advokátní fotbalový zápas ČR – Polsko 2:1 71

Z EVROPY

Česko-německé advokátní fórum, tentokrát v Lipsku 72

Imperiální královna v krámu s uzenkami

Nedávno jsem se dočetl, že „ekonomie je imperiální královnou společenských věd, protože dokáže definovat principy tvorby bohatství a civilizačního pokroku a aplikovat je“. Nejprve jsem si pomyslel, blbe, chceš snad mluvit o filozofii, matematice nebo teologii, ale pak jsem si všiml, že autorem je jakýsi mladík z VŠE, a začal jsem mu trochu závidět jeho nadšení a obdiv k jeho oboru, a snad i tu naivitu, která vidí civilizační pokrok jako tvorbu bohatství. Doufejme, že se chlapec postupně dostane i k poznatkům z jiných oborů a zjistí, že lidstvo podalo největší civilizační výkony dávno předtím, než Adam Smith krvesmilně zplodil imperiální královnu s morálkou. Pak třeba i pochopí, že předmětem ekonomie není definovat principy tvorby bohatství vůbec, a zvláště ne principy tvorby bohatství nositelů diplomů z různých ekonomických škol, školek a školiček.

Na sklonku léta proběhla na stránkách Lidových novin polemika mezi právními filozofy Pavlem Holländerem a Jiřím Přibáněm. Šlo o pozitivistický a nepozitivistický přístup k právu, o člověka jako jednorozměrnou nebo vícerozměrnou bytost, o empirii, rozum a transcendenci v právu, o svobodu člověka a o svobodnou vůli člověka, o autonomní a heteronomní normativitu, ba i o ten proslulý Rawlsův závoj nevědomosti, o němž jsme se už kdysi okrajově taky bavili. Není úkolem sloupkaře diskusi reprodukovat nebo k ní zaujímat stanoviska. Je však jeho úkolem oběma pánům profesorům poděkovat za to, že konečně i širší neprávnická intelektuální veřejnost mohla zjistit, co je to právnické myšlení a právní argumentace. Lidovým novinám se zase patří pogratulovat k odvaze publikovat o právu jednou i něco jiného než kazuistický žvást. Chápu, že tak odborná polemika nemůže v celostátním deníku pokračovat věčně. V odborném časopise by to však byla pro vážného zájemce o právo radost čestný a poučný duel i dále sledovat.

Čtenář sloupku se asi zeptá, co má Holländer a Přibáň společného s imperiální královnou. Oni nic, ale jejich čtenáři a hlavně nečtenáři ano. Je zde nějakých deset dvanáct tisíc advokátů a koncipientů. Kolik jich pravidelně čte noviny, kolik z toho Lidové noviny, kolik jich četlo Holländera a Přibáně? Dvě procenta? Nejsem moc optimistický? A proč by to četli? Právo je přece taky imperiální královnou, protože definuje princip tvorby bohatství advokátů, a ten princip je nějaký jednoduchý fígl, jako třeba lichvářský spotřebitelský úvěr a k tomu soukromý rozhodčí soud. To přece musí být někde na internetu, když žijeme v informační společnosti! Jak pravil vrchní internetový evangelista Vinton Cerf: zpřístupnili jsme informace, zmírnili bariéry pro tvůrčí sebevyjádření a snížili jsme náklady na komunikaci. Bravo! Cerf je skutečně jako sv. Jan Evangelista. Ten měl ve vyhnanství na ostrově Patmos v jeskyni Apokalypse taky zjevení, které pak přešlo do Nového zákona.

Tam skutečně byly už dávno zpřístupněny naprosto nesrozumitelné a empiricky ani rozumově neověřitelné informace, tvůrčí sebevyjádření Evangelisty bylo absolutně bez jakýchkoliv bariér a náklady na komunikování obsahu veřejnosti byly prakticky nulové (opisovalo se to brkem v poustevnách a pak klášteřích). Aspoň to ale bylo zdravě transcendentní, takže bylo o čem přemýšlet, např. o významu oněch 12 tisíc označených z každého ze 12 izraelských kmenů pro spravedlnost lidskou. To na rozdíl od hloupého jednorozměrného internetu, kde vám nanejvýš vrtá hlavou, jak se píše zavináč (logicky, že Alt 64).

Teď jsem se do té imperiální krávoviny nějak zamotal, jako do závoje nevědomosti, ale jde zkrátka o to, že advokáti nechtějí nic číst a nic vědět, co nic nevynese, a jenom by jim to v hlavě zabíralo místo na důležitý poznatek Alt 64. Advokátovi, stejně jako uzenáři, je dnes celkem jedno, že na českém trůnu postupně seděli Přemyslovci, Lucemburkové, Jagellonci a Habsburkové, ba lhostejný jim je i český trůn an sich, protože je to beztak něco jako stát, což je ten lump, co od nich vybírá daně a ještě by jim chtěl kontrolovat kvalitu uzenek a chování v jejich vlastním krámě. Uzenář je podle hypotézy imperiální královny tím civilizovanější, čím víc má naditější měšec. Ten, kdo naditý měšec nemá nebo s ním okatě nemlátí o stůl, je necivilizovaný divoch a k tomu ještě nejspíš i pošuk, jako náš farář nebo profesor klasických jazyků na UK.

Uzenáři byli, jsou a budou. S jejich jitrnicemi a definicemi principů tvorby bohatství a civilizačního pokroku nikdo nic nenadělá. Advokáti by ovšem za reformu stáli. Formatio je tvarování, ve vztahu k člověku výchova. Reformatio je přetváření. Přetváření člověka je převýchova, možná i dodatečné doplnění výchovy. Reforma není nahrazení pitomého zákona ještě pitomějším. Je to vnitřní proces dozrávání k poznatku, že k právu patří víc trůn a Jagellonci a tisíc dalších zdánlivě zbytečných věcí než návrh na vklad do katastru nemovitostí. To je jen ta jitrnice, na kterou stačí výuční list.

Mezi advokátem a uzenářem je zkrátka větší rozdíl než mezi návrhem na vklad a jitrnicí. Děti i dospělí, hledejte rozdíly! Sám nevím, kolik jich je, ale je jich hodně. Trochu napovím. Ve velikosti měšce ten rozdíl není.

Říjen 2010

KAREL ČERMÁK

Z kárné praxe

Jde o závažná porušení povinností advokáta, jestliže advokátního koncipienta, který u něho vykonává právní praxi, nevede řádně k osvojování si norem upravujících povolání advokáta a nedohlíží nad jeho činností v pobočce v jiném městě a v rámci toho připustí, aby tento advokátní koncipient odmítl po ukončení poskytování právních služeb vrátit klientovi písemnosti do doby, než klient zaplatí údajný nedoplatek na odměně za poskytnuté právní služby.

Jde o závažné porušení povinnosti advokáta, jestliže po převzetí záloh a po ukončení poskytování právních služeb dohodou (obojí v tomto případě prostřednictvím advokátního koncipienta) nevyhoví bez odkladu žádosti klienta o vyúčtování záloh.

Rozhodnutí kárného senátu kárné komise ČAK ze dne 5. 2. 2010, K 14/2009

Kárně obviněný JUDr. F. V., CSc., advokát, se dopustil kárného provinění

tím, že

1. poté, co na základě smlouvy o poskytování právních služeb, kterou uzavřel s A. A. prostřednictvím svého advokátního koncipienta JUDr. A. P. dne 30. 4. 2007, převzal od A. A. zálohy na odměnu za poskytnuté právní služby v celkové výši 15 500 Kč, a poté, co s A. A. dne 6. 3. 2008 uzavřel opět prostřednictvím svého advokátního koncipienta dohodu o ukončení poskytování právních služeb a A. A. požádala o vyúčtování složených záloh, této žádosti A. A. nejméně do 13. 8. 2008 nevyhověl,

2. jako advokát, u něhož ode dne 9. 1. 2007 vykonával právní praxi advokátní koncipient JUDr. A. P., řádně nevedl JUDr. A. P. k osvojování si norem upravujících povolání advokáta a nedohlížel nad jeho činností, když připustil, aby JUDr. A. P. v pobočce jeho advokátní kanceláře v jiném městě, poté, co prostřednictvím advokátního koncipienta uzavřel dne 6. 3. 2008 s A. A. dohodu o ukončení poskytování právních služeb a A. A. dne 7. 3. 2008 požádala advokátního koncipienta o vrácení zapůjčených písemností vztahujících se k její věci, požadované písemnosti jí prostřednictvím advokátního koncipienta odmítl vydat do doby, nežli mu A. A. zaplatí částku 5000 Kč na úhradu údajného nedoplatku na odměně za poskytnuté právní služby, přičemž A. A. doklady advokátní koncipient nevydal ani poté, co projevila ochotu na místě ihned zaplatit částku 3000 Kč s tím, že více peněz u sebe nemá, avšak zbývajících 2000 Kč zaplatí následujícího dne,

tedy

ad 1.

- nechránil a neprosazoval práva a oprávněné zájmy klienta a neřídil se jeho pokyny,
- při výkonu advokacie nejednal čestně a svědomitě,
- při výkonu advokacie nepostupoval tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu, když za tím účelem nedodržoval pravidla profesionální etiky ukládající mu povinnost všeobecně poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu a povinnost o svých výkonech pro klienta vést přiměřené záznamy, jejichž obsah na požádání klientovi poskytne s úplným vysvětlením,

ad 2.

- nechránil a neprosazoval práva a oprávněné zájmy klienta a neřídil se jeho pokyny,
- při výkonu advokacie nejednal čestně a svědomitě,
- při výkonu advokacie nepostupoval tak, aby nesnižoval důstojnost advokátního stavu, když za tím účelem nedodržoval pravidla profesionální etiky ukládající mu povinnost všeobecně poctivým, čestným a slušným chováním přispívat k důstojnosti a vážnosti advokátního stavu a povinnost klientovi na jeho žádost vydat bez zbytečného odkladu pro věc významné písemnosti, které mu klient svěřil nebo které z projednávání věci vznikly, když splnění této povinnosti nesmí být podmiňováno zaplacením požadované odměny nebo výloh,
- nevedl advokátního koncipienta, který u něho vykonával právní praxi, k tomu, aby pod jeho vedením a dohledem získal znalosti a osvojil si zkušenosti potřebné k výkonu advokacie,
- porušil povinnost odpovědnosti za výchovu advokátního koncipienta, s nímž je v pracovním poměru,
- v průběhu právní praxe advokátního koncipienta neplnil vůči němu povinnosti vyplývající pro něho z právních předpisů, z usnesení představenstva ČAK č. 1/1998 Věstníku v platném znění jakož i z ostatních stavovských předpisů,

čímž

ad 1.

porušil ust. § 16 odst. 1, 2 a § 17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1 a čl. 10 odst. 4 Pravidel profesionální etiky,

ad 2.

porušil ust. § 16 odst. 1, 2, § 17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1 a čl. 9 odst. 4 Pravidel profesionální etiky a ust. § 38 odst. 1 zákona o advokacii a čl. 1 odst. 2 a čl. 3 usnesení představenstva ČAK č. 1/1998 Věstníku v platném znění.

Za to se mu ve smyslu § 32 odst. 3 písm. c) zákona č. 85/96 Sb., o advokacii, v platném znění, ukládá kárné opatření

pokuta ve výši 20 000 Kč.

Kárně obviněný je povinen zaplatit České advokátní komoře náhradu nákladů kárného řízení ve výši 3000 Kč.

Pokuta i náhrada nákladů kárného řízení je splatná do 15 dnů od právní moci rozhodnutí na účet ČAK.

Z odůvodnění:

Kárný žalobce podal na kárně obviněného JUDr. F. V., CSc., kárnou žalobu vedenou pod č. j. K 14/2009 pro skutek, uvedený ve výroku tohoto rozhodnutí, který hodnotí jako závažné porušení povinnosti advokáta.

K projednání kárné žaloby bylo nařízeno ústní jednání na den 22. 5. 2009 a 5. 2. 2010, ke kterým se kárně obviněný řádně a včas dostavil.

Kárně obviněný JUDr. F. V., CSc., podal ke kárné žalobě písemné vyjádření ze dne 27. 3. 2009, doručené ČAK dne 30. 3. 2009 spolu s prohlášeními sekretářky K. S. ze dne 24. 3. 2009 a jednatele společnosti D. ze dne 24. 3. 2009 a dále fakturou výdajů a odměny advokátní kanceláře ze dne 2. 12. 2008 a kopiemi stvrzenek advokátní kanceláře o přijetí částek od paní A. A. za poskytnutou právní službu. V tomto svém písemném vyjádření kárně obviněný namítá rozpory v tvrzení stěžovatelky A. A. o výši poskytnuté zálohy s tím, že stěžovatelka A. A. na každou svou platbu advokátní kanceláři dostala stvrzenku, odkazuje na své písemné vyjádření ke stížnosti ze dne 5. 9. 2008 a odmítá, že by ze strany advokátního koncipienta, tedy advokátní kanceláře, došlo k porušení pravidel profesionální etiky při výkonu advokacie. Současně se vyjadřuje ke svým osobním a majetkovým poměrům. Při jednání kárného senátu kárně obviněný plně odkázal na své písemné vyjádření ke stížnosti a ke kárné žalobě, které jsou součástí kárného spisu.

Kárný senát provedl důkazy listinami navrženými kárným žalobcem a důkazy navrženými kárně obviněným.

V průběhu jednání kárného senátu vyšly najevo některé skutečnosti a rozpory, které kárně obviněný nedokázal vysvětlit.

Kárně obviněný JUDr. F. V., CSc., nejdříve uvádí, že odměna za právní zastoupení byla dohodnuta podle advokátního tarifu, když jako položku účtování byla použita tarifní mimosmluvní odměna, tedy odměna za každý úkon právní služby. Předložené listinné důkazy, a to faktura ze dne 2. 12. 2008 a stvrzenky tomuto neodpovídají a tvrzené skutečnosti neprokazují. Předmětná faktura neobsahuje číslo faktury, datum uskutečnění zdanitelného plnění, jednotlivé úkony právní služby, jako je převzetí a příprava zastoupení obsahuje částky za úkony v jednotlivých položkách v různé výši, je tu rozpor v uváděných dnech poskytnutí právní služby, když soudní jednání se konalo dne 6. 3. 2008 a na faktuře je uvedeno 7. 3. 2008, režijní paušál není účtován a na faktuře není uvedena částka představující výši poskytnuté zálohy. Kárně obviněný tyto skutečnosti a rozpory nedokázal hodnověrně vysvětlit a zdůvodnit, s odkazem na to, že fakturu vystavovala sekretářka.

Okolnosti, proč byla faktura výdajů a odměny advokátní kanceláře vystavena až dne 2. 12. 2008, když kárně obviněný JUDr. F. V., CSc., tvrdil, že tuto fakturu, z pohledu, zda její výše odpovídá advokátnímu tarifu, po projednání s koncipientem schválil v březnu 2008, nedokázal kárně obviněný vysvětlit.

Dále bylo prokázáno, že advokátní koncipient kárně obviněného JUDr. A. P. o uzavření smlouvy o poskytování právních služeb se stěžovatelkou A. A. informoval kárně obviněného JUDr. F. V., CSc., až po jejím ukončení, tedy ex post.

Dále bylo prokázáno, že o vrácení – předání materiálů (spisu), které byly poskytnuty kárně obviněnému k poskytnutí právních služeb, nebyl pořízen žádný záznam, zápis ani protokol.

V průběhu jednání byla vyslechnuta stěžovatelka A. A., která ve své podstatě setrvala na skutečnostech uvedených ve své podané stížnosti.

K objasnění okolností provázejících ukončení poskytování právních služeb kárně obviněným byl vyslechnut svědek B. B., který svou výpovědí potvrdil skutečnosti tvrzené stěžovatelkou, zejména to, že advokátní koncipient JUDr. A. P. sdělil dne 7. 3. 2008 stěžovatelce A. A., že vydá spis až po té, co ona zaplatí 5000 Kč za právní služby.

K jednání kárného senátu se nedostavila řádně obeslaná svědkyně C. C., když provedení tohoto důkazu navrhoval kárně obviněný. Svědkyně, sekretářka C. C., se na jednání omluvila.

O hluboké neznalosti právních předpisů upravujících výkon advokacie kárně obviněným svědčí ta skutečnost, kdy na svou obhajobu uvádí, že jednání advokátního koncipienta se stěžovatelkou A. A. se účastnil jednatel společnosti D., který se běžně zdržuje v prostorách advokátní kanceláře, a na důkaz toho kárně obviněný připojuje prohlášení tohoto jednatele společnosti ze dne 24. 3. 2009, když tato okolnost nebyla při rozhodování kárného senátu brána v úvahu, neboť tato okolnost nebyla předmětem kárné žaloby.

Po provedeném dokazování dospěl kárný senát k závěru, že kárná žaloba je důvodná. Tvrzení stěžovatelky A. A. kárně obviněným nebylo žádnými důkazy v průběhu projednávání kárné žaloby vyvráceno. Navíc je také možno usuzovat na to, že některé důkazy – faktura, prohlášení jednatele společnosti (který v něm hovoří o naší kanceláři, stejně jako sekretářka v prohlášení svém) byly vytvořeny účelově tak, aby zastřely skutečný stav věci. Z obsahu předmětné faktury je evidentní, že se nejedná o součet odměn za jednotlivé úkony právní služby, nýbrž zpětné dopočtení a rozdělení částky 13 500 Kč. Cena jednotlivých úkonů neodpovídá advokátnímu tarifu, přestože kárně obviněný setrval na svém tvrzení, že odměna byla stanovena jako mimosmluvní podle advokátního tarifu.

Z jednání kárného senátu dále vyplynulo, že v daném případě advokátní koncipient v zásadě vedl samostatnou advokátní praxi, že mu bylo umožněno samostatně uzavírat i ukončovat smlouvy o právních službách tak, jako tomu bylo v tomto konkrétním případě. Bylo tedy prokázáno, že kárně obviněný JUDr. F. V., CSc., skutečně řádně

nevedl svého advokátního koncipienta JUDr. A. P. k osvojování si norem upravujících povolání advokáta a nedohlížel nad jeho činností přesto, že je to jeho povinností.

Z výše uvedených důvodů jednání kárně obviněného kvalifikuje kárný senát jako závažné porušení povinností kárně obviněného advokáta stanovené mu ustanovením § 16 odst. 1, 2, § 17 zákona o advokacii ve spojení s čl. 4 odst. 1 a čl. 9 odst. 4 Pravidel profesionální etiky a ust. § 38 odst. 1 zákona o advokacii a čl. 1 odst. 2 a čl. 3 usnesení představenstva ČAK č. 1/1998 Věstníku v platném znění.

Při rozhodování o uložení kárného opatření přihlížel kárný senát podle ust. § 24 odst. 2 vyhl. č. 244/1996 Sb., advokátního kárného řádu, zejména k povaze skutku a jeho následkům, k okolnostem, za nichž byl spáchán, k osobě kárně obviněného a míře zavinění, jakož i k jeho osobním poměrům. Vzal přitom v úvahu, že kárně obviněný se dopustil sice svého prvého kárného provinění, nemohl však přehlédnout, že se jednalo o závažné porušení povinnosti advokáta, které mělo za následek snížení důstojnosti advokátního stavu.

Kárný senát proto dospěl k závěru, že k nápravě kárně obviněného s ohledem na závažnost deliktu, kdy nedbalostí kárně obviněného advokáta byly klientovi činěny obstrukce při vrácení spisu a vyúčtování poskytnuté právní služby, je nutno uložit finanční postih, tedy pokutu, jejíž výše byla stanovena částkou 20 000 Kč, když tato částka odpovídá i osobním poměrům kárně obviněného, jež mu umožňují tuto částku zaplatit.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 33a odst. 2 zákona o advokacii, přičemž výše těchto nákladů je dána čl. 1 usnesení představenstva ČAK č. 2/1999 Věstníku ČAK.

✤ Připravil JUDr. JAN SYKA, vedoucí oddělení pro věci kárné ČAK.

Z jednání představenstva ČAK

Představenstvo ČAK se ve dnech **11. – 12. října 2010** sešlo na své **11. schůzi** v tomto volebním období v sídle ČAK, Kaňkově paláci v Praze. Jako pravidelně projednali členové představenstva nejprve pozastavení výkonu advokacie některým kolegům-advokátům či vyškrtnutí ze seznamu advokátů.

Místopředseda ČAK pro legislativu JUDr. Aleš Pejchal informoval o názoru Studijního a legislativního kolegia ČAK, které doporučilo představenstvu ČAK nerozšiřovat počet sekcí a řešit případné oborové specializace zřízením 3-5členných předsednictev sekcí a podsekcemi, v jejichž čele bude stát příslušně odborně vybavený člen předsednictva sekce. Podsekce by mohly být případně zřizovány i ad hoc k aktuálně řešeným problémům. Představenstvo ČAK s doporučením souhlasilo.

Představenstvo ČAK se rozhodlo svolat **mimořádné výjezdní zasedání** členů, náhradníků, tajemníka ČAK a předsedů kontrolní rady, kárné komise a odvolací kárné komise. Na návrh člena představenstva ČAK JUDr. Michala Žižlavského představenstvo vypracuje své aktuální priority pro prosazování zájmů advokacie v nejbližším období. Tyto priority by měly představovat strategické vodítko pro jednání orgánů ČAK s jinými, zejména státními orgány a vodítko pro vyjednávání v legislativním procesu.

Představenstvo ČAK jednomyslně přijalo usnesení, v němž pověřilo předsedu ČAK rozhodovat o poskytnutí půjčky z fondu advokátních koncipientů a též příspěvku koncipientům, pokud výše nepřesáhne 20 tisíc Kč.

Předseda ČAK JUDr. Martin Vychopeň stručně informoval, že **byly dokončeny práce na opravě Kaňkova paláce** tak, že je možno zahájit přípravu druhé části těchto prací, které se týkají recepce a průchodu. Připomněl, že při tvorbě rozpočtu na rok 2011 musí být pamatováno právě na

náklady této části oprav, které se odhadují na 3-5 mil. Kč a na to, že v letních měsících příštího roku bude zapotřebí provést nákladnou opravu domu ve vnitřním traktu, kde se první odhady nákladů pohybují mezi 15 až 20 mil. Kč.

Předseda ČAK a celé představenstvo vyslovilo poděkování JUDr. Vladimíru Papežovi, letitému členu představenstev ČAK, za dvacetiletou činnost pro českou advokacii a byl mu předán malý věcný dar.

Představenstvo ČAK dále odsouhlasilo jednomyslně návrh dohody o skončení nájmu nebytových prostor vinárny Gratia a movitých věcí tam umístěných. Stávající nájemkyně v srpnu tohoto roku přerušila provoz z důvodu dovolené a v září již provoz neobnovila z důvodu ztrát a změny svých podnikatelských a osobních aktivit. Předseda ČAK informoval o dvou možných zájemcích s tím, že ani jeden ze zájemců se zatím závazně nevyjádřil, neboť se čeká na ukončení dosavadního nájmu.

Podrobný zápis z 11. schůze představenstva ČAK (stejně jako všechny ostatní) jsou všem advokátům a advokátním koncipientům k dispozici na www.cak.cz/rubrika Orgány Komory/Představenstvo/Zápis z jednání.

✤ icha

Tradiční turnaj v kopané o putovní pohár ČAK aneb „smůla se lepila na paty“

V neděli 5. 9. 2010 se konal již **5. ročník turnaje v kopané**, jehož vítěznému mužstvu je vždy dopřáno okusit lahodného šampaňského až „do dna“ putovního poháru České advokátní komory.

Již tradičně se klání konalo **v Březolupech na Zlínsku**, kde organizátoři využili již léty prověřeného zázemí tamějšího sportovního oddílu kopané a také servisu poskytovaného zdejšími provozovateli Motorestu KOLIBA stran kulinářského umění. Utkání se konalo pod záštitou regionu Střední Morava a lví podíl na organizaci má JUDr. Aloisie Jurkovičová. Za nezištnou pomoc při zajišťování organizace je nutno poděkovat i zástupcům z řad Policie ČR.

Svoji účast potvrdila čtyři mužstva a neodradilo je ani rozčarování z výkonů, které předvádí naše současná fotbalová reprezentace, ani obavy z nestálého počasí. Jako první se do zeleného pažitu zabořily kopačky advokátů, aby si rozcvičili a rozehřáli chladem ztuhlé svalstvo. Postupně se k nim přidali i ostatní soupeři a nakonec se na zeleném trávníku představili zarputilí sportovní rivalové v plném počtu a v následující sestavě:

1. Advokáti
2. Soudci OS ve Zlíně a zlínské pobočky KS v Brně
3. Policie ČR (oddělení hlídkové služby – OHS)
4. Policie ČR (služba kriminální policie a vyšetřování – SKPV)

Přes loňský závazek vrátit putovní pohár opět na čestné místo advokátních kanceláří hrajících a pořádajících advokátů bylo již z pohledu na první utkání mezi mužstvy policie jasné, že splnit toto předsevzetí nebude nijak snadné. Fyzická kondice „mužů zákona“ byla na vynikající úrovni a sehranost obou týmů byla skvělá. Nakonec **zvítězilo mužstvo hlídkové služby policie** a potvrdilo svoji fyzickou převahu nad svými kolegy z „kanceláří“.

Další duel byl již v režii soudců a advokátů. Chladné počasí nutilo obě mužstva k vysokému nasazení, neboť povolenou dávku dopingu v podobě moravského penicilínu nebylo možné překročit. Právě zde se potvrdilo, že teze „těžko na cvičišti, lehko na bojišti“, neplatí jen v zákopech na bitevním poli, ale i na trávníku. Zatímco tým soudců nenechává nic náhodě a více či méně pravidelně se zoceluje v malé kopané, mužstvo advokátů si v tomto směru muselo posypat hlavu popelem. Na trávníku neplatily juristické argumenty a právní kličky, ale jen a pouze góly, přesné přihrávky a kličky umně vykroužené nohama hráčů. Výsledek i přes usilovné nasazení advokátů skončil jejich porážkou.

S totálním vypětím všech sil a minimálním počtem hráčů pro střídání ve hře pak advokáti nastoupili do zápasu s mužstvem OHS. Ani posila v závěru utkání, která dorazila v podobě tří sehraných kolegů, právě se vracejících ze vzájemného fotbalového zápasu advokátů z regionu polských Katovic, již nepomohla zvrátit výsledek zápasu v jejich prospěch. Mužstvo OHS tak začalo stvrzovat svoji pověst „štiky“ turnaje.

Závěrečný zápas advokátů s hráči SKPV nesl již stopy fyzické únavy. Ač duchem nezlomení, již jen stěží stačili advokáti dobíhat dlouhé přihrávky sehraného týmu protivníka, který stále rychlými úniky vnikal přes nekoordi-

Advokáti si sáhli až na dno svých sil.

novanou obranu před branku našich borců. Ani výměna brankáře již nemohla odvrátit blížící se porážku. Ta přišla v závěru celého turnaje a přinesla mužstvu advokátů zklamání z promarněných šancí a taky z té trochy chybějícího fotbalového „štěstíčka“. **Přesto je výkon mužstva výzvou k napravení jeho pošramocené reputace v dalším plánovaném turnaji v roce 2011, kam tímto všechny pracovníky v advokacii a další příznivce kopané srdečně zveme!**

A komu bylo tedy „souzeno“ dopít svůj putovní pohár až do dna? Byla to již zmíněná „štika turnaje“ – mužstvo Policie ČR – oddělení hlídkové služby.

Celkové pořadí mužstev v letošním turnaji:

1. Policie ČR (oddělení hlídkové služby)
2. Policie ČR (služba kriminální policie a vyšetřování)
3. Soudci
4. Advokáti

Turnaj byl tradičně zakončen společenskou částí v prostorách Motorestu KOLIBA v Březolupech. Rivalita zůstala na trávníku a příjemně strávené odpoledne se neslo v duchu odborných diskusí společných lidem, jejichž chlebem je právo a jeho aplikace. Dlužno poznamenat, že velmi otevřená a korektní výměna názorů byla také inspirována současnou politickou turbulencí při hledání úspor státu v oblasti bezpečnosti a justice. Nechyběly ovšem ani debaty o problémech čistě lidských, které má každý člověk, ať už je náplní jeho povolání stíhat, soudit nebo obhajovat.

Se závazkem získat pohár jdeme do turnaje v roce 2011!

Mgr. Ing. ROBERT DOSTÁLEK, AK Jurkovičová & Šimek,
za Olomoucký a Zlínský region ČAK

Advokátní fotbalový zápas ČR – Polsko 2:1

Ač nám v posledních měsících naši fotbaloví reprezentanti nepřinášejí příliš radosti na takřka žádném z mezinárodních kolbišť, stali se zástupci české advokacie v tomto směru výjimkou. Dne 4. 9. 2010 byl totiž na pozvání Katovické advokátní komory sehrán přátelský fotbalový zápas v malebné polské vesničce Malé Konczyce nedaleko Karviné, ze kterého naši reprezentanti odešli vítězně.

Nepochybně nutno vzdát hold kolegům z Plzně vedeným fotbalovým bardem JUDr. Vladařem, neboť ti k utkání dorazili fakticky přes celou republiku. Za stálého deště podali čeští advokáti heroický výkon a porazili své polské kolegy 2:1, ač výhody v počtu hráčů, jejich věku, ale i v počtu fandících kolegů byly nepochybně na straně našich soupeřů.

Na pozvání hostitelů byl poté pořádán společenský večer, kde byl detailně prodiskutován nejen odpolední lítý boj, ale jak již to tak bývá, zanedlouho sklouzla diskuse i k práci a výkonu advokacie v našich zemích. I v tomto neformálním srovnání si mnozí z nás připomněli mnohdy opomíjenou nezávislost a svébytnost naší Komory. Informace o tom, jak výrazným způsobem zasahuje u našich severních sousedů stát nejen do průběhu advokátních zkoušek, ale též do mnoha jiných oblastí činnosti advokátů, se pro mnohé z nás zdály takřka neuvěřitelné.

Po velmi velkoryse pojatém večeru nebylo možno jinak, než pozvat naše polské kolegy k odvetnému utkání na naší půdě.

JUDr. RADIM MIKETA

Společnosti pro Vás
Uděláme za Vás první krok

Ready-made s.r.o. již za 25.500 Kč*

Ready-made a.s. již za 59.500 Kč*

Poskytování sídel v Praze již od 500 Kč* měsíčně

www.spolecnostiprovas.cz

Společnosti pro Vás
Revoluční 655/1
110 00 Praha 1

Tel.: +420 221 776 522
GSM: +420 737 500 686

kontakt@spolecnostiprovas.cz

* Výše uvedené ceny nezahrnují 20% DPH.
Společnosti pro Vás s.r.o., IČ 28383605, DIČ CZ28383605, se sídlem Praha 6, Břevnov, Moravanů 2153/37, PSČ 169 00, zapsaná v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl C, vložka 137686.
Právní služby jsou zajišťovány advokáty.

Česko-německé advokátní fórum, tentokrát v Lipsku

VE DNECH 22. – 23. ŘÍJNA 2010 SE KONALO V LIPSKU TRADIČNÍ ČESKO-NĚMECKÉ ADVOKÁTNÍ FÓRUM, TENTOKRÁT NA TÉMA „ELEKTRONICKÝ PRÁVNÍ STYK A E-JUSTICE“.

Konference se zúčastnilo celkem 18 českých a 27 německých advokátů, což svědčí o nebývalém zájmu advokátů o dané téma.

Česká advokátní komora vyslala jako referenta odborníka na slovo vzatého, Mgr. Františka Korbela, PhD., náměstka ministra spravedlnosti pro sekci legislativně právní, místopředsedu Legislativní rady vlády, předsedu rozkladové komise ministra spravedlnosti a člena rozkladové komise Úřadu vlády, který se podílel na tvorbě a prosazování předpisů, jež zásadním způsobem reformují doručování v českém právním řádu (např. zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi písemností) a který řídil zavádění datových schránek a dalších změn v doručování v resortu justice.

Jeho přednáška i způsob jejího podání vzbudil velký zájem už jen proto, že Německo je v otázce e-justice a elektronického právního styku o krok za Českou republikou (zde je na místě hovořit o Sasku a Bamberku, partnerech této konference). Neexistuje zde ani konverze dokumentů v českém slova smyslu, ani datové schránky v naší podobě, lze identifikovat pouze určité prvky těchto „schránek“. E-justice jako taková se týká pouze federálních soudů v Německu, elektronická korespondence na úrovni jednotlivých zemí (resp. soudů) téměř není. Nicméně situace v jednotlivých zemích se liší.

Dobře funguje tzv. elektronický (automatizovaný) platební rozkaz či certifikované e-maily v určitých zemích. Rovněž katastry nemovitostí a obchodní rejstřík fungují v elektronické podobě. Elektronické vedení spisů u soudů rovněž neexistuje, nicméně na federální úrovni byla založena pracovní skupina s cílem zavedení elektronické právní komunikace mezi jednotlivými spolkovými zeměmi.

Odbornou část konference doplnila část společenská, kterou představovala bohatá večeře v reprezentativním zámečku Schlösschen v předvečer konference.

Co říci závěrem? Letošní fórum skvěle zorganizovala Saská advokátní komora vedená jejím předsedou dr. Martinem Abendem, letitým kolegou a dobrým přítelem České advokátní komory.

Příští rok se v tuto dobu znovu v Německu sejdeme, pro změnu pod záštitou Bamberské advokátní komory.

✤ JUDr. MARTINA DOLEŽALOVÁ, zastupující vedoucí mezinárodního odboru ČAK
✤ Foto ONDŘEJ STANĚK

Přednáška náměstka ministra spravedlnosti Mgr. Františka Korbela, Ph.D., vzbudila velký zájem. Na snímku s JUDr. Martinou Doležalovou.

Místopředseda ČAK JUDr. Petr Polední (vlevo) se zdraví s letošním hostitelem fóra, předsedou Saské advokátní komory dr. Martinem Abendem.

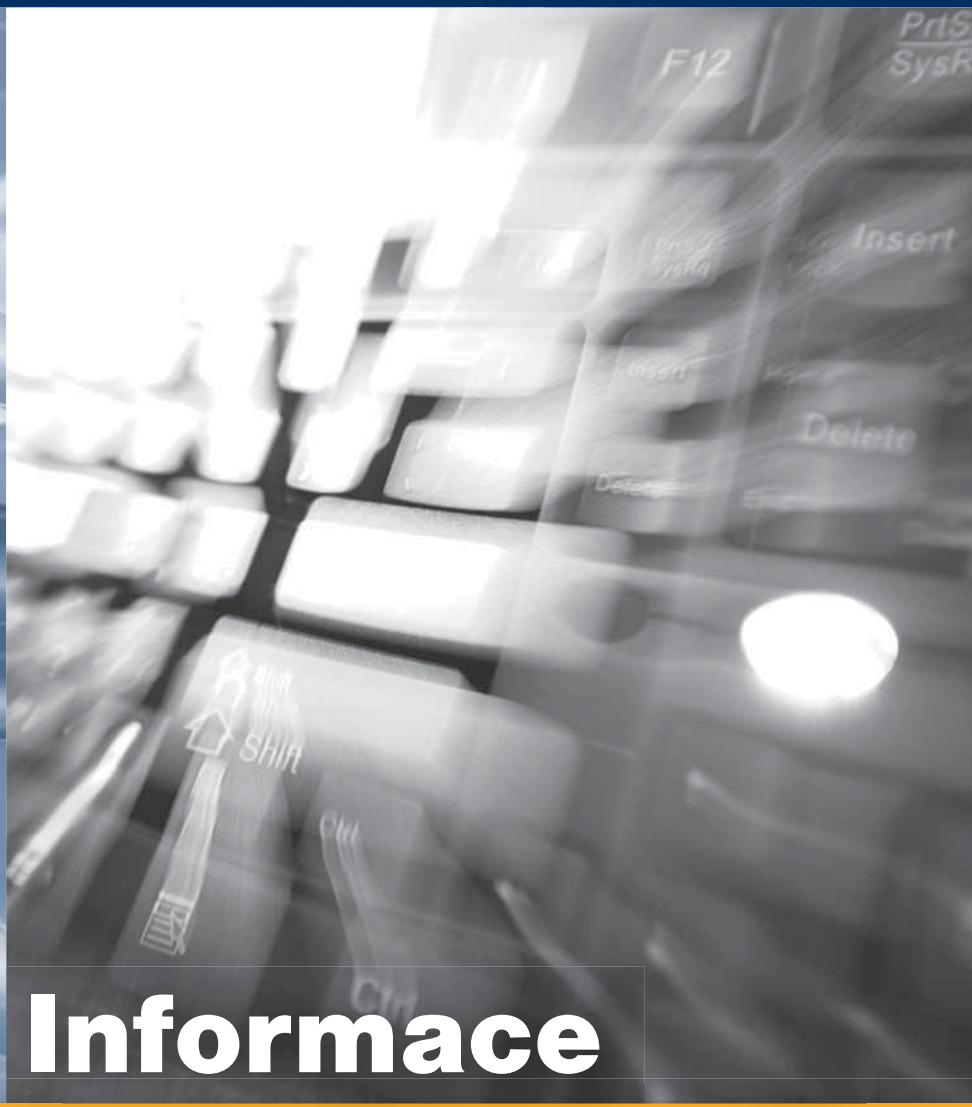

Informace a zajímavosti

MĚLI BYSTE VĚDĚT

Přednášky a semináře pro advokáty a advokátní koncipienty ve vzdělávacích a školicích střediscích ČAK 74
Pozvánka na Krakonošův pohár 2011 76

Z PRÁVNICKÉ SPOLEČNOSTI

Společnost Čeněk otevřela na pražské právnické fakultě nové knihkupectví 77

NAKONEC ..... 78 – 81

Přednášky a semináře pro advokáty a advokátní koncipienty ve Školicím a vzdělávacím středisku ČAK v Praze v paláci Dunaj

ČESKÁ ADVOKÁTNÍ KOMORA

• **ve čtvrtek 25. listopadu 2010**

Exekuce cizozemských rozhodnutí v ČR a exekuce našich rozhodnutí v cizině

Lektorka: JUDr. Martina Kasíková, místopředsedkyně Krajského soudu v Praze

Číslo semináře: 41029 | Poplatek za seminář: 750 Kč | Uzávěrka přihlášek: 18. listopadu 2010

• **ve čtvrtek 1. prosince 2010**

ASPI – systém právních informací

Lektor: Mgr. Marcel Bumbalík, Wolters Kluwer ČR, a. s.
Seminář se bude konat v prostorách společnosti Wolters Kluwer ČR, na adrese: **U Nákladového nádraží 6, Praha 3.** Každý účastník bude mít k dispozici vlastní PC.

Číslo semináře: 41039 | Poplatek za seminář: ZDARMA | Uzávěrka přihlášek: 25. listopadu 2010

• **ve čtvrtek 2. prosince 2010**

Vypořádání společného jmění manželů

Lektorka: prof. JUDr. Milana Hrušáková, CSc., advokátka, děkanka Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, profesorka katedry občanského práva a pracovního práva

Číslo semináře: 41031 | Poplatek za seminář: 650 Kč | Uzávěrka přihlášek: 25. listopadu 2010

• **ve čtvrtek 9. prosince 2010**

Nový trestní zákoník a jeho aplikace v praxi

Lektor: JUDr. Radek Mařík, místopředseda Obvodního soudu pro Prahu 10 pro věci trestní

Číslo semináře: 41035 | Poplatek za seminář: 750 Kč | Uzávěrka přihlášek: 2. prosince 2010

• **ve čtvrtek 16. prosince 2010**

Domácí násilí

Lektorka: JUDr. Lucie Hrdá, advokátka

Číslo semináře: 41040 | Poplatek za seminář: 750 Kč | Uzávěrka přihlášek: 9. prosince 2010

Semináře probíhají **v Praze 1 v paláci Dunaj, Národní 10** (vchod z Voršilské ul. č. 14), pokud není uvedeno jiné místo konání, obvykle **od 9.00 do 16.00 hodin** s polední pauzou od 12 do 13 hod. Zájemci o účast na těchto akcích vyplní přihlášku, kterou naleznou na internetových stránkách ČAK, www.cak.cz vlevo pod odkazem Vzdělávání advokátů, Vzdělávací akce ČAK, a zašlou ji e-mailem na adresu: **seminare@cak.cz.** Po potvrzení příjmu přihlášky odborem výchovy a vzdělávání ČAK uhradí přihlášení účastníci příslušný účastnický poplatek (vložné), které je včetně 20% DPH, **na účet č. 6724361001/2700 konstantní symbol: 0308, variabilní symbol: desetimístné číslo složené z pětimístného čísla semináře (viz výše) a pětimístného evidenčního čísla advokáta u ČAK (objednatele) bez pomlčky či lomítka (např. 4100100333). Kopii dokladu o úhradě účastníci vezmou s sebou na seminář, daňový doklad obdrží při prezenci semináře, popřípadě poštou.** Účastnické poplatky se bez vážné omluvy tři dny předem nevracejí. Sál je klimatizován. K dispozici je automat na kávu a minerální voda. Žádáme účastníky o včasný příchod, pozdní příchody ruší lektory i posluchače – 15 minut po začátku přednášky je již vstup do sálu omezen.

Bližší informace s podrobnějším programem naleznete na internetových stránkách ČAK na adrese **www.cak.cz** v levém menu nazvaném **Vzdělávání advokátů, Vzdělávací akce ČAK.** Telefonické informace na tel. č. 224 951 778 – pí Marie Knížová.

Těšíme se na setkání s vámi.

✤ Ing. LENKA PONDĚLÍČKOVÁ, vedoucí odboru výchovy a vzdělávání ČAK

Semináře pro advokáty pořádané pobočkou ČAK Brno v sále Veřejného ochránce práv

• v úterý 14. prosince 2010

Aktuální otázky rodinného práva – rozvod, děti, výživné

Lektorka: prof. JUDr. Milana Hrušáková, CSc., advokátka, děkanka Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

Číslo semináře: 68022 | Poplatek za seminář: 700 Kč | Uzávěrka přihlášek: 7. prosince 2010

Semináře se konají v sále Veřejného ochránce práv, Údolní 39, Brno v době **od 9.00 do 16.00 hodin.**

Zájemci o účast na těchto akcích vyplní přihlášku, kterou naleznou na internetových stránkách ČAK, zašlou ji e-mailem na adresu: **sekr@cakbrno.cz, modlitbova@cakbrno.cz** a poukáží příslušný **účastnický poplatek** (tj. 700 Kč včetně DPH v zákonné výši) na účet **6724361001/2700**, konstantní symbol: 0308, variabilní symbol: číslo semináře a číslo osvědčení advokáta bez pomlčky či lomítka (např. 680010123). **Doklad o úhradě vezměte s sebou.** Účastnické poplatky se bez vážné omluvy tři dny předem nevracejí. Sál je klimatizován se stolovou úpravou, občerstvení zajištěno. Žádáme účastníky o včasný příchod.

Semináře pro advokáty pořádané v seminární místnosti pobočky ČAK Brno

• ve čtvrtek 2. prosince 2010

Věcná břemena

Lektor: Mgr. Michal Králík, Ph.D., soudce Nejvyššího soudu v Brně

Číslo semináře: 68021 | Poplatek za seminář: 550 Kč | Uzávěrka přihlášek: 25. listopadu 2010

Semináře probíhají v seminární místnosti v Kleinově paláci, nám. Svobody 84/15, Brno v době od 9.00 do 13.00 hodin **(pokud není na pozvánce uvedeno jinak).** Zájemci o účast na těchto akcích vyplní přihlášku, kterou naleznou na internetových stránkách ČAK, zašlou ji e-mailem na adresu: **sekr@cakbrno.cz**, **modlitbova@cakbrno.cz.** Vzhledem k omezené kapacitě seminární místnosti bude pro zařazení do semináře rozhodující pořadí doručení přihlášek. Příslušný **účastnický poplatek** (tj. 550 Kč včetně DPH v zákonné výši) poukáží účastníci – až po potvrzení přijetí přihlášky – na účet **6724361001/2700,** konstantní symbol: 0308, variabilní symbol: číslo semináře a číslo osvědčení advokáta bez pomlčky či lomítka (např. 680010123). **Doklad o úhradě vezměte s sebou.** Účastnické poplatky se bez vážné omluvy tři dny předem nevracejí. Žádáme účastníky o včasný příchod.

Bližší informace s podrobnějším programem naleznete na internetových stránkách ČAK na adrese www.cak.cz v levém menu nazvaném **Vzdělávání advokátů/Vzdělávací akce ČAK**. Telefonické informace: 542 514 401 pí Modlitbová.

Těšíme se na setkání s vámi.

JUDr. IRENA SCHEJBALOVÁ,
ředitelka pobočky ČAK v Brně

Pozvánka na Krakonošův pohár 2011

Milí přátelé známé bílé stopy,
přijměte jako každoročně pozvání ke sportovní a společenské kratochvíli na běžkách.

Závod KRAKONOŠŮV POHÁR 2011 se koná v sobotu 29. ledna 2011 ve Špindlerově Mlýně od 11.00 hodin.

Prezence závodníků na 8 km trasu stopy BUĎ FIT (poblíž restaurace Myslivna) započne o 20 minut dříve, tj. od 10.40 hod.
Vyhlášení výsledků kategorie MUŽŮ do 49 let, kategorie MUŽŮ 50-64 let, kategorie MUŽŮ nad 65 let, kategorie ŽENY do 49 let, kategorie ŽENY nad 50 let bude tradičně po závodě v nedaleké restauraci Myslivna.

Závod je určen pro členy ČAK, popř. jejich rodinné příslušníky. Ostatní závodníci jsou vítáni, nicméně se mohou zúčastnit pouze mimo soutěž.

Chcete-li přijet, přihlaste se on-line na http://www.action-m.com/krpo2011/prihlaska.html nejpozději do 17. ledna 2011 a uhraďte startovné 200 Kč/osobu na účet 221442101/0100 Mileny Zeithamlové u Komerční banky Praha 10, s použitím variabilního symbolu „291".

Ubytování nabízí na páteční a sobotní noc 28. a 29. ledna 2011 Vojenská zotavovna Bedřichov s rezervací do 17. prosince 2010.
Vojenská zotavovna Bedřichov se nachází nad centrem Špindlerova Mlýna, Bedřichov 62, tel. 973 259 021, fax 973 259 135.
Rezervace ubytování je možná buď vyplněním požadavku na přihlášce on–line v části „rezervovat napřímo s hotelem", nebo zasláním e-mailu paní Michaele Baranikové na: rezervace@be.vlrz.cz s označením „Krakonošův pohár 2011", která vám také rezervaci potvrdí.

Nezapomeňte, prosím, informovat a pozvat i kolegy.

Případné dotazy vám ráda zodpoví Milena Zeithamlová na telefonních číslech 267 312 333-4 nebo 602 324951.

S tradičním pozdravem LYŽÍ MISTR MAŽE KLISTR

L. Kutiš, V. Zeithaml (za organizátory)

Pásku přestřihli za dohledu děkana právnické fakulty profesora Gerlocha hned tři vzácní hosté (zleva) – předseda Městského soudu v Praze Jan Sváček, expředseda ČAK Karel Čermák a ministr spravedlnosti Jiří Pospíšil.

Společnost Čeněk otevřela na pražské právnické fakultě nové knihkupectví

Nově rekonstruované prostory prodejny.

Za účasti mnoha významných osobností české justice, ať již „místních“, fakultních, nebo „přespolních“, byla dne 29. října 2010 slavnostně otevřena nově zrekonstruovaná prodejna odborné literatury a skript společnosti Čeněk v budově pražské Právnické fakulty.

Hosty přivítal děkan fakulty profesor Aleš Gerloch, s krátkými projevy dále vystoupili tři „kmotři“ – ministr spravedlnosti Jiří Pospíšil, jeden z jeho předchůdců na tomto postu a expředseda České advokátní komory Karel Čermák a předseda Městského soudu v Praze Jan Sváček.

JUDr. Aleš Čeněk potěšil přítomné informací o rozšíření sortimentu nové prodejny i o literaturu ekonomickou, politologickou, sociologickou a filozofickou, o prodej zahraniční odborné literatury a také specializovaný antikvariát.

Kromě prohlídky adaptovaných prostor prodejny si hosté mohli prohlédnout i rekonstruované prostory Collegia Maxima, a také ochutnat dobrá moldavská vína a kvalitní kávu.

PhDr. IVANA CIHLÁŘOVÁ

Nově otevřená prodejna přilákala jak řadu „místních“ (jmenujme alespoň profesora ústavního práva Václava Pavlíčka a profesorku trestního práva Dagmar Císařovou), tak i hosty „zvenku“, mezi nimi i soudce Ústavního soudu Stanislava Balíka, ředitele Ústavu státu a práva Jana Bártu či exministryni spravedlnosti a ředitelku Justiční akademie Danielu Kovářovou.

Právník Karel Hynek Mácha (1810-1836)

(K 200. výročí básníkova narození)

Při vyslovení jména Karel Hynek Mácha se nám vybaví mladý romantický básník první poloviny 19. století, autor slavné lyricko-epické básně Máj. Málokdo si ale uvědomí, že Mácha také studoval v Praze práva a že vůbec nebyl špatným studentem.

Po ukončení piaristického gymnázia na Novém městě pražském se Mácha zapsal v roce 1830 na filozofii. Studoval logiku, filozofii, náboženství, matematiku, latinskou filologii a fyziku. Připravoval se tak k vlastnímu vysokoškolskému studiu. Luisa Kasalická o této době Máchových studií píše, že posluchači „požívali volnosti vysokoškolských studentů, směli navštěvovat hostince, kouřit, nosit hole a profesoři je oslovovali ‚pane'."[1] V roce 1832 se pak Hynek přihlásil na pražskou právnickou fakultu.[2]

Nevěnoval se ale jen studiu práv, ale psal v té době básně a prózu, navštěvoval staré tajemné hrady, v roce 1834 navštívil s A. Strobachem Itálii[3] a žil i bujarým studentským životem. Dne 22. září 1835 například do svého deníku poznamenává: „Odpoledne jsme byli s Trojanem v Neureuttrovské zahradě a lezli jsme za holkami..."[4]

V prvním roce na právnické fakultě docházel Mácha na přednášky doktora Václava Porta, který suploval přirozené a trestní právo a v roce 1840 se stal děkanem fakulty. Statistiku tehdy vyučoval profesor Jiří Schnabel, který v roce 1835 přešel na stolici přirozeného, všeobecného státního, mezinárodního a trestního práva.

Jako nepovinné předměty si Mácha zvolil horní právo u suplenta Josefa Hoffmeistera a účetnictví u profesora Jana Christiana Ammanna. Na filozofické fakultě přitom ještě poslouchal diplomatiku u Joh. Helblinga z Hirzenfeldu a heraldiku u profesora Beera. Zajímal se rovněž o přednášky o české řeči a tento zájem se v něm opět probudil ve třetím ročníku studia práv. Přednášky vedli neoblíbený profesor Jan Nejedlý, profesorský auskultant Filípek a posléze profesor Norbert Vaněk.

Ve druhém ročníku práv poslouchal přednášky profesora Josefa Helferta, který od roku 1820 vedl stolici římského a kanonického práva. Střídal se v přednáškách s direktorem Leopoldem Hasnerem. Od druhého roku studií již ve studiu trochu ochabl, neboť ho pohlcovalo psaní a také známost s Lori Šomkovou.

Ve třetím ročníku se zapsal Mácha na přednášky z občanského a lenního práva, které vyučoval od roku 1834 profesor Alois Kleinwächter, jenž se velmi zajímal o hudbu a dokonce i sám komponoval. Obchodní a směnečné právo přednášel profesor František Josef Mužík, který ve čtvrtém ročníku Máchova studia vedl přednášky z úřední řeči.

V posledním roce svých studií poslouchal Mácha přednášky profesora W. Gustava Kopetze ze stolice politických věd. Úřední sloh přednášel po Mužíkovi dr. Fr. Haimerl.

Zároveň navštěvoval Mácha i přednášky z rakouského dějepisu na filozofické fakultě, které vedl J. Leopard Knoll.

I když se Mácha během studií intenzivně věnoval literární činnosti, dokázal studia dokončit s dobrým prospěchem a se zájmem četl i právnickou literaturu. Z díla Repertorium der gesamten deutschen Literatur si například vypsal právnické knihy.[5]

Na podzim roku 1836 nastoupil Mácha díky příteli právníkovi a politikovi Aloisi Pravoslavu Trojanovi k jeho strýci Josefu Durasovi jako koncipient do Durasovy advokátní kanceláře v Litoměřicích v Dlouhé ulici čp. 199. Josef Duras i jeho žena Albertina se k Máchovi velmi dobře chovali, o čemž svědčí i jeho dopisy domů.[6]

1 Kasalická, L.: Živý třpyt, Dílo Karla Hynka Máchy, Praha 1944, s. 23 an. Ke studiu Máchy na filozofii srv. katalog studentů uložený v Univerzitním archivu v Praze, IČ.418 a 419, k. 130 a 139.

2 Ke studiím Máchy na právech srv. Janský, K.: Karel Hynek Mácha – život uchvatitele krásy, Praha 1953, s.136-n. Viz též doklady o studiu Karla Hynka Máchy v Univerzitním archivu, fond katalog posluchačů práv pražské univerzity, I.Č. 203, 205-207. Mácha je zde zapsán jako Ignác, což bylo jeho křestní jméno. Bylo tu uváděno, že je z Prahy, Nového Města. Byl tu zanesen i jeho otec Antonín a poznámka, že Mácha je osvobozen od poplatků za studia. Dozvídáme se také, že z většiny předmětů hodnotili zkoušející Máchu jako sehr fleißig nebo fleißig. K profesorům pražské právnické fakulty v letech Máchova studia srv. Klabouch, J.: Osvícenské právní nauky v českých zemích, Praha 1958, s. 342-343.

3 K italské cestě K. H. Máchy srv. Karel Hynek Mácha, osobnost, dílo, ohlas, sborník k 100. výročí Máchovy smrti uspořádala pod redakcí Arna Nováka Literárně historická společnost československá, Praha 1937, článek Jana Thona, Na okraj Máchovy italské cesty, s. 164 an.

4 Štěpánek, Vl.: Karel Hynek Mácha, Praha 1984, s. 245. Ukázky z Máchova deníku.

5 Srv. Janský, K., cit. d. s. 142.

6 Srv. např. dopis rodičům a Lori z 21. října 1836, in Václavek, B.: Český listář, Praha 1949, s. 286 an.

Dne 2. listopadu, čtrnáct dní před svými šestadvacátými narozeninami, Mácha rodičům a bratrovi Michalovi posílá list, kde sděluje: „Já se tu začínám mít dobře. Na prvního jsem dostal 16 fn stříbra; a každý měsíc dostanu teď 4 fn stříbra mimo těch deseti...pozval mě p. Justiciar k obědu v neděli, proto že jsem musil do Milešova na komissi odpoledne, dal mi zapřáhnout a já jsem jel 2 míle s postillionem až do Milešova... Já jsem si vzal plášť a červenou čepici, a jel jsem jako generál; postillion musil u každé vsi troubit...“[7]

Přes optimistický dopis z 2. listopadu však působil Mácha v Litoměřicích velmi krátce.[8] Několik dní před posláním dopisu, 23. října, pomáhal při hašení požáru stodoly a jeho zdravotní stav nebyl pak příliš dobrý a stále se horšil. Dne 5. listopadu umírá, snad na cholerínu, kterou se při hašení nakazil.[9] Jeho pohřeb se koná v týž den, 8. listopadu, kdy si měl brát Lori Šomkovou, matku svého synka Ludvíčka.

K Máchově advokátní praxi se váže historka o tom, jak Mácha shodil ze schodů litoměřického kata. Jednoho dne prý se k Durasovi do kanceláře dostavil značně rozezlený kat Ledvina. Držel v ruce účet, který mu advokát zaslal a křičel, že výpočet je chybný. Mácha i Duras mu oponovali. Načež rozohněný Ledvina se ohnal po Durasovi. To Máchu rozzlobilo a kata z kanceláře nevybíravým způsobem vyhodil tak, až se skutálel ze schodů. Naštěstí pro Máchu se mu ale nic nestalo.[10]

Studium na právech nebylo ani u pozdějších literátů či jiných umělců něčím výjimečným. Připomeňme například Karla Jaromíra Erbena, který studoval práva o rok později než Mácha. Z doby ne tak dávné uveďme například Jana Wericha, Jiřího Voskovce či Bohumila Hrabala.

prof. JUDr. et PhDr. KAROLINA ADAMOVÁ, DSc.,
ANTONÍN LOJEK

7 Dopis uveřejněn in Kasalická, L., cit. d., s. 73.

8 Mácha doufal v dlouhé působení v Litoměřicích. Příteli Ed. Hindlovi po příchodu do Litoměřic píše: „Milý Eduarde! Já jsem v Litoměřicích – a dá Bůh – zůstanu zde několik let.“ Srv. Štěpánek, Vl.: Karel Hynek Mácha, z dopisů, Praha 1984, s. 256.

9 K Máchovým posledním litoměřickým dnům, srv. Volková, J.: Karel Hynek Mácha a Litoměřice, Litoměřice 1996, s. 24 an.

10 Tamtéž, s. 51.

Advokátovy asociace

Vyprávěli mi o setkání jednoho z absolventských ročníků naší fakulty. Přítomní advokáti si prý většinou stěžovali na volbu svého povolání a tím i na životní osud. Napadlo mne: *V nejlepším z možných světů bychom dělali jenom to, co nás těší. Ideální svět ovšem neexistuje, a tak člověku nezbývá, než nalézt zalíbení v tom, co dělá.* Vzpomenul jsem si také na historku, kterou mi kdysi vyprávěli na stáži v Mnichově. Konrád Adenauer jako kancléř SRN vyzýval jednoho z prominentních členů CDU, aby se ucházel o poslanecký mandát. Ten však kandidaturu vytrvale odmítal. Předseda spolkového sněmu pak kancléře přesvědčoval: „Nenaléhejte na něj, on by tam byl nešťastný." Konrád Adenauer měl odpovědět: „A proč by zrovna on měl být v parlamentu šťastný? Copak my dva jsme ve svých funkcích šťastní?"

❑

Procesně zkušený klient požádal svého advokáta: „A u soudu mi, prosím, neklaďte přímé otázky. Mohl byste se dočkat přímých odpovědí." Advokát opáčil: „A vy se zejména musíte naučit odpovídat na otázky, které vám nebyly položeny."

❑

Poučuje advokát zájemkyni o rozvod: „Zda se hodláte rozvést nebo nikoliv, není věcí právníka, ale vašeho osobního rozhodnutí." Paní projeví značnou rozpačitost. Advokát si nad jejím počínáním pomyslí na příhodu, kterou mu vyprávěl filozof Erazim Kohák. Jeho známá prý dlouho dumala nad jídelním lístkem v restauraci. Když se spolustolovníci stali netrpělivými, řekla: „Já přece nejsem nerozhodná!! Nebo snad jsem??"

❑

Advokátova intelektuálská útěcha pro mandanta, který ve sporu neuspěl: „V životě méně strádá ten, kdo dovede mnohé postrádat."

❑

Měnit zákon je v některých situacích stejně chytré počínání, jako bychom chtěli urychlit těhotenství tím, že ho přerušíme a postaráme se o nové početí...

❑

Jedna z nebystřejších knížek, kterou jsem v poslední době četl, se v angličtině jmenuje „Predictably Irrational" a napsal ji Dan Ariely. Do češtiny dílo přeložil Martin Jaroš a nakladatelství Práh uvedlo publikaci na trh v roce 2009 pod obchodně přitažlivějším názvem „Jak drahé je zdarma" (s podtitulky „Proč chytří lidé přijímají špatná rozhodnutí" a „Iracionální faktory v ekonomice i v životě"). Na str. 73 jsem tam nalezl text, který koreluje se základním titulem v češtině. Píše se tam: *„Požádat souseda, který je náhodou právník, aby vám během dovolené zaléval květiny, to je úplně v pořádku. Ale požádat ho, aby stejný čas věnoval přípravě vaší nové nájemní smlouvy, to už se nedělá."* V Arielově publikaci jsem objevil i výrok Woody Allena: *„Nejdražší sex je bezplatný sex."*

❑

Z knížek českých autorů jsem si pochutnal na práci Tomáše Sedláčka: „Ekonomie dobra a zla" (v roce 2009 vydalo nakladatelství 65. pole Tomáše Brandejse). Na str. 26 tam autor připomíná dopis filozofa Wittgensteina, který prý napsal svému nakladateli: *Moje dílo se skládá ze dvou částí – z té, kterou zde předkládám, a ze všeho toho, co jsem nenapsal. A je to právě ta druhá část, která je tou důležitou...*Pokud by byl advokát upřímný, mohl by prohlásit totéž (a občas i cosi právě opačného) o svých podáních adresovaných soudu.

❑

Přehnaně přísný výklad procesních předpisů používá rozhodující orgán někdy k tomu, aby mohl pominout požadavky práva hmotného. Ostatně již Orwellův román „1984" obsahuje postřeh zhruba následujícího obsahu: „Když dodržuješ nedůležité předpisy, můžeš opomíjet ty významné." Někdy to platí i ve státech typu nikoliv totalitního.

❑

Dovedu si představit spory, v nichž se ve prospěch vilnosti literárních děl bude argumentovat volností umělecké tvorby. Tento vznešený právní princip však nevylučuje, že si za poskytnutou volnost a její užívání budeme muset připlatit. Ve svém zápisníku jsem nalezl poznámku: *Itálie nalezla další způsob, jak pomoci státní kase. Součástí souboru opatření z 28. 11. 2009, jež mají státu pomoci od finančních obtíží, je i tzv. „pornotaxa". Podle vládního dekretu má být uvalena dodatečná 25% daň na „jakékoliv literární, divadelní a filmové, audiovizuální nebo multimediální dílo, i realizované či reprodukované na nosiči, na němž se nacházejí zobrazení či scény obsahující explicitní a napodobené pohlavní akty mezi dospělými svolnými osobami."* Takové opatření zřejmě potvrdí zjištění mého známého – lékaře sexuologa a navíc zdatného obchodníka. Tvrdí: *Existují takové způsoby smluvního jednání, které se podobají počínání některých pánů v sex-shopech. Obchodní vyjednavač stejně jako zmíněný pán hodlají získat určité podněty, ale opravdový nákupní zájem jim chybí.*

❑

Ve Francii si pravděpodobně nemyslí, že snížení počtu státních úředníků je účelným opatřením. Jednak by tím Francie přišla o kus své příznačnosti, kterou si charakterizuji písmeny BB. (Nemám tu na mysli Brigitte Bardotovou; symbol naznačuje onu zvláštní galskou směsici bohémství a byrokracie.) Možná také, že ve Francii stále platí to, co Edmond de Goncourt měl kdysi říci svému ministerském předsedovi: *„Francie patří k velmi úrodným zemím. Stačí, abychom zaseli pár státních úředníků, a hned sklízíme nové daně."*

prof. PETR HAJN

Kresba pro Bulletin advokacie LUBOMÍR LICHÝ

Víte, že ...

- Pskovská soudní listina zakazovala u soudu právní zastoupení? Podle článku 58 této významné ruské právní památky ze 14. století měly k soudu přístup pouze samotné procesní strany, označované jako *сутяжники*, tedy bez pejorativního nádechu volněji přeloženo „kverulanti“. Zájmy žen, dětí, mnichů a osob velmi starých či hluchých směl hájit před soudem opatrovník *(посбник)*. Komentovanou edici Pskovské soudní listiny přináší G. Baranowski, Die Gerichtsurkunde von Pskov, Frankfurt am Main, etc.: Peter Lang – Internationaler Verlag der Wissenschaften 2008.
- na Fakultě právnické ZČU byly obhájeny další dvě diplomové práce o historii a současnosti advokacie? Antonín Fürst se věnoval tématu Advokáti v Třetí říši, Richard Opolecký Postavení advokáta v EU. Konzultantem obou prací byl Stanislav Balík, oponenty Stanislav Balík st. a Vendulka Valentová, kteří byli střídavě předsedajícími této tříčlenné komise. Obě práce jsou k dispozici ve fakultní knihovně. Antonín Fürst byl požádán, aby výsledky svého bádání přednesl na konferenci o historii advokacie.
- vyslankyní belgické vlády při Organizaci spojených národů v letech 1952-1962 byla advokátka? Georgette Ciselet (1900-1983), jež se po právnických studiích stala ve 20. letech 20. století advokátkou v Bruselu, se záhy vydala i na politickou dráhu. V období po II. světové válce byla opakovaně senátorkou za volební obvod Bruxelles – Hal –Vilvorde, po návratu z mise u OSN se stala členkou Státní rady. Jako obhájkyně práv žen byla dlouhodobě prezidentkou Féderation national des femmes liberales, o postavení a právech žen vydala v r. 1930 knihu La femme, ses droits et ses revendications.
- advokátem je i autor knihy Biblické kořeny dělby moci? Kniha nazvaná v anglické verzi Biblical Roots of Separation of Powers byla vydána v Nizozemí, USA a v Rusku, kde její autor, nizozemský advokát Peter Barenboim, nyní působí jako člen výboru Moskevské advokátní komory. Barenboim, zaměřený jinak na obchodní právo a mezinárodní rozhodčí řízení, se dále mimo jiné podílel na přípravách ruského občanského zákoníku, obchodního zákoníku a dalších aktivitách v souvislosti s reformou ruského právního řádu a justice.

✣ JUDr. PhDr. STANISLAV BALÍK

Leitartikel
Martin Vychopeň: **Finanziell unangenehmer Leitartikel** ... 3

Aktuelles
Stellungnahme der Tschechischen Rechtsanwaltskammer zum Novellenvorschlag zu der Verordnung über das Rechtsanwaltstarif ... 4
Informationen über die Pflichtbeiträge der Rechtsanwälte für das Jahr 2011 ... 10
Galaabend Anwalt des Jahres 2010: Eintrittskarten vergriffen ... 14
Anwaltsroben sind ab dem 1. 6. 2011 Pflicht in den Gerichtssälen – wie und wo Sie sie sich rechtzeitig beschaffen können Iva Chaloupková ... 16

Aus Rechtstheorie und Praxis

Artikel
Zusammenfassung ... 26
Der Rechtsanwalt und die Rechtsprechung Tomáš Sokol ... 27
Implizite Derogation – Mythus oder Wirklichkeit Ludvík Šefčík jr., Michal Kincl ... 30
Geht es tatsächlich darum, dem Urteils de Europäischen Gerichtshofes für Menschenrechte in der Sache Kohlhofer und Minarik gegen die Tschechische Republik gerecht zu werden?
Bořivoj Líbal, Radek Malenovský ... 33
Interessante ausgewählte Rechtsprechung zum Institut der Berufung im Verwaltungsverfahren Petr Kolman ... 42

Aus der Rechtsprechung
Verjährung oder Nichtverjährung des Anspruchs auf Ersatz eines nicht materiellen Schadens aufgrund eines rechtswidrigen Eingriffs in Persönlichkeitsrechte ... 46
Beseitigung eines widerrechtlichen Baus auf einem fremden Grundstück ... 48
Verbot der Selbstbelastung ... 50
Aus der Rechtsprechung des EuGH ... 55

Aus der Fachliteratur
Vladimír Sedláček, Veronika Tomoszková und Koll.: **Die Verwaltungsgerichtsbarkeit in der Tschechischen Republik und ausgewählten europäischen Staaten** (Petr Průcha) ... 60
Neue Zeitschrift „Revue für Recht und Technik“ (Ján Matejka) ... 61
Karel Čermák: **Warum das Recht dick ist & weitere Erwägungen** (Stanislav Balík) ... 62
Aus dem Bulletin der Slowakischen Rechtsanwaltschaft... ... 64

Aus der Rechtsanwaltschaft

Kolumne von Karel Čermák
Die imperialistische Königin im Wurstwarenladen ... 66

Aus der tschechischen Rechtsanwaltschaft
Aus der Disziplinarpraxis Jan Syka ... 67
Aus der Vorstandssitzung der Tschechischen Rechtsanwaltskammer icha ... 69
Traditionelles Fussballturnier um den Wanderpokal der Tschechischen Rechtsanwaltskammer oder „vom Pech verfolgt“ Robert Dostálek ... 70
Rechtsanwaltliches Fussballturnier Tschechische Republik-Polen 2:1 Radim Miketa ... 71

Aus Europa
Deutsch-tschechisches Anwaltsforum, diesmal in Leipzig Martina Doležalová ... 72

Informationen und Wissenswertes

Was Sie wissen sollten
Vorlesungen und Seminare für Rechtsanwälte und Rechtsanwaltskonzipienten in den Ausbildungs- und Schulungszentren der Tschechischen Rechtsanwaltskammer ... 74
Einladung zum Rübezahl – Cup 2011 ... 76

Aus der juristischen Gesellschaft
Aleš Čeněk hat an der Prager juristischen Fakultät eine neue Buchhandlung eröffnet Ivana Cihlářová ... 77

Zum Schluss
Der Jurist Karel Hynek Mácha (1810-1836) Karolina Adamová, Antonín Lojek ... 78
Assoziationen eines Rechtsanwalts Petr Hajn ... 80
Zeichnung von Lubomír Lichý ... 81
Wussten Sie, dass... Stanislav Balík ... 81

Inhaltsverzeichnis ... 82
Zusammenfassung/Summary ... 83
Table of Contents ... 84

Tomáš Sokol: Der Rechtsanwalt und die Rechtsprechung
Der Artikel ist eine Polemisierung auf den Inhalt des Artikels von Robert Pelikán „Nochmals zur Ungültigkeit von Schiedsgerichtsklauseln und zu „Rechtsmeinungen", der im BA Nr. 9/2010 erschien. Er beschäftigt sich allerdings nicht mit Schiedsgerichtsklauseln, sondern mit der Ansicht des Autors hinsichtlich der Interpretierung der Rechtsprechung durch den Rechtsanwalt und drückt sich polemisch hinsichtlich dessen Auffassung aus, dass „der Rechtsanwalt in der Lage sein sollte zu beurteilen, wo das Gericht einen Irrtum begangen hat und es deshalb wahrscheinlich ist, dass von einer solchen Rechtsprechungslinie in Zukunft abgewichen wird, und wo es sich um eine, dem Recht entsprechende Lösung handelt, die offensichtlich in späterer Rechtsprechung bestätigt wird." In dem Artikel wird resolut die These abgelehnt, dass sich die Interpretation des Rechts schrittweis bis zu dem Stadium entwickelt, in dem es nur eine Rechtsmeinung gibt und alle sonstigen Rechtsmeinungen rechtswidrig sind.

Ludvík Šefčík jr., Michal Kincl: Implizite Derogation – ein Mythus oder Wirklichkeit
Der Artikel beschäftigt sich mit der Situation, in der die sogenannte Ermächtigungsgrundlage, nicht aber explicit die untergesetzliche Rechtsvorschrift aufgehoben wird, die auf Grundlage dieser aufgehobenen Ermächtigungsgrundlage erlassen wurde. Zil des Artikels ist es, sich über die Gültigkeit bzw. Ungültigkeit einer solchen Rechtsvorschrift Gedanken zu machen und aus diesem Grund hat der Inhalt des Artikels eine sachliche Auswirkung auf die Ausübung der Rechtsanwaltstätigkeit. Die Autoren legen die Problematik mittels Erwägungen de lege lata dar und fassen die sich auf die gegebene Sache beziehende relevante Rechtsprechung zusammen. Im Abschluß des Textes sprechen sie sich dann eindeutig für die Ungültigkeit der gegenständlichen untergesetzlichen Rechtsvorschriften aus. Die Autoren bemühen sich, eine fachliche Diskussion hervorzurufen.

Bořivoj Líbal, Radek Malenovský: Geht es tatsächlich darum, dem Urteil des Europäischen Gerichtshofes für Menschenrechte in der Sache Kohlhofer und Minarik gegen die Tschechische Republik gerecht zu werden?
Die Autoren legen der Öffentlichkeit zur Erwägung vor, ob die Reform, die die Streichung des § 132 Abs. 3 Buchst. c) des Handelsgesetzbuches und die Änderung des § 57 des Gesetzes Nr. 125/2008 Smlg., über die Umwandlung von Handelsgesellschaften und –genossenschaften vorschlägt, mit dem Zweck, dem Urteil des Europäischen Gerichtshofes für Menschenrechte in der Sache Kohlhofer und Minarik gegen die Tschechische Republik gerecht zu werden, diesem Urteil tatsächlich erfolgreich gerecht wird. Die Autoren reflektieren gleichzeitig die Rechtsprechung des Verfassungsgerichts und über den Rahmen hinaus behandeln sie im Abschluß die Ebene de lege ferende bezüglich der behandelten Frage.

Petr Kolman: Interessante ausgewählte Rechtsprechung zum Institut der Berufung im Verwaltungsverfahren
Der Autor beschäftigt sich mit der Frage der Berufung im Verwaltungsverfahren aus dem Blickwinkel der Entscheidungspraxis der Gerichte. Der Artikel behandelt einige Aspekte des Berufungsverfahrens in allgemeiner Hinsicht, wie Formalitäten, berechtigte Personen, Umfang der Überprüfung, Fristablauf, Einfluss der Berufung auf die Verjährung von Ordnungswidrigkeiten u.ä., als auch im Hinblick auf Besonderheiten einiger Verfahren, wie des Kolaudations- oder Ordnungswidrigkeitenverfahrens.

Tomáš Sokol: Lawyer and judicial decisions
The article argues with the content of the article of Robert Pelikán "More on the invalidity of arbitration clauses and "legal opinions" published in the Bulletin of the Legal Profession, No. 9/2010. However, it does not deal with arbitration clauses, but it deals with the author's opinion on interpretation of judicial decisions by a lawyer and it argues with the opinion that "A lawyer should be able to help to distinguish where a court made a mistake and thus it is likely that such line of judicial decisions will be abandoned in the future, and where it is a solution corresponding with law that will be obviously stabilized in the later judicial decisions." The article resolutely rejects the thesis on gradual development of interpretation of law reaching the stage when there is only one legal opinion and other opinions are not legitimate.

Ludvík Ševčík jr., Michal Kincl: Implicit derogation – myth or reality
The article deals with the situation when a so-called delegating provision is cancelled, however a statutory instrument issued on the basis of such cancelled delegating provision is not explicitly cancelled. It is the aim of the article to consider validity or invalidity of such legal regulation and on these grounds the content of the article has factual impact on practising law. The authors present the problems while considering them de lege lata and they summarize relevant judicial decisions relating to the issue concerned. At the end of the article, they clearly plump for invalidity of such statutory instruments concerned. The authors try to initiate professional discussion.

Bořivoj Líbal, Radek Malenovský: Will the judgement of the ECHR in the case Kohlhofer and Minarik versus the Czech Republic be actually executed?
The authors submit to the public the issue for consideration whether the amendment proposing deletion of § 131, par. 3, letter c) of the Commercial Code and change of § 57 of the Act on Transformations of Commercial Companies and Cooperatives, No. 125/2008 Coll., for the purposes of complying with the judgement of the European Court for Human Rights in the case Kohlhofer and Minarik versus the Czech Republic, actually successfully execute this judgement. The authors also reflect awards in judicial decisions of the Constitutional Court and, only ultra vires, at the end they deal with de lege ferenda with regard to the considered issue.

Petr Kolman: Interesting selected judicial decisions on the institute of appeal in administrative proceedings
The author deals with the issue of an appeal in administrative proceedings from the point of view of the decision-making practice of courts. The article deals with certain aspects of the appeal proceedings both from the general point of view, such as the particulars, entitled persons, scope of review, missing the time-limits, influence of the appeal on a lapse period applicable to a delict, etc., and from the point of view of the specifics of certain proceedings, such as the occupancy permit proceedings or hearing of an administrative delict.

Leading Article
Martin Vychopeň: **Financially unpleasant leading article** ... 3

Current News
Standpoint of the CBA to the amendment of the decree on lawyers´ tariff ... 4
Information on lawyers' mandatory payments in 2011 ... 10
Gala-evening of the Lawyer of the Year 2010: tickets sold out ... 14
Gowns in courtrooms will be mandatory from June 1, 2011 – how and where to get them in time Iva Chaloupková ... 16

Legal Theory and Practice

Articles
Summary ... 26
Lawyer and judicial decisions Tomáš Sokol ... 27
Implicit derogation – myth or reality Ludvík Ševčík jr., Michal Kincl ... 30
Will the judgement of the ECHR in the case Kohlhofer and Minarik versus the Czech Republic be actually executed? Bořivoj Líbal, Radek Malenovský ... 33
Interesting selected judicial decisions on the institute of appeal in administrative proceedings Petr Kolman ... 42

Judicature
Statute of limitation or exemption from the statute of limitation with regard to compensation of other than proprietary loss for unlawful interference with personal rights ... 46
Removal of an unauthorized structure located on other person's land ... 48
Prohibition of self-accusation ... 50
Judicial decisions of the European Court of Justice ... 55

Professional Literature
Vladimír Sládeček, Veronika Tomoszková and coll.: **Administrative justice in the Czech Republic and in selected European countries** (Petr Průcha) ... 60
New journal "Revue for law and technologies" (Ján Matejka) ... 61
Karel Čermák: **Why is the law bulky & other consideration** (Stanislav Balík) ... 62
Bulletin of the Slovak legal profession brings 64

Legal Profession

Karel Čermák's Column
Imperial queen in a sausage shop ... 66

Czech Legal Profession
Disciplinary practice Jan Syka ... 67
Meeting of the Czech Bar Association Board of Directors icha ... 69
Traditional Football Tournament for the CBA Challenge Cup or "run of bad luck" Robert Dostálek ... 70
Football match of lawyers of the Czech Republic and Poland 2:1 Radim Miketa ... 71

Europe
Czech – German Legal Forum, this time in Leipzig Martina Doležalová ... 72

Information and Points of Interest

You should know
Lectures and seminars for lawyers and legal trainees at the educational and training centres of the Czech Bar Association ... 74
Invitation to the Krakonoš (Woodwose) Cup 2011 ... 76

Legal Community
Aleš Čeněk opened a new bookshop at the Faculty of Law in Prague Ivana Cihlářová ... 77

Finally
Lawyer Karel Hynek Mácha (1810-1836) Karolina Adamová, Antonín Lojek ... 78
Lawyer's associations Petr Hajn ... 80
Drawing by Lubomír Lichý ... 81
Do you now that... Stanislav Balík ... 81

Inhaltsverzeichnis ... 82
Zusammenfassung/Summary ... 83
Table of Contents ... 84

Mezinárodní advokátní kancelář se sídlem v centru Prahy rozšiřuje svůj tým a přijme:

Advokátního koncipienta/koncipientku

Požadujeme:

- výbornou znalost angličtiny (znalost dalšího cizího jazyka výhodou)
- schopnost týmové práce a komunikace v mezinárodním kolektivu
- vysoké pracovní nasazení a flexibilitu
- profesionální vystupování
- dlouhodobý zájem o práci v advokacii

Nabízíme:

- zajímavou práci v mezinárodní právní firmě s kancelářemi v Evropě, Asii, na Blízkém východě a v Severní a Jižní Americe
- odpovídající platové ohodnocení
- práci v mladém kolektivu pražské kanceláře
- možnost dalšího vzdělávání a profesního růstu

Nabídky se stručným životopisem v českém a anglickém jazyce zasílejte prosím faxem na číslo +420 224 210 004 nebo e-mailem k rukám Michaely Kádnerové (michaela.kadnerova@hoganlovells.com), případně poštou na adresu Hogan Lovells, Na Příkopě 22, 110 00 Praha 1.

www.hoganlovells.com

Hogan Lovells ("firma") představuje mezinárodní právní praxi, která zahrnuje Hogan Lovells Internaltional LLP, Hogan Lovells US LLP, Hogan Lovells Worldwide Group (Swiss Verein) a k nim přidružené entity, přičemž každá z nich je samostatnou právnickou osobou. Hogan Lovells International LLP je veřejnou obchodní společností s ručením omezeným registrovanou v Anglii a Walesu, číslo společnosti OC323639. Sídlo a hlavní místo podnikání: Atlantic House, Holborn Viaduct, Londýn EC1A 2FG. Hogan Lovells US LLP je veřejnou obchodní společností s ručením omezeným registrovanou v District of Columbia. Výraz "partner" se používá pro označení společníka Hogan Lovells International LLP nebo partnera Hogan Lovells US LLP, nebo jejich zaměstnance či konzultanta na obdobné pozici a s odpovídající kvalifikací, a pro označení partnera, společníka, zaměstnance či konzultanta v některé z jejich přidružených entit na obdobné pozici. Hodnocení a citace z publikací sledujících vývoj trhu právních služeb a dalších zdrojů se mohou vztahovat k původním společnostem Hogan & Hartson LLP a Lovells LLP. Pokud jsou uvedeny studie jednotlivých případů, jejich závěry nemusejí být aplikovatelné v podobných kauzách.
Poznámka podle práva státu New York: reklama advokátů.
© Hogan Lovells 2010. Všechna práva vyhrazena.

KULHÁNEK
Legal Consulting

Advokátní kancelář se sídlem v centru Brna, specializující se mimo jiné i na oblast rozhodčího řízení v **České republice** i na **Slovensku**, hledá pro svůj tým vysokoškolsky vzdělané **právníky / právničky**, kteří rádi využijí svých znalostí a dovedností v praxi.

Nabízíme:

zajímavou a tvůrčí práci
příjemné pracovní prostředí v centru města
odpovídající finanční ohodnocení
možnost profesního růstu
stále se rozrůstající mladý kolektiv

Požadujeme:

vynikající znalost českého / slovenského práva
minimálně dvouletou praxi v oboru právo
přirozené právní uvažování
schopnost obhájit vlastní právní názor
schopnost práce v týmu

Profesní životopis v českém nebo slovenském jazyce prosím zasílejte poštou na adresu
KULHÁNEK Legal Consulting, 604 39 Brno, Příkop 8, (budova IBC)
nebo na e-mailovou adresu: **info@sdruzenirozhodcu.cz**.

Weil

Weil, Gotshal & Manges s.r.o. advokátní kancelář

nabízí pracovní příležitosti pro

advokáty a advokátní koncipienty

Kandidát by měl splňovat následující požadavky:

- velmi dobrá znalost platného práva
- motivace k vysokému pracovnímu nasazení
- výborná znalost anglického jazyka
- předchozí praxe a studijní zkušenosti získané v zahraničí

Chcete-li získat praktické zkušenosti v oboru, stát se členem týmu renomované mezinárodní advokátní kanceláře a získat nadstandardní finanční ohodnocení, zašlete nám, prosím: průvodní dopis a curriculum vitae v českém a anglickém jazyce.
Písemné nabídky s uvedením své kontaktní adresy a telefonního čísla zasílejte na adresu:

WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář
k rukám Kláry Koppové a Martiny Křížkové
Křižovnické nám. 193/2, 110 00 Praha 1, tel.: 221 407 300, fax: 221 407 310
e-mail: klara.koppova@weil.com, martina.krizkova@weil.com

2010 právnická firma roku

právnická firma roku 2010 v kategoriích Fúze a akvizice a Řešení sporů a arbitráže (epravo.cz)

CHAMBERS AND PARTNERS

nejúspěšnější mezinárodní advokátní kancelář působící v České republice (Chambers Europe 2009)

nejúspěšnější mezinárodní advokátní kancelář působící v České republice (Chambers Europe 2008)

INTERNATIONAL LAW OFFICE CLIENT CHOICE 2008 AWARDS

nejlepší advokátní kancelář v České republice dle výběru klientů (International Law Office 2008)

mergermarket

nejúspěšnější advokátní kancelář střední a východní Evropy v oblasti M&A (Financial Times/Mergermarket 2007)

IFLR INTERNATIONAL FINANCIAL LAW REVIEW

nejúspěšnější advokátní kancelář v České republice (International Financial Law Review/Euromoney 2006)

nejúspěšnější advokátní kancelář v České republice (International Financial Law Review/Euromoney 2004)

www.weil.com

bnt
bnt – pravda & partner, s.r.o.

Advokátní kancelář bnt – pravda & partner, s.r.o., která je mezinárodní advokátní kanceláří a která se zaměřuje zejména na oblast obchodního práva, finančního práva a práva nemovitostí,

hledá

ADVOKÁTA / ADVOKÁTKU

Nabízíme:
- pracovní příležitost v mezinárodní advokátní kanceláři
- zajímavou a samostatnou práci
- možnost profesního růstu
- motivující finanční ohodnocení

Požadujeme:
- velmi dobrou znalost anglického jazyka slovem i písmem; dobrá znalost dalšího jazyka výhodou
- praxi v mezinárodní advokátní kanceláři
- flexibilitu a schopnost týmové práce
- samostatnost, odpovědnost, zájem o trvalý odborný růst a pečlivost
- **nástup dle dohody**

Nabídky se strukturovaným životopisem zasílejte na adresu: **bnt – pravda & partner, s.r.o., Eliška Vyhnálková,** Vodičkova 707/37, 110 00 Praha 1, a/nebo na e-mail: eliska.vyhnalkova@bnt.eu.

Bratislava•Budapešť•Kyjev•Minsk•Norimberk•Praha•Riga•Tallinn•Vilnius•Varšava

ŠACHTA & PARTNERS

Advokátní kancelář Šachta & Partners, v.o.s. přijme do svého týmu koncipienta/ku s praxí.

Požadujeme

Požadujeme aktivní přístup k řešení problémů, vysoké pracovní nasazení, samostatnost, flexibilitu, organizační schopnost, schopnost týmové spolupráce. Podmínkou je znalost anglického jazyka a praxe na pozici advokátního koncipienta minimálně jeden rok.

Nabízíme

Nabízíme zajímavou a různorodou práci, motivující finanční ohodnocení, perspektivu dlouhodobé spolupráce a profesního růstu.

Své životopisy zasílejte na e-mail: HR@jurista.cz a to v českém a anglickém jazyce a uveďte prosím označení pozice „advokátní koncipient". Kontaktní osoba Kateřina Lišková, tel. 251 566 005.

ŠACHTA & PARTNERS, v.o.s., advokátní kancelář
Radlická 28/663, 150 00 Praha 5, tel.: +420 251 566 005, fax: +420 251 566 006

Havel & Holásek
advokátní kancelář

Česko - slovenská advokátní kancelář s mezinárodním dosahem

Advokátní kancelář HAVEL & HOLÁSEK s.r.o.
hledá do svého rychle se rozšiřujícího týmu
(více než 100 právníků, cca 80 studentů právnických fakult
a celkem více než 270 spolupracovníků) nové kolegy.

Mezinárodní rankingové agentury *Thomson Reuters*,
Practical Law Company či *European Legal 500* a další
řadí kancelář mezi vedoucí na českém právním trhu.

Kancelář je jediným českým členem prestižní mezinárodní
sítě State Capital Group, která sdružuje 140 advokátních
kanceláří s více než 10 000 právníky po celém světě.

Nabízíme:
- možnost rychlého profesního růstu
- vynikající finanční ohodnocení
- mladý kolektiv rychle se rozvíjející advokátní kanceláře
- spolupráce s odborníky z partnerských poradenských společností či prestižních zahraničních právnických firem
- studijní a pracovní pobyty v zahraničí

Očekáváme:
- výbornou znalost platného práva
- zkušenosti v mezinárodní nebo přední české či slovenské právnické firmě
- výbornou znalost anglického, případně dalšího světového jazyka
- flexibilitu a vysoké pracovní nasazení
- schopnost týmové práce
- loajalitu a zájem o trvalý profesní růst v rámci kanceláře

Profesní životopis v českém, slovenském či anglickém jazyce
prosím zašlete na adresu:
HAVEL & HOLÁSEK s.r.o., advokátní kancelář
Týn 1049/3, 110 00 Praha 1
kariera@havelholasek.cz
Více informací o nabízených pozicích: www.havelholasek.cz

PRAHA

Advokáty / Advokátky:
- *Bankovnictví, finance a kapitálové trhy*
- *Fúze, akvizice a prodeje podniků*
- *Nemovitosti a výstavba*
- *Právo v oblasti sportu*
- *Německá právní deska*
- *Ruská právní deska*
- *Francouzská právní deska*

Koncipienty / Koncipientky:
- *Bankovnictví, finance a kapitálové trhy*
- *Telekomunikace, IT, IP a mediální právo*
- *Farmacie a zdravotnictví*
- *Nemovitosti a výstavba*
- *Řešení sporů a vymáhání pohledávek*
- *Pracovní právo*
- *Ruská právní deska*
- *Francouzská právní deska*

Právník / Právnička:
- *Professional support lawyer*

BRNO

Advokát / Advokátka:
- *Fúze, akvizice a prodeje podniků*
- *Nemovitosti a výstavba*
- *Právo obchodních společností*

OSTRAVA

Koncipient / Koncipientka:
- *Fúze, akvizice a prodeje podniků*
- *Nemovitosti a výstavba*
- *Řešení sporů a vymáhání pohledávek*

BRATISLAVA

**Advokáty / Adokátky /
Koncipienty / Koncipientky /
i celé týmy právníků:**
- *Všechny oblasti právních služeb*

Získaná ocenění za rok 2009:

Právnická firma roku 2009 v kategoriích: *- Největší právnická firma v ČR* *- Telekomunikace a média* *- Veřejné zakázky*	Klienty nejlépe hodnocená advokátní kancelář v České republice	1.místo v počtu realizovaných fúzí a akvizic v České a Slovenské republice a střední a východní Evropě	1.místo v počtu realizovaných fúzí a akvizic v České republice	1. místo mezi domácími právnickými firmami
2009 právnická firma roku	CLIENT CHOICE 2010 WINNER	DealWatch	THOMSON REUTERS	PRACTICAL LAW COMPANY